

Missives
en
Bijlagen
van
Guinea

1791 - 1792

W. J. Raad der Coloniën
54.

[Noted]

Extracts from letter from Dir Gen. Jacobus de Veer to the assembly of the X., d.d. St. George d'Elmina, 1st August 1791. —

(Lect 9 May 1792.) N° 32.

(N. J. R. d. Col. 54, pag. 33)

(N. J. Reports on his differences with many enclaves with fiscal Gilles van Ysselstein, who arrived with a son, a daughter and a governess.)

p. 51 - 52.

clengende het Militaire wezen heb ik gevonden, dat er een kleine verandering dient plaats te hebben, tot reden toe heb ik daer niets aen gedaan of eene verandering gemaakt, maar wen zoo en op dien zelfden voet gevolgt als 't voor mijn tijd geweest is, dog om te komen, dat ik (Weldt g'achtb^h: gaerne wenschte ook te stellen, is deze — Dat eerstelys geene meedere officieren aan 't Hoofd casteel zijn als drie, en daar is den captⁿ Commandant Bartels meede onder gerekent, welke in den dienst niet meeder verrijgt als 's morgens op de parade te komen, en twee maal in de week te exerceeren op 't plein voor 't gouvernement, alomede om de veertien dagen zondags morgens voor kerktijd groote parade te houden en te manoeuvreeen, waerby mij zelfs altoos laat vinden; — de lieutenant Winds is een man, die lange jaaren hier te lande geweest is en men kan dus niet van hem vergen, 'tgeene hy anders in dienst zaeken wel diende te presteeren; — den adjudant Olyenhuis is beddigerig aan een kwaad been reeds langer dan zeven maanden. — Om al dit voonscheⁿ ben ik Weldt g'achtb^h: ootmoedig verzoekende, om een kundigen goed officier uit te zenden, op dat om de tweede of derde dag yder officier zijn beurt valt om 't piquet te hebben, hetzelve presteert, gelijk overal in de West-Indien, waer ik de Eer heb gehad te verblijven, gebrueklyk is, endat den captⁿ commandant insgelyks verpligt zal zijn zijn beurt te houden tot het doen van 't piquet een zoo als de andere officieren, waardoor dan plaats zal hebben eene goede discipline en strikte attentie, myl zig als dan altoos een officier

1891

op 't piquet bevirrd. -

p. 53-55.

Historie de
Mevrouw de
-

Ik heb insgelijks de eer gehad in mijne laatste missie van 21 maj Weldg. d. d. b. h. z. melding te maeken aengaende de oneenigheden tusschen de Engelsche natie en derzelver onderhoorige tot Annemaboe. De heer Thomas chiles gouverneur van 't evenem. heeft door den Raed zijn demissie bekomen, en is bereids vande kust vertrocken, en zoomen zegt na 't geband, ten einde van zijn gehouden directie ge- te verantwoorden. -

Op gem. fort is thans een ander commandant om- zelve in possessie te houden; dog de natuurlen zijn nog zooster verbitterd tegens de Engelsche na- tie, dat ze voor enige dagen tijd verleden 's nachts terwijl het heel donker was, bij de poort van 't fort zijn genadert en aldaer van onder aan de deuren vuur hebben gemaakt, om zij 't mooglijk de plan- ken zooveel te verbranden, dat zij de hengzels konde losbreeken en goedaende stormender wij- binnen het fort te komen, dan de waakzaamheid vande schildwagt die op de batterij stont zulk bij tijds ziende en hoorende, deed direct een snap- haarschot en schoot eene van de trouw dood, w- ke doode 's morgens vroeg daer vandaen getran- pteend is geworden. -

Wijders verneemt men niets van kunne verschillen de Frantjenen houden zij stil om af te wagten, w- ke propositien de Engelsche hun zullen voordragen, en 't gouvernement is verlegen om te weeten wat of 't commissie daerin goedvinden zullen te doen.

Ongeukkig is, dat zoo velle schaden veroorzaekt zijn door een parthijchap, dat er extende tusschen de gouverneur Fielde en den heer chiles, waer- den eerstgen^e een aller respectabelst heer is en der andre een Von Quichot, die ook tegens de orders van zijn opperhoofd de zaeken dusdanig in de war gebragt heeft. -

Gedurende de regeering vanden heer Fielde is onze ommevanglykheid voer alle zaeken op de amicaalste wijz altoos geseest en het

Engel.
Van Fielde
[Field?]

het zal mij zeer leed doen, wanneer deze keer na Europa moet gaen, dat ik toch eften moet presumeren. -

In 't casteel van Cabo Cons ziet het er droevig uit zijnde aldaer sedert vijf à zes maanden meer dan twee en twintig negotiëve bediendens en veinig militairien gestorven en begraven; den heer gouverneur die ook zeer ziek geweest is door veelvuldige zorgen als vendriet, hebbende zijn Edelsz. zig voor eenige tijd aan boord van eene der schepen op de zee aldaer begeeven, om door de verandering des lugts tot betere gezondheid te geraken; zijnde thans in 't voorsch. font geen meerdere bediendens van de eerste tot de laatste, als vijfthien overgebleven; deze sterfgevallen is wel voornamelijk veroorzaekt door vermoeidhedens en gevaren, denelke ijder kunnen hebben moeten uitstaen. -

In 't correspondentie boek van 't gepasseerde halve jaar van welkers zending ik aan 't eindigen dezer verdere mentie zal maeken, gelieven NWld. g. c. l. t. b. h. in de Cormantijne brieven te zien en daar uit zal blyken, dat de rust en vreedgaernheid thans aldaer zoo veel plaats heeft, als het van te voren immer heeft kunnen hebben, en dat het beletten van 't doen der negotie door de naturellen met de Engelsche door den ad interim commandant Saehse met zoo veel beleid en omsigtigheid is geschied, als met mooglijkheid gedaan kan worden. -

Dog met dat alles is er de negotie thans niet te prijzen en zelfs heeft oorzaak door 't stoppen der zeegeen door d' Annemaboorsche geadsisteed door een groot gedeelte der Gantynen. - Wat het einde nog van die jaek zal zijn, is een raedzel voor mij. - De veegen onveilig zijnde maekt de negotianten bevest zig ergens na toe te begeeven, gevolglyk sij ook sterck kormen te lyden. - Ik manquee niet mijne neger jongens overal in 't bosch na een en ander cabocers te zenden met praesenten van paentjes van chitzon, tabak, brandewijn en pijpen om de onveiligheden in een zeker district vandeit casteel vegte ruimen, dog wat in die verre afgelegene land-

Kortelyk al
C.C.C.

Cornwallis

1791

-schappen geschied en wel vooral onder 't Engelsche gebied, kan ik niets aen doen. -

p. 56.

Onder 't fort de goede loop tot Bencoe eenige jaren gemaakelaer geweest zijnde, uit hoofde des opvolgen minderjarigheid en alzoo denzelven thans tot zijn mannelijke jaaren gekomen is, hebben de Bencoesche onderhorige instantig verzocht hem in zijn 's vader waerdigheid te willen doen stellen, waerom ik niet heb kunnen afzijn. hun verzoek en tegelyk dat van den commandant O. St. Duim te accorderen, is ook wel nodig is en teffens van veel dienst in de punten als onderzints onder de onderhorige voorvalten de oneenigheden, een goed makelaer onder 't fort te hebben. weshalven ik hem heb aangesteld en hem een acte, stok et^c heb gegeven en teffens van wegens de compagnie acht Engels costgeld per maent toegelegd. -

p. 61.

Olshoon ik de sterkste drangreden, dewelke ik bij diverse mijner versondene missiens gebruikt heb om Mr Edg de B^h te kennen te gevee de desolatie staat, waerinne wij ons hier ten cuete zedert Januarij maand bevinden door gebrek van alles, tot noot toe geen soulaas heeft toegebracht, zoo herhaale ketzelve nogmaels op de mededogenste wijze, ree ons bid ik Mr Edg de B^h uit de grootste gevaren die de allerdruevigste gevolgen kunnen hebben, waare ik in staat om verders voort te gaen met verstrecken ik zoude gaerne het mijne willen cedeeren maar helaas! ik voel alreeds haedamig ik mij ingewikkeld heb. - Zullen de com mandanten metten verstrecken, zoo is 't vooruitzigt dat veeler kum door d'onvermogens den arme bediende 'zij polittique of militair moeten doen gebrek lijden, of hun ten halven betalen, wat hun gerechtlyk toekomt, waarbij in 't einde d'Edele chaatschappij de eenigste lijden word. -

N° 59.

Axin. Het eerste fort der Hollanders hier te lande, legt 12 meilen beneeden Caap Apolia, waer de Engelschen een

Bencoe
makelaer

p. 61

Dra S.

Axin

een fort hebben. - Cxim is altoos een goede hand-
delplaats geweest, waar niet alleenig een goede
quantiteit slaaven en olijphantstanden werden in-
gehoft, maar vooral den goudhandel zeer aanzien-
lijk was. - Teegenwoordig wilden handel aldaar
veinig zeggen, slaaven komen veinig en het goud en
tand dat na't fort word gebracht, is ook maar zeer
guing in vergelyking met vroegere tyden. -

De slaaven die daar werden aangebracht, komen ten
deele van Alyantijn, andere van Amenikja en
Wana, twee landschappen niet verre van Cxim ge-
leegen. - Alyantijn in teegen legt verscheide daage-
reizen vandaar, en zoo men de neegers mag geloven,
Octo van't fort. - De neegers daar omtrend

houden zig bezig met het graven van goud, waarin
ze altemets gelukkig zijn, en het planten van rijst,
milhio, en andere levensmiddelen. -

Catoen groeid aan Cxim zoo goed als opeen plaats
op de kust, waarvan sijlen den Nel Ed. heer Fennekole
genoegsaame bezijzen heeft gegeven, hebbende zijn
Nel Ed. aldaar een schoone catoen plantage onder-
houden, waarvan jaarlijks een goede quantiteit
catoen nae Europa werd gezonden. - Tog nae zijn
Nel Ed. afrijzen van deze kust is alles in verval
gemaakt, en thans nauwelijks eenig overblijffel van
de plantage meer te sien. -

De rijst, die hier omtrend groeid is zeer goed, alleenig
ontbreekt de neegers de beoorlijke kennis, dezelve
te reinigen bezaaten zij dezelve, en wienden ge-
encourageerd, twijffele ik geenzints, of ze zouden
ons jaarlijks een goede quantiteit kunnen leveren,
en die de Carolina rijst in qualiteit veinig goude
nagleuen. - Tog teegenwoordig geen markt heb-
bende, waarheen zij hun rijst te koop kunnen bren-
gen, planten ze niet meer als zij denken voor hun
eigen onderhoud nodig te hebben. -

Hollandia

Het fort Hollandia legt 3 meilen beneeden Cxim
op de laap Tres Puntas. - Het fort moet het schoonste
en gereegelste in zijn tijd op deze kust geweest zijn,
maar is thans ten eenemaal aantrevallen. -

Het

Het dorp dat onder 't fort ligt is klein, en om dat de inwoonders zig meest beezigen met het zoeken van goud en andere met het bebouwen van hun land, vind men haast geen mensch anders daarinne dan oude vrouwen en kinderen.

Aekoda

In het dorp onder 't fortje Aekoda, 2 kleine meilen beneden Hollandia, krijgt men ook nauwelijks een neeger te zien, zijnde het dorpje klein, en de inwoonders daarvan, zoo als die van Hollandia naar aan 't goud graaven, of met den landbouw beezigen.

De Handel van beide plaatsen is teegenwoordig nijtermate slegt, of wel in vroegere jaaren dezelve reedelijk aanzienlijk was, vooral in goud; dog gints den tijd, dat Jan Connie met de Grandenburgers is overkoop gevallen, is de negotie van deze plaatsen verdweenen, en tot hier toe nog niet weder gekomen.

dog voor veenige jaaren geleeden ging den handel tot Aekoda nog al reedelijk, maer thans is aldaar in 't geheel niet de minste negotie. De producten van Hollandia en Aekoda zijn dezelve als omtrent Arim, milho, rijst et^c. catoen zoude hier zoo veel voortkomen, als te Arim, wilden zijde neegers maar de moeite geen, om ondentelijk catoen plantagien aan te leggen.

1/4 meile beneden Aekoda legt het Engelsche fort Dixcore, en een meile vander het Hollandsche fort Badenstem tot Boutrij op een ronde hooge berg, aan welkers voet een klein riviertje zig in zee uit vaardt.

Hier word nog al reedelijke negotie gedaan, en verscheide slaven van Wassa aangebragt, van waar ook altemets veel goud gebragt word. dan de berg en onder dezelve legt het dorp, het welk een goed getal huizen en inwoonders bevat, dog is dezelve getal niet te bestemmen, als houdende zig ook een meenigte neegers van dit dorp inde matten op, om of goud te graaven, of hun land te bearbeijden, 't welk hier omtrent aller geschiktst is voor rijst, zijnde een paar muen verre agter dit fort zeer veel laag en moerasige gronden, die tot het planten

Boutrij

van rijk niet beter konde werden gevenccht. -
Tot Boutrij onderhoud d'Edele Maatschappij eene
houtzagerij, waar veel hout en planken tot het
bouwen en repareren der fonten gekapt word. -
Dog thans neemt het zeer aff, kunnende bij verre
nae zoo veel niet meer geleverd worden als te
vooren. - Bij aldien tuschen Hollandia en Cle-
koda dezelfde gemakkelijk te vinden waere met
een rivier als te Boutrij, zoude deeze streek veel
hout kunnen pbrengen, als staande de bosja-
gien vol van de schoonste boomen. -

3 1/2 meile verder na beneden bij t' dorp Tackorarij legt een
loge de Edele Maatschappij toe behoorende, aan de west-
zijde van deeze loge is t' begin gemaakt van een nieuw
font door vrylen den heere J. F. Trunks, zijnde reeds door
zijn Wed. t' fundament tot de noordelijke bastion ge-
legd. dog door den laatste oorlog is t' werk leggen
gebleeven, en zints dien tijd nog niet weder hervat. -

De handel alhier is nooit van enig aanbelang ge-
veest, en door dien de Tackorarijsche neegers met
die van Nassa verschillen hebben gekreegen, is thans
op deeze plaats niet de minste negotie. -

Het dorp is klein en niet sterk bewoond, doordien de
meeste neegers zig in de matten ophouden bij hun
plantagien, en veele zig beeygen met goud zoeken. -
Het land hier ontrent is zeer vruchtbaar en leeverd
een genoeg jaeme quantiteit van allerhande levens-
middelen. -

Van Tackorarij nog een meile beneden legt t' font
Orange van t' dorp Sackondée, waar d' Engelsehe
niet boven 300 schreeden van t' onze ook een font heb-
ben gehad, dat door een Franse negatte in den
laatste oorlog is vernield geworden, zodat thans
nauwelijks nog de muren van t' zelve te zien zijn. -
tegenswoordig hebben zij maar een hujs of loge
aldaar, waarin zig den commandant onthoud. -

De negotie alhier is voor enige tijd geleden niet de
slegste geweest, zijnde bujsten enige slaaven een
aensienlijke somme gouds in vroegere tijden hiewont-
vangen; dog tegenwoordig is t' aldaar rijtst
slegt.

slegt, verdedende bij beide commandanten nauwelijks
zoo veel gebragt, als daar van hun bestaan te hebben.

Leevens middelen geeft 't hier in overvloed voor
al word er rijkelyk visch gevangen; dog of hier
eenige andere producten te vinden zijn, is my ten
eenemaal onbekend.

Het dorp onder 't Hollandsche fort is reedelyk volk-
ryk, welks inwoonders zig met den visch vangst en
't bearbeiden van hun land geneeren, dog zeer wei-
nige zijn daar onder, die zig op negotie leggen.
clog, 3 $\frac{3}{4}$ Meilen verder beneden komt men bij 't dorp
Chama, waar 't fort St^e Sebastian legd.

Het dorp is zeer volkryk, dog door dien de inwoon-
ders zig voor timadoors bij de Fransche scheepen laa-
ten engageeren, en met hun na Fida, Porto Noo,
etc. gaan, zo vind men nooit hun allen thuis, als
zijnde gestadig eenige canoas vol Chama'se neegers
opreis.

Van Chama is nooit geen handel ge-
neest. Heteenigste bestaan dat den daar leggende
commandant heeft, zijn de daar komende Fransche
scheepen, die zig aldaar van canoas, water en brand-
hout voorzien, en zoo dan hun reis nae de beneden-
eest vervolgen.

Egter is dit fort voor d' Edele
Maatschappij van nut, aangesien de schoone rivier, die
zig een $\frac{1}{2}$ Meile beneden 't fort in zee sijt, waterdij, en
met alleinig diend om scheepen met versch water te
voorzien, maar vooral zeer betwaaum is, om balken
planken, groote canoas en brandhout zeer gemak-
kelyk verscheide Meilen verre sijt het land nae de
zee kant te brengen.

Van Chama, nog 3 Meilen verder beneden leggen
twee forten, waarvan 't eerste d' Engelschen, en 't an-
dere aande Edele Maatschappij toebehoord, het laet-
ste is in voaleden oorlog ten eenemaal genuineerd.
Het dorp hier bij Commanij, of eigentlyk Ekkie tekkie
genaamd, is klein en van weinig inwoonders voor-
sien, die zig ten deele van den vischvangst en an-
dere van den landbouw geneeren. Handel is
hier zo min als van Chama, sijt gesondend een weinig
goud, dat hier altemets ontvangen word, maar niet

zo veel bedraagt, dat men het negotie goude kunnen
noemen. - Van hier tot aan 't Hoovdeasteel ^{8^{te}} George
d'Elmina is nog 3 meilen, die eyten wat lang vallen. -
Van Akrim tot aan 't Hoovdeasteel, 't welk wij onder
de naam van de booven kust verstaan, is een
lengte van $2\frac{1}{2}$ meilen, gerekend, dat de neegers
in een uur $5\frac{1}{4}$ meile met de hangmat loopen. -

Dog doordien men over land zeer veel kromten en
bochten te maaken heeft, die een schip niet noodig
heeft te volgen, is 't bij water lange zoo verre niet,
als bij land. - De koopmanschappen die
doorgaans op de boovenkust getrokken zijn, zijn pol-
ver, lange geweeze, lang paenegoed en brandevijn. -
Fijne paenegoederen werden op die plaatse alleenig
gevraagd, waar nog eenige negotie is, en die rijt
het land komende neegers dezelve verlangen alsoom
Akrim, Bautrij. -

Van Elmina 3 meilen beneden komt men aan 't
Engelsche Hoovdeasteel Cape Coast, en van daar nog
een goede meile vender aan 't Hollandsche fort
Assouw bij 't dorp Cloure. - Dit fort was
voor dezer 't Hollandsche Hoovdeasteel en schijnd
ter dier tijd van negotie niet mis gedeeld geweest
te zijn, nog voor eenige jaeren werden hier keede-
lijk slaven ingehandeld, en goud ontvangen, dog
thans is hier in 't geheel geen negotie, wat naam
je ook moogte hebben. - Onder 't fort legt het
dorp, 't welk grooten volkrijk is, en wiens inwoon-
ders zig met den vishvangst en landbouw genee-
ren. -

Van Cloure nog 3 meilen vender legt 't fort Corman-
tijn, eigenlijk Amsterdam genaamt, tuschen
beide hebben de Engelsen 't fort Annamaboe, een
kleine meile van Cormantijn afgelegen. - Hier
word door de schepen de grootste handel op de
keele goudkust gedreeven, leggende altemets 20. schee-
pen op de Annamaboesche rheed ten anker. -

Voordezen was dit fort een van de beste handelplaat-
zen ter dezer euste van de Hollanders; dog is door
de sterke vaart der Engelsen op Annamaboe zeer

vermindert, door dien die matie zig niet ontziet, wat prijs of goederen zij voor een slaaff moeten betalen, als dezelve maar goed is. - Bovendien zijn de neegers zoo zeer voor de Engelse koopmanschappen ingenomen, dat hun haast geen een goede slaaff ontgaat. -

Slave markt
Melje maanda

De slaaven die hier venden te koop gebracht, komen haast alle van Melje maanda (: grootste slaaven markt, eene goede dagreize landwaards ni gelegen;) waartoe de Comantijnen uit hun land een meenigte slaaven brengen, en aan de Fantijnen verkoopen. Deze brengen ze dan verder aan 't strand, en verkopen ze of in 't fort, of aan de schepen, waar zij best denken terecht te komen. -

De koopmanschappen, die hier 't meest vorden gezocht, zijn Engelse brankers chitzen, hollandsche 20 à 25 Els catoene, vooral met witte grond, Oost Ind^e roode Deenseke roemaals, beste Oost Ind^e roemaals, zijde taften, O. I. sistingundies, roode zijde paliacatzen, vrouwe zaaijen, siftermans zaaijen, cottaneesen, eenige weinige chellos, neganipeaux, roode bajutapeaux, tapzeils, cherrideries, blaauwe en gele bandoneesen, groote en kleine vatten pulver, geweere (: beste koll. en Eng. oude soldaate;) ijzere staaven, kelders à 6 kan, en Engelse Koopere bekkens etc. - Rum en branderijn gaat hier zeer sterk aff. -

De inwoonders van Comantijn geneeren zig ten grootsten gedeelte van den handel; de overigen die 't aan middel of gelegentheid ontbreekt, leggen zig op den landbouw of visch vangt. -

Van Comantijn nog 8 meilen verder oostwaards hebben de Engelsen 't fort Tantum Querries, en daar van nog een meil verder beneden legt op een ronde berg 't fort Leijdzzaamheid aan 't dorp Apam. -

Van Comantijn tot nae Tantum is een strand met veel kleine dorpjes bezet, wiers inwoonders 't meest veegsel van 't heele Fantynsche land zijn, en zelfs voor hun eige landaard gevaarlijk is te passeeren. Dit strand is zint lange jaaren voor de Europea-
nen geslooten geweest. - Dat is te zeggen, geen

blanke

191
blanke konde, zonder zig aan allerhande gevaaren
bloot te stellen, hetzelve pauzeeren, tot dat voor-
leede jaar de Engelse voor hun natie de reg heb-
ben geopend met aan die aan 't strand liggende
dorpen eenige oncen koopmanschappen te spendeeren.
Het dorp Apam is reedelijk groot en volkrijk, dog
met 't slechte natie op de heele kust bevond, zijnde
een groot gedeelte der inwoonders van andere
plaatzen wegens 't een of ander misbedrijf daer-
nae toegelugt, vade zij een getere schuilplaats
vinden; dog omdat zij met alle omleggende dor-
pen eenig duurende palabbers hebben, zookun-
nen zij zig nergens veilig nae toe begeeven, zon-
der gepanjoond te vonden, hetwelk de reede is
dat dit dorp zo arm is, als ik geen een op de
heele kust heb gevonden, hebbende hun caboci-
eers nauwelijks zoo veel, als zij ordentelijk te
kunnen dekken. - Hun bestaan hebben ze ook
alleenig vanden vischvangst en 't planten van
milho.

192
Apam is altoos een goed nego-
tie fort geweest, dog is 't zelve veel bedorven, door-
dien verscheide Engelse factoren in 't dorp Jun-
ba tusschen Apam en Santum Querry zijn aan-
gelegd, die dezelve prijs voor slaaven betaalen,
als de Engelse schepen op de Annamaboese klee-
de. - De koopmanschappen, die hier vonden gezocht
zijn dezelven als aan Cormantijn, endoor 't heele
Santijnsche land.

Een klein uur gaans oostlijk van Apam legt de
bekende Duijvels berg, en nog twee meilen verder
't Engelse fort Winheba of Simba; van hier
nog drie kleine meilen verder beneeden komt men
aan 't dorp Senjan (ten onrechte Bereae genaamt,
om reede 't dorp Bereae $4\frac{1}{2}$ uur gaans van hier
landwaards in legt;) waarbij d'Ed. Maatschappij
't fort de goede Sloop hebben. - Het fort is wel
aangelegd, en van goede pakhuizen ^{en} voor-
sien, eeter vord daar geen sonderlinge handel
gedreeven. - De meeste slaaven worden van
elera daar heen gebracht, 't welk meest zulke zijn,
die

Senjan (van
Dorck.) Fort.

die de drie forten aan Akra reeds hebben gepas-
 seerd. - Eenige weinige komen rechtstreeks daarnae
 toe uit de maten; dog is dit fort bij verre geen van
 de slegste. - De inwoonders van dit com zijn
 heel werkzaam, plantende zij veel milhio en an-
 dere leeuensmiddelen, die zij ten grootsten deele in
 t'fort komen verkopen; en veruieren, wanneer de
 milhio aan Akra schaars word, met hunne klei-
 ne canoas ook een goede quantiteit daarna toe.
 Andere producten leeuend het land hier omstreeks
 niet, t'zij dan, dat men er moeite daar toe wilde
 aanleggen, om catten te planten, die al nog reede-
 lijk groeijen goude. - De neegers alhier heuen eeni-
 ste kostwinning is t' bebouwen van hun land, en
 zoo zij in t' veld geen werk hebben, de vischvangst.
 Het dorp is niet groot, en ik denk niet dat het geloo-
 500 man onder de wapens goude kunnen brengen.
 Van Guroe 4 grote meilen vander beneden, komt
 men aan een ronde hooge berg, door de Engelschen
 Cook's bread genaamt, waarbij zij een middel-
 matige rivier in zee uitvaterd, die het Soetoe-
 sche landschap van Akra scheid. - Van deeze
 rivier nog 3 1/2 meile verder komt men aan t' eerste
 fort tot Akra, de Engelsche toebehovende. - Van
 dit fort niet boven 300 schreeden legt het Hol-
 landsche fort Crevecoeur, thans ten eenemaal in
 ruine. - 3/4 meilen van Crevecoeur hebben de Seenen
 hun Hoofdportres Christiaansburg genaamt. -
 Het dorp onder t' Hollandsche fort is t' grootste en
 volkrijkste, kennende het zelve wel 2000 man te
 veld brengen. - t' Engelse dorp is t' kleinste. -
 De Akrasche neegers geneeren zij ten deele van den
 handel, andere van den vischvangst en zeer wei-
 nige van den landbouw. - Wat den handel
 betreft, is dezelve aan de drie forten nae Anne-
 mabae te voeren altoos de aansienlijkste geweest
 op de heele goud kust, zijnde zomtijds heele carga's
 slaaven van Crevecoeur afgescheept geworden. -
 Daar teegenwoordig is dezelve veel verminderd,
 dog zoo de forten van uitgeleesene koopmanschappen

ms

Akra

voorsien waren, zoude de handel aldaar nog
zeer goed zijn, verdedende nog een reedelyk getal
slaaven en ollyphantstenden, ook altemets veel
goud uit 't land daarna toegebragt, en in dat
fort verkogt, waar de beste koopmanschappen gevon-
den worden. —

De koopmanschappen, die aan
Aekra het meest geogt worden, zijn vooral egte Deen-
sche geweeren, polver in vaeten à 40 en 20 lb., hol-
landsche oude soldaatse geweeren en Engelsche ver-
korte ditto, opreogte en nagemaaakte Oost Ind^e chitzgen,
gestreepte en roode zeijde taften, zeijde paliacatzgen,
hollandsche cattenen à 25 Ell witte grond, fijne
boekchitzgen witte grond, Patnamse chitzgen, Engelsche
brankers chitzgen, en andere fijne paene goederen. —
Bajutapeaux, neganepeaux, chellos, tapzeijls en
nicaneeren, wil geen Aasiantijn hebben! / Americaan-
sche rum, polver en geweeren zijn de drie hoofdarti-
cels der Aekrase negotie. — Jamaica rum en Neder-
landsche branderijn is hier niet getrokken. —

De slaaven, die nae Aekra werden gebragt, koomen
meest alle van Aasiantijn; een uytgestrekt land-
schap, 15 dagen reijzens van Aekra land waarts
in gelegen. — Het grootste deel derzelve zijn door
de stroopende of Aasiantijnsche parthijen gevangen
genomene Dunka's, mer land nog agter Aasiantijn
legt. — Weinige slaaven, maare de meeste tand, en
't beste goud worden van Akim, een landschap
tusschen Aekra en Aasiantijn in leggende gebragt.
Ook weinige maare de schoonste slaaven van Krepée,
een landschap ontrend de Rio Volta. —

De wijze op welke de slaaven, slaaven worden, geschied
wanneer ze in een oorlog worden gevangen genomen en
voor goede buijt werden verkogt, of dat een neger we-
gens 'een of ander misbedrijf, de Europeanen als
slaaff word toegebragt, of andere om schulden, die
ze niet kunnen betalen, werden verkogt. —

De Aasiantijnen en andere, die de slaaven nae 't strand
brengen, zijn lieden, die zig op den slaavenhandel toe-
leggen, in hun land dezelve in- en met gewinst aan
de blanke weder verkopen. —

De producten van de kora zijn zeer weinig, verdedende 't
 schoonste land, dat van zijn vrugt baarheid veel ver-
 spreekt, wilden onbebouwd leggen gelaten, en niet
 meer geplant als de inwoonders gedenken nodig te
 hebben, hun voor een jaer van spijs te voorzien. -
 Bij aldiens ze verkyaemer waaren, zoude vooral In-
 digo en cattoen in de grootste perfectie kunnen ver-
 den, getrokken, als groeiende beide aan de kora in
 meernigte wild. -

Van Elmina tot nae de kora zal een lengte van 28 mei-
 len over land rijt maken, strekkende zig de kust ten
 maasten bij O. N. O. en N. W. van de kora strekt zig de
 kust tot nae Caap Tres Puntas meest Z. en O. maar
 van die Caap tot nae Elmina zal ze denkelijk
 maar zeer weinig van de beneden kust verschillen. -
 De gelegenheid van 't land landwaerds in, is tot
 nog toe de Europeanen teneenemaal onbekend zoo
 veel als derzelve groote vrugtbaerheid, en de hoe-
 veelheid derzelve inwoonders. - Zog men kan
 met veel zekerheid geloven, dat de kora 't groot-
 ste en magtigste land is, waarvan wij hier eeni-
 ge kennis hebben. -

Daer verscheide plaatzen langs de kust vind men het
zuikerriet in abundance groeiende, en of wel de
 zwarten zig daaromtrent geen de minste moijten
 geven, en 't maar zo mit wilde staan laten,
 groeyd het tog reedelijk dik en hoog. - Bij aldiens
 't zelve ordentelijk siende gepleegd, zoude hetzelve
 in een veel grootere quantiteit en qualiteit kun-
 nen werden voortgebracht. - Cattoen zoude
 met veel voordeel haast op alle plaatzen langs de
 kust voortkomen; rijt groeyd op de booven kust zo
 goed als te wenschen zoude zijn, en Indigo aan
 de kora overvloedig wild; hoe veel better zoude
 dezelve niet groeyen bij aldiens hij door men-
 schen, die de behoerlyke kennis daarvan hebben,
 in goed land gebracht en zijner gepleegd siend.

Coffij komt hier zeer wel voort, en daar is denke-
 lijk geen een product, dat in dit land niet zoo
 wel zoude kunnen werden voortgebracht, als in

198
eenig ander gewest tuschen de Tropieën inleggende.
De kosten van cultuur zijn bij de neegers zo gering,
dat het haar geen thien guldens kost, een heel stuk
land na hun aard te bebouwen, zijnde zij gewoont
in den droogen tijd hetgeene zij willen beplanten,
in de brand te steeken, en nae dat gras en bossen
ruytgehaald en verbrand zijn, zoo maken zij op zijn
behoorlijke tijd met hun roosaarijers gaaten op een
zeekere afstand van elkander, waarin zij hunne
milho's planten, en laaten t overige aan de
goede natuur over. - Komt het onkruid daartussen
ruytgroeyen, zoo haalen zij hetzelfde met hunne
roosaarijers nog eens ruyt, en laaten vervolgens de
milho's zo staan zonder zij verder daar mede te
bemoeijen, tot dat ze rijp is. - Het geen meerder
moeyte krijgen zij alle hunne levensmiddelen. -
In dien men de neegers deezer gewesten kost im-
beceeren, om tot hun eigen voordeel hun land
te bewerken, zouden zij de gelukkigste der menschen
in hun soort zijn, dog de van oudtijds gewoontens
kunnen voor ouden eerbiedigen zij ten uijtersten,
en willen volstrekt daar niet afgaan, dewijl den
landbouw deezer heete climaten mij bekend is,
door mijn langduurig verblijf in de West-Indien,
en alhier de gronden zo wel als de vrugtbaerheid
der gewassen beeter vind, dan wel in die der be-
ste Eylanden in de West-Indien, zo neeme met veel
genoege daar verscheidene proeven van, als heb-
bende, om de neegers voortegaan, in een thuijn
van mij omtrent twaalf morgen groot, milho's
geplant, zoo als zij gewoon zijn te doen in de West-
Indien, dewelke aller voordeeligt staaten reeds
veel beloofd. - Ook zo heb een begin gemaakt tot
het planten der coffij, waar van nu reeds veertig
of vijftig jonge boompjes mooi aen t groeyen zijn,
zoo als meede die aen cakra, daar dit gewas
zeer voldoenend is aan de verwagting, hebbende
een groote belooning aangeboden, diegeene welke
mij t planten van der roode boomvol of cattoen
ruyt t chiontijnsche land zoude willen besorgen,

Welk zeer diffieel zal zijn, alzo de Koning van
 Chiantijn dit met de dood straft, die er eenige de
 minste getal zaad daarvan rijtvoerd. De klein
 milho ofte het zo bij ons in de West Indien genaamde
quinicorn, heb insgelijks geplant, waarvan al-
 hier aan Elmina misschien in geen vijftig jaar
 een te zien is geweest, en daar 't meeste sig van be-
 vind aan de benede kust van Opam off tot ver-
 ders. - 'Welk wel 't aller kostelykste korn is, dat
 men zoude kunnen verlangen, hebbende er versche-
 dene reizen in de West Indien 't heerlykste brood van
 laaten bakken; het zelfde is 't met alle hunne an-
 dre vruchten en gewassen, die yder in hun soort
 die der Westindische overtreffen, en waarvan
 men omstreeks Elmina niets van ontdekt. -

Desgelijks is 't met hunne jammes, pattatos, stek-
 jammes of zo als men dit gewas in de West Indien
 noemt Canave, waarvan geene der inwoonders
 het heerlyk gebruik weet te maken, om 't selve
 tot koken te bakken, dewelke in onze West Indien
 zoo voor blanken als neegers overheerlyk is. -
 Hebbende aan een der Americaansche capteijns ver-
 socht mij op zijn arrivement tot S^e Eustatius te
 koopen gereedschappen, die men aldaar gebruik
 zo om 't selve te prepareren, als de platen om
 ze te bakken, 'welk binnen kort ben verwagtede
 ben nu voorneemens tegen de tijd de jammes ge-
 plant dienen te worden, exeen goed stukje grond
 toe te employeeren, om de neegers de beste wijze
 aan te toonen, hoe die te planten, door dien gnek
 mij aan maedigd, ziende hoe de natuur zig
 zoo voordeelig opdoed, dat met de gereegelt-
 heid van 't planten gneks nog beter moet ren-
 deeren. -

De gewassen van theijn planten er
 veele Europeesche goentens voldeem ook zeer vel
 aan de moeytens, die men daar toe neemt, daer
 mij de blyken daarvan snelks daegelyks ont-
 waaren. - Den panielboom bevindt zig ook reeds
 alhier rijt den Brasiel aangebragt, die met oer-
 zorgen moeyte opgepast word, in de theijn van
 den

191
den heer Equipage meester Fuhle, die nevens mij
zeer veel genoege vind, in die aller nuttigste
natuurlijke ontdekking; 't was te wenschen er zig
meerder (~~te verleedigen~~, maar helaas) lieden toe-
-lustigden, om hun hier meede te verleedigen,
maar helaas daar manqueert het veel aan,
ook belet hun de ongezondheid des climats, om
veel in de lucht en son geexponneert, daar voor mij
200 / Goddank) alleen oud Westindiaan nog al wel
teegen kan. -

Rondom de gantsche kust hebben
de inwoonders allerley soort van kostelijke visch, en veel-
-tijds in de tijd daar toe zijnde, meeder dan zij nodig
hebben, selden hebben zij een finaal gemis van, en
als die tijden daar zijn, go is een doodelyke hongers-
-nood aan dit hun, desyl sij zig van niet anders voor-
-sien buyten hun gewassen dan versche of in de son ge-
-droogde visch. - Waaron zij dan ook alle morgens
met hunne canoes uytgaan om te vangen, meest
met haeken; alhier aan Elmira sijn gemeenelyk 250
of daar omtrend canoes, die 's morgens met halff vyf
uuren uytgaan, en met elf uuren wederom ko-
-men; voor 't overige doende mannen zelden eenig
ander werk voor hun huishoudens, de vrouwen sijn
wel de voornaamste, die voor alles moeten zorgen,
ja zelfs voor 't grootste gedeelte van dat weinige land,
dat zij bearbeiten, geschied meest door hen alleen, na-
-dat de mans van 't vischen komen, is hunne mal-
-leget voor hun gered, gaen slaapen, en staen weder-
-om op met vier à vyf uuren, en verslyten hun tijd
met rooken, en drinken van rum off kornbrande-
-wijn, veeltyds dansende en singende met hun
lands musiek den gantsche nacht door, zodat het
wel te voorzien is, dat al wat men hun zoekt te be-
-weegen, om iets voor hun zelve te doen, als ijdel-
-heid bij hen word beschouwd; daar sijn er onder
hen, die honderden van slaaven in eigendom be-
-sitten, die voor geen ses guldens waarde in een gant-
-sche week aan hun maalen verteeren, daar in-
-teegen sijn a weder, die anders denken. -
't bygelooft der neegers is wel de voornaamste oor-

zaak zij in hunne blindheid blijven doelen, ja dit gaat zelfs zooverre, dat onze dienaars, lieden welke sommigen dertig jaaren onder de voornaamste blanke heeren gediend hebben, en nae men denken zoude, beschaafde en lieden van eenige kennis te zijn zodanig verlaafd blijven aan hunne afgodische gevoelens, ende verderflijke geeden kunnen voordereen, dat zij natuurlyken wyze beter wetende, nimmer willen afgaan van die hunner voorsat-ten, ja zelfs een tapaeijen, de welke buiten 's Ed. compagnies dienst zijnde, zal om met de neegers in goede harmonie te blijven, zoo veel mogelijk hunne costumes navolgen, waar om hetzelve dan ook seer bezwaarend is, eronder te vinden, daar men met grond op vertrouwen kan. -

Of het tegenstaande het geene hier voorens heb gemeld omtrent de vrugtbaarheid en 't voordeel, dat men zig zoude kunnen verbeelden te verkrijgen uit dit gewest, zo komen er mij verscheidene moeilijkteyten in voor, om 't zelve te ondernemen, dit werkstel-
lig te maken. - Eerstelyk zo is 't alhier een allen-gevaarlyk climaat voor blanken, om sig toe te leg-
gen tot het beverken der landerijen, ja zelfs heb nog maar weinig menschen alhier aangetroffen, die mi staat zoude kunnen zijn, de neegers in hun werkte volgen; ten tweede is 't omtrent de sterfte ook seer sterk onder de neegers selve, waar-
van mij nog geduurende deze seiven volgende gepasseerde maanden een voorbeeld van gezien heb-
ben, zijnde er een magt van menschen mit Elmi-
nache crom gestorven, en aangaande de ziekten dit is alleronbegrijpselyk, hebbende wij van de om-
trend 400 slaaven, de welke alhier by den train aan Elmina op de lijst staan, waarvan er omtrent 100 werkzaam zijn, tyden geweest wij er geen 80 midienot hebben gehad; de meeste dier kwaalen zijn de qui-
nere warm, die sommijlen drie à vier hun tegelyk knellen, de buikloop, en meerdere goetgelyke kwaalen, waar door het als dan zeer duur aan den planter zoude komen te staan, indien hij deze

onderneming met ijver wilde voortzetten, te meer
daar het land zo vruchtbaar is, dat niet tegenstaan-
de het weinige planten, dat zij doen, er jaaren
zijn geweest, dat zij niet geweten hebben, wat te doen
met den overloed kummer gewaen, hoe soude het
er dan meede uitzien, als men die expres voortzette.
zoude mijns bedunkens t'beste zijn, indien d'edele
chatschappij wilde permitteeren, de bediendens, zoo
politieque als militaire, in plaats van hun ontslag
verkeegen te hebben, zij nu verplicht zijn, om na
Europa te gaan, zig zoude mogen etablisseeren in
thand te meer denijl deeze lieden gewoonlijk een
stuijvertje overgegaard hebben, om daar door hun
selve slaaven aan te kopen, en als dan kunnen voor
deelen daar uyt te behaalen, daaren teegen, in
diens men een groot getal nieuwe Europeanen al
hier sond, de meeste daar van zoude crepeeren;
de eerstgemelde zouden in staat zijn, om hun
selve te kunnen maintineeren door de voordee
len kummer ijver zig van slaaven te voorsien, als
meede de winsten, die zij maken koten met het
negotieeren kummer producten, t'welk een groot
soulaas voor de slaaven handelaars zoude te weeg
brengeen, dewende mij vleyen, sij lieden in korte
jaaren gelus in staat zoude zijn, om meede slaa
ven te kunnen inkoopē, niet twijffelende of de
naturellen zoude met hun wel kunnen harmo
niseeren, zolang zij zig niet teegenkante de wetten
en costumes kummer landen, en waarvan ook al
reeds ontdekt hebbe de gewilligheid deezer lieden.
Omtrent de uytgebreid der slaavenhandel zoo blijff
bij mijn sisteme, dat geen mensch recommandee-
ren kan, dezelve sterk te onderneemen, door dien
deze veel te veel onderhevig is aan wisselvallig-
heden, eger vel te begrippen, dat dezelve met ijver
doorgeset worden van tijd tot tijd zijne scheepen
aan de kust sendende, so alreeds t'plan aan
eenige mijner vrienden heb meede gedeeld, maar
om hier groote factorijen ofte scheederijen aan
te gaan, raade volstrekt aff, voor eerst kan men

1791

zich absoluut geen genaemde tijd bepalen, hoe lang men gezond off krank hier is; 't zelfde is 't met onze bediendens gelegen, komt er een sterfte dan blijft het niet bij weynige maar slaat over tot veele, de goederen alsdan worden veeltyds voor niets of al verkocht, heeft men een uytgebeede tak van negotie, zo moet men credit verleenen, 't welk wederom door 't snbite overlyden verijdel'd word, ten laatste vraag eenigh maar, welke kruijzen van commercie er in Eng-land gevonden worden, die met considerable voordeelen behaald te hebben, en die branche daar van jouisseerende zijn, heb onx van geen mensch zo lange hier ben, kunnen vernemen, daaren teegen men mij door veele brave liede dieer natie verzeekend is, geduurende mijn verblyff ter kuste en vercheide van die onderneemers bij ingeschote hebben, misschien zal men vermoeden dat ik het regte Idée er niet van be-geff, dit zal ik mij gaarne laten selgevallen mijn gemoed vrij kruijgende mijne vrienden niet heb willen misleiden teegen mijn better veeten daar mij andersints grootelyks zoude kunnen bevoordeelen met de genereuse offertes mij door respectable keeren gedaan. —

Extracts from letter from Sir. Gen. Jacobus de Veer to the Pres-
chamber Amsterdam, dd. ut supra 17 Oct. 1791.

N° 70.

p. 232.

(W. J. R. d. Col. ⁵⁴ pag. 207)

232

Lra H

En wijders heb ik de Eer W^{ld} Gr^{de}achtb^l van te bieden onder L^{ra} ze een specifigue lijst der Braziliaan-sche waartuigen, dewelke alhier aan 't hoofd-casteel zijn gekomen geduurende mijner regering en aan d' Ed. Maatschappij de behoerlyke kei-gmitie hebben betaald, W^{ld} Gr^{de}achtb^l gelie-ven dezelve nite zien, en daar zal uyt blyken welke voordeelen dezelve aangebraagt hebben, en daar d' Ed. Maatschappij 't genot van heeft gehad en welke tabak ook alle verdebiteerd is in vol-doening van kostgelden etc. zonder eenige schaa-
-de van

van droog worden daarbij gehad te hebben. —

p. 234

Overigens heb ik het geneegen N^o Ed. G^o G^o G^o te infor-
 -meeren, dat de Naturellen onder onze fortten zig
 vreedzaam en gerust gedraagen, en geene moleste-
 -lijkheden toegenaamd plaats hebben. — Enig-
 -lijk een geval moet ik N^o Ed. G^o G^o G^o meede-
 -deelen, dat onder het fort Hollandia ongelukkiger-
 -wijs een moord is begaan, door een neeger aan
 een neegerin, zijnde den voornoemde neeger op
 de jaagt en ziende een karte beest, dat hem echa-
 -peende, en hij vervolgens tuschen de struijken in't
 bosch beweging ziende, en denkende dat het voorn.
 kartebeest moest neeger, en schoot toe, en het was
 ongelukkig een neegerin, die thoen hij er na kwam
 zien handstikke dood ter aarde lag. — den daa-
 -der reeds gevat en hiervan't Hoofdcasteel ge-
 -arresteerd zijnde, zal ik goodru de deze zaak af-
 -gegaan is, niet mankeeren de procedures aan
 N^o Ed. G^o G^o G^o toe te zenden. —

N° 97

Lijst der geprovenicende Thien Percent der Portugeeschen,
 dewelke alhier aan't Hoofdcasteel gearriveerd zijn
 zedert vijfthien chaart 1790 tot 15 October 1791. —

1790	Capitains	Naamen	elepon	scheeps	naamen	getal
April 7	Antonio Henrique	Nag ^e	bark	N ^o S ^o do Pillar		25
Juni 1	Franc ^o	Luiz da Costa	snaar	N. S. do Bomfim	Real Duque	190
" 2	Felix da Costa	Lixboa	idem	N. S. Rozario	S ^o Antonio e Almas	180
Aug ^t 25	Domingos de Trias	de Azevedo	idem	N. S. Joã S ^o Antonio e Almas		150
Sept. 18	Verissimo Francisco	Lamazo	idem	N. S. Santissimo Sacramento		100
" 22	Chanoel Jorge	Chiz	snaar	N. S. Jezus Maria Joze		100
Oct. 15	Austotio de Souza	dos Reis	snaar	N. S. Conceicao e Almas		130
Nov. 2	Joã Joze	Leal	idem	N. S. S ^o Anna S ^o Antonio e Almas		170
1791	Jan 11	Pearo	Jones de Ferreira	idem	N. S. Santissimo Sacramento	130
April 18	Francisco Joze	de Lucena	idem	N. S. da Gloria Santa e Anna		175
July 8	Felix da Costa	Lixboa	idem	N. S. Chay dos Lomes	Victoria e Almas	250
Sept. 11	Caetano Joze	da Rocha	idem	N. S. de Belmchonte Allegro		150
Oct. 3	Chanoel Chiz	de Chittos	idem	N. S. da Conceicao	S ^o Antonio e Almas	170
" 15	Joze Pereira	de Almeijda	beik	N. S. do Pillar e S ^o Theresza		140
				Rollen Tabak		2060

1791

Extract from letter from Dir. Jcn. Jacobus de Veer to the Pres. Chr. Amsterdam, dd. ut supra 18 November 1791. -
(read 12 June 1792) n° 100. (N. J. R. d. Col. 54 p. 341.)

p. 344 - 345

p. 344
bibliothecae de
Saccade

Ik heb mijders nog de Eere gehad in mijne Missive van
21ste chaj of C. verzonden per captⁿ Verschuun NWid
gachtbht te informeeen van een verschil aan
sackondee ontstaan door het verkeert aanstellen
van een Crom poraj of zogenaemde Koning en wa
door vele moeijelijheden zijn ontstaan, gelijk in
de voorsch^e Missive alles omstandig vermeld staen
De zaak thans finaal afgedaen zijnde en den
nieuw aengestelde Koning valkomen vereenigt
met zijn familie en zig veel moeijte geeft, om
alle de crom negers weder onder het fort te krijgen
ten einde hunne cagien wederom te doen opbouw
en; - zoo kan ik niet voorbij NWid gachtbht het
zelve ten kennisse te brengen, teffens hierbij te mel
den dat bij t'afmaken vandie zaak eenige onko
sten zijn gevallen, welke den Commies School als
commandant aldaer mij verzokende was in zijne
maendpapieren voor compagnies rekening te pas
seeren, t welk ik hem mits deze conditie heb toe
gestaen, dat hij voor de afdoening der zaak moet
caveeren dat er nimmer iets van geoppert worden
ook wanneer NWid gachtbht die onkosten niet mog
ten komen te valideeren, dat het alsdan nog ge
heel voor zijn rekening blijft, wijl niemand anders
de oorzaak is van t'geheele disput dan hij Gheer
School zelfs, als hebbende zig in deze zaak laeten mis
leiden. -

p. 345

Extracts from letter from Dir. Jcn. Jacobus de Veer to the Pres. Chr. Amsterdam, dd. ut supra 12 December 1791. -
(read 12 June 1792) n° 108. (N. J. R. d. Col. 54, p. 371)

p. 370 - 374.

p. 373

Zeedert den gepaseerde jaar ben ik reeds van voor
nemen geweest, een verandering te maaken in de
twee vertrekken van de tooren aande westkant van
dit casteel, van welke vertrekken de boenste waarde
laadkamer dient en de onderste als de slaapkamer

voor

voor het opperhoofd alhier en welke kamer zoo laag
van verdieping was, dat niet alleen het vertrek on-
aenzienlijkheid bijbragt, maar benauwtheid door
de warmte, ook was de goldering of de vloer met de
balken van de Raadkamer door d' ouderdom schier
vergaan, welke vernieuwing men hoogst nodig gevon-
den heeft bij't opbreken van dezelve. - Mits welke
alle reden ik een nieuwe vloer en balken heb doen
leggen en dezelve goldering min of meer drie voe-
ten heb verhoogt, zoodat de voorsch^e slaapkamer
en Raadkamer's verdieping even hoog zijn, dog het
laatst gen^e vertrek is nog iets hooger. - De vensters
die ter vooren wel spinhuis vensters geleken, heb ik
insgelijks grooter en in diezelfde smaak baaten
maeken als die aan de andere kamers van 't gou-
vernement, alle van Okoda's hout en van binnen
met glaze vensters, gelijk die in den gepasseerde
jaer zijn gemaakt, zoodat nu de heele vleugel van 't
gouvernement aan de westkant en de toorn een
grootte vensters hebben en alle in een smaak ge-
maakt.

Thans moet een ieder zeggen dat
dit castle in de beste ordre is gebracht. -

574
Eenige hollandsche capiteins, gelijk Johⁿ Verschuur, L. En-
der, en Dr Bakker als ik ze nu wel gretschel^{ik} mag aen-
wijzen, kunnen van zulks de beste rapporten geven.
Insgelijks van de graet aan de Westkant van dit ca-
steel, die ik heb laten droog maeken en bevoeren
met steenen, een ieder zal bekennen, dat geen beter
zaek ooit bedagt had kunnen worden dan die,
want thans 't zij regen of droogte, nocht blijft er
water in staen, waerdoor eenige stank kan uit
voortkomen, waerin tegen ter vooren dezelve graet
een moddergat was en in de droogte tijd ijselfijke
stinkende dampen opgaf. -

p. 578.

578
Voor't overige niets weetende te melden als alleen, dat
zig alles onder onze fort en in rust en vrede bevind,
dog weer landwaerts in moeten veele oneensigheden
wezen, omdat ik veel moeite heb hier, om de negoti-
anten te doen doorkomen en de weegen open te
hou-

1792

houden, waartoe ik van tijd tot tijd veel presenten moet zenden aan die caboccers die daer omtrent woenen. -

Extract from copy letter from Dir. Gen. Jacobus de Veer to the States General, dd. ut supra 14 Januarij 1792. -

(rec. 6 June 1792.) N° 112.

(N. J. R. d. Col. p. 337)

p. 337 - 339.

Hoochloogende Heeren, Het is niet dan met de uiterste Eerbied, dat ik de vrijheid neem Uw Hoogloogende te communiceren, dat schipper Wm Dijken, voerende vyghandelschip, de Meuwe Gloop hier ten Kuste en vel ter rhede van 't fort Crim op den 7^e December a. p. gearriveerd en vervolgens den 18^e derselver maan hier aan 't Hoofd casteel is aangekomen als vanne tijm persoon mij Uw Hoogloogende zeer gehonoreerde emissie en daar bij geannexeerde resolutie indato 27^e cheij overhandigde. -

Resolution of W. I. C.

Ik ben niet manqueerende gebleeven Uw Hoogloogende dispositie relatief tot de resolutie der geotroijende Generaale West Indische compagnie bij publicatie aanden volke bekend te maaken, als meede ook op alle de buiten forten, en znlks is alhier geschied 's anderdaags (inaden ontfangst:) voor de middag ten elf uren. -

Dat het Uw Hoogloogende beaagd heeft om onder hoogst derselver protectie te neemem, geese ik mij de vrijheid met alle aandacht in Uw Hoogloogende benevolentie te recommandeeren en gants nedrig te bidden, dat Uw Hoogloogende noch zoodaanige schikkingen gelieven te beaamen, da wij van benoodigd heedens werden voorsien. -

p 338

Er zijn nu reeds weder drie maanden gepasseerd, dater keegenaamd geene goederen van 's compagnies weegen in de pakhuizen zijn geweest, de maandelijke utgaaven staen niet stille, om 't welke mij ons mien jammerlijke omstandheid bevinden, welke verbeegendheid mij niet wel voegelijk zou staan te ondersaeken; waar of znlks door onsaekt is en desgelijks niet om Uw Hoogloogende over zoodaanige zaaken lang optehouden, terwijl ik

in 't toekomstige Nieuw Hoog vloegende anders nader zal
tegenwoordig zien, als wanneer dan ook zal komen te
blijken, hoe met Nieuw Hoog vloegende over de kust en
domesticque zakenlykheeden te corresponderen. -
Met veel vergenoeging geve ik mij de Eer Nieuw Hoog-
vloegende ter kennis te brengen, dat de Naturellen
alhier onder de fortificatiën gehoovende, als ook
lands waards, in de beste rust en vrede leeven. -
En dat ik zoowel met het Engelsche gouvernement als
d'andere vreemde natien, die hier ten Kuste woi-
geeren, steeds in de beste harmonie converseeren. -
Changtaande de slavenhandel zal ik Nieuw Hoog-
vloegende kortelyk mede deelen, hoe het er mede
gelegen is; indien men na deze kust een ruime
toevoer van goederen wel zenden, dan is het be-
paald, dat dezer handel weder zal komen te
floorenen, dog zulks moet met der haast geschieden. -
de Engelsche zetten dien handel met alle magt voort
en men ziet anders niet lang de kust als vreemde
vlaggen heen en weder waaren, en zoo zelden eene
van onze Hollandsche Natie; komen ze nog eens,
dan zijn ze op de bovenkust al bijna uitgelego-
-tiseerd. - Schipper Wm Tjiker is direct uit Europa
hier komen te ankeren, en heeft bereids meer dan
250 koppen slaaven ingehandeld, daar hij wanneer
op de bovenkust, aan Cabo la Houe of elders was geblee-
ven, wel zes maanden toe noodig zou gehad heb-
ben. - Het is seker dat vanneer er continueel
scheepen direct uit Holland herwaards komen, en
ook nooit geen mangel aan slaaven zal zijn. -
Tot slot communiqueere Nieuw Hoog vloegende, dat hier
onlangs twee Engelsche scheepen van oorlog zijn ge-
-arriveerd, dog nog niet ter psee van het gouver-
-nement, alwaar ze daagelyks verwacht werden;
hunne komst zal zekerlyk zijn, om de onlusten,
die tusschen het fort tot Annemabae ende de Natie-
-rellen plaats hebben gehad, finaal uit den weg
te ruimen. -

1792

Extracts from letter from Dir. Gen. J. de Veer to Pres. Ch. Amst^m
dd. ut supra 4 Februarij 1792. -
(read 12 June 1792.) N° 413. (W. J. R. d. Col. 54, p. 393)

p. 393-398.

Dissolution of
W.C.

Den voorsch: schipper Dijken heeft mij (apart hebbende)
van Haare Hoogchogende eene missive en daarbij
geannexeerde resolutie van 27 May laestleden
zelfs overhandigt onder een recipine, uit welke re-
solutie ontwaerde, betrekkelijk te zijn tot de Edele
generale geöctroyeerde West Indische compagnie, in
cas van desolutie; en waarbij hoogstgem^e heeren
mij hebben aengeschreeven, dat bij t' expireren van
gem. octroy, het welke veezen zouden laetsten Decem-
ber van t' verloopen jaar, de regering der Coloni-
en en deezze cust van Africa inden boezem van
Haare Hoogchogende zoude vallen endat provisio-
neel en tot nadere ordre alle hooge en laage offi-
cianten blijven continueeren in hunne bedienin-
gen en ingelijks geconfirmeend het handhaven
der gestatueerde bevelen en ordonmantien door
de Edele groot echtbare heeren besindhebben zoover
in zaeken van politie en justitie als anderzints.
Welke mij zeer geerbiedigde bevelen een vertraeren
te observeeren en over zyns aandens volkeren heb-
den te verstaen geveen in maniere bij publicatie
Haare Hoogchogende nadere dispositie zal ik des-
aengaende bij yder scheeps gelegenheid tege-
moed zien; - de afscheiding van NW^o Idgr echtbht
kan ik niet ontveinsen, dat mij en sommigen hie-
ter euste ter harte goet, mijl re altoos onder de
protectie van hoogstdezelve vaderlijk ondersteunt
zijn geworden, in wat zaeken het ook zoude mo-
gen zijn geweest. - Het zal mij derhalven een on-
vindige vergenoeging veezen, om niet geheel van
die onwaendeerbare goedheid en gunstige gedag-
ten onttrokken te worden, maar steeds het geluk mag
genieten, om NW^o Idgr echtbht als onze voorstan-
ders en versorgers te mogen zien blijven contine-
eren, waartoe ik mij bij deezzen op t' sterkste met
diep ontzag recom mandeere. -

En

En zijn lieden alhier, die onophoudelijk NWld gr-
-achtbht: gunstbenijzing ontfangen hebben, en die in
kunne bijeenkomsten getadig de conditie dronken
der vernietiging van 't generale octrooy der West-
-Indische compaignie in presentie van tapoeijers en
negers, twelk zoo verre ging, dat hetvoor mij niet
waste dielden, maar die geene dreigde, die zig
onderstond, zulke disrespectable uitdrukkingen
te doen tegens NWldgr-achtbht: met arrest op 't
fort St Yago te straffen. - Zulks heeft de gemoederen
eenigzints tot bedaren gebracht en om zulks ten
sterkste te probeeren, zoo zende ik onb ^{Dr} ^o st een
authentique copia van een brief doorden fiscus
van den commies en raad Volkmar geschreeven,
ten dier tijd nog in leven zijnde, en na zijn over-
lijden onder de papieren gevonden; ook zende ik
hier nog bij copia van de depeches van Haare-
-Hoogeloggende onder dezelfde Letter; dit point bid-
de ik NWldgr-achtbht: op 't allerneedrigste met
deszelfs wijze attentie exact na te gaen, laetende
verders de denkerswijze van dien man van NWld-
-gr-achtbht: geheel over en woorts hoe onaengenaem
hetvoor mij moet zijn dusdanig behandelt te wor-
den, als ook op alle moogelykste wijzen belastert en
vervaaden. - En verders kan ik niet voor-
bij NWldgr-achtbht: te informeeren, dat den 18^{den}
den verleden maand 's compaignies schip Zeevrugt,
gevoerd bij schipper Christiaan Post voor dit casteel
ten anker is gehoomen en waarmede in volmaekte
gezondheid zijn geland elff adristen, en chirurg-
-gyn en acht ambagtslieden, als mede koopman-
-schappen, vires en eenige trainspederen tot ge-
bruik van deeze cust door d'edele kamer mit' cloor-
der quartier tot Hloan herwaends g' expedieent. -
De bediendens op de repartitie bij NWldgr-achtbht:
staende heb ik een yder in zijn post ten soldij comp-
toir doen boeken en voor zoo veel zij op de Monster-
roll gedebiteerd waeren insgelijks kunne rekenin-
gen doen belasten. -
Het opgemelde bodem heb ik NWldgr-achtbht: mis-

Luo et

p. 396

sive van 27 October A° P° ontvangen en op welke de Eere hebbe te antwoorden, dat ik met leed-
weezen zag, dat er rectificatiën waren gedaen op de cust soldij boeken door NWEd op clichtbht en dat die afschrijvingen op onderscheide respectieve bedienders kunne rekeningen, zooze nog niet mo-
ten gedaen zijn, op deeze boeken zoude kunnen werden geconfronteerd. - Zoo heb ik in ma-
koming van dat, den boekhouder extract uit de voorskr. missive behandigt en hem daerbij belast ijdelv zaak exact van post tot post na te gaan, te examineeren en mij een schriftelijk bericht der be-
sinding van dien over te leveren, welke ik inge-
volge het voorskr. mij de Eere geve hienevens een NWEd op clichtbht te offerereen sub Duo B. -

f. 392
Duo B.

Ik hoop en zou mij derven vlijen dat de cust boeken ge-
deuwende mijner regeering en die door den boekhouder
Ghuysdecoper geadministreeerd zijn gemerden in diestaa-
van verzinning of achteleosheid niet zullen bevon-
den worden, derhalven kunnen NWEd op clichtbht nu
opmerken hoe hoogs nodig het is bekwame lieden als
boekhouders tot de beide comptoien 't generael en 't
soldij te hebben, om 'welke ik mijne gedane schrijvens
in dato 29 April A° P° desaengaende bij deeze gele-
gentheid herhaale en teffens smeeke dat hetzelve
in consideratie werde genomen. - Dezelve missive
al vender ingezien hebbende, ontvaende ik dat den
oudercom mie Steegeman, die zig zelfs bij NWEd op
clichtbht om demissie had aangemeld zijn verzoek
geapprebeert was, mits er geen reeden waaren,
die zulks konden militieeren. - Deze jongeling,
die thans assistent's dienst doet bij den Equipage-
meester Jacob Kinkle, heeft zig zedent dien tijd bij
aldaer fungeerende is, tamelijk gedragen, dog
zulx noopt hem, vyl hij gedrongen is wel te knijten. -
Op zijn caracter valt al zeer veel te zeggen, hebbende
zijn weldoender den heer oudpraesident alleer-
slechts behandelt, en zijn vorig gedrag als com-
mandant van 't fort tot deuree was onwaerdig
en schandelykst, zooals de getuigenis nog daege-

lijks in de eloureesche correspondentie te vinden is, daar bij zit hij tot aan de ooren toe in schuld meest bij de Engelsche capiteins, dus vees ik, dater eene moeyelijkheden zullen voorvallen; om al t welke mij daagt het best te zijn, hem te laeten blijven continueeren tot voorkoming van alle onaengenaemheden. — Gled deed mij leed dat ik mij over hem dusdanig moet uiten en te gelijk weerhoude, worde hem per dit schip te laeten repatriëren. — Ik zal en verzeken Mijldghechth: zoodra beterschap bij hem blijft continueeren en daerom bliken bepeene, hem te gemaed komen en traagten te redder. —

p. 406 - 410.

Onder t font St Anthony tot Axim is ten anker gekomen capt^m Bredaauw, voerende de „Standvastigheid“, welke reeds meer dan dertien maanden zig op de boven-cust heeft onthouden en nog maar slegts twee hondert slaaven ingehandelt. — capt^m St. Genitsoon, voerende t schip Brandenburg legt nog op de boven-cust, en zijn onlangs nog bijgekomen de schepen Zeelust, capt^m Maakaaij, een brig The Pretty, capt^m A.C. Scholtijs en een scheepje d'Africaan genaamd. Het is ongelukkig dat onze hollandsche schippers altoos zoo lang zig op de boven-cust onthouden, bevoens zij hier van t Hoofd casteel komen, als wanneer gedan men of meer nijtganegotieend, ten minste gedescontend van gaederen zijn, voor welke het hun dan bezvaerlijk valt goede slaaven, die na hun ziv zijn te kunnen inkoop, dat ligtelyk te begrijpen is; dan zegt men de slaaven zijn te duur of te oud, te klein en meer zodanige gebreken. — Indien de vaert direct uit Europa hier na t Hoofd casteel bepaelt was, ben ik verzekert, dat er nooit geen mangel aan slaaven zal zijn, maar helaes somtijden is deeze rheed 4 à 5 maanden ledig, zonder dat men een hollandsch schip ziet naderen, gevolglyk en t is ontegensprekelyk, dat dien handel van hier na de vreemde nationen overloopt. —

Den 19de der verledene maand zijn hier ten

Rheede

1792

rkeede komen te ankeren twee Engelsche Konings-
 -scheepen, genaemt de Medusa en Scorpion, voerende
 de eerste 50 stukken en d'andere 24, geomman-
 -deert doorden Commodore Inghfield en de laetst-
 -genoemde doorden captⁿ -, welke beide heeren
 's anderdaegs zig binnen dit Casteel hebben bege-
 -ven en 't middagmael bij mij gehouden, ten
 welkers gelegenheid des middags gedistingueerd
 conditiën zijn gedronken onder het saluereen der
 -stukken van dit Hoofdcasteel, waarna zij 's avonds
 na mij op 't sterkste verzekert te hebben van hun-
 -ne sensibeliteit over de konneurs en pollitessen
 die heeren beneezen, weder na boord vertrokken
 en vervolgens onder zeil gegaen na 't Casteel tot
 Cabo Cons van waer ze ook alreeds vertrokken zijn
 en verder af na beneden gezield. -

p. 408

Bras: ship

Onder daegs is hier ter rrede gearriveerd een Bra-
 -ziliaensch vaentuig, waarvan niet kan afzijn.
 NWldgr elchtbht te informereen, dat denzelven voor
 -recognitie hondertzeventig rollen goede tobak
 betaald heeft; deeze recognitie gealdeert bij de
 -gedereen, die met het gem. schip Zeeruyt zijn
 uitgekomen, zal een groote soulagement en ver-
 -strekking toebrengen. -

Alvoers deeze te eindigen, kan ik niet voorbij NW-
 -ldgr elchtbht te doen weten dat ik nu wederom
 aan schipper Dijken gelijk meermalen aan an-
 -dere gedaan heb, voor te leggen het artikel ver-
 -meld in de resolutie van H. H. d. d. ni dato 24
 -November 1789, alwaar staat, dat de schippers ver-
 -plicht zullen zijn aentegeven en des noods met
 -eede te bevestigen, hoe veel slaven en van welke
 -tapoajers en naturellen zij zullen hebben in-
 -gehandelt, over znlks van hun had af te eischen
 -de recognitie van 8. 8° goud per kop; 't welke
 zij lieden mij alle betuygden gelijk nu schipper
 -Dijken ook gedaan heeft, dat hun znlc onmo-
 -gelijk wase te doen, willende den laetste het met
 -eede sterken, dat wel mooglijk is en het Komt con-
 -form overeen met de remarques, die den Raad

aan

aan N^o Ed^o Gr^oachtb^hz in dato 24 April 1790 in con-
sideration gegeven heeft. - Het is dan nu, dat
zij lieden kunne slaven minder in prijs of goed-
koper krijgen, en d'Edele Maatschappij hoege-
naemd geene de minste voordeelen behaald en
wat meer is, zij hebben kunnen resoluereen, om
hoegenaemt niet met de blanken te negotieeren
zoals schipper Dijkster ten duidelijkste heeft ge-
toont, men heeft zelfs niet voor liegvide goud
kunnen koopen en hij heeft in zijn geheel geloof
ik niet boven dertig slaven van de blanken
ingekocht, daar wel zijn armassen slaven aan
boord op 350 Koppes behoort. - Hieromtrent
heb ik reeds mijne gevoelen bijgebracht en te
kennen gegeven, en tot nog toe daarop geen ant-
woord bekomen hebbende, durve ik mij des-
aengaende niet wel verder uiten, terwijl ik
echter N^o Ed^o Gr^oachtb^hz smeek deze mijne
reflectie met deszelfs attentie te verleen. -
En dewijl den soeverein behaegt heeft, ons be-
diendens gratieuselyk te verleen te zijn wij en
ontheven der betaling van recognitie, en dat
zylks echter doorde inwoonders werd afgevondert,
zo zoude het mijn's waachtens best zijn, om van
de schippers en des gantschen Equipage ofte ten-
minste zijne eerste officieren bij hem vertrek
van hier af te vorderen een beledigde verklar-
ing van 't getal zijner ingehandelde slaven en
wel voornaamlyk hoeveel hij 'er van de blan-
ken zou hebben ingekocht. - Dat het alzo 't
opperhoofd mag zijn gepermitteerd en vrijstaen,
omme de kooplieden des gerequireerd wordende
den Eed af te vragen wegens verhandelde en af-
geleevde slaven, om voortekomen fraudes
tusschen den koopman en schipper, waardoor
anders d'Edele Maatschappij gedupeert zou kun-
nen worden. - En welk alles zodanig ingerigt
wordende voldaet ten vollen aan de intentie
van de hooge overigheid en het zou teffens een en-
couragement geeven voor dat inzicht, dat H. H.

1792

ell. ell. en meede hebben gelieven te verleenen, om de bediendens in den slavehandel voortestaen. -

Extract from letter from Dir. Gen. Jacobus de Veer to the Pres. Chr. Amsterdam, dd. ut supra 21 Februarij, 1792. -

(lect. 25 Julij 1792.) N° 137. (N. J. R. d. Col. 54, p.

p. 481-486.

p. 481

Schipper Wm Dijken is van hier tuschen 4de en 5de 's nachts vertrokken en heeft een zeer favorable gelegenheid getroffen, dat hij des morgens hier finaal uit het gezicht was gezeld. - Dien zelfden dag 's avonds is hier ter rhede komen ankeren schipper C. Bredaauw, voerende het schip de Stand vastigheid voor de commercie compagnie in Zeeland, hij heeft nog eenige weinige slaven benodigt en dezelve nagehandelt hebbende, is hij voornemens van hier te vertrekken mooglijk in de tijd van veertien dagen. - Ook is mij onlangs ter kennis gekomen, dat nog een Hollandsch slaave vaarder op de booven-cust is gearriveerd, zijnde het schip genaamt "Semire", gevoerd bij captⁿ ... Langeraed. -

p. 482

Wat zou't niet een aanmoediging tot den slavenhandel geeven, wanneer alle de scheepen, wat er direct uit Europa, ten minste na kort vertoevens of de booven-cust herwaerds afkwamen onder de forten te negotieeren. - Het eerste fort cxim, dat ter vooren mi staat was alleen een schip af te slaeven, is nu te niet en daartoe niets waerdig even als d'andren. - De praesident vander Grijp gouverneerende het woonsch. fort geeft zig veel moeite en is teffens ook mi staat deswegens eenige expense te kunnen doen, maar wat doet zulks weerhouden? Manquement aan koopmanschappen, om slaven in te kopen en ze te bevoren tot er een Hollandsch schip komt is zeer gevaarlijk, men staat geexponeert aan ziekten en andre kwalen daer partij slaven sterk aan laboreeren, waardoor ze buiten staat geraken, om ze te kunnen verkoopen om met vreemde natien te negotieeren zou zekerlijk betere rekening maaken, dog op d'andere kant

En -

Engelsche goederen te introduceeren op een plaats, daerze nog nooit vertoond zijn geworden is niet raedzaam en plichtelijk niet alleen, maar 't zou in den hoogsten graed strijdig zijn tegens de belangen ende inzigten vanden souverein, had ik niet vanden beginne af een, dat ik hier te lande kwam het invoeren van Engelsche paenegoederen zoo sterk tegengegaen, het zou ongetwijffeld thans zoo sterk de overhand hebben, dat hoegenaamd geen Hollandsch stukgoed in aanzien was, even zoo heeft het thans plaats onder onze beneden custforten. -

p. 483
Ik kan niet onrechtelijk betuigen dat den commandant van 't fort Bercoe genoodzaekt is, om zijne Hollandsche goederen, en hij kan ze maer tot geen slave negotie anders employeeren, als alleen tot het inkoopen van schuelpen voor d'edele maatschappij. - De Engelsche goederen zijn langs de beneden cust zoo sterk in trek, dat als men die niet heeft tot de slave negotie insgelijks voor goud, dan heeft men er geen droog brood te eten. -

Hier aan 't Hoofdcasteel indien ik altoos van goede koopmanschappen voorzien was, zou de slavenhandel floreeren en nog meer der aenkomen, vermits het Wanasche land hier geen dag reis ver vandaer gelegen is. - Ook zouden de cluantijnsche volkeren herwaerds komen. - Ik heb ze reeds eens hier gehad en zouden al voor lange needer getourneerd zijn, waeren zij niet in hun terugreis geattagneerd door een laboeer mit bosh die twee of drie van hun gedood heeft en overigens al hun goed en koopmanschappen ontnomen. - Deze zaek is nog niet tuschen dien koning en laboeer beslist en men zegt nog dat 'er een oorlog uit voortkomen zal. De negotie thans alhier werd ook aengebragt uit de landschappen Dinkra, Cekim en Crepie ook gelijk reeds gem^d heb uit het cluantijnsche, dog deze trekken meestendeels na Cekra, wijl hun die plaats of landschap best gelegen legt mit doen van hun reis. -

De moeite, die ik mij gevee en de onkosten, die ik do
 om die volkeren hier te doen blijven komen, zijn
 waarlijk niet gering, bij iedere gelegenheid dat de
 neegers komen of weder terug reizen, ben ik ver-
 pligt mijn dienaar met een present mede te ge-
 -den bij eene of andre cabocceer mit' boech, alleen om
 die negotianten vrije passagie te doen bekomen
 en is't dat er egens in de maten oneenigheden
 zijn ontstaen, dan zijn ook direct de veegen on-
 veilig, en tot voorkoming van panjaaring ben
 ik verplicht mijn dienaar dervaefts te zenden
 en te vernemen de oorzaak van dien en vervolgen
 des mooglijk zijnde het verschil tuschen hun te
 beslisen, dat al wederom zonder onkosten ma-
 -ken niet geschieden kan. -

Het is de joer Welldg. c. d. b. heeren, die mij bezielde
 om voor't welveegen van deeze Etablissementen te
 werken, de slavehandel, dat hier de paerel vande
negotie is, te doen herleven, dog Welldg. c. d. b. h. k.
 gelieven mij ten besten te duiden, dat ik moet zeg-
 -gen; indien wij hier geen gestadige toevoer uit
 Europa ontfangen, zullen wij deezen handel zien
 afgenuitgaen en het verdriet hebben de Etablisse-
 -menten van mijne ge'terbiedigde heeren en mee-
 -sters te zien tot niet gaen. - Er is nog kans toe,
 om dezelve weder te verheffen en den handel
 na ons toe te trekken, te doen groeijen en vernemen,
 en om Welldg. c. d. b. h. k. van zulk eenige
 waarschijnlijkheid te geeven dat dezelve nog niet
 geheel verloopen is, dan kan ik betuigen mi nog
 geduurende een maend of zes eenige slaeven
 ingekogt te hebben van de booven cust forten en
 die commandanten verzekeren mij als zij enig-
 -zints en teffens van een goed sortementje goede-
 -ren geadsisteend konden worden, alsdan niet
 bevreest te zijn slaaven te kunnen leveren. -

De meeste, ja zoo niet alle de commandanten
 op de booven cust zijn eerst beginners en moeten
 absolut geholpen worden, - waarom't mij ver-
 -gunt zij Welldg. c. d. b. h. k. heeren deeze remarque te

maaken: - Dat als men in Europa zoude komen
goed te vinden deze eest eene gestadige secours
van schepen tot den slavenhandel te verleenen
en dat als dan het gedrag van de schippers zoude
evenaerden, nadat van schipper Wm Dijker van
't welke ik de ere heb gehad in mijne voorige mel-
ding te maaken, dan zoude de naturellen en
wij-tapaeijers altoos preferent zijn en geene der
bediendens bij hun op eeniger wijze te recht kun-
nen koomen, gelijk maar al te veel gebleeken is
bij den eengem. Wm Dijker. -

Ik bidde N^wld G^rchtl^hts zeer instantig die peri-
ode in mijne voorige missive voorsch^{te} verzonden
per schipper Dijker, alwaar ik ontrent het be-
talen van koppen geld door de schippers voor
konne ingehandelde slaven alhier, mijne gedag-
ten hebbe ternedergesteld, mits die gegrond zijn,
met laagst d'enzelver attentie te willen begunstigen. -

Voorts heb ik de ere N^wld G^rchtl^hts te informeeren,
dat zig bij mij hebben aengemeld om de missie enige
militairen, waaronder eenen corporael, genaamt
H. Grandt, staende ter repartitie bij N^wld G^rchtl^hts
en deswelke in den jaare 1780 als tambour
hier te lande aengekomen, alsmeede nog een sol-
daet, genaamt Cherville Dinel hier ter euste in den
gepasseende jaar in dienst aengenomen voor de Ge-
nerale rekening, en vernits zijne geduurige zieke-
lijke lichaemgesteldheid buiten staat zijnde
zijn dienst te verrigten, heb ik hem alsmeede den
voorschreeven corporael's verzoek beide toege-
staen. -

De overige militairen, staende voor
rekening der kameren Zeeland en in 't Noorder-
quantier en bereids lange hun verbonden tijd
uitgedient hebbende, insgelijks hun billijk ver-
zoek toegestaen en van hunne konst aan de voor-
naemde respectie kameren kennis gegeven; zij
zijn alle van paspoorten en afrekeningen
voorzien en gaan per deezen bodem Zeeruygt
over. -

1792

Extract from letter from Dir. Gen. Jacobus de Veer to the Pres-
ch^s Amsterdam, dd. ut supra 5 March 1792.

(Lect. 25 July 1792.) N° 144.

(N. J. R. d. Col. 54, p. 509)

p. 512 - 515.

p. 512

Wat aengaet den handel zoo in slaven als ander-
zints over de geheele kust, moet ik zeggen dat heel
slapjes is, doordien er iets broeid tuschen diffe-
rente landsqooten; veele zeggen dat de Koning
van Cassiontijn een aenval zoekt te doen tegen
de Wassare negers, andre weeder dat de Sim-
krase negers het slagtoffer moeten worden.

p. 513

De zekerheid van dien is nog zeer duister, dog het
heeft reeds die gevolgen, dat er geen de minste
trek in eenigerley negotie is, zoowel bij de Engel-
sche als bij ons. - Captⁿ Carel Bredauw, die maar
veertig stuks slaven benodigt was, hoorde men dae-
gelijks vreeslijk klagen, dat er geen een goede slaaf
te koop wien'd gepresenteerd. - Waarlijk de man had
geen ongelijk, had hij willen handelen gelijk Captⁿ Wm Dyker
heeft gedaan, zou hij schielijk het voorn^e getal gesuppleent
hebben, het is derhalven ligt na te gaen, dat voorn^e
Dyker in zoo 'n korten tijd zijn slaven heeft kunnen in-
kopen, maar onbegrijpelijk is 't dat hij zulk uitschot
heeft ingenomen, daar hij het fraajste cargazoen van
veele heeft uitgebragt.

Wassare
slaven

Neemt mijn vrijheid ten beste Wel' d' Gr. d' l' b. Heeren, dat
ik mijn oprechte dankbaarheid betuige voor de gratieuse
verleening tot dus verre voor d' administratie van 't
fort Amsterdam tot Cormantijn, vijf ik van voor-
nemens ben hetzelve deeze maand vacant te ver-
klaren bij circulaire Minisvers aan de respectie
buiten comptoiren. - Voor deezen had ik geen klagen
over de voordeelen, die ik van gem. fort genoot, dan
me zou 't mij tot eene totale ruine verstreken, der-
halven is 't best znlks te abandonneeren, tot de
aeneming van dat fort was ik genoopt, terwijl 'er
geen mensch te vinden was, om 't zelve te willen am-
plecteren. - Staet mij toe Wel' d' Gr. d' l' b. Heeren dat
ik mij deswegens niet breed voeriger uite, vijf d' Eer-
bied mij weerkoud de wegerlyke reflecties deswegens
te

544
te wederleggen; dog dit kon ik niet voorbij aen te stippen, en ik geef 't NWEdgrechtbbh² in consideratie of ik ongenereus gehandelt heb met die geene, aan wien ik de directie heb toebetrouwd; hebbende hem toegelegd gehad f. 10 per den inkoop van yden slaaf 't zij man of vrouw, groot of klein, voorts de vrije ruom negotie etc. buiten dien verscheide andre faeures, die men verleent aen iemand, daar men zijn vertrouwen insteld. - Znlke velddaeden plegde men mi vroeger tijden verwachtende te zijn, om beoorlijk beantwoord te werden, maar nu helaas! daar een yder zijn eigen heer en meester verneemt te zijn, valt er weinig tegen te zeggen en om des daeglijks dienaengaende onvriendeligheden te ontmoeten, is 't beter znlks voor te komen, en mij te ontdoen van dien gelijke zaekelijkheden. -

Dit zou ik eniglijk wenschen te mogen obtineren, dat het aan mij zal vrijstaen in hoe verre de vrijhandel aan mijn assistenten te verleenem. - Zk zal venders NWEdgrechtbbh² niet incommoderen met klagen, maar alleen zeggen, dat ik die jonge lieden van mijn komst uit Europa afaen tot mijn dienst heb geschikt gehad en zij zijn reeds zoo verre gekoomen, als menig oud bediende, die hier een reeks van jaaren op de bitterste en hardste wijze zijn brood verdient heeft, daar zij lieden gelijk ik in al 't zoete dat hier te halen is gedeelt hebben. - Over znlks valt 't mij hard te moeten hooren dat men zegt; ja laat de generael mij maar ontslaen: - Zk heb geld genoeg, om de vrijheden, die ons doonden soverrein verleend zijn, met meerder nut te kunnen gebruiken; alle deeze zaeken doen mij NWEdgrechtbbh² op 't serieuste verzoeken, hierom trent mij behulpzaam te willen zijn. - Zk wenschte wel dat ik deeze beede niet behoefde af te smeecken, maar ik vind mij daartoe genoodzaekt, wyl 't mij onmoglijk is als opperhoofd daeglijks mijn eige pakkhuizen nae te gaen - dat eenige negotie dat 'er is - de costumies en uitgaven te verdeelen en waer te nemen, dat niet wel aan mijn qualiteit gevoeglijk zou zijn, maar teffens ook schaedelijk mi 't effectueeren van

1792

de post, die mij door Mw Edg. Schatb. verleent is ge-
worden. -

Extracts from copy letter from Dir. Jen. Jacobs de Veer to State
general, dd. ut supra 15 May 1792. -

N° 148.

(N. J. R. d. Col. 54. p. 535)

p. 535-540

Hoochloogende Heeren! Chijne Heeren!

Op den vijftden des gepasseerde maand heb ik het ge-
liek gehad 's Lands schip van oorlog de Dolphijn, geor-
mandeerd door de Welidgeste heer et. Spengler, hier
ter reede te zien arriveeren; de blijdschap was zeer
groot en vermeerdende steeds toen zijn Welidgeste
aan de val komende, mij communiceerde de gelov
commissie door Mw Hoochloogende opgedragen, (welk
ook teffens ontwaarde uit de Mw Hoochloogende
Missie met de daarbij geannexeerde resolutie
van 21ste October et. v. -

Ik heb ingevolge van dien met gemanqueert met den
meergem. heer Spengler zodanige maatregelen
te becramen en teffens de dag te bepalen, vanneer
alle de present zijnde zo hooge als mindere bedien-
dens, alsook de tapoeyers en onderhorige naturel-
len bij malkaar te doen komen, om hen vanden
Eed bij de Vest Ind^e comp^{te} gedaan en afgelegd,
te ontslaan, en wederom, ingevolge het formulier
geinsereerd zijnde in opgern. Mw Hoochloogende resolu-
tie met alle plegtigheid en inbolseming van
eerbied den meereen Eed doen presteeren in
dienst van Mw Hoochloogende. -

En dewyl de tapoeyers en naturellen hun gebruik
is op den h^o bijbel te zweeren, zo hebben die de ge-
trouweheid en meere hulde vanden voorz^{er} heer
Spengler en in mijn en Raaden presentie gevoren. -
Ik gebruik de vrijheid nevens deeze aan Mw Hooch-
loogende toe zeggende de resolutien, die genomen
zijn gooten opzichte der commissie door Mw Hoochlo-
gende aan den heer Spengler opgedragen, alsook
over reuegaande verschillen en moeijeligheden,
die mij geduurende het aanwezen vanden ficaal
van Ysselstein door hem zijn aangedaan, ende

Waarship
"Dolphin"

p. 536

welke van dien aard zijn, dat als hij daar langer had niblijven continueeren, het de allervrijlijkste gevolgen ten nasleep zou gehad hebben. -

En dewijl ik nog niet geïnformeert ben hoe mij te gedragen, zoo zal ik Uw Hoog Mogende voor het tegenwoordige niet occupeeren met huishoudelijke zaaken dezer kust, dewijl wensche eerst het geluk te hebben Uw Hoog Mogende bepaalde aanschrijvens omtrent dezer kust regering te ontrangen, welke zeer nedrig bidde spoedig te mogen erlangen, nijaalhier ook binnen korten eene secoers van toevoren tot onderhoud ten hoogsten vereischt zal worden. -

Om al't welke met alle submissie de vrijheid neme mij aan de voorsz. resolutie te refereeren, hebbende ik niet gemanqueert alle gebeurtenissen, voorgevallen gedurende den tijd meergem. fiscaal hier te lande is, ende smaad en hoon mij aangedaan, onstandig vand' Edele clechtb. heeren bevind hebben van tijd tot tijd ter kennis te brengen, dog op't welke nog tot heeden geen antwoord heb bekomen. -

Eigendernkelijke dispartzieke en oproerige geest van dien man zou eindelijk ten hoogten top gesteegeen zijn, indien 'er niet bytijds in voorzien was geworden; hij heeft zig niet ontzien te dueren spargeeven, dat opgem. heer Spengler zijn konst hier ter kuste was, om mij over begaane faut pas mede na Europa te nemen, Uw Hoog Mogende kunnen magaan, wat of die gezegdens in een land als dit een oproedding maakten; indien men in een land van beschaafde volkeren was, zouznlks nog toegegeeven weezen, maar rouwom, nijd en zijt tuschen naturrellen, waarvoor men alles zo veel immers mogelijk is geheim diend te houden, of anders zoude de allervreeslijkste gevolgen voor 't gezag der regering en 't respect voor alle bediendens te duqten zijn. -

Ik vertrouw zeeken dat als ik niet altoos en overal een wakend oog gelouden had, zeekerlijk t'eemiger tijd gewaerenissen zig zouden opgedaan hebben. miets loegenaamd passeerde, daan den fiscaal niet zijn reflexies en

remarques opmaakte, zelfs over Europeesche zaaken en zelfs met alleen voor zig zelfs hield, maar eenieder ende tapoeyers die 't zelfde karakter en inboezeming hebben als de negers, en aan zijn verzoegt werden te spijzen nevens andere Europees alle te kennen gaf en met de grootste verontdaging rasonneerde. -

Het zijn dan deze reeder, Hoog elogende heeren, den raad benoogen hebben, met concurrentie van den heer spengler, geassisteerd door twee heere Lieutenants te resolveeren, hem fiscal van zijn ambt te suspendeeren, behoudens gagie kostge en Emolumenten en binnen de muren van Kasteel te arresteeren tot tijd en wijlen op alle zakelijk reeden, die ongetwijffeld thans ter late Mr Hoog elogende moeten zijn, de finale decisi van zaaken zal in komen, die ik met ongedulde gemoed zie!

Deze gelegentheid neem ik ten beste en dus m voorbij kan Mr Hoog elogende te informeeren wegens eenige zaaken hier voorgevallen na laatste schrijvens na Europa. - Dat van een landschap genaamt Popo, dat voor degen die ons in bezitting geweest is, afgezanten aan ons afgevaardigt hebben, en mij doen weten, dat de Deensche matie sterk rampok deden als een fort of loge te willen bouwen, dog waer die inwoonders niet over te haalen waren geworden uijt dien hoofde verzogten dat wij weder geter voeren possessie van hun land wilden neerzij zij altoos onder de bescherming der Hollan matie waren geweest, dus niet gaarne zouden dat een vreemde matie bij hem kwam établis

Over welke voorstelling ik met de Raaden soigneerde en goedvonden die plaats niet ay staan, om weder eenen goede slave negotie te gedreeven, en ook alle verwerschingen van schepen die daar komen, te bekomen zijn, mits wel en andere reeder na derwaards gezonden werden adisistent met rang van commandant

Popo

Danus
Darius / Seck
Lobild Lak etc.

p. 539
A. Coppeling met een vlag, eenige presenten en zes trams-
slaven, welke uitrusting ten hoogsten noodzakelijk
was, om zig te kunnen etabliseeren. —

En voorts is door 't overlijden van den commies en Raad
Volkmar, midsgaders commandant van 't fort Bou-
trij, 'tzelue komen te vaeeren, als ook 't fort Apom,
dat gecommandeerd gewonden zijnde door gem^e. A.
Coppeling, waardoor verscheide changementen hebben
plaats gehad, gelijk de laatstgehouden resolutie in dato
23^e April omstandig aanrijt; dog ontkent het bege-
ven van 't fort Boutrij aan den opperchirurgijn J.
H. Saehse, benevens 't fort Sackonarij aan den vaan-
drich der militie van Dorgelo: geef ik mij de Eer te
berigten dat die beide in qualiteit als ondercom-
mies op approbatie van Nw Hoog Mogende gesteld
zijn, en welke aanstelling geschied is alleen, vijf
den eerstigen^e in alle opzigten capabel en kundig
is, welke hoedanigheden ten hoogsten op gem^e fort
Boutrij vereischt wonden, vijf zig daar een hout-
zagerij bevind; en den vaandrich van Dorgelo
uit consideratie hij een reeks van jaaren hier ten
kuste gediend heeft, in onderscheide qualiteiten,
en thans looge jaaren bereijkt hebbende, mitga-
ders zijne ziekelijke omstandigheid, niet meer in
staat is den militairien dienst met de vereichte
activiteit te kunnen waarnemen, om welke mo-
tiven hij reeds eens het fort Hollandia geadmuni-
streerd heeft en waarover ter diertijd door den prae-
sident vander Grijp aan d' Edeleachtb. heeren bevind-
hebben geschreeven is, en tot nog toe desaan-
gaande geen androvd ingekomen. —

p. 540
En venders brenge ik Nw Hoog Mogende ten kennis als
relatie hebbende tot den commies en commandant
van 't fort Sackondie G. School, dat denzeluen door
zijne dronkenschap geduurende de tijd hij aldaar
de directie heeft gehad, continueels oneenigheeden
veroorzaakt en disparten vervekt, die een groote
verstrooying onder die onderkonige negers ge-
maakt, tot groote nadeel van het fort verstrekt
heeft, welk alles omstandig in de correspondentie

van

1892

N° 2

van Sachoudeé van verleden jaar, en reeds ma pa-
 -tria verzonden, te vinden is. -
 Nu laatstelijk tuschen de Engelsche commandant
 zijn nabuur een stap gedaan hebbende, die on-
 -vergeeflijk is, gelijk uit de bylage N° 2 bij de
 -resolutie van 23e April ten vollen blijkt, en waar-
 -over de Engelsche Natie zig beleedigd vonden en
 -satisfactie verlangden
 En mettegenstaande den roorn^e commies herkaa-
 -de reizen ten sterkste gewaarschuwt is, heeft hij
 -echter altoos in zijn manier van leeven blijven
 -continueeren; overznlks tot voorkoming van mee-
 -dere onheilen den Raad't raadzaamst oordeelt
 -van zulke ongezeggelijke lieden te ontdoen, en
 -hem commies uit den dienst te dimitteren, om
 -met het eerste gereed zijnde Hollandsche schip na
 -Europa te repatrieeren. -

p. 543 - 547.

543

Sanquin

En dewyl het militaire wezen hier ter kuste, zoo vel
 officieren als gemeenen zoo weinig zijn, dat de be-
 -zetting in dit casteel en t fort Coenraads Burg, to-
 -st. Yago veels te gering is, desgelijks ook op de bui-
 -ten forten, zoo smeekte Uw Hoog Mogende, dat er
 -goede en bequame officieren, beneevens een tran-
 -port gemeenen verde uitgezonden, dog geen oude
 -lieden, wyl die bepaald in hien eerste ziekte, des
 -eene voor en den andere na, komen te overlijden
 -dat niet anders als een ieder tot hardgeen strekt
 -ynmers bidde Uw Hoog Mogende op eene keer niet
 -te veel manschappen, maar telkens bij ieder scheep-
 -gelegenheid eenige weinige uitte zenden, wyl t
 -hier een klein bestek is, en dus wanneer er veele
 -nieuwelingen zijn en ziek worden, den een den an-
 -der de moed beneemt mistroostig worden en
 -zo doende de ongelukkigste voorwerpen zijn. -
 -yk vinde mij verpligt Uw Hoog Mogende nog eeni-
 -ge momenten op te houden met een geval te
 -informeeren, waarvan ik onlangs berigt heb
 -ontvangen en t welke relatie heeft tot de handel-
 -wijs vanden Deenschen gouverneur, den heer

Picard.

524
Dat ten tijde voorn^e heer Bionn commandant was van 't fort Quitta, eenige jaaren geleden, liet hij een laboer's zoon (om welke reeden onbervust:) ter dood brengen en niet tegenstaande alle aangewende moeite der Quittase volkeren, heeft hij altoos weigerig gebleeven uitsluiting van zaken nog voldoening, van dien te geeven en is kort daarop na Europa vertrokken. -

Ingevolge dezer weigering vernijdende zij een groot gedeelte der inwoonders, zijnde nabestaande van den voorsz. laboer, en trokken na een plaats, genaamt Paduira, alwaar zij met de Deenen in verbittering leefde, zonder hun echter eenig mollest aan te doen en zij even vel door de Deenen veelmalen gemollestend zijn geworden. -

Zij lieden hadden zig altoos geleid met de hoop op de terugkomst van den heer Bionn uit Europa, dat dan 't verschil in 't vriendelijke beslist zou worden, maar dit niet ziende, resoluende zij volgens de rechte van hun land, zig nien of ander geval te reuengeeren. -

En alzo zij den heer Bionn zelfs niet konde magtig worden, namen zij de resolutie zig te vreeken op den heer Thijssen, welke hier de tweede in commando was tot Quitta; ten tijde het ongelukkig geval aldaar plaats heeft gehad. -

545
Het is dan dat in 't jaar 1790 de voorsz. heer Thijssen zig aan Popo bevond en ontde oetruing vanden heer Bionn (toen gouverneur tot Chkna;) om zig derwaards te begeeven, ten welken einde drie heeren door gem. heer Bionn gezonden waren hun aftehalen. - Dan alookrens zig opruste begeven, viend den heer Thijssen door eenige der Paduirase onderrege 't beter ware percano te gaan, om geene onaangenaame gevolgen bij land te ont moeten; dog den meergem. heer Thijssen vertrouwde zig op zijn bijkebbende magt, tegeen echter ten gevolge had, dat hij in zijn weg door de Paduirase in zijn langmat vermoord werd. - Toen vermoeden de Popose volkeren, dat 'er zelfs verraad vande kant der Deenen

laurens van Bionn bijzette met Quitta.

Thijssen vermoord by de Paduirase kofte in uetage

onder plaats had, mij opgen^e keer Thijssen eenige
 tijd ter vooren na Quita gaande, door Paduin
 gereist was zonder dat hun enig leed was aan
 gedaan, maar zelfs door die lieden op de vrien-
 delijkste wijze onthaald is gevonden; blijdend
den heer Biorn nog bij die gedachten, dat den
keer Thijssen door de Popose volkeren om't leeven
is gebracht, ende koning en uedere hoofden van
Popo verklaaren geheel onbewust te zijn van't
voornemen der Paduinase negers, maar zij
 zegen, dat den heer Biorn anders niet be-
 doeld, dan alleen bij hem een fort te bouwen
 hebbende hij tot dat einde iemand na de koning
 van't landschap Assiantijn gezonden, om zijn
 assistentie desaangaande te verzoeken, 't wel-
 ke echter de meergem. Popose volkeren nooit
 zullen permitteeren, en'tgeene den heer Biorn
 in zijn voornemen zal frustreeren, is, dat zij
 reeds possessie van die plaats hebben genomen.
 Onlangs den heer A. Dalzel als ad interim gou-
verneur na Cabo Cors gearriveerd zijnde, en
 over en weder gedeputeerdens zijnde gezonden
 om de gewoonlijke ceremonien daar bij plaats heb-
 bende te observeeren, is bij't terugkomen der
 heeren gedeputeerdens van hun mede gekomen
 den raad Robberts, gouverneur van Engelsch-
ackna, om mij een compliment te komen ma-
ken, bij welke gelegenheid zeer ampel gebe-
svigneerd hebben met en benevens den opper-
commies en Raad Lieftinck, gouverneur van
Hollandsch-ackna, over de voornemens van
den heer Biorn, mits welke't best geoordeelt
wiend, gem. heeren Lieftinck en Robberts die
 zaak in handen te geeven, om wanneer hun
 Edelens op d'zelve respectieve forten gearriveerd
 zijn, zij bij den heer Deenschen gouverneur te
 verzoegen, ende verschillen tuschen zijn Ed.
 en de Popose volkeren te beslissen, zodanig
 als hun Edelens tot meeste welzijn zullen oor-
 deelen te behaeren. -

arrival of
 English Govr
 A. Dalzel

fr. 546

Zodra deze zaak afgelopen is, zal ik met man-
-queeren Uw Hoogchogende het besluit van dien
te communiceren. -

Bij den aanvang onder de regering van Uw
Hoogchogende onze souverein hebben alle zaa-
-ken een verandering genomen, waarom ik Uw
Hoogchogende smeekte hoogst deszelfs ordonnan-
-tien en bevelen ten opzichte dezer kust rege-
-ring, zoo over 't politieque als militairie spoe-
-dig mag ontvangen, ten einde mij met alle
-sub missie daarvan te kunnen reguleeren. -

542
Ik heb mij, terwijl de alhier zijnde compagnies ca-
-chetten klein en grootzeegel niet meer gebruikt
kunnen worden, gedrongen gevonden alle pas-
-poorten en andere actens met mijn eigen ca-
-chet te bekrachtigen; ook heb ik bij circulaire
missieven op alle de buiten forten aangeschree-
-ven, dat alle brieven van mij voortaan met
hetzelve desgelijks zullen worden gecacheteerd,
tot tijd en wijle en andere door Uw Hoogchogen-
-de zullen worden mitgezonden. - Ook is
mijn sollicitatie, dat de staf van commando,
die met het stempel der West Indische compagnie
niet goud beslagen is, ten bedraage van een
mark, mag overgezonden worden, en dat het
Uw Hoogchogende bekrachten mag, mij een
andere uit te zenden. -

Extracts from copy letter from Dir. Gen. Jacobus de Veer
to States general, dd. ut supra 4 July 1792. -

[Rec. 12 Oct. 1792] N° 168.

[N. J. R. d. Col. 54. p. 630.]

p. 630 - 638

630
Hoogchogende Heeren, chijne Heeren!
chijne laatste was in dato den 15 deij H. A. verzon-
-den per 't vrijhandel schip The Prothij, schipper Hen-
-drik Scholtijs, welke benevens alle andere pa-
-pieren wensche bij Uw Hoogchogende wel zullen zijn
ontfangen. - En per dezer scheepsgeleegent-
-heid van Schipper Alexander Jervitson, voerende
't schip Brandenburg, voor de commercie compagnie

1792

4e Dames
+ Popo

ni Zeeland, geef ik mij de Eer deelen aan Nw Hoog
chogende aftezenden, en daarinne voor te stellen
 het geene zeedert het vertrek van opgern. bodem
 hier ter kuste is voorgevallen. - Dan in gevolge
 mijne laatste had ik de Eer Nw Hoogchogende
 te reformeeren, de handelnijze van den Deensche
gouverneur, vanden heer Bjorn, tegens de Popose
volkeren; een plaats en volkeren behorende on
der de bezitting van Nw Hoogchogende hier ter
kuste. - Ik heb tot het onderzoeken van die
affaires den opper commies en raad Lieftink
den Engelschen raad en commandant van et kro
Roberts, als benoemd zijnde door het Engelse
gouvernement tot Cabo Cors, beide gegualificeerd
die verschillen te beslissen, dog van t welke ik
nog geen rapport heb bekomen, waaron ik nog
met ni staat ben Nw Hoogchogende iets essenti
eels te kunnen reformeeren. - Zydelings ben ik
gewaar geworden, dat den heer Bjorn in zijn
voorneemen tegens gem. Popose volkeren gefus
leert is, wyl hier magt tegens de zijne veelste
sterk was, en over zulks tot leeden niets heeft kun
nen onderneemen, zullende wel genoodzaakt
zijn het te moeten laten glippen, wyl de onkosten
tot het armeerden van een magt negers enorm
zijn. - Goeder ik desneegens bepaalde informa
tien heb ontvangen, zal ik niet mangueeren
Nw Hoogchogende zulks meede te deelen. -
Den assistent Coppeling, die als commandant van
Popo dervwaerts vertrokken is, in gevolge mijn vo
rige is ter plaatze woon- wel gearriveerd, en meld
mij particulier, dat de negotie mij wel is, en dat
hy wenschte met 'er tijd hollandsche schepen daer
ten anker kwaamen, als twijfelende niet of zullen
goede negotie in slaven en tand vinden. -
Volgens berigten van Cabo La Hou is de slaven
handel daar zeer slegt. - schipper Chackaaj is
onlangs gearriveerd, varende voor de scheeprij
van Brandligt en comp^e tot Amsterdam, en
brengt tyding meede, dat 'er nog zes hollandsche
schepen

Slave Trade
at C. Lahou

111
scheepen op de bovenkust leggen te negotieeren. -
Het is verwonderlijk dat alle die slavenhande-
laars op de bovenkust zig blijven ophouden, bij-
zonderlijk, daar ze weten, dat er de handel ge-
meen is. - Hier onder de forten is 't als of de
slavehandel verbannen is, ik heb zedert Primo
Januarij zes slaven ingekocht, en zo een rijder
neevens mij, na rato zij vermoogen zijn. -
Gk moet ook aan d' andere kant zeggen, dat ik
in al dien tijd geen toever uit Europa heb ont-
fangen, en met Engelsche goederen wil ik mij
niet ophouden, om die hier te introduceeren, des
is mijn pakhuys vernits de meerigvuldige ver-
strekkingen, die ik gedaen heb in de Landsma-
gazijnen siden gepasseerden jaare, bijna lee-
dig. - Van onze scheepen kan men niets beko-
men, de schippers geeven de natuvelen de praef-
ferentie, en dan kort voor hun vertrek nog een
ongesontend restantje overhoudende daar de
neegers het beste uitgekijpt hebben komen zij ons aanpresen-
teeren en eyschen zo veel boven de Europeesche prijzen, dat
het verschrikkelijk is. - Dit zijn de handelwijzen van
onze Hollandsche schippers, en dat is ook de reden, dat
zij, of vel of kwalijk vaaren op de bovenkust eenige maen-
den verblijven, alleen om met de Europeers geen doen
te hebben. - Vervolgens moet ik Mr Ho. dlo. berichten,
dat zedert de maand Januarij dezes jaars tot heeden
alhier zes Braziliaansche scheepen zijn aangekomen,
en gezamentlijk, de ene min de andere meer na rato
kunne ladingen varen betaald, aan recognitie acht-
honderd rollen tabak, 't velk bedraagt volgens de
kustprijs in Holl. couant f. 20000 een schoon inkomen
voorden staat en een groot soulagement voor ons, zijn
de deselve van tijd tot tijd verdebiteerd zoo aan de
buitenforten als hier aan 't hoofd casteel tot betaling
van gagen, kustgelden, en onkosten, en welke tabak
het geringe, dat nog in 't magazijn is, heeft doen
balanceeren. - Nog voor 't teegenwoordige moet
ik Mr Ho. dlo. tot mijn beedveeren informeeeren,
dat met het uiteinde van deese maand niet meer

p. 62

Braz. Afs

1792

-der van t'restand mit generale magazijn zal zijn om betalingen te kunnen doen. - Yndien de recognitie tabak niet tusschen beide kwam, zou ik al voor langen geen raad geweest hebben; mijn particulier pakhuys is uitgeput, dat ik schier niet in staat ben mij zelfs te kunnen redder, zoodat ik wanneer de nood dringt, dat er niet meer is om aan de maandelijke betalingen te kunnen voldoen, mi de grootste verlegenheid zal geraken, - wenshende dat den kermel tegens dien tijd uitkomst zal geeven, dat ik van Mr Ho. clo. secours ontvang; de twee derde part van de respectie commandanten der buiten forten zijn overmogenend en kunnen geen maand van hun eige de salarissen etc betalen, dus eene onmiddelijke assistentie van t' Hoofd casteel benodigt zijn, en als ik ontbloom ben, wat dan gedaan? Ynden gepasseerden jaare 1779 heb ik in de noodzakelijkheid geweest, om in t' generaal voor te verstrekken, doordien er geene goederen meerder in de magazijnen waren, ten welken tijd alles opgeoffert heb, wat ik in mijn bezit had, en na die tijd geen goederen meer heb bekomen als eenige seivinge, die ik hier ter kuste ten duurste heb moeten inkoop, om niet geheel zonder koopmanschappen te zijn. -

Militair
Ik gebruik dan ook met alle submissie de vrijheid om Mr Ho. clo. het geene ik in mijne vorige heb gementioneerd te rememoreeren aangaande het militaire wezen hier ter kuste, welke thans zoo zwak is, dat het garnison in dit casteel een derde part zal uitmaken van dat getal, die hier bepaald garnison diende te houden. - Ik ben verplicht geweest, om zedert een maand of vijf, vermits sterfgevallen, topoijers in dienst te neemen, die ik waarlijk niet zou aangenomen hebben, indien de nood het niet vereichte. - Het getal der officieren zijn thans vier hier in t' casteel, waarvan den eene zijnde den lieutenant Winder zedert eenigen tijd considerable met beroentens werd overvallen, van welk den chirurgijn major denkt, dat hij in een of

an-

p. 634
ander tijd het leven er bij inschiet. - Den vaan-
drig von Scheelli laboreerd aan zijne lands (of zoo-
genaamde baercke ziekte) en is nog gantsch niet
tot beeterschap gekomen, zijnde hij een man, die op
zijn jaaren is, en dus hem geen gevaarlijke ziekte
moet overkomen. - Ik bidde Uw Ho. Elo. dienshalve
dat ik het geluk mag hebben binnen korten een tran-
port Militaire, soo officieren als sergeants en solda-
ten te sien rijkkomen, maar tog jong volken niet
te veel opeen reis; ik refereer mij ten volle aan
mijne voorgaande schrijvers des aangaaende gedaan.

Een saak hier ter eiste, die mij reeds geduur-
de mijn verblijf alhier ter harte gaat, kan ik niet
langer stil wijgende voorbij laten gaan, te meer
wijl thans het bestien dezer Kustregering in den
boesem van Uw Ho. Elo. is gevallen. - Dat eerste-
lijk de jammerlijke situatie en staat, op welke
voet het gemeen der militairien ingerigt en ge-
steld is ten opsigte het geringe tractement, waar-
van sij s'maendliks moeten bestaan, z'welk on-
mooglijk is sig daar van te kunnen alimentee-
ren, off moeten kommer en Elende rijkstaen, het
welke mijns bedenkens alleen de oorzaak is van
de meernoguldige sterff gevallen, die hier plaats
hebben. - Daeglijks moet ik desaangaende
klagten hooren van den chirurgijn major, en die
een heel kundig en voorsigtig man is, seggende mij
dat al sijn moeyte en bleijt, die hij aanwend
tot behoud der sielen menschen, bijna geen de min-
ste influentie op hunne lichaamen konnen hebben,
doorden sij ten hospitaale het vereyschte voedsel
en veruerschingen niet konden bekoomen, met al-
leen maar, terwijl gezond zijnde hunne lichaamen
door 't sobere en armoedigste voedsel sodaanig
verwijlen, dat siek wordende gene medicamenten
hun kunnen helpen, en soodoende, off de natuur
moet bij hen wonderlijk verkeren, na de leuwig leid
gaen. - Als Uw Ho. Elo. gelieven ma te gaan, dat
een soldaet sijn tractement 's maendliks bedraagt
f. 8.-, naar van hij moet laten staen voor mon-

1992

635

-teering f. 3:--: dus niet meer in handen bekomt
 als f. 5:--: , waarvan hij verdere benodigd hee-
 -dens moet aanschaffen, en nog f. 10:--: kostgeld
 hebbende moet hij sig 's maands van levens onder-
 -houd versorgen. - Wordt hij nu ziek en komt ten
 hospitale, moet hij absoluut 12 stuiver 'sdaags voor
 sieke kost betaalen, alsoo volgt van selfs dat de
 verteeding grooter is als de inkomsten, wel is waar
 indien zij ten hospitale komen hun kostgeld met
 f. 5:--: geaugmenteerd word, dog dat is nog niet
 toereijkende, en hunne kost is zeer sober, soodan-
 -tig gezond vordende met schulden van 't hospi-
 -tael gaan, en deselve schulden weder indie-
 -nen moeten, dat een allenhandste saak voor
 hun is. - Het is om diens reedens wille

Hoochmo. heeren, dat ik seer needrig bidde daarom-
 -trent eene verandering mag gemaakt werden en
 wel soodanig (: onder Eerbiedig correctie :) dat
 een soldaat in plaats van f. 10:--: 's maands tot
 f. 15:--: verhoogd wient in costgeld, en ziek wor-
 -dende f. 20:--: genoot, om geene schulden ten ho-
 -spitaels behoeven te maaken. -

Ik solliciteere voorts seer oodmoedig dat Uw.
 Ho. Mo. alle negatieve amptenaaren indag-
 -tig gelieven te sijn, om hunne maandgelden
 te verhoogen, sijn inder daad de eersten ampte-
 -naar even soo min als de minste assistent
 een ijden in sijn qualiteyd kunnen bestaen. -
 Ik vertrouw, dat dese mijne voorstellinge bij
 Uw Ho. Mo. wel geapprobeerd sullen worden, als
 sijnde het met de oprechte waerheid overeen-
 -komstig en het sal strekken tot verbetering en tot
 behoud van vele stervelingen, die anders door
 Kommer en Elende vergaen. -

Weshalven ik als
 heegst noodzakelijk sijnde bij de kortst van een
 nieuw transport militairen hier te lande een begin
 sal maaken hun kostgeld te verhoogen, om die
 arme menschen soo veel te meer tegemoed te ko-
 -men. - Te levensmiddelen sijn hier seer
 schaars en duur en sijn anders niet te bekoemen,
 als

Pay of
 Troop & Cavalry

p. 636
als voor Limpogoud, dat onmogelijk is voor een soldaat te kunnen founeren, zelfs niet onder de mindere negotiairre bedienden; wijt medelijdershalve maak ik voor mij zelfs veel onkosten aan lieden, die wijt kunne siekte komen en schulden gemaakt hebben voor haer onder's hands te betaalen. -

Chama
Canoe Handel
Voorts geef ik mij de Eere Uw Hoelto. te informeeren, dat ik sinds eenige tijd ontwaan ben geworden de weesentlijke oorzaak des verval van 't fort St. Sebastiaan tot Chama, alwaar de stapelplaats is der cano handel. - De canoes, die hier ten hoogsten vereischt werden, soo voor 'tgebruiken dienst tot het transporteeren van goederen van hier naar de buiten forten, als andersints en als wel voornamentlijk voor de Portugeeschen, die hier kunne recognitie komen betaalen en cano's neemen, om kunne negotie op de beneden kust te doen, terwijl zij daar geen boods kunnen gebruiken, was ik van gepriveerd door de onderkruiping der Engelsche, en ook van sommige onser commandanten; en daar ik de totale ruine van dat recht der cano handel in korten tijd voor oogen was siende, indien er geen onmiddelijke redres mi gemaakt wierd, soo heb ik de resolutie genomen, mij zelfs derwaards te begeeven, benevens den secretaris Schmid en eenen heer Krieger, een inboorling, en bij authorisatie hier ge'etablisseeat in 't Crom off dorp, die ontrend negersaaken het meeste kundig, dienshalve hem daar toe verrogt heb, en wel bijzonderlijk wijt geen andere heeren wijt kunne posten gemist konden worden. - Van alvorens mij op reis te begeeven, stelde ik ordre, dat alle de onderhoorige volkeren op eenre bepaalden tijd onder 't fort moesten weesen; en verscheijde, die sig verweijdent hadden naar andere plaatsen, moesten eenige onkosten gemaakt worden, om se te doen opkoomen, dog dit reussende seer wel, en ik vond hun alle bij mijn komst onder 't fort. - Naarna ik hun een

een dag benoemde, om te saam te koomen, ten
eijnde van hun te verneemen het weesentlijke des
verval vande canohandel. - De verwijdering
van sommige canos makers na andere plaatsen
waar van de omkoopning der Engelsche en andere
grootendeels de oorzaak waeren, waarvan ik de
overtuigende blyken schriftelyk in handen heb
bekoomen, ook oneenigheeden, die tusschen hun
keerschtenveegens schulden als andersints en
wat diens aangaande meerder was, waeren.
cruiel, en tot welke affdoening van alle deese
sacklykheeden ik eenen gebleten dag heb da-
-gebracht, om deselve parthyen van weerskan-
-ten dan te koomen, te decideeren, en tot gene-
-gen van veerijds finaal afte maaken en
snel met sweeren, off jurament gebruiken na
's lands urantie gestand te doen, met welke
affdoening sij alle soo verkeerlyk waeren, dat s
hun dankbaarheid niet genoeg konden te
kennen geeven, terwijl sij lieden seedert eenige
jaren in oneenigheeden hadden geleefd en
thans door mijne tusschenkomst alle vereenigd
sijn geworden. -

Ik heb vervolgens de contracten met hun ver-
-meurd, deselve inhoud van woord tot woord
doen vertolken, daar sij alle meede te weeden
waeren en consentenden en snel bevrooren op
den H. Bijbel te sullen nakomen. -

Tot affdoening van al't voorsch. onkosten ge-
-vallen sijn, en die bestonden in lijvaat off
paenegaed, brandewijn, Tabak, pijpen en poloen
ook rijtqaven van goud, die absolut gedaar
moesten worden, endie ik in mijne cassa reke-
-ning sal plaaten, benevens de gedaane com-
-missie vertrouwende door Mr Hoog choogende ge-
-valideert sullen worden, terwijl by mij selve
overtuigd ben, dat niets off noodsaakelyk aan
die onderhoorige volkeren is rijtgegeven. -
Ik sal de eer hebben de genoemde cassa reke-
-ning per schipper chackaj aan Mr Ho. Cho. toete-
-sen.

-senden. - Het verhaal van 't fort Chama is
ook al veel veroversaakt, doordien de comman-
danten in der tijd sig geen moeite hebben gegee-
ven, nog werkzaamheid geoeffent, om de na-
tuur te encourageeren. - Indien en oneenig-
heden tuschen hun reizen, deselve te terminie-
ren en sooveel immers mogelijk is behulpsaem
te zijn, en voor al niet bekribbelen in het doen
van een off ander betalingen, en aan d' andre
kant ook niet meer te betaalen als altoos ge-
bruikbaar en ingevolge de gemaekte contracten
overeenkomstig is. -

Ik heb tot vermeiding en tot voorkoming van
dat alles de strikste orders gegeven bij circu-
laire Missives als ook aan d' andere forten,
ten eynde een ieder der commandanten sig
daarna kunnen reguleeren. -

p. 639 - 644.

Onlangs berigt van de admiteurim commandant van het
fort Apam bekoomen hebbende, dat de onderkonige
off eigentlijk de strandnegers, die bij 't fort woonen,
de wreedste geneldadigheid soo aan 't fort als aan
de bediendens hebben gepleegd. - Zij hebben den
sergeant, die buijten de poort was wandelende opge-
vat, na 't bosch gebracht, op de wreedste wijs gemal-
traiteerd, en bij aldiens zij den corporaal hadden
kunnen magtig worden, sou hij hetzelfde lot hebben
ondergaen. - Zij hebben bovendien den sergeant en
corporaal op groote onkosten gebracht, om in 't ver-
volg hun vrijheid te hebben en niet van hun gemo-
lesteend te snllen worden. -

En dewyl geduurende mijn verbliff alhier tot twee
kerhaelde reizen alle middelen in 't werk gesteld
heb en tot uytvoering van dien twee keeren ge-
qualificeert, om die Apamse negers tot reeden
te brengen, hun dreigementen gedaen, indien se
in 't vervolg niet heeter en menschelijken gedroegen,
te snllen verjaagt worden en hun crom tot een
pijnhoop te brengen, dog alles schijnd vergeefs te
zijn. -

Naarom ik thans wederom twee keeren
be-

639

Distinctie
de Apam

640

benoemd heb, zijnde den oppercommies en raad
 Lieftinck en vermits den captⁿ commandant Garte,
 siek was, heb ik mi desselfs plaats benoemd den
 adjudant Bergman, en hun beide van sodanige
 schriftelijke ordres voorzien en adristentie van mil-
 taire gemunitieerd, dat het sij de Spansche negers
 geen eclatante satisfactie geeven en gijsebaars
 mi handen stellen, als dan hun crom tot de grond
 toe te vasseren. - Indien er thans geen exempel
 gestatueerd word, is 't niet mogelijk dat iemand
 in dat part bij sulke woedende materellen ver-
 blijven kan. -

Ik heb alreeds schrijvers van
 den heer Lieftinck bekooren, dat de negers beginne
 stil te worden, mij se zien, dat het een ernstige
 meening is, denkende wel dat sij snllen overgaan
 tot het geeven van satisfactie, om hun crom in
 weesen te behouden. - Zoodra deze zaak affge-
 loopen is, sal ik niet mangueeren Ur. Ho. Mo. son-
 eer van berigt te dienen. -

Overeenkomstig mijne voorige schrijvers aangaen-
 de den gewesene commies en commandant van
fort Sackondie G. School, soogeeft ik mij de Eer Ho.
 Ho. Mo. te informereen, dat die persoon thans hier
 aan 't Hoofdcasteel sij bevind, en sal per t eerst
 vertrekkende schip, dat schipper Chackaj is na Eu-
 ropa repatriereen. -

Ik sou hem per deese
 gelegendheid hebben doen vertrekken, maar wijt
 hij nog eenige nijtstaande schulden heeft en
 aan de andere kant betaalingen moet doen,
 heb ik hem van sulx niet willen prevenieeren.

Bij de komst van de vovornoemde School hier mit
 casteel heeft hij aan mij affgegeeven een deductie
 omtrent het voorgevallene tussehen hem en den
 Engelschen commandant tot Sackondie, en denijl
 dat papier soo strijdig is met de waarheid als met
 mogelijkheid iets gepractiseerd kan worden, soo hebbe
 ik ketselve papier ten sijde onaangerwend laaten
 leggen, hebbende ik selfs sijne eyge schriftelijk ver-
 bond mi handen gehad, dat hij met den Engelseke
 commandant had gemaakt ten opsigte der over-

f. 64
 Gewandte de
 Sackondie

leevering van den neger Jongo Jonko; en buiten dien
den oppercommies en raad Lieftinck en den commies
Frans des tijds hier aan 't Hoofdcasteel zijnde geom-
mitteerd tot het onderzoeken van die zaak van veers-
kanten te hooren, van mij van derselver verrigting
en schriftelijk rapport te doen, welke papieren ik
de Eer heb gehad bij mijne vorige Missie aan
Uw Ho. Elo. toe te zenden; weshalven de voorn. School
niets tot zijn verschooning kan inbrengen; en wijl
hij ook een suject is, die sig daagelijks te buiten
gaat in den drank, waardoor meer als te dikwils
onaangenaam heedens zijn uijt ontstaen, geduween-
de hij commandeerende was op 't fort Sackondée,
waaronder en over zijn levens wijs ik hem veel-
maalen waarschuvingen heb gedaan, heb ik ten
langen laatste onderzonden, dat het te vergeefs
is geweest. -

Voorts kan ik niet af zijn Uw Ho. Elo.
tot mijn innerlijk genoegeen mede te deelen, dat
hier ter kuste except thans nog onder 't fort opom
zig alles in de beste stilheid en vereeniging onder
de onderhorige naturellen huisvest, en onder gee-
ne onzer forten moeyelijkheeden 't zij met Euro-
peers of tusschen naturellen plaats hebben. -
In sonderheid hier aan 't Hoofdcasteel, alwaar
thans geduwendende de suspensie van den fiscaal
een ijder bediende zig volmaakt wel gedraagt
en vengensegd leeft; ook zegt men dat den
Koning van 't Chiantijnsche landschap zijn leegen,
dat hij uitzenuwt had teegens een landschap, ge-
naamt Wana, om teegens die volkeren te veyten,
weeder opontboden heeft; merkelyk kan men het
hier gewaar worden, dat er een vrede of stil-
stand moet plaats hebben, wijl er van tyd tot
tyd meer negotianten ver uit het bosch afko-
men en handel drijven, waarvan de twee slave-
schepen hier ten scheid tamelyk juisseeren.
Permitteer mij Ho. Elo. heeren, dat ik hier bij voege,
dat, dewyl de Edelschtbaare heeren bevrind heb-
beren der generale West Ind^e comp^e de directie
hadden, heb ik 'sjaarlyks differente soorten thijn

Wassu
Wassa

zaden ontvangen tot gebruik in deze gouerne-
 ments thuijn, en die der respectieue buiten forten
 endewijl ik en een yder neevens mij onderwonder
 hebben, dat telkens het sijtgezondene zaad
 oud en verleegeu was, en het zelue bij eenen zaa-
 kooper, genaamd Texenaar tot Amsterdam we-
 rende op de ; zoo solliciteere Uw Ho.
 llo. zeer eerbiedig om in't vervolq dien man de
 leverantie niet meer te laten doen, maar de
 zelue te laten inkoopen te Haarlem, alwaar
 verscheide zaadkoopers zijn, endie altoos nieuw
 en goed zaad hebben, gelijk ik hier zelfs zie bij te-
 den, die het van die plaats uitgezonden krij-
 gen. - En als dan smeeik ik Uw Ho. llo. ten ee-
 de het zaad op de reis te conserveeren, om't uit
 te zenden, het grove zaad in blikke doozen en't
 fijne in bottels wel toege maakt; - Wyders ven-
 schte ik gaarne bij eene goede scheepsgeleegent-
 heid uit Europa direct na Elmina te mogen
 ontvangen eenig jong boomgewas, als Persico,
 Abricosen, en andere, om hier des mooglijk zijnde
 in de thuijn voort te kweeken. - Een aanleg van
 drijven heb ik hier reeds gemaakt, endie al
 superbe draagt. - Ik ben een liefhebber van
 thuijnen en geef mij veel moeite, om alle soorten
 van groentens voort te brengen, waarvan een
 yder hier tgenot heeft. - Ik spoor alle plaat-
 zen rondsom het casteel op, om wandel weegen
 te maken en't geene uervallen is weder op te rig-
 ten, gelijk het gebouw Bekenstein, dat in de zekaa-
 ten bekend is, waaraan men al bezig is, om
 preparatieu te maaken tot den opbouw voors. na
 deeze reegentijd. - Doorden tijd zal het een keele
 aangenaamheid voor een yder verserken, en men
 onderwind het thans al, had men zulks van vroe-
 gere jaaren, zooals het thoen geweest is, onderhou-
 den, doordien dan de wandel weegen een yder
 veel meer lust tot uitspanning zoude geeven en
 daar door ongetwijfelt gezonder zijn. -
 Wyders ben ik oodmoedig verzokende om prolongatie

King 6
King 7
Monsieur

Dans
Pape

... [illegible text, mirrored bleed-through from the reverse side of the page]

... [illegible text, mirrored bleed-through from the reverse side of the page]

1992 Aug 23. 29. Decree de Sur (1992) la 1re loi de fin

127. Reed der Edition 66 [Monsieur van H v. S. 1992. 1995]

1992 or more comp.: also file.

1992

644
mijner regeering, en dat het Uw Ho. clo. belagen mag
mij zulks te fiatteenen, zijnde dit een wet geweest
bij gemelde heeren bevind hebben, om's jaarlijks
te moeten doen, waarom ik niet voor bij kan mij
daaraan te gedragen, vermits tot nog toe van
geene andere erdonnantien van Uw. Ho. clo. genu-
meerd bev. - Gedurende drie weken la-
boreer ik continueel aan koortsen, die mij zoo ver-
zwakt hebben, daarbij slapeloosheid, dat ik bijna
van zwakheid niet op of neer kan, dit is nu ver-
scheide reizen, dat ik hier in dit land soojam-
merlijk sukkel, men is geen moment verzeekert
van gezond zijn, of ziek worden, en ook dat men
plotseling in verval van krachten geraakt, dat
men er het leven bij inschiet, hoe zorgvuldig
men zig ook in acht neemt, voor ziekten kan men
zig niet ontsijken. - Efter thans wederom
praaj aan de beeterhand zijnde, wyl de koorts
mij verlaaten, zoo hoop ik met Gods zegen in
staat te zijn, binnen 2 à 3 dagen mijn kamer
te verlaaten. -

N. 3. Here are two letters (duplicate) from Dir. Gen. de
Veer to States General, dd. 23 August and 29
August 1792 in N. 3. Raad der Col. 66. "[

Extract from copy letter from Dir. Gen. Jacobs de Veer to
States General, dd. ut supra 2 November 1792. -

(Rec. 15 March 1793.) N° 174

(N. 3. Rad. Col. 54 p. 656)

p. 656 - 663.

646
Het is dan eigentlijk de reden, dat ik deeze afsom-
de Hoog chogende Heeren!, wyl ik mij verpligt
vinde Hooft deselve van een geval te infor-
meeren, dat seer serieus is, en zig tot mijn
leedwezen heeft opgedaan op den 29de der gepas-
seerde maand October. - Nammentlijk: Des na-
middags met twee uren wient mij aange-
meld, dat 'er een Portugeesch schip mit' gezigt
was, 'welk met half vier uren, nadat ik van
tafel was opgestaan, ontdekte, en tot mijn groot-
ste verwon -

1792

Port schip
uit Sibil
flag.

p. 657

Capitain Commandeur
Bartels (Lilloe)
in de C.C.
hisception
there

verwondering zag, dat dezelve een Engelsche vlag
in de top van de voorste mast had; waarop ik
 direct orders gaf om eenige manschappen aan
 boord te zenden, volgens het altoos vanouds zijn-
 de gebruik, ten eynde hetzelve schip te bewaken,
 maar ziende, dat thoen hij hier op de hoogte was
 om te moeten ankeren, hij zijn cours diep zee
 vervolgde rechtstreeks na Cabo Cors. - Als van-
 neer thoen direct den capitein commandant
 Bartels ordonneerde een officier, sergeant, corpo-
 -raal en zes soldaaten aan boord van 't selve
 te zenden, en het schip wederom op deez rhide
 te brengen. - De heer Bartels versogt mij om die
 commissie zelfs te mogen executeeren, dat ik hem
 toestond, hebbende den Equipagemester intus-
 -schen last gegeven, om twee groote canos klaar
 te maken, waarna den heer Bartels direct
 vertrok, zijnde ter dien tijd het Portugeesche
 schip nog niet verder dan de laatste toren
 van 't casteel gepasseerd. - Tot een yders
 grootste verwondering ontwaande men dat de
 cano van gemelde heer Bartels in plaats van de
 door mij aan hem gegevene orders in presentie
 van den secretaris Schmid, om direct na boord
 van het schip te stevenen, zig zoodigt als moge-
 -lijk onder de wal hield, dat mij deed vermoe-
 -den, hij niet aan boord durfde te gaan en
 daar door den Portugeesch tijd gaf aan Cabo
 Cors ten anker te kunnen komen, vooren al eer
 hij denselven zou kunnen bereiken. - Een yders
 die de situatie van die zijde der cust kent, weet
 dat door de meernigvuldige bogten, die zig aan
 strand opdoen, het traject moet verdubbelen,
 daer 't andersints onmogelijk te missen is of
 een 15 schippers cano kan altoos een slegt-zey-
 -lend schip zoo als generalijk de Portugeesche
 waartuygen zijn, op die hoogte rijkelyk inhalen.
 Dan op de rhide van Cabo Cors gekomen zijnde,
 ontving hij een kogel van 't casteel, waarop hij
 direct zijn vlag streek en zig derwaards begaf.

p. 658

door

door welk schieten den eerstelyk de vlag van
Uw Hoog chogende en zijne Doorlugtige Hoogheid
tot schande moest blood gesteld zyn en ander-
deels, nammeen hij heer Bartels zig binnen 't En-
gelsche casteel verwoegd hebbende, dat den heer
gouverneur Dalzel hem vroeg, wat hij met ge-
weld op de rrede kwam uitvoeren; waerop hij
antwoorde, orders van mij te hebben, om den
Portugeesch nederom na de rrede van Elmira
te brengen; dit wient hem volstrekt afgeslaa-
gen, zeggende hem den heer gouverneur, dat
znelks met zyn orders geschied was, en thans vol-
strekt daar geen afstand van wilde doen, zoo
als Uw Ho. cho. zullen gelieven ten klaarste te
vinden uit de gehoude correspondentie tus-
schen zyn Ed. en mij voorgevallen, welke de
vrijheid gebruike onder 't oog van Uw Ho. cho.
op 't needrigste voor te leggen snt Lit^{ra} A. -
zjn plaats, dat capitein Bartels nu een brief
van de intentie van den heer gouverneur versocht
zoude hebben, om direct weder te retourneren,
heeft hij zig aldaar opgehouden tot 's nachts om-
trent twaalf uren, terwijl zyn onderhebbend
commando tot spot en schande der Engelsche
buiten de poort van 't casteel moesten staan, wil-
lende den heer gouverneur absolut niet permit-
teren, dat zij lieden in 't casteel mochte vertoe-
ven, zijnde hij Bartels vervolgens alhier ten half
drie uren eerst aangekomen met den brief
aan mij van den heer Dalzel. -

Uw Hoog chogende hebben gelieven te zien haedamig
alles diens aangaande zig heeft toegedraagen
uit de correspondentie tuschen zyn Ed. en
mij en nog voege hierbij drie copij brieven van
onderscheide commandanten snt Lit^{ra} B., die mij
van 't voorneemen der Engelsche aangaande de
Portugeesche geïnformeerd hebben. -

De oorszaak van dit geval is mijns bedunkens
erstelyk doore jalouzie, die de Engelsche hebben,
dat Uw Ho. cho. de regten der thende van de Portu

Lit^{ra} A

p. 689

Lit^{ra} B

- geesche geniet, ten tweede en wel voornaament-
 - lijk de parthij'schap, die zig alhier onder veel
 - lieden voor die natie opdoet, 't welk grootelyk
 - verengend is door de vryheidsgvoelens, die een
 - yden sig nu verbeeld doorde vrye negotie, waar
 - van den heer van Ysselstein de gevolgen ver-
 - ders heeft weten te instrueeren, zo als reeds het
 - gemeld met de aanspraak, die zijn Edele heid
 - in den beginne van zijn komst aan boord van
 - een Portugeesch schip. - Ook hebben zig ver-
 - scheiden lieden niet ontsien in de eerste tyden
 - mijner komst alhier geduurig zig te uiten met
 - aan te merken, dat de privilegien van den
 - staat voorlang verscheenen waren, om de thien
 - de vande Portugeesche afte vorderen; deeze en
 - diergelyke lasterlyke gesprekken hebben de oogen
 - der Ingelose verlijgt, en waarvan wel de eerste
 - auteur was een persoon van Carel Rinkle, broe-
 - der van Jacob Rinkle, welke tot mijn bedruygen
 - moet bekennen ook geheel en al niet onschul-
 - dig ten opzichte hier van geweest is, dog echter
 - zijn broeder Carel een persoon bij de gantsche
 - waereld, zoo bij de heeren kooplieden in Amster-
 - dam, als durf ik zeggen unaniem bij alle de
 - scheppers, die alhier de cust bevaeren, bekend is
 - vooreen zeer slegten allergevaarlijkst sujet, heb-
 - bende hij voormaals zoovel in Engeland als
 - in Lissabon geweest en door oien weg zig verstitout
 - om diergelyke laesive gesprekken te houden. -
 - Deese heeren zoovel als anderen zijn zeer groot
 - en geacht bij de Engelsche Natie, eeniglyk, om-
 - dat zij hun portien ten sterkste soutineeren. -
 - Jacob Rinkle zoude nimmer (mijns bedunkens!)
 - tot diergelyke sentimenten zijn over te haalen
 - geweest, was't niet, dat hij alles voor Evangelie
 - waarheid van zijn schelmse broeder aanneemd.

Ik durf mij verseecken, dat nimmer de
 - gedagten van zijne Britsche Majesteit nog ook
 - niet van't comitée geweest zijn, om diergelyke
 - orders aan den heer gouverneur te geeven, zo als
 - zijn

661
zijn Edele zig geuit heeft alles op zijne eige authori-
teit en ten zijner verantwoording onderneemd, waar-
om dan de vrijheid neeme, om op de allen eerbi'edig-
ste wijze Mr. Gloelc. te verreekenen, dat bij aldiens
wij + gemis der Portugeesche komen te ondergaan, de
kust van Africa geene de minste voordeelen vanden
staat kan opbrengen, en waardoor dan tegelijk
een ijder, zoowel blanke als negers ongelukkig
worden, hebbende thans moeite genoeg, om de
negers gerust te stellen, dat zulks ni't vervolgt niet
meer gebeuren zal, sommige hebben mij reghuit
bekend, dat het beter ware de Engelsche om direct
den oorlog. deklaerden, dan hun te beletten
een broodje bij de Portugeesche waart te verdienen. -

662
Yk betuig voor't opperseeren niet voorsien te
kunnen, hoe mij te redden met de betaaling der
cost en maandgelden, indien de Portugeeschen na
de Engelschen overgaan. - En waardoor aldan
niet anders als oproer ontstaan zal. - Was't dat
de Portugeesche onwillig waren hier te komen, zou-
de men kunnen vermoeden zij lieden met de
Engelsche de zaak eens was; maar contrarie, de
meeste komen hier en betaalen hunne rechten,
doen eenige negotie, en vervolgen voorts hunne
reis na beneeden, sommige handelen met de
Engelsche, waar inne ik hun nimmer hindere,
zodra zij hunne recognitie betaald hebben, en
andere weder willen volstrekt niets met de
Engelschen te doen hebben, door de slechte behan-
deling, die zij meer alste dikwils van hun ont-
moeten, over sulks direct van hier hun reis
vervolgen. - Ook zoude het zoo schandelijk zijn
voor de Hollandsche Matie, dat het respect der
negers geheel en al verlooren zoude gaan, wijl
zij lieden door't gemis der cano's, rimadoors, leve-
lantie van brandhout en menigvuldige andere
behoefkens, die de Portugeesche benoodigd zijn, ge-
rieten, en daardoor hun bestaan vinden, waar-
en teegen, indien de Engelsche de voorrang vande
Portugeesche hebben, alle die lieden Elmina zal-

len verlaaten, en na Capo Cors overgaan, om bij
 kunne oude capiteins geemployeerd te worden,
 en daar echter yder Portugesch schip een of twee
 cano's benodigt is met 15 of 17 rimadoors. -
 chogte het mij geoorloofd zijn mijne gedagten ou-
 -lijk te uiten met Uw Hoelc. aan teraden, dat
 het beste zoude zijn, om een klein scheepje, 't zij een
 brigantijn, ecker ofte selfs een groote schoener
 van 't land op de bovencust te mogen hebben, om
 -me continueel op de Portugeske te kruissen,
 zoo zoude er wel moogelijkheid toe zijn, om de-
 zelve te behouden en hier aan 't Hoofdeasteel
 te krijgen. - Den heer Dalzel zoo mij voorkomt
 ondernemend deze zaak eeniglijk, om bij de koop-
 -lieden in Engeland een groote naam te ma-
 -ken, zijnde zijn Edele gelijk ik wel verstaan heb
 gantsch niet brillant in derselfs omstandig-
 -heeden geweest ten tijde zijn Edele als gouverneur
 uit kwam, en waardoor zoodoende nu het credit
 van die lieden gantsch en al verkreegen heeft;
 gaat znlks door, zoo zullen de gevolgen nog er-
 -ger werden, daar de Engelsche thans overal, ja
 zelfs op onse territoiren bezittingen nemen, da
 -absolut door geweld zoude moeten gekeerd wor-
 -den, wilde men het niet tollereeren. -

Extract from letter from Div. Gen. J. de Veer and council-
lors van der Griep, Lieftinck, Duim to council of
the colonies, dd. ut supra 10 December 1792. -

(Lect. 9 April 1793.) d^o 178.

(N. J. R. d. Col. 54. p. 678.)

p. 678-680.

178
 mijne Heeren! Op den 21ste November l. l. is alhier behouden
 na een reis gehad te hebben van onteent 21 weeten gear-
 -veend het schip Vogelenvstern, gevoerd door schipper C.
 Spaam, met welke rij de Eere hebben gehad in een
 kastje wel verzegeld te ontfangen Uw Hoelc. Honorable
 depeches, zooaam den directeur generaal alleen als
 aan ons geaddressceerd, op den welke rij de Eere hebben
 te antwoorden per eene Engelsche scheepsgelegenheid
 van hier direct na Liverpool onder couvert van den
 Wel-

Edele Cleetbare heer George Leveijns. bewindhebber der Oost-
Indische compagnie, welke gelegenheid wij verzekert
zijn secuur is en deze bij Nw Edello. wel zal ontvangen
worden. - Het alhier ter reede liggend Kol-

landsch schip zal nog eenige tijd moeten vertoeven
ter inhandeling zijner slaaven, weshalven wij niet
hebben kunnen afzijn, deze te verzenden, om reden
dezelver met de daarbij zijnde bijlagen ten spoedig-
sten ter tafel van Nw Edello. zoudde komen. -

Den eersten ondergetekende zal niet mangueeren bij
t'vertrek van opgern. schip t welk schipper Hilow is
uitgewaeren voorde provincie Zeeland op Nw Edello. ge-
respecteende emissivens et.c. omstandig te antwoor-

den. - Ingevolge van znelks hebben wij als nu de
Eere bij dezer aftezenden onze resolutien, die ge-
houden zijn bij onderscheide vergaderingen sub
D^o et, als meede derzelve bijlagen sub D^o B, naar-
aen wij ons Eerbiediglyk refereeren. -

Op de inhouden van Nw Edello. schrijvens van 19de maart
en daarbij geannexeerde resolutien zullen wij ons
gehoozzaamst gedragen, als meede op d'andere van
dezelfde datum en de resolutien daarbij gevoegd
van 30de Januarij, omtrent welke wij een strikte obser-
vantie zullen gebruiken. -

De zegels en cassetten, die Nw Edello. ons hebben mitge-
zonden, zijn wel ontvangen, ende oude die hier in
gebruik waren bij de generale West Indische compag^e
zal den eerste ondertekenaar met opgern. schipper Hilow
afvaardigen. - Mit onze eerste resolutie in dato

26de November zullen Nw Edello. gende ontwaeren, dat
den Weld. heer J. Lieftinck en den heer O. A. Duim als
effectief en geassembleerd lieden vanden Raad ge-
commiteerd hebben hun na labor Cars te begeven, by
den heer Ingelsoke gouverneur et. Dalzel, om met zijn
Edele over de questie veegens de Portugesche te abou-
cheeren, ingevolge de mede gegevene instructie me-
morie en bij die gelegenheid gem. heer gouverneur
voorwerpen te leggen derzells mistap ten opzichte den
Portugesen, dog welke aengewende moeite gem. de
minste invloed bij meergem. heer gouverneur hebben

D^o et
D^o B

644

Post ship
en
Engel

gehad, blijvende hij bij zijne vorige systemen volhardend en teffens zig nog heeft gedeclareerd, dat hij geen meerder recht op de Portugeschen hadden dan de Engelsche Natie; over znlks slom deelde commissie van geene minste uitwerking is geweest. -

Waarom wij ons verplicht hebben gevonden, ter bewaring van die rechten en privilegien, die Uw Ed. elloogende op de Portugeschen hebben die hier ter custe komen navigeeren op gem. heer gouverneur personeel een protest aen te doen. -

Waarom den heer gouverneur voorsch. ^{2^{de}} amons door twee keeren gedeputeerden op laastleden vrijdag den 7de dezer een contra protest heeft doen overhandigen, welke alle papiereen tot deze zaeken speeterende zijn, wij reverentlijk onder t oog van Uw Ed. elloogende brengen nls Lra C en bidde hoogst dezelve, dat deze zaekelyk heden een gewenscht uitslag mogen erlangen, want moeten wij hier de Portugeschen op zoo'n eigendunkelyke wyjs afstaen en toezien, dat zij hier voorbij en onder de Engelsche Etablissementen gebuagt worden, moeten wij Uw Ed. elloogende oprecht en onberimpeld zeggen, dat hoogst derzelve bezittingen hier ter custe geheel verloren zal gaen. -

De onderkruypingen der Engelsche Lons waards gaat nu zooverre, dat hier na niets hoe ook genaamt eenige debitivis. - Zij zijn van alle Hollandsche koopmanschappen en brandewynen rykelyk voorzien, die zij beter koop geveer, als wij dezelve uit Europa van de kooplieden kunnen bekomen. - Schipper Dilow veel spoed makende, om binnen het korten te vertrekken, is genoodzaekt zijne goederen beneden de Europeesche prijzen te verkoopen, of kan niets afzetten, en zal buiten dien nog gedwongen zijn een groot gedeelte van zijn cargazoen te moeten inpakken en na Europa over voeren. -

De prijzen der slaven, die de Engelsche betalen loopen op f. 400. per kop en geveer in betaling half goud en de rest in snperbe koopmanschappen. - De Hollandsche schippers in Europa komende zullen hiervan nauwkeurig verslag weeten te doen, waarom wij Uw Ed. elloogende geachtiger attentien over dat sijet niet lang zullen

Lra C

p. 680

ophouden, maar overgaen, om kortelyk onze voorsch.
resolutie aen te halen. -

p. 680 - 681.

680
Met de Tweede resolutie gelieven Mwld. Moogende te
ontwaaren, dat om te voldoen aan de voorgaende
resolutie, zeventhien pinnadoors hebben aengenomen,
om met een cano op't fort Dorothea tot Ackoda te ver-
blijven, om wanneer het gebeurt met een commando
militairen als een Portugeesch afkomt hun der-
waards te begeeven, om't zelve schip onder protectie
te nemen en voor dit Hoofdeasteel ten anker te bre-
gen, van welke verrigting wij Mwld. Moog. gunstige
681
approbatioe zijn verzoekende. -

Voorts met relatie tot het verzoek van den assistent-
Druwaender en gerechtsboode C. Lande, verzoeken wij
Mwld. Moog. een gunstig oog te slaan, dewyl hij wel
meriteerd in de post van eerste clereg, gesteld te wor-
den, sedens hij lange tijd ten Raadkamer gefun-
geend heeft en zeer attent is en teffens een onbe-
sprooken manier van leeren leid. -

En omtrent het geresolveerde op't request van den vrien
invoonder Jan Chiezer, vleyen wij ons dat niet tegens
Mwld. Moog. intentie mag gehandelt worden. -

Insgelyks niet, dat wij aan alle andre bediendens
de vryheid van boods te houden verleend hebben.

Minies en Bijlagen
van
Guinea
1793 - 1795.

W. J. Raad der Colonien
nr 55

794

[noted]

Duplicaat

Extracts from letter from Dir. Gen. Jacobus de Veer to the "Edele Schoogende Heeren" councillors over the Colonies in America, Id. St. George d'Elmina 24 Januarij 1793.

(lect. 7 November 1793.)

N° 2

(W. J. R. d. Col. 55. p. 796)

"Acknowledges Councils despatches of 19 June A. P."

p. 792 - 795.

1793

p. 792
p. 793

W. Edel schoogende gediens al weder ingezien hebbende vondik ten opzichte mijne verzoogen bij herhaling over de geringe toevoer uit Europa, was ik volstrekt genoodzaekt de waarsichtigheid te melden als niet wetende hoe mij te redden, daar absoluut alle maanden de betalingen voor gajien en costgelden etc. aan negocianten, militaieren en slaven gedaan moesten worden, was ik me niet in staat geweest fournissementen te kunnen doen, hoe zouden de gevolgen geweest zijn? Ik kan W. Edel schoogende verzekeren, dat all'wat ik in mijn particulieren bezat heb opgeoffert, en dat het geringe overschot mij buiten staat stelde eenig negotie te kunnen doen ten welken tijde mij zulks veel schade heeft veroorzaakt, dan thans W. Edel schoogende vaderlijke zorge gezien hebbende, ons in geen verlegenheid te laaten, zal ik mij vleijen, gelijk oieniglijk wensche, nooit weder in de voongaende desagable omstandigheid te geraaken.

Ende voorts ontwaard hebbende mij conform het 23ste articul mijner Instructie te gedragen, soldoen ik zoo veel mijn vermogens immers toelaten. - Ik vertrouw dat de comptaienen thans in zoo goede ordre gederigeerd worden als ooit plaats heeft gehad, van half jaar tot half jaar zijn de boeken en papieren voor Europa in gereedheid geweest, gelijk W. Edel schoogende aan de reeds overgezondene custboeken en papieren hebben kunnen nagaan. -

Ook was het voorheen alhier de gebruik dat den boekhouder de Administratie papieren voor de Commandanten der buitenparten gelijk ook voordien Equipage en Magazijn meesters opmaekte voor goede betalinge, dan dit ingezien hebbende als een gevaarlijke concencie, heb ik zulks reeds afgeschafft in 't zelfde jaar, dat ik hier ben aengekomen, en vernieuwe die orders van tyd tot tyd, waarom alle de Commandanten hun eige administratie papieren in ordre brengen. - Dat ik mijn in persoon

1799

op alle departementen zoude begeven, heb ik onder welmeeren
gedagt, en het is ook inder daad, dat er meer onkosten
zoude vallen, als wel 't reizen ende uitsaering van jaer-
ken zoude goedmaken; - het zoudens niet alleen reis-
onkosten wezen, maar hen verzekert, dat op velle plaat-
zen, ja indien zij niet alle bij zoo 'n gelegenheid
zoude opkomen, om nieuwe of meerdere costumen of
gelden te willen hebben; en wat dan in zoo 'n geval ge-
daen? geheel alles vande hand te wijzen zoude hun
ouvergenoecht maaken, en ten gevolge hebben, dat den
commandant naderhand onwillige onderhorige had,
en wel om deeze reden, dat hun eene directe rege-
ring van mij gedaen, en dus geen hoop meer te vermag-
ten hebben van zyns te verkrijgen. - Daar zijn vaar-
lijk loontrekkende diensaren genoech onder de fortten
Midelboogende behoeven geene meerdere onkosten tot
laast te hebben, tot heeden leeven zij in die vergenoegt-
heid, mits dat hun geen aanleiding of gelegenheid
gegeven word, om nieuwe gebruiken in te voeren. -
Dit is een land daar men zeer voorzigtig moet te-
werk gaen; hoe strikter men bij de oude costumes blijft
zonder nieuwe in te voeren, hoe beter met de natuurel-
len is om te gaen, hoe geringe gelegenheid men
hun ook geeft, zij maaken er direct gebruik van. -
Ik vertrouw, dat deeze aengehaelde reden grondig
genoech zullen zijn, om Midelboogende te overtuigen,
dat het reizen voor mij na alle de buiten fortten
zeer kostbaer zoude zijn, waar bij ook moet betuigen,
dat mijn zwak lichaam gestel zyns niet zoude toe-
laten zonder mij in perikel van gevaer te stellen; dik-
wils souffere ik aan ziekten, waardoor mijne krag-
ten merkelyk verlooren heb. -

p. 79
clanquende de Commandanten der buitenfortten heb
ik nooit gehoord, dat iemand de naturellen eenige
onrechtvaardigheid hebben aengedaen, maar wel dat
zij op de onrechtvaardigste wijzen beledigt worden,
gelijk op de benedenrust dikwils plaats heeft; zijnde
dat een land daar de ongebondenste negers zijn, die
nog reden nog billijkheid verstaen, waardoor de com-
mandanten veel onkosten hebben, om hen in vreed-

791
-zaamheid te houden. - De negers op de bovenzijde
zijn schikkelijk en zoo kwaadaerdig niet, dog zij zijn
niet generael van aard bezigtig, bedriegelijk, nooit ge-
-negers te betalen, al bezitten zij goud en slaven, zijn zij
toch altoos geneegen tot borger. - Zie daer Edellechoo-
-gende Heeren het bestaen en den aard der natuurellen
in dit land. - Ik zoude hier meer van kunnen aen-
-halen dan loogt der zelver gemigten bezigheden niet
willende ophouden, zal ik zulk als, genoegzaam aen-
-merken. - Wervolgens ten opzichte den Commies
School en geweene Commandant van Fort Sacondée
wegens zijne verkeende directie door geduurige dron-
-kenschap ten opzichten het verkeert aenstellen van den
crompaaj, ende onkosten daarby gevallen, zijn meest
voor zijne rekening geneest, except eenige andre, die
hem gevalideert konde werden, - was hij niet als gede-
-mitteend reeds gerepatriceerd, zoude ik Medchoogendoms
orders geheel nakomen. -

p. 796.

796
Terwijl voorts Medchoogende veel geëerbiedigde venders
ingezien hebbende ontwaende, dat de resolutie van H.
H. C. C. in dato 24 November 1789 niet tot effect zou-
-de zijn gebracht, bidde ik Medchoogende nedrig
om vergoeding. - Ik heb wel is waar in den beginne
de bediendens binnen dit Casteel de vrije negotie be-
-let, dog gene schippers of buiten lieden, welke alle
altoos kunne negotie onverhindert hebben voort-
-gezet, gelijk de inwoonders van dit crom ten vollen
betuigen hebben ten tijde den Edelen gestrengen heer C.
Spengler commandeerende 's lands fregat de Dolphijn
alhier was, en het is nu langer dan een jaar, dat
ik looggem. H. H. C. C. resolutie geheel geffectue-
-erd heb, zoodat nu een ijder na zijn volkomen
geneegen van die vrijheid jouisend. -
Intusschen sona ik dat Medchoogende de argumen-
-ten in de Missive van mij en haader in dato 24
April 1790 in nadere deliberation zullen werden ge-
-nomen, van welke de resolutie niet alle gehoorzaam-
-heid zal afwaqten. -

1799

p. 799 - 802

p. 799

Port schip

Tot mijn grootste vergruizen moet ik Nidcloogende in-
formeerem dat op den 6de en 10de deezer alhier twee
Portugeeschen ter rade zijn gearriveerd; de eerste ge-
lyk ook de tweede waren reeds door d' Engelschen bezet.
Na d' eerste had ik een commando militairen gezonden,
die op het aen naderen van 't schip door 't Engelsche com-
mando met scherp beschooten vierden, en een mael se-
der terug geschooten hebbende, na herwaends begaven,
als zijnde in een cano, des niet gestand waren het
schip te overmeesteren. - De Portugeesch heeft

direct de Engelsche soldaeten de generen ontveldigt
en bewaerd, en is met dat commando hier ten anker
gekoomen, gelijk d' andre ook gedaen heeft. -

Hieruit blijkt wel dat de Portugeeschen niet ongenegen
zijn, zig hier te laten vertollen, - maar wanneer er
geen Hollandsche schepen hier ter rade waren, die er
juist vier in getal lagen, zouden zij voorzeker voorbij-
gevaaren hebben, dan dit hebben zij uit vrees niet dur-
ven doen. - De Engelschen heb ik direct la-

ten afhalen en na, die op d' eerst gem. Portugeesch waren
hunne generen te hebben doen overgeven na hun be-
scheiden plaats laten vertrekken. - Die op het laet-

ste schip waaren twee officieren, zijnde d' eene den com-
mandant van Appalonia, en d' andre van Dixcove
Onder Dr^o B offerere Nidcloogende een copia brief,
die gem. heeren mij van board afzonden, waar uit
het schijnt als of zij als passagiers waren afgekomen,
en wel contuarie van zulk was hun intentie den Por-
tugeesch na Cabo Cors te brengen, hebbende ten dien
einde een gewapende soldaet bij hun. -

Het antwoord van mij op gem. brief was in vriendelyke
termen gelijk Nidcloogendens grillen vinden. -

Zij heb hun ook zeer politico bejegend, en na dat zij iets
ververschend gebruikt hadden, zijn zij tezamen een
cano na Cabo Cors vertrokken. - Den eerst gearri-

veerde Portugeesch verhaelde mij, thoen het Engelsche
Commando aan zijn board arriveerde wilde hij hun
niet laten opkoomen, als thoen dreigden zij hem,
wanneer van hier na beneden vertrok door de En-

p. 800

Dr^o B

gelsche scheepen, zoude opgepast en geattaqueerd worden, dat den Portugeesch deede bevreesd maken, en hun een boord liet komen. -

De recognitie, die de beide scheepen betaald hebben, zijn 410, p^{te} goede rollen tabak, die extra ordinair wel van parse zijn gekomen. -

L^{no} C
Ik heb van eene dezer Portugeesen zijn scheepspapieren copias genomen, die ik de vrijheid gebruik hier nevens te zenden om L^{no} C, die Ald. ellogende door iemand kundig in de Portugeesche taal gelieven te doen translateeren, om daardoor genaar te worden, hoe die papieren luiden, of zij al of niet verplicht zijn, hier aan 't Hoofdstaet te komen, te laten vertellen. - De papieren zijn zoo exact gecopieerd als de verstaanbaarheid derzelve immers toeliet te doen. -

L^{no} D
Ochvoren hier van af te stappen, bidde ik mij te verschoonen, dat ik hier nog bijvoege om L^{no} D een brief vanden fiscaal, waaruit Ald. ellogende zullen genaar worden een vraagge, die zijn Ed. mij doet. -

p. 201
Ik heb gem. fiscaal mondelings laaten zeggen, dat de Portugeesch zonder mijne voorkennis met niemand mocht negotieeren, maar als zijn Ed. zijne speciale last uit Europa ontvangen wilde vertoonen, dezelve wel wilde zien, dog dit niet doende gelijk hij ook niet heeft willen doen, deze orders zoude blijven gesen aan ieder Portugeesch, die hier zullen komen, zoo lange ik des aengaende nadere orders van Ald. ellogende zal ontvangen. -

Eindelijk Ald. ellogende Heeren moet ik hier nog bijvoegen, dat terwijl ik by goede informatie onderrigt ben, dat door H. H. ell. ell. een aantal troepen voor deze kust na herwaerds zullen gezonden worden, waarbij officieren in onderskeide charges geplaatst zijn, dat ik mij amptshalven in gemoede verplicht vinde als een getrouwe dienaar Ald. ellogende te moeten voorleggen; dat ik in waerheid niet weet hoe en waar dezelve geplaatst en de wooningen voor de officieren zoo in hooge als mindere charges zullen gevonden worden. - Op 't gouvernement zijn twee zaalen, eene om de negers aentelooeren, en d'andere het

1993

het eetzael; de kamers zijn: Eene daar ik audientie verleene, en een andre kleine voor mijn particulier comptoir, behalve nog twee kamers, die d'eene mijn slaepkamer en d'andre voor mijn eige bezigheden nodig heb, waaruit (Medelzoogende kunnen opmaken), dat ik niemand logeren kan. - Tan schied er nog overig een torenkamer, daar bij geval eene van de Raaden aan 't Hoofdcasteel zijnde laat logeeren, gelijk ook employeere de Dominie's woning tot logis van hem Ed^l. - De overige woningen in 't casteel voor gequalificeerde bediendens zijn alle bezet; als'er een boekhouder generael wend aengesteld zal er een heele verandering moeten plaats hebben, om hem een woning te bezorgen; buiten dit moet ik betuigen dat al de buitenforten in de dissolvetate situatie zig bevinden. -

p. 802

Tan 't geene de jammerlijkste gevolgen zullen wezen, wanneer men hier opgepropt van menschen zijt dat den eene voor den anderen op de elendigste wijzen komen te creverren, dat niet anders als voor een ijder tot hardzeer verstrekt, zoo veel menschen daerlijks ten graave zien brengen. - Zulks staat er voorgeeiker mit voort te komen. - Derhalven bidde Medelzoogende, wanneer het gemelde transport voor den ontfangst deezer nog niet na hernaends afgescheept zijn, dat daarinne eene verandering en schikking mag gemaekt warden, en wel zodanig, dat bij ijden scheepsgelegenheid vier à zes negociaire bediendens, benevens 20 militairen, waaronder cannoniers, voorzien van gedisciplineerde officieren mit te zenden. - Nog vooral solliciteere geene bejaende lieden, want dat is thien tegen een kunne landsziekte krijgende, dat zij en van opkomen. - Wat mit of dienst heeft den staat er dan van? - onkosten en anders niet. - yk herhaele mijne beede over zulks dat deeze considerationen in aenmerking mogen genomen warden, hebbende ik ook alreeds over dit sujet in mijne missive van dato 15 Maj des gepasseerden jaers mentie gemaekt, het welke hoope in gemotige gedag-

-ten genomen zal zijn gesonden. —
p. 818-819.

Copia Duplikaat. —

B, cl^o 5.

Sir! We have taken the liberty of writing you to complain in silence of one of your sergeants, who is now on board a Portuguese snow in which we took a passage on our way to Cape Coast; immediately on his coming on board he took the musquet from a soldier, who was with us to take care of our baggage, and when he was requested to give his reasons for it, he informed us he had something else to do than to answer us, and when asked if his general ordered him to treat the governor of an English fort with such contempt, he answered in the affirmative, not being able to believe him in this substance. —

I am not inclined to give credit to anything he may say; tho he says it is your positive orders to carry us on shore we shall therefore wait your answer all on board. — He were in the long boat along side, when your people came and should have been off before they arrived had not we stayed to relish before we set off. — We have the honor to be

On board the Portuguese snow (signed) J. R. Morris
Elmina Road 10th Jan. 1793. — J. Clas. Alexander

P.S. We shall be obliged to you for your immediate answer as we wish to proceed as soon as possible to Cape Coast. J. R. M., J. C. A.

Your serg^t stays on board till your answer is received. —

Gentlemen, I am sorry to find you have exposed your selves on board the Portug. vessel to much with such disagreeable rencontres, however I herewith send you a large canoa to conduct you to shore, and will be glad of the pleasure of your company to dine with me today.

Gentlemen

I am respectfully

Your most ob^t H. J. de Veer
(signed)

Copia Duplificaat.II.N° 15.

J. de Veer

Wel Edelen Gestrenge Heer!

Het is op speciaal last ontvangen per 't arrivement van capt^m Spaan mij te moeten informeeren aanden eerst hierkomende Portugesche captein, of hij eenige negotie met mij zoude willen doen. - Ingevolge van welke dan gisteren aanden thans hier gearriveerde zijnde Portuges zulks heb laten vragen, die mij in substantie heeft doen antwoorden daartoe wel geneegen te zoudens zijn, maar door de generaal alle negotie met elken ijgelyk buijten hem op 't sterkste verboode zijnde, hij daarom niet verkiest zig te exponeren en ook met niemand roegenaamd buijten hem generaal de minste negotie zal doen. -

Het is ingevolge van die zelue last dat de vrijheid neeme mij te adde-
seeren aan W^{ld}. met versoek van mijn te vellen informeeren of zulks conform de waarheid is. -
Sij vleyende W^{ld}. mij niet zult weigeren aandit mijn versoek te voldoen, so hebbe d^reer te zijn
Wel Ed. Gestr. Heer! W^{ld} Gestr. dr. Dienaer

(v.g.) Gillis van Ysselsteijn

Duplificaat

Extracts from letter from Sir. J. de Veer to councillors of the colonies in America, dat. ut supra 15 February 1793.

(lect. 18 Oct. 1793.)

N° 17.

(W. J. R. d. Col. 55. p. 758.)

p. 738-741.

Mijne Heeren! Den 16^e der gepasseerde maand Januarij is alhier sel g'arriveerd het Roekerschip Trompenburg, schipper Pieter Jantzen, met welke bodem W^{ld}. cloogendens veel gerespecteerde missives hebben ontfangen, beneffens de duplificaate, waar van d'origineel mij per 't schip Vogelsteijn zijn geworden. -

Op gemelde bodem heeft voorts aangebraagt en sel ontboden alle koopmanschappen, wares en traansmaterialen gelijk door de Edele achtbaere Heeren vanden West Indische handel departement Amsterdam zijn nijtgezonden en bij derselver facturas is komen te bliken, van welken allen ontfangt met man-

— queeren zal hun Edele Achtb^h: informatie te geeven.
mits welke dan als nu d' Eere hebbe / N Edele Kloogende's
(missives van 9^e en 15^e Augustus van voorleeden
jaar) te beantwoorden, dat ik ingevolge d' eerstgenoem-
de aan N Ed. Kloogende's orders loope te voldoen, om
eene prisatie van alle de effecten en goederen, die bij
de desolutie van de generale West Indische compagnie
hier ter custe Nlt^o December 1791 aan t' restauranten
in weesen waaren te doen opmaken en met het schip
Trompenburg aan N Ed. Kloogende toezende. —

Dat N Ed. Kloogende voorts van mij requireeren een
exact journaal, te houden van alles wat met re-
latie tot mijn bedieninge voorvalt, en zyns met
ijder scheeps gelegenheid aan N Ed. Kloogende af-
te vaardigen. —

N Ed. Kloogende gelieve ag-
ter in de correspondentie boeken na te zien het Dag-
register, waaruit zal blyken, dat alles wat eenig-
zints merkwaardig is wel geannoteerd is geworden.
De orders, die ik gevee 's morgens aan de ampten waaren
op de audientie verwat in zig zelfs niets; men rap-
poteerd mij hoeverre zij met hun werk geavanceerd
zijn, en dit verschild daagelyks do ordien continuele
ziectens off zukkelende bediendens zijn; heb ik maen-
delijke lysen of andere Documenten van buijten-
forten ontfangen, geef ik na deselve g' examineerd
te hebben aan den baekhouder over; desgelijks van
neer petitiën der buijtenforten zijn ingeloomen
en nodig zijnde te voldoen; dan den Equipage off
magazijn meester belandigen met een door mij daar
onder geschreevene last zodanig te voldoen. —

Weshalven mi dit klein bestek geene andere orders voor
mij zijn te geeven; ten opzichte der buijtenforten re-
ferere mij aan de correspondentie van ijder fort,
waaruit blykt, t'geene van tijd tot tijd op die depar-
tementer voorvalt. —

Het militaire veezen zoo wel aan t' Hoofd casteel
als buijtenforten blyft genoegeaam altoos op een
egale voet; zoo wel ten opzichte der exercicie, wagt-
houden, als andersints changementen, die plaats
hebben, worden mi de rapporten vermeld, die alzo

ook mi 't gem^e dagregister te vinden zijn. —
 Dus (zonder Eerbiedige correctie!) edele ellooogenderen
 weet ik niet welk een apart journaal houde
 zal, vertrouwend dat Ned. elloogende mij niet
 zullen verdenken, dat ik dingen doe, die onserant
 woordelijk zijn. — Ter contrarie dezynke die hier
 plaats hebben gehad, heb ik ten eenemaal gestuit
 en in alle opzichten teengengegaan, vade door genoeg
 misvergenegen vernekt is, en ik bij sommige ('zoo
 als 't spreekwoord zegt:) als de kwaade man ver-
 sleeten ben, dan daar 't mijn eenigste verlan-
 gen is, zoo lange d'Er hebbe deese post te beklee-
 den, dat alle zaaken hun regtwaardigen loop
 houden en volgen, zal ik nimmer zedooogen, dat
 bij mijn weten eenige fraudes plaats grijpen, van
 wat natuur dezelve ook zoudde moogen veeren. —
 Daaren teegen verseeke ik Ned. elloogende teffens
 ook dat ik een ijder het zijne doe geworden, zoo als 't
 beloofd, gelijk ik dan ook die regten en prive legien,
 die aan mijn ampt verknogt zijn, niets laat ont-
 neemen. — alle 't welke Ned. elloogende bidde
 mij te gelooven, dat deeze voorstellinge opregt en na
 waarheid zijn. — De onder die Ned. elloogende
 mij hebben gelieven te geveen, zijn mij een wet, maer
 permitteer, dat ik mij mag nijten, dewijl verseekeert
 ben, dat sommige kwade g' intentioneende lieden
 hier ter kuste velle onwaarheedens na Europa hebben
 geschreeven, en wel zynke lieden, die alle goede zee-
 den en inrigtingen alhier zoeken, om ver te stoo-
 ten; die ik mag noemen de zoogenaamde vryheids-
 zoonen, die alles opeenen voet wilde hebben, dat
 hun niets konde hinderen, en als 't waare van al-
 les onafhankelijk waaren. —
 Dat zynk schryven plaats heeft gehad, en nog in
 zwang gaat, moet ik op goede gronden gelooven, en
 dat die geschreffe onder toog van Ned. elloogende
 zijn gekoomen, abuseere ik mij ook niet; schreeven
 zynke lieden de waarheid in de zaaken gelijk ze
 in substantie zijn, zoudde men hun character, in-
 tentie en wijze van veeren zonneklaar kunnen onder

74
scheijden. - 't is mijn manier nooit geweest
over de bediendens hun gedrag te wijten, dan daan
ik nu ondervinde, dat die het meeste met mij op de
beste wijze in vriendschap geparticipeerd hebben, de
slegste lieden zijn, zal ik vrij declareeren, dat er
sommige zijn, die den staat dienen, daar zwaare
tractementen aan besteed worden, in vergelijk van
andere even zoo nuttig zijn als in zee geworpen;
maar helaas, wat zal men doen in dit land, daer
men niet kan zoo als men wil, als kunnende niet
voorzien in welk ongeval men geraken kan; derhal-
ven ziet men alle zaaken in tot het uiterste. -
Ik zal niemand bij name noemen, vermits niet en
twijffels of Nidcloogende zullen dezelve wel ken-
nelijk zijn, ten minste daar zijn er welke na Europa
vertrokken, in wiens facie men zijn kan, wij zij zijn,
en welke zijn er meest hier in veezen. - Waaron
Nidcloogende solliciteeren fatzenlijke bediendens
in hoogst derselver dienst aan te nemen, en niet een
ijder van lijen staat en door slegt gedrag in Eu-
ropa niet kunnen voortkoomen, dezelve zijn nog
onnutter hier op de kust niet alleen, maar verleiden
andere brave bediendens ook. - als Nidcloogende
eens gelieve na te gaan, dat een cruijdenier, kleer-
maker en andere ambagtsknechten als assistenten
zijn uijtgekoomen, wat zal men van die lieden
verwachten; gemeen zijn se, - wat kan men ook
hun vragen over die sujetten laat ik Nidcloogende
zelfs oordeelen. - En ook dat zoeken tot hoogen
staat zijn geraakt; ik zal Nidcloogendens gewigti-
ger attentie niet verder hier mede in te verumpereen,
maar alleen nogmaals eerbiedig solliciteeren, dit
alles in consideratie te nemen, hoe hoog roedig het
is fatzenlijke lieden in dienst te hebben; in sonder-
heid geene Individu's tot hooge qualiteiten te beem-
gen, veel liever ten eynde hun in dienst te houden
met verhooging van gagie daartoe te persuadeeren,
wijl zij niet te betrouwen zijn, als zijnde alle te zeer
aan mallanderen verknoght, dat zij uijt hoofde der
neger constitutien verplicht zijn, des een stap die

1793

gevaarlijk is voor de belangen en mijsien van den Staat, alsmeede voor 't welzijn der Europaanen hi te lande. —

p. 743.

Mag ik Med.choogende ter dezer gelegendheid mijne gedane sollicitatie in de Missie van 24de der verleden maand rememoreeren, aangaande het gerugt dat er een aantal tot 300 militairie voor deese uist goude rijkdommen, het doet mij beeven als ik er aan denke, door de bekrompenheid sinner wooningen en wel principaal het warme en ongezonde climaat zal hun wel haast doen wegsleepen. — Durf ik Med.choogende derhalven op 't woord eens eerlijk mans en tot aller menschen welzijn afsmecken, nimmer een zoo in groot aantal menschen tegelijk rijk te zenden, wy 't grootste gedeelte er meest direct van sterft; de redens van zijn zoo natuurlijk, teffens ook meenig malen gededuceerd, dat ik dien aangaande hoogst-denselvs attentie niet zal nocommodeeren, om er een nieuw verhaal van te doen; ben ik in deesen te voorbarig geweest, dan versoeke gekoorzaamt om vergeving. —

p. 744 - 745.

Leedent de mijne van 24de der gepasseerde maand zijn hier nog twee kleine Portugeeschen vaartuigen geaveveerd, welke byde aan recognitie hebben betaald te zamen 170. rollen goede tabak. —

Gelyk Med.choogende teffens ook informeere, dat onderdaags hier ter euste zijn vangekoomen, en voor 't Casteel Cabo Cors ten anker gaan leggen twee oorlogschepen van zijne Brittanische majesteit; verwaards zij kunne reys venders zullen vervolgen, is mij nog niet ten kennis gekoomen. —

Kommende Med.choogende venders melden, dat zig hier ter euste alles in stilheid en ruste bevind onder de fonten; dog wat de slavenhandel en andere negotie aangaat, is en blijft tot nog toe even slegt, de prijzen der slaven rijzen van tijd tot tijd zodanig, dat men schrikt aan slaven koopen te denken. — 't is niet alleen onse natie, die reden van klagen over de commensie hebben, maar de Engelsche desgelijks, daar toch hun vaart nog important sterk is; Franse komen hier

Port ships

871
Hier zeedert de onlusten in hun land weynig-
cken belooft zig groote zaaken alhier, vermits gepresumeerd
word, dat de Assiantijnen met een magtig leger zullen
doorkoomen, 't welk den koning van dat landschap mij door
een afgezant heeft doen bekend maken, daar ik echter
weynig geloof aan sla; dog, wel wenschte, dat zyns gebeu-
ren moogt, nyl als dan de negotie merkelyk verbeteren
zouden; iemand het politieque vanden land eenig-
zints bekend zijnde, kan ligt negaan, dat strand nee-
gers zoo vel Waua Santijnen en andere natien van de-
era tot Cabo Appolonia toe, nimmer zullen permitteeren
zoo'n magtig volk door te laten komen, als wel weten-
de, dat hun goude verstreken tot vernieling. - De door-
tocht der Assiantijnen is reeds beuugt geweest vande eerste
tijden af aan, daar den generaal Heijdecooper veel
geld aan vernorst heeft. -

745
yk had het zwak ood in den beginne van mijn komst al-
hier veele presenten van mij zelue daaraan te bestee-
den, dan nu zie ik al te klaar andere natien zyns
nimmer zullen deelden, waarom zij blanken maar
altoos moeten aanbooren en hun laten begaan. -
Zoo als dan hier voorn^e gezeqd, den handel mit generaal
zeer slegt zijnde, vel voornamentlyk voor ons, die in
de forten woonen en op zwaare onkosten voor de neegers
zittende, niet wetende hoe zij er zullen mede ruyt-
koomen, terwijl verseecken op mijn voond geen hair-
een's neegers dit jaar nog ingekocht te hebben, zoo als
teven eens gaat met alle andere, buijten de capteins,
die hooge prijzen betaalen, dat ons total zoude ruinee-
ren na te volgen. -

Duplicaat

Copij letter from Dir. Jan J. de Veer to councillors over the colo-
nies in America, dd. at Cabo Cons, 5 March 1793. -

(leef. 4 Sept. 1793.)

N° 24.

(N. J. R. d. Col. 55, p. 716.)

{p. 716-717.

746
Edele kloogende Heeren! Ik kan onmoglijk deeze gele-
gentheid voorbij doen gaan zonder Nid kloogende
te berigten, als dat enige weinige dagen geleden een
brief ontfing vanden heer gouverneur Dalzel en den
raad Jordan, waarin mij door hun Edelens op 't gra-

1793

Englisch ook
confusion of
hand.

de heer
Vissers C.C.F.

- lieueste vriend voorgelegt hun Edelens begeerten, om in de critique omstandigheden en reeds voorgevallene zaken met de Fransche Matie en de geallieerden van zijr Majesteit van Groot Brittagne neffens hunne H. H. H. H. de heeren staaten generael bekend te maken met het vordelykst verzoek mijn advies dien aengaende aan Hun Edelens meede te participieren. - Offereerende den heer Commodore Dod, commandant van t' Esquader van zijn Majesteit van Brittagne en Frans alhier ter custe zynde alle deszelfs mooglyke diensten daartoe te verleenen, t welk best goondeelt hebbe om te beantwoorden, met mijzelve in persoon na Cabo Curo te begeven, alwaar op de honorabelste wyjs onthaald ben geworden, en met deeze heeren als ook de heer Duim en Plencken: de laatste als boven andre heeren aan Elmina de Engelsche taal t meeste magtig zynde: / de conferentie gehouden heb, die ik de vrijheid gebruikte Wedeloogende aen te bieden. - De Commodore, welke mij beloofde had eenige dagen van Elmina te komen, is reeden middag geresolveerd, morgen ochtend deeze kust te verlaten, zoo wegens bevreestheid van desertie onder zijn volk als door menigvuldige ziekten, welke zig aan boord beindern, zyllende met mangueren de tot de gehoudene conferentie beloovende papieren bij eerstvolgende gelegenheid aan Wedeloogende toezenden en koopende Wedeloogende deeze mijn verrijting mag goedkeuren, vertrauende indien er een of andere aan deeze zaak moogte zijn met Wedeloogende orders gemuniceerd te moogen worden, hoedamig mij in dien gevalle te gedragen. - Ik heb deker mij met alle onderdanigheid te noemen Edello. Heeren

Wedeloo. zeer ontmeedige diensaer Jacobus de Veer.

p. 720 - 721.

p. 717

p. 720
Copie

Cape Coast Castle 4th March 1793. -

at a conference held this day

Conferece at C.C.
alligance of
French

- Edmund Dod Esqr: Commodore of His Majesty's ship Charon,
- Jacobus de Veer Esqr: general of Elmina et^{no} et^{no}
- Frederick Dalzel Esqr: gouvernor in chief et^{no} et^{no}
- Solomon Ferris Esqr: commander of His Majesty's ship Scorpion
- O. A. Duim Esqr: member of the Dutch Council
- John Gordon Esqr: U. P. G. et^{no}

After

After a conversation on the present alarming situation of affairs in Europe, which may ultimately effect the settlements of the Dutch and British in this country. -

It was Resolved unanimously to watch with a jealousy all French vessels in this country and to communicate with each other every intelligence for the mutual information of the respective governments in this country, and mutually to offer each other every possible assistance to defeat any hostile designs that may be meditated by the French, or repel any attacks which may be made against the forts and settlements or against the shipping of the two respective nations. -

It was further Resolved that all necessary caution should be observed to prevent the natives of this country from the knowledge of European affairs. -

The Commodore acquiesces us in the propriety of these measures, and offers every advice and assistance in his power while he remains on the coast, and promises to communicate any alarming news that may come to his knowledge either officially or otherwise. - The General as well as the Governour undertake to put the respective forts in the best posture of defence and mutually engage to cooperate to the best of their power for the safety of the forts and settlements belonging to the respective nations in the present alarming situation of affairs, and finally they hereby renew and engage to maintain the ancient alliance which has subsisted and been repeatedly renew'd between the two nations. -

(signed) Edmund Dod, Jacobus de Veer, Johⁿ Dalgel,
O. A. Duinn, S. Ferris, J. Gordon
P. B. Plencker Adjourned, Thomas Biddal secr.
(signed) Vera copia y. J. Nicholls 27th 84. ~

" N. B. The other enclosures have been copied from protocols. - "

Copy letter from Dir. Gen. J. de Veer to councillors over the colonies in America, dd. St. George d'Elmina 20 March 1793. -
(lect. 4 Sept. 1793.) N^o = 26. (N. J. O. d. Col. 55 p. 722.)

p. 722-724
Edele Choogende Heeren! chijne laatste die ik de Eer had
aanv

aan Nidcloogende te schrijven was gedateerd Cabo
Cors den 5 Maart per 't Engelse oorlogschip Charon,
modore Tod, waar van hiernaevens duplicaat gaat
Leden medekom van Elmina getouneerd zijn
kan ik niet afzijn Nidcloogende deze over Enge-
land te zenden, ten geleide der papieren relatief
mijn reis na Cabo Cors, hebbende tot mijn genoegen
kunnen bemerken, niet meer beurend behoeve te we-
zen den heer gouverneur Dalzel mij eenige verdere o-
aengenaemheden zal aendoen aengaende de Port-
geeschen te beletten zij lieden aan 't Hoofdeasteel be-
hoorlijk kunne recognitie voor H. H. all. all. komen te
voldoen. - Zynde geduurende mijn verblijf al-
daar geen woord van die zaak geroend. - Vertrouwe
de dat denijl den heer gouverneur deze zaak een-
lijk geentameerd had, om eenige Engelse heeren
aan Caap Cors mi deszelfs eige voordeel mede te be-
hartigen, 't welk door den Commodore gantsch niet
geapproveerd is geworden, gelijk mede niet van
de meeste capteins op de scheede van Annemabo, welk
overtuigt zijn, dat indien dat artikel in landen
van de heeren bediendens vervalt, zij lieden door de
zelve geringe handelwijs de Tabak voor altoos in
prijs zouden bederven, daar zij tog altoos zoo veel
als ze benodigt zijn er van kunnen bekomen. -
Ik heb den heer gouverneur Dalzel met verscheide an-
dre heeren van Cabo Cors bij mij aan Elmina verzocht
ter viering van 't keugelijke feest van zijne doolugtige
Hoogheids geboortedag, 't welk ten konneur van den
staaten zijn Doolugtige hooge Persoon met zoove
lijsten valbragt heb als dit land zulk permitteerd
te doen. - Dien zelfden dag even voordat wij
onster tafel begaven, had ik 't genoegen een Portu-
gesch schepje op deze scheede te zien omkeren, zonder
dat hetzelve door eenige der Engelse commandan-
ten der bovenrust gemellestend was geworden, en
welkers arrivement niets hoegenaamt toegebracht aan
de minste reflectien van die heeren. -
Hebbende van gem. schepje zijne lading 170 rollen goe-
de tabak voor recognitie ontfangen.

Engel. or
Port. ships

Deze Engelse heeren hebben drie dagen bij mij vertoefd met de grootste vengenoeging, den heer gouverneur heeft mij de grootste verzekering gegeven van zijn gevoeligheid omtrent zijne verlangens over de aenhoudende van een geduurige vriendschap en goede harmonie, met leedwezen zig herinnerende de voorige geschillen tus- schen ons, die door zijn Ed. veroorzaekt waren, zoo hebbe best geoordeelt ten nuten welzijn vanden Staat zijn Ed. propositie te accepteren, en mit vervolg zoo als altoos met den vorige heer gouverneur Fielde op de best moog- lykste voet te blijven leven, wenshende jnlx de goed- keuring van Meddloogende zal meriteeren. -

Met het uiterste verlangen zie ik tegemoed de tijdin- gen mit het lieve vaderland, als ook wel principaelijk dat mij door Meddloogende zal medegedeelt worden, hoe mij alhier omtrent de Fransche matie moet ge- draagen. - Er zijn binnen korten geliden twee Fransche schepen van Chama geweest, om hem canoe te nemen voor de beneden kust, waarvan den Chevallier Testas bij mij aan Elmina geweest is, die niet anders als tot nog toe onweetende van een positieve oorlog was. - Ik heb hem met de gewoonlijke wellevendheid overeens- komstig onthaald, te meer terwijl die lieden veel voor- deelen aan Chama opbrengen. -

Ik traag zooveel mij immers mooglijk is voor de na- turellen te verbergen de disputen, die er misschien met Frankrijk en ons zoude kunnen plaats hebben denijl die men versetsche denkers wijze van vrijheid en egaliteit maar al te veel reeds plaats heeft. - Echter is alles hier thans dank den Kemel zeer stil en wel voornamelijk onder de onderhorige van El- mina, die wel de beste negers zijn, om onder t ge- zag een's opperhoofds van de gantsche kust te staan, maar indien de zelve tegen dat Hoofd opgestoekt worden, zouden wel de gevaarlijkste vijanden vrou- weeren. -

De negotie is nog even slecht en zie en geen vooruitzicht mi van beterschap, zoo lange de binnenlandsehe disputen onder hen blijven voort- dueren. - dits welke de leze hebbe deeze te schij- ten na Meddloogende mi de bescherming des aller-

Hande Schips
of Chama

Hande
besluites i
in Euse

1793

hoogsten aanbevelen ^{te} hebben, onderschrijve mij met
alle hoogachting en diep ontzag: J. de Veen
8^e S. d'Elmina 20 Maart 1793. -

Extract from letter from Sir. Gen. J. de Veen to the councillors
over the colonies in America, dd. ut supra 10 April 1793.
(Lect. 18 Oct. 1793.) N° 28. (N. J. R. d. Col. 55. p. 757.)
p. 759 - 762.

III. De orders van zijne Doorlugtige Hoogheid aengaende het
militaire wezen, ingevolge Med. Aanvoegende missive
in dato den 11^e December d. P., op welke wijze en den
voet de officieeren, gelijk ook de gemeenen, hunne gagen
alook de landsoenen zijn gesteld en zullen ontfangen
en dat zulks ook zal plaats hebben bij die, die zig
reeds in de colonien bevinden, heb ik ter obediencie
van zulks niet gemangueert, dit quaansien bene-
vens dat van St. Jago onder de wapens te doen ko-
men, mij zelfs den Majoor ende de officieeren op 't plein
begeeven, hun lieden man voor man het nieuwe
geaavesteerde plan wegens gagen en landsoenen op
het militaire wezen voorge dragen, waarbij tot my
beed wezen zoo veel hunne demissie hebben verzocht
als Med. Aanvoegende mit de miteggende lijst gelieven
te zien; lieden die het land 8 a 10 ja sommige
langer jaaren trouw en eerlijk gediend hebben, die
door den heer gecaapitein A. Spengler verzekering wa-
gegeven, terwijl zijn Hoog Col. gechargeert met de com-
missie van H. H. d. d. tot het overnemen der poli-
tigue bediendens en militairen in dienst van
welgem. H. H. d. d. dat vermits thans zijne Door-
lugtige Hoogheid had goedgevonden hun onder
deszells vorstelijke bescherming te nemen, verbetering
te verwagten hadden, zullende bij deszells rapport
zijne Doorlugtige Hoogheid zulks onder 't oog brengen
de onmooglijkheid, dat een soldaet van 't geene hij
tot nu toe genoten heeft in dit klimaat konde be-
staen, waaronne de vrijheid gebruike Med. Aan-
voegende te moeten declareeren, door deeze nieuwe
plan van vermindering zij in 't geheel niet kunnen
bestaen, 't welk de aenleiding heeft gegeven dat alle

de

p 464
de onder officieren en gemeenen hun ontslag verzog-
ten, met tegenstaende zij ganne zoude hebben willen
blijven dienen op den ouden voet, maer de gevoelige
vermindering wilde geen man aen neemen, terwijl het
onmooglijk bestaenbaer is. - Van dit voorgewallene
heb ik mij de eer gegeven teffens van mijn pligt geacht
zijne Doorlugtige Hoogheid sincer rapport van te geven.
Hoe zeer de orders van zijne Doorlugtige Hoogheid
alsmede die van Hiedelboogende mij als een wetsver-
strekken, heb ik tog niet van mij kunnen verkrijgen,
alle die lieden te laten gaen, die haer ontslag ver-
zogten, en ons in deze conjuncture van tijden van
militairen te ontblooten, want dan zoude de bezet-
ting op deze kust minder dan 50 man bestaen. -
Zegge in deze conjuncture van tijden, dat ik bij schrij-
vens van 't Engelsche gouvernement geïnformeed ben,
zels ook gelezen uit de nieuws papieren den oorlog
tusschen de kroon van Engeland derzelver geallieer-
den met Frankrijk. - Het is derhalven dat
ik met overleg van den Majoor alle de militairen,
die ontslag verzogten voor een maand op d'oude ga-
geen costgelden heb doen continueren, binnen
welke tijd noope goddarnige schikking te beaamen,
dat een yder gepersuadeert in den dienst zal blijven
presteren, waarvan Hiedelboogende als dan ook zal
informeeren; bij aldien goddarnige schikking niet
overdagten en in 't werk stellen, zouden die militai-
ren direct, ten minste het grootste gedeelte in d'Engel-
sche dienst overgaen, daerze zelfs meender tractamen-
ten bekomen; en d'andre zouden hier leeg loopen
in 't eom blijven, mooglijk veel dingen aenrigten, die
soms onaengenaemleedens zoude kunnen verrekken.
Op de buyten forten leeft zner ook plaats, derhalven
hoope ik niet tegenstaende tegens de orders van zijn
Doorlugtige Hoogheid aengegaen is, Hiedelboogende
te moogen bidden dez consideration en gewaernis-
sen tot verschooning te willen oplossen. -

"NB - Number of military applying for discharge was 36."

Extracts from letter from Dir. Gen. J. de Oer to the councillors
over the colonies in America, dat. ut supra 10 May 1793. -
(lect. 24 Februarij 1794.) N° 33. - (W. J. R. d. Col. 55 p. 860.)
p. 860 - 869.

- En vervolgens beantwoorde Ned. Hoogende zeer gerespec-
teerde Missie van 11 Decembris A. P. omtrent welke
mij d'ere geene te bepaalen aan de volgende ont-
werpen, namelijk:
- 1) Te voldoen, om klaarheid in de correspondentie te brengen;
 - 2) Over de verschillen tusschen de Deenen en Poposche landschap, welke zijn komen opte houden;
 - 3) Dat het vereffenen der geschillen van Chama tot nog toe van goed effect is, mitsgaders het changement vanden commies Joan hoff na Bereve benevens zijne hoedanigheden;
 - 4) Te usantie der neegers bij de blanken op de bijbel te zneeren;
 - 5) Niegens span dat de geschillen zijn afgedaan;
 - 6) Ten opzichte der nieuwe inrigtingen over 't militaire wesen, en dat alle ammunitien onder opzigt en verantwoording der militaire en ter bewaaring vanden in een velgelegen en gepast komentje;
 - 7) Weegens het hospitaal, het bouwen van een nieuw en het vloeren der soldateer caje;
 - 8) Over 't verweeren der onveilig keeden en het doen observeeren van de sindelyk heid in 't fort;
 - 9) clangaande de culture tege ne gedaan, en dat met tot effect kan worden gebraagt;
 - 10) Over de thuy vruchten en zaa den, mitsgaders eenige remarques over 't laastge noemde.

a ... Dat ik mij met alle intentie zal bevolijtigen, om klaarheid in de correspondentie te brengen, dat de ontwerpen aan 't Hoofd der brieven zullen staan aangeseesen en yder zaak apart word afgehandeld, gelijk ik de Eer heb gehad met mijne voorige Missie en deese te beginnen, welkers inrigtingen hooppe aan Ned. Hoogende's Intentie moogen beantwoorden. -

Daws &
Sops

b... Dat voorts de verschillen tusschen den Feensehen
gouverneur Bidon en de Toposche volkeren zijn ge-
smoond en tot keeden toe alles stil is, veroorzaakt
door dien gem-gouverneur zig na Europa moest be-
geeven gelijk Nedellog^e reeds nijt mijne missie
van 23 Augustus A. P. zullen hebben ontwaard. -

c... Dat insgelijks de disporten aan Chama door
mij vereffend, tot keeden van goed effect zijn, en t
was mij aangenaam, dat het changement vanden
eommies Tuim na Chama Nedellogende wel geviel,
edog met betrekking tot den eommies Ireenhof zal
ik vrijelijk zeggen, dat hij mi geene zaaken de dever-
seend is en kort om een domoor, egter van een ree-
delijk goed caracter bezielt; die door de langduurig-
keijd zijns verblijf hier ter custe geleeden en bij onder-
vinding heeft, dat hij een fort kan administreeeren
en waaron trent van andere onder zig hebbende be-
diendens nog geen klagten hebbe gekoond. -

dan Chama daar van tijd tot tijd Fransche scheepen
koomen en eenige benoodigtkeeden mineemen, paste
hij niet, zijnde geheel onkundig in de fransche taal,
en ook wegens de canoa landel niet actief genoeg
was; althans kan ik Nedellogende verssekeren, dat
hij op t fort Bercoe vrij wel commandeert, naar toe
kern coustringeere met de strikste orders. -

d... Nedellogende hebben gelieven te remarquee-
ren dat het zweeren op den bijbel bij de matuelleren
geen kraagt kan hebben; znelks zal ik Nedellogende
kortelijk demonstreeeren; dat de neegers althoos
voor de blanken op de bijbel zweeren is een aloude
usantie, en dat znelks beter is als eenig ander
zweeren, dat bij en onder hun plaats heeft, toont
genseg aan, dat zij de bijbel nemen het contract
dat god met de mensch gemaakt heeft, t welk zij
heel vel weeten en telfers bujten alle hunne su-
perstitien het oppervezen evlenen als almachtig
die het goede beloond en het knade straft, gelijk
bij woabeela, wanneer zij iets begreeren, om ge-
trouw te zullen nakoomen, dan zeggen zij god
zegt mi dat baek (namentlijk de bijbel) dat mi-

163

264

1793
~~1794~~

mand zal valschelyk zweeren; als ik niet nakoom
 hetgeene ik zweere moet ik sterven, dat zeggen zy
 driemaal en slaan yder reys met de hand op de
 bijbel. - Tuement te nemen of te gebruiken is
 bij de neegers onder kunne dispten ook een usante
 en gwaaren Eed, t welk bestaat in: dat zij een
 coraal een kunnen Edel gesteente genaamt Conte-
terri in water doopen; vervolgens vandat water
 drinken onder de bezweering, indien zij valsch
 zweeren, die drank kun dadelijk doodslaat. -
 Teese en meer andere zweeringen hebben onder hun
 eigen verschillen plaats, waartegen vermits hun
 verband met de blanken tot het sluyten van con-
 tracten of pen's altoos met de bijbel bekrachtigd
 word, te meer, om dat zij zeggen dat znelks de
 blanken even eens aangaat als hun zelfs, door
 dien het opperhoofd hetzelve eerst onder teekend,
 ik hoop Ald. hogende nu snllen beseffen, dat het
 zweeren der naturellen op de bijbel niet vervee-
 lyk is. -

p. 865

§ Ma dat de geschillen tot opom zijn afge-
daan, ende neegers geboed voor hare brutaliteyten
waarvoor ik hier aan t Hooftcasteel hebbe drie te-
vendige Impiaas, is tot nog toe alles op een goede voet
gebleeven; zodra er eenige twist tuschen blanken en
 neegers ontstaen, zijn die Impiaas tot 'slands Eijgen-
 dom voor rekening van Ald. hog^e te verkopen ofte zo-
 darrig andere te handelen als na bevind van zaaken
 zal te raade komen. -

p. 866

§ Dat voets het Hooftcasteel, Cxinn, en Cckra de
drie hooftplaatsen dezer eest, op welke en vel principael
het hooftcasteel sterker garnisoens dienen te veeren, als
opeerig ander fort, waarvoor ook altoos gezongd is ge-
worden, zillende ik mij in alle opzichte stiptelyk vol-
 gens het nieuwe reglement gedraagen, om de nieuwe
 troupes op die hooftplaatsen te detacheeen en d'anders
 daarvan slaan nemen, de veydere comptainen er
 meede te snppleeren. -

p. 867

Dat ook zoo vel hier aan
 t Hooftcasteel als buytenforten de ammunitien onder
 opzigt der militaire zijn, die tot het geringste toe aan
 mij

971
mij als cheff zoo vel der militaire als politique verant-
woording moeten doen, en permittien mij te zeggen Ed-
le chogende Heeren, dat geene articeulen van ammuni-
tie in de commercie benoodigt zijn. - En voorde
bewaaring der ammunitien van arsenaal bij mijn
komst hier te lande heb geappropriéerd, alwaar dezelve
behoorlijk in order werden gehouden, en geduurende
mijne regering altoos gecontinueerd heeft, misschien
zoo als mij vleye opeen veel beteren voet als men in
Europa sustineerd in 't generaal, en tot mijn satis-
factie reeds de verwondering van de heeren officieren ver-
noomen heb, zoo vel over d'ordre in 't militaire wee-
sen als andere goede minigting niet verbeeterd zal
worden; 't welk de officieren desgelijks moeten getui-
gen. -

p. 268
De directie over 't arsenaal heb ik al-
toos vertrouwd aanden geneese bombardier thans
vaandrig J. H. Bergemann, die zeer kundig en een
actief militair is, waarvoor hem heb toegelegd agt
Engels costgeld in koopmanschappen per maand; en
desijl aan niemand beeten die jonge kam toeer-
trouwd worden, heb ik hem laten continueeren met
behoud van 't voorn^t costgeld, dat ik hoop Med. el-
gende moogen approbeeren. -

g. . . . En betrekkelijk het Hospitaal, dat is altoos vrij
gewest voorde militaire, behalven een klein kamertje
voor zieke assistenten, waarop niet meer als twee plaats
kunnen hebben; de zuivering en goede oppassing heeft
nooit gemanqueerd aan de zieke; het eenigste dat
er zoude ontbreken, is een houte vloer, waar aan
men thans bezig is te werken. -

Jaarne zoude
ik een goede plaats willen ruyzien buuten het fort,
om een Hospitaal, dan daer toe behoord veel overleg.
Het gebouw moet niet te veel tuschen of bij de neegers
geplaat worden, ruyt hoofde van 't geweldig gedruys,
dat zij daagelijks maaken, zeer nadeelig voor de rust
der zieken zoude weesen; ook moet het een plaats weesen
daer een goede frische lucht daagelijks waaijt over sel-
kers plaatsing en 't bestek derzelve Med. elgende
nader zal informeeeren. -

J. Hebbende voorts d' Eer Wed Mogende aan te wijzen op hoe een manier met de Braziliaansche recognitie tabak gehandeld werd. - Dezelve werd nevens andere Coopmanschappen verdebiteerd op gage en costgeld; op gage bedraagt een rol 10 E^l liëcguide, en costgeld 1 onz 4 E^l coopmanschappen, 't welk alle maanden teegens d' uitgaven verantwoord word, en om zulks naauwkeurig te kunnen zien, bij de Wedelovende de magazijns Extracten eens nat zien, die zig onder de papieren van 't generaal comp. twi bevinden, daar uijt zal zig alles ontwikkelen en aantoonen hoe accuraat alles verantwoord moet worden. -

Duplicaat

Extract from letter from Dir. Gen. J. de Veer to the councilors over the colonies in America, dd. ut supra 17 May 1793. - (lect. 24 February 1794.) N° 34. (N.Y. Ed. Col. 55. p. 886)

p. 891-892.

Tennijl mij d' Eere geeve Wed elovende deselve commissie ter kennis te brengen: Dat den heer gouverneur over de Engelsche Etablissementen op deese kust zig zelfs aan mij heeft aangelooden, bij aldiens het wilde accepteren zijn Ed^e de Deensche gouverneur goude noodzaaken onse oude bezittingen Temma, Tonij en Cessie, die ons door de Deenen opeen onrechtmatige wijs zijn onthouden, weder te bezorgen. -

Ik heb die propositie niet van de hand kunnen wijzen als denkende waarmee zulks niet aan nam, deselve possession in handen der Engelsche goude vallen, en mij nooit eenig verhaal meer op goude kunnen hebben; den heer gouw^e voor^t is des weegens na Acaera gegaan, ten fine van die zaken te schikken. -

Ik geeve mij d' Eere Wed elovende de correspondentie, die des weegens gevallen is van 't begin tot het eynde hierbij te volgen int L^{ra} C, en vaar uijt Wed elovende den uijtslag van dien zullen ontvaaren. -

" N. B. The correspondence under C. has been copied from the Protocollen. - "

Daves or
Tamma
Tosli or
Pomay

p. 892

L^{ra} C

Copij letter from Dir. Gen. J. de Veer to the councillors over the colonies in America, dd. Elmina 1st June 1793. -

(lect. 4 Sept. 1793.)

N° 52.

(N. Y. R. d. Col. 55. p. 726.)

no. 726-728.

Edelcdoogende Heeren! In mijne missive gedagteekend den 20de Maart dezes jaars heb ik de eer gehad Nidcdoogende ter kennis te brengen, hoe ik met den heer gouverneur Dalzel der Engelsche Etablissementen hier ter cüste was overeengekomen tenopzichte der Portugeesch, die hier verplicht zijn hun te laeten vertollen. - Omtrent welke vertolling Nidcdoogende mij nader hand hebben gelieven aen te schrijven in haare resolutie van den 14de Februarij 1792, dat daer aen niets moest werden toegegeven, en znelks benevens de orders en resolutien van H. H. ell. ell. op dezelve waart voor als nog blijven continueeren op den zelfden voet als die bij het uiteinde van 't oetroy der genezene West Indische compagnie plaats hadden. Zoek ik alles gedaan tot behoud van znelks wat immers mooglijk was ten uitvoer te kunnen brengen, en 'er zijn ook na opgem' datum verscheide Portugeesch hier aen 't Hoofdcasteel gekomen, die vertold zijn, gelijk Nidcdoogende mijt mijne gedane schrijvens zullen hebben gezien. - Van denijl den voorsch. heer gouverneur tot heden toe niet nagelaaten heeft het recht dat Nidcdoogende op de Portugeesch hebben te violeren, gelijk nu onlangs gebleeken is op een geweldige wijz, dat een Portugeesch afkomende een Engelsche vaagt, die uit het fort Appolonia en wel den commandant zelfs met manschappen aan board had, en op de hoogte van ons fort St Sebastiaen tot Chama mit gezigt kwam, een commando dervandts wierd gezonden ten einde op de Portugeesch possessie te nemen. - Dat commando per cano aan boord genaderd, wierd door misquetschooten afgehouden, welk schieten overen weder ging, tot eindelijk de negers in de cano beveeld zijnde, het commando moest terug keeren. - Waarna den Portugeesch hier 's morgens diep zee voorbij stevende na Cabo Cors, thans nog ten anker legt. -

Hierop

Engelsch v
Port: vaags

p 726

p 727

Hierop heb ik een Deputatie na Cabo Cors afgezonden, en den
 heer gouverneur in de vriendlykste termen laten afvragen
 of zyn Ed. wilde permitteeren en zyne assistentie verleen
 -nen dat den Portugeesch zig met de heeren gedeputeerd
 na herwaerds begeeft, ofte dat arrest op hem, schip en
 lading vierd geleijd, ten einde den staat in 't regte vier
 gesteld gem^t Portugeesch behoorlyk te kunnen vertollen. -
Het eene zoo wel als 't andre gerefuseerd hebben de voor
scht gedeputeerden tegens zulkten refus geprotesteerd en
den heer gouverneur voor alle gevolgen verandwoordelyk
gehouden. hebbende ik de Eere Medeloogende het pro
 -test als mede de correspondentie hier by te volgen. -

Medeloogende zullen wel in aenmerking hebben genomen
 mijne verhaalde schryvens wegens de Portugeeschen. - Ik
 verzeker Medeloogende indien er niet by tijds verdis
 voorzien wij het regt op de Portugeeschen zullen verliezen.
 Daar er eyter veel gelegen legt aan derzelver behoud
 niet alleen wegens d'inkomsten waarden staet, die groot
 zijn, maar ook het voordeel in den handel, en 't gene
dat de Inlanders 'er van hebben. - Dat wanneer wij
dat regt verliezen ik Medeloogende als een eerlyk
man betuigen moet 't best zal zyn dit land op te
geven, vyl 'er als dan niets meer voor ons overschiepen
kan. - Over znelks ben ik verplicht dat regt zoo lan
 -ge te defendeeren als mooglyk is, smeevende Medeloo
 -gende dienshalven geïnformeed te moogen worden
 noedanig hoogstdezelve haare gedagten desdaengaende
 hebben gewestigd. - Mit alle omstandighe

den van tijden thans vooral die van oorlog, welke wij
hier in de nieuwspapieren lezen, - alsmede de naaem
alliantie tuschen de kroon van Engeland enden Staat
kan ik wel beseffen, dat wij die watie tot welzyn van
ons land hoogstnoedig hebben, dus wel dienden te ont
zien. - Maar Edeloogende keeren, een regt zoo
 regtmatig als den staat heeft op de Portugeeschen
 door hun op sene zoo geweldige wijze te laten ontremmen
 daar de Engelsche geen de minste grond van eenig regt
 kunnen opleveren, valt hard, en is niet te dulden
 voor een getrouw, braaf, en selgejint man. -
 Biddende over znelks Medeloogende een genapende

cotten of ander vaartuij tot assistentie van dien uitte-
zenden, of dat Nid vloogende de Portugesche vaartuij
verklaren. - Er zullen zeeker ongelukken binnen die
tijd vooruallen, mooglijk ook wel onaengenaemhedens
in Europa kunnen verrekten, dan des niet te min vinde
mij verplicht gelijk reeds gezegd hebbe, het recht te defen-
deeren, dat ik Nidelloogende aenschrijvers zal hebben
ontfangen. -

. N. B. The enclosures have been copied from protocollen. - "

Duplicaat

Extract from letter from Dir. Gen. J. de Veer to the councilloors over
the colonies in America dd. St. George d'Uminia 15 June 1793. -
(lect. 24 February 1794. -) N. 54. (N. 7. R. d. Col. 55. p. 968)
p. 971-973

971
Deelen of over
betreuen
England &
Frankr
972
3 day 1793

Voorts vinde ik noodzakelijk Nid Mog^e te melden, dat voor
t Engelse Hoofdcasteel twee capers zijn ten anker gekomen
van welke den heer gouverneur mij de declaratie van
oorlog der Franschen op den 3^e Februarj was gedaan, in-
formeerde dat er veele Franschen capers in zee waren
en de caper order had van t admiraliteijts Hoff dee-
se berigten hieraan de beide gouvernementen te com-
municieeren, ten eynde men op onre goede Konde see-
sen. -

Tot heeden heeft men nog geen Fransche
op de kust vernoomen; men wil thans zeggen, dat er
op de booven kust een Frans Fregat kruijst, die reeds
Engelse priijen had genomen. - Ik kan niet den-
ken dat die tyding egt is, ten minsten het is al een-
ge tijd geleden, en dus zoud er zich wel iets waar-
schijnelijks van vertoond hebben. - Intusschen heb
ik zoo veel preparatiën gemaakt, en op andere forten
deeren maken als met eenige mogelijheid gedaan
kan worden zullende ik niet mangueeren Nid-
ellog^e bij yder gelegendheid, die zig opdoet, en er
iets komt voor te vallen directelijc informatie geeven.

Ik hoop dat dit schip t geluk mag hebben,
zonder hindernissen zijne reis tot Surinamen te
volbrengen, welkers passagie den schipper goede ge-
dagten heeft geene onveiligheid te zullen ontmoe-
ten, gelijk van de West Indien na Europa. -
Zijn vertrek is present hebbende een schip met slaa-

1793

ven, daar hij hier niet meede kan blijven leggen,
niet hoofde de proquieren. —

Extracts from letter from Div. Gen. J. d. Over to the councillors
over the colonies in America dd. ut supra 6 Julij 1793.
(lect. 4 March 1794.) N° 60. (N. J. A. d. Col. 55. p. 989.)

p. 991 - 994.

D. . . . gelijk ik Nid chogende in mijne voorige heb ken-
nis gegeven wegens d' informatie van Laap Cora
omtrent den oorlog, zoo heb ik deze onderhoorige ge-
zamentlijk doen binnen koomen, hun lieden den
oorlog bekend gemaakt en teffens afgevaardigd of
zij bereid en geneegen waren, vanneer eene of
andere strubbeling mochte voorvallen, dit Hoofdeca-
steel als onderdanen van den Staat te zullen hel-
pen verdedigen. — Waarop zij antwoorde nim-
merde Hollandsche matie verlaten zouden, maar
toonen dat zij braue onderdanen waren gelijk
zij in de laatste oorlog hun getrouwigheid getoond
hadden, maar dat tyde den Wel Ed. gestr. heer zee-
capiteijn Spengler met de commissie H. H. M. M. die
was, en de desbetreffende van de generale West Indische
compagnie bekend maakte, alle de bedienders
op 't meuss den Eed in dienst vanden Staat oer-
nam, gelijk de Elminasche onderhoorige ook hebben
gezworen den Staat desgelvde verknogtheid en ge-
trouwigheid toe te dragen, als zij altoos tot deezer
dag toe hebben stand gehouden, versoekende by di
geleegendheid costgelden voor de Tennagentes en
eenige presenten, gelijk de grooten van de zeesen
quartieren desgelvks deden, zijnde hem toen eeni-
gk aan de evengen^e quartieren elk 2. E. cost-
geld meender toegelegd, zijnde met toestemming
van den voorsch^e heer Spengler, en die hun ver-
volgens de beste belofde omtrent het eenen ander
deede, als zijllende zulks in Europa komende by
den Souverain voorstellen, waarmede zij toen ge-
neegen naamen. — Terwijl Nid chogende
de bidde, tog in aanmerking te nemen deeze
voorgestelde zaakelijckheeden, dat ik niet telkens
bleef

Wat hebben
Eyland & boue

p. 992

p. 993

Hand at
Amacou

bloot gesteld stae aan diergelijke verwijtingen van
de neegers; het vernekt onseer minnachtening onder
hun; op andere plaatsen gelijk onlangs aan Coman
tijn, verneeten de neegers hun commandant, dat
de Fransche commandant van Amacou, naast
aan gelegen, groote presenten aan zijn onderhoori
ge had gegeven, en wij hebben nog niets van U
gezien; zulke verwijtingen hebben meender plaats
gehad, dat telkens met een klein present gesmoord
hebbe, derhalven bidde Wedellogende mij te permit
teeren en teffens overte laten aandie onderhoorige
grooten, die het meriteeren eenige costgelden en pre
senteren te moogen uijt reiken, zoo als ik in gemede
zal oondeelen bestaanbaar en redelijk te zijn, vel
betragtende de menageruste weg daar bij mit oog
zal houden. - p. 997.

p. 994

p. 997

Tot leeden hebben hier geene Fransche eapens vermo
men. - Een Engelsch fregat van oorlog volgens be
rieten genaamt de Orpheus heeft drie Fransche
prijzen tot Cabo Cors opgebracht, en zullen daar ver
kocht worden; ook heeft een Engelsche Konings cotter
een Bengaals vaarder onder Jenuesche vlag, tot
Cabo Cors ten anker leggende, geconfisqueerd, ende
lading zoo als men vernoomen heeft zal desgelijks
verkocht worden. - De vlagge capteijn van dat schip
is van board gezet, en heeft bij mij zijn protectie
verzoegt, dat hem niet heb kunnen weigeren, zijnde
hij voornemens met de eerste goede geleegendheid
na Europa te ventrekken. - Zijnde overigens als in
kust in stilheid en op onse koele, wanneer eenige
hostiliteiten door Fransche hier magte komen ge
pleegd te worden, te kunnen weerstaan. -

Duplicaat

Extract from letter from Dir. Gen. J. de Veer to the councilors over
the colonies in America dd. ut supra 18 August 1793. -

(lect. 10 February 1774) N° 65. (N. J. R. d. Col. 55. p. 838.)
p. 841 - 848.

p. 841

III. En betrekkelijk het militairie venders kan ik niet af
zijn Wedellog: te berigten, hoedamig de salikkinge
desaangaande gemaakt hebbe. - De nevensgaande
lijst

1793

L^{re} of

lijst onb L^{re} of der sterkte van manschappen op de
 brijten forten, als meede het hooft casteel en St. yago
 zal duydelyk aantonen, waarbij vermeene Meddel-
 te moeten informeeren, dat de forten Hollandia,
Okkoda, Tackorarij en Commanij zodanig verwal-
 len ^{en} in een devalate staat zijn, dat tot reparereen
 en in ordre brengen enorme onkosten zullen lo-
 pen, ten dien aangaande zal ik Meddlog^e, schet-
 kingen afvragen. - alle de plan's, die ik in den
 jaare 1791 heb doen formeeren bij 't inspecteeren
 derzelver door den captⁿ Commandant en Ingenieur
 Goutels, benevens den commd^t Sackse, die een zeer
 bekwaam sijt is, heb ik op den eersten van de
 maand Augustus deselve jaars per 't schip de
 Dapperheid, schipper Laurens Under na Europa ver-
 zonden, welke geekerlyk onder 't oog van Meddlog^e
 zullen zijn gekomen, en waar uijt hoogstdezeve
 den verwallene staat der forten zullen gewaar ge-
 worden zijn. -

p. 842

Ook is het om reden, dat op
 gem^e forten twee manschappen gedetacheerd zijn
 dat er niets of weinig te doen valt in 't stuk van
 negotie, dus maar alleenig op onkosten voor den
 Staat zijn; en om zulks te menageeren, zal ik die
 bekorten zoo veel eenigzints lijdens kan, voor de
 naturellen hebben zij niet te vreesen zoo als op de
 beneeden kust, dus twee militaire genoegzaam
 sterk, om telkens als 't noodig is de vlag te hijsen
 of te stuijken. - Het is desgelijks wijl er geen
 onderofficieren genoeg bij de twee compagnien zijn
 om op alle forten commando te houden, gelijk ook
 dat zommige de bekwaamheid niet genoeg hebben
 om welke reeden het allermeeest noodig geoordeeld
 hebbe, die forten gelijk het hooft-casteel, St. yago, Okkoda
 en Okkra, en andere van aangelegendheid aar-
 sienelyk te versterken, en wel de twee eerstgem^e ster-
 ker dan ter voren, vermits den oorlog; van de
 nieuw uijtge zondene troupes zijn reeds de helft over-
 leeden, waardoor over 't geheel 't militaire wezen
 hier ten kuste niet te sterk is. - Dus hoe en op
 welke wyjs met de voorsch^e vier forten te handelen
 op

op de bovencust, zal ik Nld^e chog^e dispositie afvragen, ten-
zijl nog solliciteere mijne missive en bijlagen in dato
17de Mei j. l. te willen insien en op deselve zodanige reso-
lucie neemen, als met deesen lande overeenkomstig en be-
staanbaar is. -

IV. En gelijk ik Nld^e chog^e al meer gemeld hebbe, is de nego-
tie nog een slap, maar de onkosten hetzelfde, die een
ryder ruineeren; de neegers bebreunen zig om niets,
kunnen zij de slaven niet aan boord van Holland-
sche schepen verkopen gaan zij elders denkende een
zo vrij en in alles gerechtigd te zijn als wij Europeers, en
in welke gedachten zij door veel schippers zijn gesterkt
geworden zodanig dat vanneer t'gebeuren moeft, dat
de resolutie van H. H. chogende omtrent de vrije ne-
gotie werd ingetrokken, iken niemand geen raad
zoude veeten de zaaken te herstellen, zoo als 't terwo-
ren geweest is, aangezien de negers thans doordien
zij zelfs negotieeren aan de schepen zoo wel gesteld
zijn, dat zij beginnen te begrijpen de Europeanen
niet meer van noden te hebben. -

V. Overeenkomstig mijne gedane sollicitatie inde voor-
schrevene laatste missive n° 6, dat mij gepermitteerd
en overgelaten moeft werden, aen de onderhorige na-
turellen, die het meriteeren, eenig costgeld te mogen
uytreyken, dat zij 's maands gemieten, zoo als ik na
reedelijckheid zal oordeelen bestaanbaar te zijn. -
En wel om reeden, dat zij zig deste sterker aan de Hol-
landsche Natie versinden, dat gene vreemde gelijk de
Engelsen zig wel onderwinden, een of ander crom
land waards in, die grooten overtehalen, onder hun
gehooftzaamheid te brengen, door 't geeven van een
vlag en costgeld aan 1, 2 of 3 van de grooten uyt
zoo een crom, maar dat hun de passie worden afge-
needen, zijnde znelks zoo lange tijd niet gebeden,
dat het aan Boutrij of het Fort Gatenstein is voorge-
vallen. -

Ik offereere Nld^e chog^e dienshal-
ven een Extract uyt een brief van den opper commies
Lieftinck van Okraa sub n^o B, zijnde een sollicita-
tie voor de Okrasche onderhorige volkeren; ik volge
mijn beede er bij, om zoo wel hierop als het verdere

3.2
p. 844
aangehaalde met Nedchog^e consideratiën ver teerd te zien, dewijl daar toe niet wel overgaan, zonder alvorens Nedchog^e approbatië te hebben ontvangen.

VI. Zedert mijne laatste is hier ter eeste niets voorgeval-
ten, met betrekking tot den oorlog, geene Franfche fchee-
pen of eapen zijn hier omftrreeks de forten gevaar ge-
worden, dan epter volgens berigten zoude er loog op de bouenruft en wel omtrent de Serre Lione en beneeden omtrent de Benin en Congoa veel fcheepen genomen hebben; of de geruften ept zijn, ftaan ik niet voor m. -

Het is nu reeds langer dan drie maanden, dat het Engelfche gouvernemēt geen tijding ruyt Europa heeft ontvangen; dit doet mij be-
deugt zijn van een verfchrikkelijken oorlog te moeten weezen, de Engelfche manqueend het novit aan nieuwftydningen, met smerte verlanget ik eenig nieuws ruyt het vaderland te ontvangen. - Ten hemel onderfteune ons lieve vaderland voor alle onheijle kampen en tegenspoed. -

In den gepasseend maand van junij arriveende alhier een Deenfeh fregatschip gedestineerd voor Afrika, op tzelve vaaren onderscheidens in qualiteijt zijnde bediendens voor de koninglijke Deenfche Etablifsementen en wel een gouverneur over de voorsche Etablifsementen (dog incognito:)

Tien keer beneevens nog twee bediendens enden eaptⁿ hebben hier drie dagen verftoefd, om verandering en ververfching te genieten, als hebbende een lange reijs gehad, diehalven daer mij ook geen het minste nieuws ruyt Europa hebben kunnen mededeelen. -

Gelouuende hun verblif heb ik hun zoo veel politene en agrementen aangedaan als mogelijk was, dog mijne ziekelijke omftandigheijt permitteerde niet altoos present te zijn. -

Zeljk hier voren gezegd heb dat den heer gouverneur incognito was, heeft hij zig niet willen bekend hebben, ook geene konneus toftaande, heb ik epter zoo veel gedaan als met dien mans caraceter compatibel was. -

Enige tijd na deszelfs arrivement aan Afrika ontving ik brieven zoo vel over de erkentelijckheijt van t gemotene gedee-

kees Danish
Eaer.

-rende derselvs verblif alhier, als van communicatie
zijner aanstelling als gouverneur en cheff der voor-
schreeve Teense Etablissementen, mij tegelijk infor-
meende de bepaalde vrijen handel voor alle na-
tien op de meergem^e bezitting open gesteld was. -

VII. Gelyk gezegd hebbe dat hier ter euste niet is voorge-
vallen ter zaken van oorlog, vinde mij echter
verplicht Wolcllog^e niet onkundig te laten van
geene hier aan Elmina is voorgevallen tusschen
de natuurlen. - Een crom of dorp genaamt Sim-
boe ruim twee uren verre landwaards, alwaar
meer als eens dispriten zijn gereesen met deese Elmi-
nasche negers door panjaren van negerinnen, die
daar ten markt gaan eenen andere levensmidde-
len te kopen voor die waren, die zij daar ten ver-
koop brengen. - Het gebeurde dan on-

Disturbance
between
Elmina &
Simboe

-langs, dat de euegem^e negerinnen na Simboe ten
markt gingen, al hun goed ontnomen wiend op een
schuld, die een Elminasche neger met hun had; die
negerinnen kwamen alsoo vlijtende na kervaards
en verhaalde geene hun weder varen was. -

De Elminasche negers direct zonder mij eenige kennis
te geeven rotten bij een met snaphanen en trokken
sagtjes na Simboe, om te onderzoeken, wat de reeden
van die panjaaring beduidde, wyl hun ynke toe-
scheen of de Simboese met hun nigeen vriendschap
wilde leeven. - Wat gebeurde hierop? De Simboese

niet weetende d' intentie van d' Elminasche, wyl zij
met snaphanen aantwamen, hadden zij geposteerd
voor hun crom mit creupel bosch rechts en links van
de weg, die de Elminasche passeeren moesten. -

Clangenadent zijnde viel er schot op schot met sekerp
zodanig, dat de Elminasche zig niet wisten te ber-
gen, vlijtende waar zij maar een goed keent komen
vonden. -

Veel dooden en gebleesende
zijn er bij gevallen en selkers getal men niet recht
genaar kan worden, doordien de negers het stilkou-
den. - Deze dulle drift kun duer te staan geto-
men, verscheide van de voornaamste zijn gesneu-
veld. -

yk heb eenige dagen na t'voorge-

p. 896

vallere de Feeregentes en alle quartier grooten b. mij doen komen en hem ten sterksten onderhouden over te gene zij begaan hebben, zonder mij eenige de minste kennis te geeven, en wat meer is, met zulke dolle domme drift gewapend mit boesk te gaan, het welke zij wel hadden kunnen begrijpen, dat de Simboesche niet ongestoord zoude aanzien, dat zij ook wel wisten, dat de Simboesche kansen grooten of oudvaders waren, en altoos voor erkent hebben; dus daartegens op zoo een cruelle wijze agereen onuergeefelijk is. — Dat ik moe begrijpen, dat alle schuldpligt en vergeetenheid by hem ten hoogsten top gesteegeen was, en zoodoende tot andere execrable zaakelijkheden konde overgaan. —

Dat als zij eenige menscheij hadden willen betoonen, hadden zij vier of ses van hunne grooten voor af moeten zenden, om te vernemen wa't geschil, teffens te onderzoeken, zonder met geweld aantekomen, zoo als zij gedaan hebben; alsdan hadden zij de geneigtheid der Simboese kunnen gewaar worden. —

Na dat zij dit alles aangehoord hadden, antwoorde zij mij, dat niet zoo zeer het gevegtshalve zij verbitterd waren, maar dat den opvolger vanden Elminasche Cromkoning, genaamt Prins Tackodie en andere grooten ghesneveld waren, dog voornamentlijk den kerstgen^e /: denwelke de valschte en kwaadste neger in't geheel crom was, waardoor dikwils door zijn toedoen onaangenaamheden zijn voortgekomen; derhalven roudt het mij niet dat hij gesneveld is ik denk dat daardoor veel meer rusten eensgezindheid onder de negers zal komen;), welkers dood zij niet ongevrooken kunnen passeeren, seggende voort dat zij met de Fantijnen overeens waren gekoomen, dat die binnen korten landwaards zoude af trekken tereynde de Simboese negers te overvallen, en alsdan zoude zij van deese kant wagt houden, om zoodoende generaliter dat crom te ruineeren. —

Hierop replieerde ik zeer veijnig, dog eeniglijk de gevolgen hem opeen nadrukkelijke wijze kennen gaf.

gaf, daarbij wegende, dat ik in staat was hun te
kunnen boeten, dat bij alden weder iets moogte voor-
vallen, en ik er niet in gekend viend, 't zij wat zaak
het was, zij dubbelt straffe te verwagten hadden, en
dat ik niet de geheele zaak niets te doen wilde heb-
ben, als hebbende die op hun eijge authoriteit begon-
nen; ook moeste zien te sijndigen zonder mij in 't
minste lastig te wezen, zij beleeden alle een groote
mis slag te hebben begaarn, mij teffens verzeekerende
dat ik niets met die zaak te doen zoude krijgen,
verzoekende mij zeer nedrig eenig polver en bran-
denijn te willen bijstaan, dat ik hun weigerde, dog
op hunne herhaalde instantien, en daarbij conside-
reerende den tegenswoordige critiquen tijd, dat
men hun van nooden zoude kunnen hebben door 't
finaal weijgeren en afslaan van hun verzoek bij
voorvallende gelegendheid zig onwillig konde hou-
den heb ik hun versaeck toegestaan en eenig polver
en brandenijn uyt 's lands magazijn doen gevee-
n. p. 848

Sints de desolutie van de gen^e West Ind^e comp^{te}
dat den heer zee captⁿ Spengler in commissie hier was
en alle de blanken en onderherige negers in dienst
van den Staat overnam, viend yden een belofte ge-
daan van een spoedige verbetering te zullen be-
komen, op welke voorwaarde de meeste te reeden,
dog andere hun demissie begerende, 't welk echter
door goede verzeekerungen bijgelegd viend. —

Dan tot reden geen de minste aanschrijving des-
aangaande ontfangen, maakt de negers over-
duldig en doet ons credit bij hun verliezen, om re-
den, dat het hun schijnd, dat men ons hier laat
zitten en weynig om deeze bezitting werd gedaagt. —
Ik smecke Uw E. Mogende dat mijne voorgedane sol-
licitatie in aanmerking en spoedige conclusie mag
worden genomen, op dat niet 't eenigen tijd dit land
gedanig tegens ons opgeroelt werd, dat geen sterse-
ling 't uyt houden kan; brutaal en impertinent
zijn zij reeds genoeg. — Hoe dat de zaken
aangaande Smitoe verder zullen aflopen, zal ik
niet manqueeren in 't vervolg mentie van te ma-

1794

Duplîcaat

Extract from letter from President L. v. B. vander Grijp to
the councillors over the Colonies in America, dtd. ut supra,
20 June 1794.

(lect. 15 Sept. 1794.)

N° 90. -

(N. Y. R. d. Col. 55. p. 9)

p. 5-9.

1um moet ik Medeliegende te kennen geeven dat al de die
crepances tuschen t' Engelse Gouvernement en den
Directeur Generaal J. de Veer omtrend de Portugese
handel heeft opgeleeverd, meestendeels buijten mij
is en die zaaken daar de raaden in betrokken zij
geworden, was eenmijlik vegens het voorbij passeer
ren der Portugesen na t' Engelse Hoofdcasteel
waardoor den Staat verstooken is geworden vande
recognitie, die zij verpligt waaren hier aan t' Hoofd
casteel te betaalen. - Maar hoe de behandelin
vanden Directeur Generaal J. de Veer in zijn par
ticuliere handel met hen is geweest, is mij onbe
wust, en of zulks aanleiding heeft gegeven, da
sommige zig verwijdert hebben, hier van t' Hoofd
casteel en dan t' Engelse Hoofdcasteel labo lers zij
gegaan zullende Medelieg^e mogelijk wel van gem
formeend zijn, willende ik mij daar niet verder
over rijt laaten, zijnde den heer Directeur gene
raal na Europa vertrokken, en daar ik de ker
kel thans de regearing provisionneel waarte nee
men, kunnen Medelieg^e verzeekend weesen, dat
ik in alle opzigten mij zal gedraagen aan loogst
derzelveer yntentie omtrend het point der Portugese
sen om hen zooveel mogelijk door goede behande
ling en van t' nodige te voorzien aan t' Hoofdcasteel
te lekken, ten welke opzigte wel zorge zal draagen,
dat zij niet achterig gemaakt worden, om zig onder
protectie der Engelschen te begeesen, refererende
mij overigens aan de voorsz. adviesen en rotulen
ten dien opzigte doorden raad genomen, als mede
over alle de andere pointen -

2um Endaarnij thans in de oetigste omstandigheden
van oorlog zijn met de Franschen, zo kan ik Med
elieg^e verzeekeren, dat ik met t' Engelse gouerne
ment op de amicaalste wijze harmonieere, en

ten

Engel. - brief
attest. en
hand. (n. d.)
Mussouri
p. 8

ten blyke van onse wederzijdsche assistenten tegens
den gemeenen vijand gezamentlyk tot afbreuk van
dezelve medereuten blykt, dat twee Engelse oorlog-
scheepen, een van 64 stukken onder commando van
de commodore Edmund Dod en 't andere een fre-
gat van 16 stukken onder commando vanden captⁿ
..., derelke voornemens was 't Fransche Etablis-
sment tot Amocou naast gelegen bij ons fort Am-
sterdam tot Cormantijn in te nemen, ten selker
eijnde den heer Engelse gouverneur uijt naam van
den commodore Dod mij om assistentie verzoogt;
als wanneer ik toen niet in gebreken ben gebleeven,
communicatief met den commandeerende officier
te handelen, om met een detachement der troupes
alhier tot assistentie van den vorzige commodore
dervwaards aan boord te zenden, derelke aldaar
extra ordinaire wel zijn onthaald, gelijk ik mij de
Eer geeve, de wederzijdsche correspondentie aan Wed-
dlogende toe te zenden als bijlagen sub Bro D. -
Terwijl venders niet voorbij kon Weddlogende te in-
formeeeren, dat die expeditie op voorzigt^e Fransche
bezitting niet dien uijtslag had als de commodore
Dod zig wel verbeeld had en gelijk ik in mijn eerste
antwoord aan den Engelse gouverneur Dalzel en
den raad Gordon wel hebbe ingezien; dog denkende
dat zyn Edele deze onderneeming reeds met de ne-
gers had in orde gebragt, om hem stil te houden;
maar dit is zeer contrarie uijtgevallen, gelijk Wed-
dlogende uijt de laatste brieven als bijlagen zullen
gelieven te zien. - Ik hoop dat Weddlogende mij
deze verrigting zullen gelieven te approbeeren, als
hebbende ik in de volstrekste noodzakelykheid geseest,
deze assistentie der troupes te moeten verleenen. -
Considererende dat bij onaerhoopte voorvallen zjons
geen secours kunnen wijgenen, waarop ik thans te
meender recht heb dit te eyschen, blyvende dus
ook aan de Eer. -

Bro D. The enclosures have been copied from Protocollen }

38
1795
Copy of letter from President D. St. Duim to the councillors over
the colonies in America, dd. ut supra 23 Januarij 1795.
(lect. 23 June 1795.) N° 125. - (N. J. R. d. Col. 55. p. 37)

p. 39 - 41

Edelhogende Heeren! Per een schoenjer die eerst
daags van hier direct op Engeland gaat, hebbe de Eer-
w. Ed. Hog^e te berigten, dat op den 9^e Decem. des gepas-
seerden jaars (door den Lieutenant des vaisseau
D'Arnaud, bestaande in) in 't gezicht van dit casteel zij
gepasseend een Esquader Fransche schepen, geom-
mandeert door den Lieutenant des vaisseau D'Arnaud
bestaande in een schip van 50 stukken, genaamt
"L'Experiment", een Fregat "de vigilantie" van 28 stukken
tevooren een Hollandsch oorlogfregat, waarvan de cap-
teijns naam onbekend is, een Fregat "de Felicite" van
20 stukken, de Corsette "Mutine" van 12 stukken, de cor-
sette "Perou" van 20 stukken, en "de Harpij" door de Fran-
schen tot een hospitaal schip gemaakt, & welk door
hen van de Engelsche is veroverd, belovende aan de
Sicilia Leona compagnie, hebbende zij op de boenkust
dertien Engelsche schepen genoomen, en uijt genoomen
hebbende, wat hen geviel hebben zij die schepen ver-
brand ende Equipage en in hebbende slaaven aan
de val geset; hebbende capt^z Drees en eenige overge-
noomen. - Er lag juist alhier een Brasiliaansch
waarder op de rhede, toen deelve schepen te genden
avond in 't gezicht kwaamen en toen er van de bo-
venkust fonten tyding kwam, dat het Fransche vaa-
ren, viend den Portugeesche capteijn tot drie her-
haalde rijzen gewaarscheurd, met offerte van zig tot
vijligheid onder 't geschut van dit Hoofd casteel te
begeeven, edog te vergeefs, verbeeldende hij zig, gelijk
hij zig uijten, dat zij met de Fransche geen oorlog
hadde, tgeen evenwel contrarie uijtviel, want de
Franschen 'sanderdaags 's morgens vlak teegen over
teasteel leggende, en onder zijl gaande omstreeks
negen uren, quamen er twee groote gewapende
chaloupen van 't grootste schip op den Portugeesch af,
denelke 'tzelve enterde, de mast kapte en soorts van
de rhede negnamen; leggende dit schip bujten gewoonte

extra

39
arrival of
French war ships
at the coast

extra ordinair ver van 't Casteel, 't geen oorzaak was, dat 't Casteel met geen de minste effect hem assistentie heeft kunnen bewijzen. - De Portugeesche groote chaloep met 12 neger matroosen was even tevooren van boord vertrokken, welke gelukkig aan de wal zijn gekomen, dewelke alhier verbleeven zijn tot dat er een volgende Portugeesch is gekomen, die hen medegenoomen heeft, om in de Brasiliën van hunne eigenaar terug te geeven, zijnde zij zo lang alhier ondedoudend. -

Ik was van de bovenkust reeds bij tijds geïnformeert van de aan nadering deser vijfandelijke schepen, en had reeds voor hun aankomste in dit Casteel alles dat tot defensie dienen kon in gereedheid doen brengen, 't welk reeds lang in voorraad klaar is geweest; en de onderhorige naturellen waaren ook gereed, om dit Casteel en territorium te verdedigen, voor welke laatste in de noodzakelijkheid ben geneest hen eenige vaten poeder en brandewijn ruyt te rijken. - Efter zijn zij zonder op dit Casteel of andere onser bezittingen iets te ondernemen voorbij gestevend en hebben een ataque gedaan op de handelende Engelsche schepen aan Annamaboe, die op hunne aankomst hun cabel lieten slippen en hen op strand zetten, vervolgens voortgegaan tot op de rhide van 't Feenche fort tot Cleua, alwaar zij 't Portugeesche schip hebben verbrand, nadat zij er ruytgenoomen hebben, wat hen aanstond. - waarna zij weder na de beneden kust zijn gestevend en hebben zo als bij goede informatie hen ontraar geworden, nog meerder Engelsche en Portugeesche schepen en waartelijken aan Popo, Tida en andere plaatsen genoomen en op strand gejaagd. -

Zij hebben ook op onderscheiden plaatsen en principaal op labolera en Annamaboe veel gevangen scheepsvolk gelands. -

Ik zal niet mangneeren per 't schip D'Elmina Paquet, 't welk binnen veertien dagen van hier vertrekt, 't welk nauwkeurig informatie doen van alles 't geen zedert de laatste depeches is voorgevallen, kunnende efter niet mangneeren 't welk bij deezem kenniste geeven, dat den heer Praesident de Lieve van Bergen van der Zuff zig gedrongen heeft

gevonden, vermits zijn langjarig verblijf hier ter kust, en zijn suden dag met groote schreden naderende, daartoe zijne ongemakken vermeerderende, gaarne wenschte in stilheid en rust alhier ter kust te moogen leeven tot tijd en wijlen desselfs verzogte demissie aan Ned. chog^e zouden worden toegestaan; over zynke zig vande regeering heeft geexcuseerd, gelijk Ned. chog^e uit de inleggende copia Missive zynlen gelieven te ontwaaren.

Den Raad gezamentlyk heeft daarop eenpaarig goedgevonden, hetzelve versoek te accondeeren en vervolgens unaniem besloten, om het praesidium tot Ned. chog^e nader approbatie aan mij opte draagen. - Ik neeme de vrijheid mijn persoon submisselyk in Ned. chog^e goedgunstige gedachten te recommandeeren, zynlende ik alle mijne vermogens zoodanig aanwenden, dat deze Directie aan mij opgedraagen Ned. chogende wel gevallen zal veddraagen, zynlende mijns ziels vermoogen aanwenden de belangens van Ned. chogende tot velsyn vanden Staat ter deser Kuste te handhaven. -

Door't schielyk vertrek vande Elmina Packet kunnen de boekhouders op de comptoirs kunne boeken en papieren niet tijds genoeg in gereedheid hebben, maar ik zal daarmede wachten tot't arrivement van capt^m Vrijdag, wanneer Ned. chog^e alle de boeken en papieren de kust concerneerende gesloten onder ultimo December des gepasseenden jaars zynlen vonden toegesonden. -

kunnende verder niet afzijn Ned. chog^e kennis te geeven dat den souslieutenant R. Targular vegens een kwaad die den chirurgijn major zeer gevaarlyk opgeeft, voraamentlyk, wanneer hy door ziekten zoude worden aangetast, gelijk blykt uit een attestatie, waarmede den gem. chirurgijn hem heeft voorsien, verlof verzogt heeft, om zig na Europa tot herstel van dit ongemak te begeeven, 'welk verzoek den commandeerende officier aan hem heeft toegestaan, gaande hy per dese schoenjer over, gelijk mede den assistent kaldenoner, die ook vegens continueele ziekten zyn verlof heeft bekoomen. -

65
1950

C

Missives en Bylagen

van

Guinea

L^a

A

1796 - 1802.

W. J. Committee 94

schepen zooverre, dat zij onderdaags de couragie hebben ge-
had een Brasiliaans scheepje van Pernambuco, dat
zijne gerechtigheeden aan het Hoofdcasteel hadde betaald,
en met een beoorlijk paspoort van den Directeur generaal
vander Kroot gemunneerd van de scheede vom het fort
Amsterdam tot Cormantin, tot Laeie en Kleinagting van
de Hollandse natie te doen deloggeeren, en geconsteent-
geerd in zee te steeken.

Vgunt evidentelijk
uijt hier nevensgaande verelaringen der Portugeesen-
capteyns, en door hun selfs beveeligt sub. L^o E. zal
komen te consteeren, zullen wij dienvolgens niet reeden
niet moogen verwagten, indien zulke verregaande in-
solentien buijten gevolg blijen, dat voorn. Engelse van
tijd tot tijd stouten en hoogmoediger zullen worden en
eindelijk haer niet ontzien, de Brasilianen van de
scheede van het Hoofdcasteel Elmina te ligten; ende
ofte bij gevolg daaruijt niet een geheele diversie tussen
de Brasilianen ende comp^e ten opzichte der Praero-
gative, ende gerechtigheeden, namentlijk de beta-
ling van een Tiende humer lading, aan het Hoofd-
casteel tot onherstelbaar nadeel des Id. comp^e zoude
kunnen komen te reulteeren, gnel Wredgretgltb. na
dergeluex penetrant oordeel gelieve te bevoeden.

Weshaluen wij seer instantelijk versoecken Wredg-
cgtb. de noodige attentie sponze remonstrantie gelie-
ve te geesen.

Wat voorts den staat der
handels ter dezer eeste betreft moeten wij niet bij-
zonder leedwegen d'ere hebben Wredgctgltb. te be-
rigten, dat aan het Hoofdcasteel mitogaders alle
de overige fortessen bevesten Elmina de negotie
ten eenenmaal als dood ende verwijderd is, verden-
de principaal veroorzaakt door de smeeende ver-
schillen tuschen de Koningen van Otriantijn en Nana,
edog wij hebben reeden om te flatteeren, de moeite en
kosten die door den Directeur generaal vander Kroot
zedert desselvs arrivement alhier zijn gedaen, de
verwachting zullen beantwoorden, ten eynde voor-
noemde Koningen te assoupiereen, te meer terwijl
de natuellen in het generaal dermeegens hare uijter-
ste vergenoeving doen blijen.

En -

Mhanti -
Wassa

1195

Extract from letter from President O. A. Duem and Councillors
G. L. Schmid, J. L. van Stuijresant and J. F. Seheer to the committee
for the affairs of the colonies and possessions on coast of Guinea
and America, dd. St. George d'Elminor 26th November 1795. -
 (Reed. 17 August 1796) N° 147. -

p. 3.

Door manquement aan Toevoer vult Europa, zo vel als de
 nymige recognitie die door Portugesche scheepen alhier word
 aangebragt, zyn de 's lands magazynen ten eenemaal
 ledig geworden, zodat er niets meer overig was ter vol-
 doening van gagen, kostgelden en onkosten voor dese
 kust; zo hebben wy tot soutien van Edelhogende gezag
 hier te lande moeten overgaan op Edelhogende afte-
 geeven onze primo, secundo, tertio en quarto wissels,
 groot vyfentwintig duizend guldens Hollandsch C. be-
 taalbaar drie maanden na zigt aan de heeren
 Abraham en Johannes de Smith, kooplieden tot Middell-
 berg, niet twyfelende of Edelhogende zullen dezelve
 met betaling honoreeren, zijnde de waarde van dien
 in 's lands magazynen verstuelt door den equipage-
meester Jacob Kulle, die zig daartoe in deze schaarse
 tijden zeer berijpwillig betoonde; en zal dese alleen-
 lijk tot Edelhogende advies dienen. -

1196

Duplacaat

Extract from Duplicate letter from President J. H. van Hamel
to the committee (ut supra) dd. 4 September 1796. -
 (Reed. 27 October 1797) ut supra N° 3. -

p. 3-4.

and of President
 van Hamel
 16. 8. '96.

Edellog Heeren! Na bijna vier maanden omswerwing ben
 ik gelukkig alhier den 16 der afgelopene maand Au-
 gustus gearriveert op den 17 daaraan volgende als
 President g'installeert, en gedert dien tijd bezig, om de
 zaken dezer Kuste na te gaan, en zo veel doenlijk met
 behulp van de heeren Bartels en de Wit in order te bren-
 gen. - Dien taak Edellog Heeren! heb ik met de beste
 voornemens op mij genomen, en zal daarin betrouw-
 ende op uwe gunstige ondersteuning en protectie on-
 afgebroken voort vaaren, schoon men alhier veinige
 pergoonen of middelen vind, om mede te werken,
 en ik wel deew bekennen, dat gedurende mijn leef-

1796

-tijd nooit gelezen, veel minder gehoord of bijgewoon-
 hebbe, zodanige honneurs, als hier sedert verscheidene
 jaaren tenwaards zijn gepleegd, en en alleenlyk nog
 bijvoegen, dat, hoe nateljk de bediening ook mag
 wezen van iemand, die ingekankerde abuzen wil re-
 -dresseeren en corrigeeren, zelfs mij niet zal afschrikken
 ik mij zorgvuldig zal hoeden voor gemerikterde verach-
 -ting, en volgens de grondbeginzelen van eerlykheid en
 welmeenendheid handelde naar Nld. Mogende opzien
 voor belooning, zo God mijn leuen spaart. Het velzijn
 van mijn vaderland ende verbetering deezer vala-
 -bele gewesten behartigen. - Tot dusdanige genera-
 -le uitdrukkingen moet ik mij bij deeze gelegenheid
 bepaalen, dewyl mij dezelve niet favorable toschyn
 en ik ook beter heb geoordeelt bij het retour van de
 "Jalet", die mij hier heeft gebracht, gedetailleert vegens
 het een en ander over America te schrijven, door welk
 middel ik verzekerd ben speediger brieven na Europa
 te zulle kunnen verzenden, dan over Suriname. -
 Ten keer van der Grijp, welk alhier als Praesident de
 regering waarnam, heb ik na mijne aanstelling
 verzoegt de seuen te blijven bijwoonen, wanneer des-
 -zelfs gezonthed zelfs zoude permitteeren, en mij als
 een man, die 30 jaaren op de kust is, met zijn raat
 te willen voorlichten; hetgeen door hem is aangeno-
 -men; en waeromtrent ik Nld. Mogendens appro-
 -batië hier mede nedrigst verzoekte. - Dien oude
 man heeft mij met steroende lippen een verhaal
 van smadelijke bejegingen gedaan, dat ieder ge-
 -voelig mensch moet doen grimen. hij schijft bij
 deeze gelegenheid, maar ik geloof niet, zijne groote
 zwakheid hem immer het tydstip zal laaten be-
 -leuen van satisfactië te mogen erlangen. -

Extract from letter from President J. H. van Hamel and coun-
 -cillors C. L. Bartels, H. de Wit and C. L. Schmid to the
 committé (ut supra), dd. ut supra 8de October 1796. -

p. 5-8.

N° 4. -

Ed. Mog. Heeren! De indispositië van de eerste en derde
 getekende, het mangueement van bediendens mi alle
 di-

departementen, zoo civil als militair, hebben ons be-
let bij deeze gelegentheid na wensch en begeerte te schrij-
ven; alleenlijk zullen wij ons bepalen tot het berigten
van den ontvangst van twee missieven door het com-
mitté tot de zaken der colloniën, en bezittingen der
Gataayische Republic, in America en op de kust van
Guinea (van 2de Maart en 20de May 1796) aen ons toe-
gezonden. - Welk committé men verhaeld thans werk-
zaam te zijn in plaats van de Raad der Colloniën;
dog hiervan geen legale kennis dragende moeten wij
(om systematie te handelen) tot tijd en wijlen op den
ouden voet voortvaren; uitzijnde na specifieke
bevelen wegens die verandering, en haedaniig dan
ook onze adressen en tijtels door 't toekomstige mit-
te-regter.

Wij kunnen niet af zijn aen Mid-
deloogende te repraesenteeren, dat nadien 'er geene ont-
fangste van aenbelang alhier ten profeyte van den
lande zijn, en gevolglijk geen goud in 's lands cassa
voorkanden kan wezen; en wij uit dien hoofden on-
mogelijk het cognossement (door schipper Klaas Jacobs
Hartfer aen den eerstgetekende vertoond) in goud heb-
ben kunnen voldoen, en hem wissels op den Raad der
Colloniën, ofte derzelver tegenwoordige repraesentan-
ten aangeboden hebbende. (het eenigste middel om
zelfs tijden der bediendens, die op de kust tot betaling
van gagien en randsaenen aan den Staat avances
heeft gedaen, te rembourseren) heeft hij gerefuseert,
deselve te ontfangen, en vervolgens gedreijgd tegens
den eerstgetekende te zullen protesteeren van alle ko-
sten, schadens, vinstderwingen ^{et^{ca}}.

Alhier zijn wij ook nog verplicht te remarqueren, dat
nijl het Middeloogende niet onbekend kan wezen, de
tweede en derde getekende alleenlijk vijf duizend gul-
dens in specie ter custe hebben aengebraagt, benevens
circa zestien duizend guldens aen koopmanschappen
en vivres, en nu bij Klaas Jacobs Hartfer voor circa zes
duizend agt hondert agt en tagtig guldens aen vivres
zijn bekomen (al het welke den derde getekende ons
verzekert niet voor dit jaar genoegzaam kon strekken
tot betaling van de bediendens en militairvoren al-
hier.

hier, zoo zijder zijne hem competeerende gagies en ransoenen wilde afvorderen) zoo verzoeken wij Wed. chog oodmoedig, denijl de Trainingsgoederen niet kunnen dienen, om gagies en costgelden te voldoen, met een nadere bezending van geld, lijwaten en vires per eerste gelegentheid te mogen worden gefavoriseert, op dat wij de zaaken alhier kunnen dragende houden, en een zijder het zijne kunnen geven. -

Ook moeten wij nog communiceeren dat den eerstgetekende aan ons heeft gedeclareerd, dat zijne inkomsten van f. 12000. 's jaars (zonder eenige emolumenten niet toereikende waren voor zijne deccente tafel (alwaer verscheiden beampten volgens een al oud gebruik ten maaltijd komen) en om de Eere van onze Natie ten custe van elpica) opte houden; en zig ook deervolgens heeft beynaard gevonden, omme de generale en ordinaire costumen (zoo bij deszelfs aenstelling als verdelijke bedeelinge aende nativellen) te voldoen; gelijk meede dat het hem onmogelijk was, eenige zogenaemde groote dienaren uit de differente quartieren van het onderhorig dorp Elmina (ter bemiddeling en uitmaking van disparten) te kunnen salarizeeren. En waardien wij, wat betreft de gewoonlijke costumen de nativellen door bijzondere magtingen van Wed. chogende niet kunnen priveeren van eenige oordeelen, die zij voorheen genoen waren van het gouvernement te genieten, en ook voornoemde dienaren (tot de hier boungementioneerde eindens) noodzakelijk zijn, hebben wij de vrijheid genomen, deeze onverschuldige depencees uit 's lands magazijn te doen betalen; verzoekende deswegens Wed. chog's approbatie, en nadere bevelen, haedartig (bijzonder dien eerste en derde getekende) wij ons hier omtrent mit toekomstende zullen hebben te gedragen. -

Tot naught dient, dat het opperhoofd alhier voorheen 's maandelijks heeft genoten, zoo een gage, tafelgelden, ransoenen en emolumenten van de Portugeeschen etc. senduizend twee hondert en vijftig guldens, het welk 's jaarlijks bedroeg een inkomen van vijftien duizent guldens, behalven de groote feestdagen als nieuwe

jaar

jaar, geboorte dag van den voormaligen stadhouder, etc., gelijk ook voor extra maaltijden bij het arrive- ment van Hollandsche, Franche of Engelsche oorlog- scheepen; waarmee hem telkens voor yder dier maal- tijden een Mark goud ofte f 320. - viend goedgegaen; ende wijs negotie drijvende waaren zijne verdere profijten onmoglijk te calculeeren!

Publication of Manifesto against the English, published while in state of defence.

Wij hebben weder de Eere Aldchoogende kennis te geven, dat zoo wij niet de bezittingen van de Republiek, ten dezer custe aen een reeks van ongelukken wilden exponereen, het niet hebben durven wagen, voorals- nog, het manifest tegens de Engelsche te publice- ren; en moeten zyns noodzakelijk uitstellen tot dat wij ons in een behoorlijke staat van defensie bevinden, voorzien van de middelen, om ons te kun- nen doen gelden; echter is alhier reeds zedent lan- gen tijd de nodige orders gegeven, om op de differente porten tegen die natie op hun hoede te zijn; en alles tot verdediging aentewenden. -

En hoe zeer wij met waere genoevens hebben gezien, de organisatie van de Nationalen vergadering, repre- senteerende het volk van Nederland, durven wij ock deese publicatie thans nog niet doen, dewijl daerdoor weder binnen het garnison alhier, het geene be- staet uit negers en tapaeijers of mulatten, geenzints vatbaer voor zooutgelijke vervangingen ofte verande- ringen, oproer en desertie zoude kunnen worde ver- oorzakt, al het welk wij (indien ons niet voordien misbooling willen exponereen) met de meeste zorg- vuldigheid moeten trachten te vermijden. - Deze eenvoudige liederen kennen geen grooter man in de gantsche wereld dan Jan Compagnie!, endaar is geen mogelijkheid, om hen te doen begrijpen, dat er buiten hem, Republicquers of Staten kunnen zijn. - Hier van kan den geneezene boekhouder generaal Huy- deoper en meer andere thans in het vaderland nader elucidatie geeven. -

Het groote Gut blijft altoos Edele chogende Heeren (endaer- bij moeten wij met al wat ons dierbaer is behouden blijven of verloren gaen) om deze bezittingen voor

den

den Souverein te bewaren; hientoe wenschen wij al het
geene in ons vermoegen is te contribueeren, ja zelfs
ons leeven en gezondheid in de waegschael te stel-
len, en gepuineert van verscheide middelen, die in
Europa voorhanden zijn, vereischt het de grootste om-
zigtigheid, en voorzorg, om daarin gelukkig te reis-
seeren. -

Extracts from letter from President J. H. van Hamel to the com-
mitte' (ut supra), dd. ut supra 14 October 1796. - N° 4. Orig.

ps. 87-88.

N° 18.

Edelgogheeren! Met het arrivement van het schip Resolu-
tion, gevoerd wordende door Klaas Jacobs Hlastfer, heb-
ik ontvangen twee Missieven, te weten origineel N° 3,
18 May 1796, en origineel N° 4, 26 May 1796, beide door
het committé tot de zaaken der Colonien en Bezittingen
der Gataafsche Republiec in America en op de Kust
van Guinea aan het opperhoofd ter deeger Kuste geschee-
ven, strekkende de eerstgemelde ter geleide: -

- 1° van het Manifest van oorlog teegens den Koning van
Groot Brittanje;
- 2° van Extract Resolutie van 22 April laastleden rela-
tief avances gedaan aan Richard Farquhar. -
- 3° ingelyks van Extract Resolutie van 4 May ll. genoo-
men op den requeste van H. de Wit, wegens alteratie
van het 28° artikel zijner Instructie, in geval van
ziekte et^{ca}. -

Ende tweede genoemde missive tot kennisgeving, dat
den persoon van Frans Hendrik Kaldensnee is aange-
steld tot commies ter negotie, welke ook met het Zweedse
schip voorn. alhier is gearriveerd, en zijne commissie
vertoond; dog geneuigend hebbende op de ordinaire
gagge en pandzoenen dienst te doen, denijf hij decla-
reerde oepen tractement van f. 1500. - jaars te zijn
geengageert; waarvan ik geen kennis had, is hem zij-
ne commissie behoortlyk gepastilleend terug gege-
ven, met aangezeggung, om met het meergemelde
schip weder na patria te vertrekken. -

En ofschoon ik volgens dinouren vernome hebbe, dat
bovengemelde committé thans werkzaam is in plaatse
vanden Raad der Colonien, vermeen ik (onder correc-
tie)

p. 88
tie) met en benevens den Raad alhier, niet bevoegt te
zijn, eenige veranderingen in het adresseeren mijner
publieque depeches te maken, vooren al eer ik op een
legale wijze van die vervanging zal zijn geïnformeert,
en verroeke diensvolgens, dat het mij ten beste mag
worden genomen, wanneer ik tot nader aanschrijving
op den ouden voet voortvaar, en rescribeeren / dat om
redenen wij alhier in geen behoorlijke staat van tegen-
weer zijn (waaronder ik mij uit vreeze dat deze
moogelijk in vijandskanden komen te geraaken niet
volledig durf explicieeren) het voornoemde Manifest
vooral nog niet is gepubliceert, refererende Mededog^{de}
uender desveegens onderdanigst aan de Missive
door President en Raaden op den 8de dezer maand
geschreeven. -

p. 89- 90.

p. 89
Alhier zij het mij geoorlooft aan Mededog^{de} te sollici-
teeren, dat het hoogst dezelve moge belagen ter dee-
zer kuste (zoovals op andere buitenlandsche bezittin-
gen gebruikelijk), besloten Missive te zenden, om me
bij sterfgevallen ofte absentie van het opperkooft
in de Raads vergadering te werden gespend et no;
alsmeede, dat het ook aan het opperkooft werde
gepermittieert, zig in geval van ziekte voor een korte
tijd van ses maanden van zijn gouvernement te
mogen absentieeren; naar dien het mij als een ci-
ante hardigheid voorkomt, geenzints bestaanbaar
met de menschliefenheid van Neerland's soeverain
dat aan den geringste assistent tot herotel van ge-
zondheid verloft mag werden geacordeert, terwijl
het opperkooft verstoden van die gunst op zijn post
moet blijven, hoe verzeekent hij ook moegt wezen
van aldaar als een held te zullen omtoomen. -

Waarvan ik de vooruitzichten (door moeyten en
kwelling veroorzaakt) reeds van nabij heb beschouwd,
en is het door eene ziekte van bijna drie weeken,
gelijk meede door het gebrek van permisten, dat
ik buiten staat ben, om van mijn gehouden jour-
naal van amptsverrigtingen copie te zenden, gelijk
meede van de correspondentien met de onderschei-
dene buiten forten, en het zogenaamd Sageregister,
waar-

waarmede te vooren H. M. Edelhog^e (om het fyne
 vande mis verborgen te houden) vierden gefati-
 geerd; bij degen te volgen: Omtrent het een en an-
 der zal ik mij echter, nae mijn gezondheid gode
 zij dank weder is hersteld, met teneeroten (zoo-
 tra het schip de Resolution zal zijn vertrokken) ge-
 ve bezig houden; en bij een Deensche schip van
 Holland herwaards gezonden, thans volgens rap-
 porten op de bovenkust reeds gearriveert, nader van
 den toedragt der zaken alhier verslag doen,
 met verzending vande hier vooren gemelde cor-
 respondentien, Dagregisters en mijn gehouden
 Journaal, ook ter gelijker tijd bezorgen copie van
het Tractaat nae mijne aanstelling alhier, met
den Koning en Landsgraven dezer Landschappen ge-
sloten; waarbij H. Edelhog^e zullen zien, ik de best
 mogelijke conditien heb bedongen, en alles heb aan-
 gemend, om deeze lieden, mettegenstaande de
 manoeuvres van onze zeer actieve vijand, in onze
 belangens te houden; en in geval van attacques hen
 te beweegen ons kragt d'adig bij te staan. - En op dat
 ik zonder eenig gevaar breed voerig over alles zou
 kunnen schrijven, heb ik de vrijheid genomen, het
 hier bijgaande cijffer te formeeren, waarvan de een-
 voudigheid, zoo ik vertrouwd ons voor ontdekking
 zal hoeden. - p. 92-98.

Edelhog heb ik van mijn plicht geoordeeld ter kennis van
 H. Edelhog^e te brengen, dat bij het overnemen vande
consignatie Kas op den 29 Augustus t. l. ter praesentie
 van den oudpraesident vander Grijs en alle de
 teegenwoordige leden van den Raad, is te kort be-
 vonden een capitale somma van vier en veertig
 chark, seven oncen, en elf en vijf achtste Engelse
 goud, oftte veertien duizend drie honderd neegen-
 tagtig guldens, en veertig guldens per once genee-
 kend, waarvan 39 charken en 1 Engels toebehoor-
 den aan den boedel van nijlen den Directeur Ge-
 nerael de Veer, en het overige aan weeskinderen;
 welke somma volgens (nide consignatie Kas bevon-
 dene papiertjes) door den overleedene fungerende

praesident Oct. Duim uit gemelde kasse ten leen was
genomen; waarop ik ten zelven dagen aan den boek-
houder en vendu-meester alhier heb gelast, geene pen-
ningen koegenaamd van de vendu des boedels van
mijlen voorsch: O. C. Duim aan iemand (wie hij ook
zij) af te geven, of te betaalen, bevoorens het boover-
staande montant van 44 mark 7 oncen $11\frac{5}{8}$ Engels
goud weder in natura in gemelde kasse door hem
boekhouder en vendu-meester zoude zijn gedeposi-
teert. — Ondertuschen naardien den verkoop van
des overleedens Effecten meer dan f. 18000. heeft ge-
rendeert, ende boedel boven dien (volgens rapporten)
nog te goed heeft eenige marken koopmanschappen
in het magazijn geleevend; behalven uitstaande
schuldten is het mij aangemaam te melden, dat
niemand door deeze handelwijze eenige schade zal
komen te lijden. —

Zoals den Raad bij desselvs Missie van 8^e October
heeft gemeld relatief de voldoening van het cognos-
sement voor vracht penningen van aangebragte
landgoederen, en vivres, is op den 12^e daaraan vol-
gende gepasseert; wanneer den schipper Klaas Ja-
cobs Hlastfer mij heeft laten insinueren en afvra-
gen voor vracht en avary de voldoening van f. 12424:
: 121- groff zilver geld ofte 310 oncen $9\frac{7}{8}$ Engels goud;
en in cas van weigering, delay of nonbetaling heeft
voorn. schipper wel expresselijk teegen mij als praesi-
dent geprotesteerd van alle kosten, schaden, Interesten
en winstberoving; waarop ik hem Insinuant heb ten
antwoord gegeven, dat ik in qualiteit als praesi-
dent ten kuste van Africa, den inhoud van het co-
gnosement aan mij vertoond op geen andere wij-
ze kon voldoen; dan met aan den Insinuant een
stel wissels te geven op den Raad der Colonien, of
derelver plaatsverwangeren, endat ik vermeende
met deeze billijke offerter, zoo in rechten als daar-
buiten te kunnen volstaan; ook waren deeze co-
gnosementen in zoo verre different, dat op het aan
mij toegezondene, onderaan, ten zijde stond geschree-
ven: de vracht te betalen in stoffgoud na genoegte
vande

van de capitain: en op dat geene het welk den schipper
 bovengemeld aan mij vertoonde alleeniglijk, groff
 zilvergeld, Hollandsche waarde, dog dewyl hier geene
 ofte weinige ontfangsten zijn, is het bequaarlyk mia-
 delen van betaaling te vinden, en op schoor den
 capitain gantsch niet gestigt was over deeze behan-
 deling, heb ik hem met geen mooglykheid op een
 ge andere wyze voldaning kunnen aanbieden.
 En overmits met de teegenswoordige springvloed
 de stroomen zeer sterk langs deeze kust na beneden
 lopen, heb ik, op dat meergemelde capitain niet inde
 bogt van de Benin mocht komen te vervallen, hem ge-
 persuaadeert tot na de volle maan alhier te verto-
 ven, wanneer de stroom ordinair verandend, en men
 als dan gelegenheid heeft een veel spoediger over-
 steek te maken; hier door is zijn vertrek twee da-
 gen uitgesteld, het welk mij ook nog gelegenheid
 heeft gegeven, om deeze te verwaardigen:

p 99
 staff

Uijn pligt vereischt ook Ned chog^e het manquement
 van bequame politicque bediendens en militaire
 officieren te communiceren, van welke eerste klasse
 alhier voornamentlyk bequame adiantenten hoogst-
 nodig zijn, dewyl het geduurende mijn verblyf de
 maals gebeurd is, dat 'er maar een enkelde klerk
 is geweest, om de drie publicque comptoiren, na-
 mentlyk het generaal comptoir, soldij comptoir, en
 de secretarij waart te nemen, waardoor natuur-
 lyk veel confusien, en negligencien moet werden
 veroorzaakt; en wanneer men vervolgens aan
 lieden (zo als het Frans geschied) fortien moet aan-
 betrouwen en landchappen moet laten regeeren,
 wiens talenten geschikt zijn, om (wanneer niet be-
 schouwen) Krujvagens te regeeren, kan men niets
 anders dan vermeerdering van vanonders vermag-
 ten, en behoeve ik aan Ned chog^e niet te suppedit-
 teeren, hoe impoliticq, en gevaarlyk het is, jonge
 lieden herwaards te stuurven, die in Europa niet
 hoorde van slegte conduites, of onbequaamheid tot
 niets kunnen werden gebruikt. - Wat betreft de
 officieren, zoo is den captein Commandant de chey
 de

laaste der Infanteristen, dewelke alhier op de kust is geweest, en zullen mij geene andere dan die van de artillerij overblijven, waarvan den commandeerende capitein aan een trommel en waterzugt Frans gevaarlijk labouerd, en deszelfs eerste lieutenant met podagreuse ziekte pijnen mede elendig is gekweld. - Zoo dat ik spoedig het tijdstip te gemoet zie (Gode zij dank dat ik daar onderwinning van hebbe) om ook de militaire zaken (en detail) in persoon te moeten dirigeren; gelukkig indien ik door het aanwenden van alle moeyten, maar eenigzints zal kunnen voldoen, en het Medellog zal komen te blijken dat ik met alle ijver werkzaam ben, om de zaken en effecten van den Staat wa behoozen te administreezen, en het welzijn van mijn vaderland te behartigen. -

1. 95
 Hoe zeer ik ook het Egotismus in eene publieque depeche wenschte vermijden, vind ik egter mijne pecuni-ele omstandigheeden zodanig drukkend, dat ik genoodzaakt ben Medellog^e onderdanigst te solliciteeren, mij in de enorme depense van de reis kosten en assuuantie hernaards te willen soulageeren, naar over ik reeds op den 14^e Junij 18. van Nieuw York heb geschreeven, dog met alle omzigtigheid wegens het gevaar van oorlogschepen en kapers hebbende maten reizen, durfde ik geene copie daar van houden; bij die gelegenheid heb ik de vrijheid genomen Medellog^e te informeezen hoedanig ik genoodzaakt was geweest, om mijne reijze na de kust te vervolgen, een amerikaansch Gollet aldaar te huren voor de somma van 700 patinjies per maand, tot dat dit vaartuig weder zou zijn geretourneert, en dat indien Medellog. mij niet in deze swaare kosten, gelijk mede in tgen ik voor assuuantie van Curaeao na Nieuw York en van Nieuw York na de kust van affrika op mijne Effecten heb betaald (blijkens copie certificaat van Rutgers, Seaman en Ogden, kooplieden te Nieuw York voorin.) gelieve te gemoet te komen, ik door deze reijze zodanig in schulden zouden geraken, zonder vooruitzicht, me ik de kust van Guinea heb beklouwd, en wanneer er geene ver-

beetering in mijne situatie plaats heeft) om dezelve gedurende mijne leeftijd ooit te kunnen voldoen, en zijn deeze kosten nog verquoot gevonden, mij gedurende een tijd van bijna drie weken uit hoofde van ziekten niet in staat was gelyk te kunnen weeten, en verstoppen van die hulpe, die men in Europa altoos kan bekoomen, het vaartuyg heb moeten ophouden, tot dat ik weder was hersteld; het is door Gods bijzonder ondersteuning, dat ik nog in leeven ben, en nu den aanvang gemaakt is, moeds genseg bezitte, om vanneer N. Edelloog^e eenige consideratie omtrent mijne omstandigheden zult gelieven te employeeren, alle gevaaren te braveeren, en door alle moeyten en vigeilantie de verwarving in onder herscheppen.

Hoe onaangenaam het ood voor mij moegt weezen, alhier te vernemen, dat men bereids over dit gou-
vernement in Europa ten fauure van zeecker Major van de Ruzaaren had gedisponeert, het geen onder andere uit een der bijlagen sub Lra B gevoegd bij de representatie van den fungerende fiscaal Menke, aangaande het gehouden gedrag van den captain commandant de elleij consteerd, zoo kan ik op geene billijke gronden gelooven, dat N. Edelloog^e (of welk collegie ood hoogst derzelve verzaamheden moegt vervangen iymand eerst den Oceaan aan veele gevaaren voor den tijd van vier maanden bloot gesteld, zullen doen doorkruizen, en daarna zonder reedenen hem op een cloquante wijze voor het hoofd stooten; in tegendeel durf ik mij vermeeten N. Edelloog^e met de meeste reverentie te versaecken mij met den post van gouverneur ofte drieteuw generaal, verzeld van al de waardigheden daarmede verknocht, te willen begunstigen; en vermits het onmooglijk is ter deezer kuste met een tractement van twaelf duizend guldens 'sjaars (vanneer het opperhoofd geen negotie mag drijven) decent te kunnen bestaan, indien men zich niet aan verachting, zoovel als haatelijkheden, die natuurlyk de post moeten verzellen, van iemand, wiens plicht het is, anderen op de vingeren te passen, en te letten,

dit

p. 16

Lra B

dat alle voorige abuizen werden gecorrigeert, wel bloot
stellen, en diens volgens ook de nationale eer zoo voor
den inboorling, als andere exponeeren; zoo solliciteere
ik, dat ook omtrent de verhooging van gage gunstige
reflexie mag werden gemaakt. - Het louden alleen
van een ordentlijke tafel alhier, (alwaar verschei-
den beampten de maaltijd volgens een al oud ge-
bruik genieten) heeft mij circa duizend guldens 's
maands gekost; dit moet ik blijven aankouden,
p. 92
inhoop dat 'er favorabeler schikkinge/gullen ver-
den gemaakt, en dat de enorme duurte en schaars-
heid van veele levensmiddelen alhier bij Ned-
ellog^e ook in consideratie zal werden genomen. -

Wanneer het onverhoopt aan den oudpresident van
der Rijp, mogte zijn ontichoten, om Nedellog^e kennis te
geeven, dat wij thans alhier maar een chirurgijn
hebben, om de manschappen op alle forten langs deeze
kust gade te slaan, verzoeck ik dat ook dit gebrek bij
de eerste gelegenheid mag werden vervuld, en naar
dien ik vermeene, dat het ten voordeele van onze Re-
publicq, zou strekken, wanneer men onder de Grie-
ctoren of chirurgijns herwaards te zenden eenige lie-
der kon aantreffen, die in de scheikunde waaren
geverseeut, om met behulp van dezelve en eenige
beguame bergwerkers, die geschikt waaren, omme de
werkslaaven te dirigeren (denijl geene blanken
in staat zijn te kunnen dien arbeid verrigten) zo
kan ik met afzijn deeze idee's aan Nedellog^e mis-
gelyks te communicereen, in die verzeekering dat men
met een weinig onzichtigheid alhier importante ont-
dekkinge zoude doen; en ben ik van begrip, vyl
de fetische papere geene onverbiddelyke schepzels schij-
nen te zijn, dat met de behoorlyke distributie van
eenige presenten aan deeze priesters, zij lieden de
afgoden wel zouden beweegen tot de permissie (zo
niet van het bewerken der mynen) ten minste tot het
verwoeren van de goud ertz, in menigte onder onze
fortresse, en voornamentlyk op de bovekust, te vinden.
En denijl kunne fetiches, afgoden of heyligdommen,
de eenigste tegenwersingen zijn, ben ik van opinie,
wan-

wanneer men daar ontrent op een delicate fijne wijze met de naturellen handelde, men moogelyk verdere ontdekkingen zoude kunnen doen, tot bereiking van voordeelige eindens. - Eenige monsters zo van Caffij als catoen alhier omstreeks gecultiveert, waarvan het eerste articel geenzints inferieur is aan die, welke van de Levant koont, en de catoen superieur aan alle andere die de West Indien voortbrengt, zullen Weldellog^e volkomen overtuigen, dat men deze gewesten ook nog tot andere voordeelen zou kunnen doen dienen. - Waaronstom ik geederd mijn aankomst werkzaam ben geweest, en bij vervolg mijne attentie zal employeeren. -

Duplicaat

Extract from Duplicate letter from President J. H. van Hamel and councillor H. de Wit to the committee/ut supra, dd. ut supra 30 April 1797. -

N° 5. - Dupl.

p. 101.

cf = 32.

Geedert onze laatste Missive vanden 8^e dezer maand, en geene betering van omstandigheden; wij zijn nog mit bezit van alle de Effecten alhier, en dit is het eenigste, wat wij op dit onderwerp stellig kunnen zeggen. - Alles wat in de mogelijkheid van menschen is, zullen wij aanwenden, om dezelve te behouden dog koedartig het met ons thans is geschapen, kan uit voorrige depeches ligtelyk werden opgemaakt. -

Extract from letter from President J. H. van Hamel and councillors H. de Wit and C. L. Schmid to the committee/ut supra dd. ut supra 22 May 1797. -

N° 6. - Orig.

p. 102 - 103.

cf = 32.

Edellog. Heeren! Wij ondeelen het schuldpligtig by iedere gelegenheid, die wij met mogelijkheid kunnen mitdenken, langs alle weegen kennis te geeven, dat wij nog blyven mit bezit van al het geen ons toebehoort, epter dat de omstandigheden langs hoe meer verergeren door het manguernent zoo van bediendens als toevoer; zijnde van de eerste dermate geprivileert, dat wij verlegen zijn, om maar een enkel persoon op ijder fontresse te plaatsen, ten

einde

einde de administratie waartee nemen, en de natu-
-rullen mien goede luim te houden, tot ten heetere
-tijden koomen; en wat betreft koopmanschappen en
-vires, ten eenemaal van dezelve ontbloot geweest,
-reeds zeedert den aanvang van dit jaar, zoekende
-het alleen gaande te houden met telfens wat in-
-te koopen, om de kostgelden te betalen, voor pen-
-ninge, die ons van differentie boedels van tijd tot
-tijd in handen komen; dog dit kan van geen duur
-zijn, en smeecken wij ootmoedigt dat ten onzere
-hulpe en redding mogen werden mitgezonden eeni-
-ge bekwaame bediendens, en goederen tot onder-
-houd, en afbetaling van agtervallige pretensien.
-Tot ons leedvezen moeten wij ook nog melden dat
-de neutrale scheepen, die alhier aankoomen, vol-
-strekt weigeren eenige depeches mede te nemen, en
-madien wij over de West Indien met de Engelsche pak-
-ketten als andersints geene volumineuse papieren, of
-berigten kunnen zenden, blyven wij alleenlyk gebar-
-neet tot eenige weinige reegels. - Zien door is de
-eerstgetekende gepriiveert van deszelfs journaal over-
-te zenden, waaruit zou kunnen werden opgemaakt
-wat men hier te kaspelen heeft, om alle in orden te
-brengen, en zodanig te behouden, en met eenwoord,
-rijden in zijn vak, zo politique als militairen
-verstoken van gelegenheden, om na behoeven hun-
-ne rapporten te kunnen inzenden; dus wij alleen
-bij deeze durven zeggen, den oogst is hier elendig,
-de gaarders veele! - en indien men deeze gewesten
-verocht te behouden, waarin veelvuldige resources
-zijn, behoorlyk aangekweekt, en verkyaam gemaakt,
-roope wij op gepaste middelen van bestaan, en on-
-derhoud. -

Handen van het Extract from letter from President J. H. van Kamel and
-councillor H. de Wit to the committee (ut supra) dd. ut supra
-finis om dege 29 November 1797. -

Examination

p. 105.

cl^o 34. -

Ed. deog. Heeren! Wij hebben d'Er Medelieg^{de} te berigten,
-dianen van een dat door veel persuasie de prijman Jan Kiese door

idation en advice

ouder resourti

age, 27 Febr. 1798 J. Kallen rec^{de}.

ons

1797

ons is overgehaalt geworden, om ten voldoening van te goed hebbende kostgelden, voornamenlijk den rand-joen trekkende negers, en lands slaaven, van wien wij alhier dagelijks aan allerlei insolentien en bedreigingen zijn geexponceert, een wissel in dato den 31st Augustus dezes jaars op N Edchogende te accepteren voor vijf duisent guldens Holl^l cour^t en is onze ernstige beede, dat het N Edchog^t gelieve te be-kaagen, niet tegenstaande hoogst dergelver resolu-tie van den 13st Augustus 1795, behelgende dat het goud ter obtineering van wissel in de Lands cassa goude werden gebracht tegen f. 36 d'once, het ten beo-ten te nemen, dat wij gemelde wissel hebben gegeven à f. 40 d'once, en daarvoor mits deze betaaling sol-diciteeren; zijnde het onmogelijk iemand jegens-woordig te vinden, die zijn goud voor f. 36 d'once tegen wissel wil founneeren, en bepaalt buiten het vermoogen van de ondergeteckenden, en alle weldenkenden alhier, om zonder resources, die ons bereijdszedent den aanvang van dit jaar heb-ben gemanteert; de bezittingen, de welken Frans nog door Gods zegen, en onze continueele zorgen in zijn geheel aan de Republicq toebehooren, onge-schonden te bewaaren. - En indien het egter on-verkoopt moegt koomen te gebeuren, dat onaange-zien het genareerde N Ed chog^t niet zouden kun-nen afgaan van dergelver genoome resolutie, zo-merzpekt d'erstgeteckende dat de differentie van f. 36 tot f. 40 per once mag werden gebracht alsoer debet op deszels tractament, willende hij liever reeds door gedaane pogingen half genuineert zijn-de, verder in elenden werden gedonpeld, dan zijne goede repntatie of leeven steeds in gevaar zien. -

1798

Letter from President J. H. van Hamel and councilors
H. de Wit to the committé ut supra, dd. ut supra 26 Februa-
rij 1798. - N° 7. -

N° 37.

Edchog Heeren! Wij hebben d'eer leen neevens tripli-
caat en quadruplicaat van onze laatste missives te
gen.

zenden, waaruit eenigzints, ofschoon wij nimmer vol-
leedig durven schrijven, den toestand der zaken zal
kunnen werden opgemaakt. - En bereids zoo een ge-
ruimen tijd zonder toevoev zijnde, kan lichtelijk ven-
den nagegaan de angstvalligheid dagelijks toeneemt,
en de moeilijkheden om de naturellen en alle be-
dienders te bevreedigen, en de bezittingen, dewelke
nog in hun geheel zijn, te bewaaren, geenzints ver-
mindert. -

Kunnende voorts niet afzijn, om onder behoorlijke
reverentie te representeeren, dat wij niet dan met het
grootste leedvezen hebben vernoomen, dat de eerste wis-
sel, voortspuitende uit te goed hebbende gagie van
wijlen den commies Jaac Reurekamp voor f. 1211. - 9 st.
ten faaveure van den wijman Jan Oleser op Nldcho-
gende immediatelijk na het arrivement van d'eerst-
geteckende, te weten 30 Augustus 1796 getrokken, door
mangnement van soldij Extract, hetwelke de toen-
malige gansch niet exacten boekhouder ten soldij
J. W. Jendes had genegeleerd, was geprotesteerd van
won acceptatie, en zou volgens schrijvens van gebroe-
ders Abraham en Johannes de Smit, kooplieden te
Chiddelburg op den vervaaldag niet werden betaald,
te meer, daar wij onlangs zijn berigt een wisel groot
vijfentwintig duizent guldens, ten faaveure van gemel-
de A. & J. de Smit op Nldchogende den 26 November
1795 door O. A. Duim CS, getrokken met betaaling was
gehonoreert, ofschoon er geen rekening noyte Extract
was overgezonden, in welke quaderen of articulen
dit zeer serieus montant door den Equipagie meester
J. Rühle was gefouanceert. - En er verscheidene re-
flectien door de tweede geteckende, nammer gelegen-
heeden dit zullen permitteeren, zullen werden ge-
maakt, aangaande de toenmalige voorverstrekk-
kingen, en gehoudene administratie van voorn. J.
Rühle in zijne, tweeledige en geheel incompatible
qualiteiten van waarmeemend boekhouder gene-
raal, en Equipagie meester. -

Het is buiten onze schuld Edellog. Heeren, dat mogelijk
thans de soldij boeken van 1794 nog zijn in de West-

Indien; en dat die van 1795 en 1796 nog alhier beuaten, nademaal zodanige zaaken, ofte andere volumineuse papieren, zoo als bereijds in onze missie van 22 d'ag 1797 staat vermeld, voer vaar zonder bequaame gelegenheid onmogelijk kunnen werden overgezonden. — En hebben wij altoos in dit vertrouwen geveesend, dat Medelhogende geene zwaarigheden zouden maaken, onze teekeningen te honoreeren, maardien Hoogstdezelve wel kunnen verzeekent blijven, wij geene vissels zullen verleenen, en ons zoo doende aan wel verdiende reproches exponeeren, aan lieden, die niets te goed hebben. — En dewijl door mangquement van bedienden, zoo als ingesloten lijstje kan dicteeren, schoon daarin uit hoofde van ontdekkingen geene qualiteiten zijn genaemt, de boeken van 1797 nog niet in volkomen order zijn gebracht, zoo loopen wij dog Medelhogende geene difficulteiten zullen gelieven te maaken, om onze vissels, derelke overeenkomstig deseresolutie van de Edelhog. Heeren in dato 16 Julij 1795 werden getrokken te betaalen; en daar door ons in staat te stellen, de zaaken alhier eenigzints draagende te houden, tot en redding van 't vaderland, werd begeroep, ofte anderzints verzoeken wij leusche advertentie, dewijl tegenswoordig alhier niet alleen ons leeven, maar onze eer, reputatie, en alles wat aan den mensch dierbaar kan wezen, ijden oogenblik staag'Exponeent, aan het grootste gevaar en het alleen aan Goddelijke bescherming ende ijverige betragting onzer pligten is te wijten, dat wij nog zijn, die wij zijn! Wij hoopen zonder onze eigen lof te bazuinen, het van Medelhog^{ts} in tijds klaarlijkelyk te bewijzen het belang van ons vaderland, ende beste beschikkingen, zoo veel immers mogelijk, altoos zijn geseest, en steeds zullen blijven de bedoelingen van Edelhog Heeren

Medelhog^{ts} onderdanige, gehoorzame en bereidwillige Dienaren
(v.g.) J. H. van Hamel, H. de Wit

Duplicaat

Letter from ditto to ditto. dd. Scharsch 1798. — N° 8. —
Ed. Hog^{ts} Heeren! Wij hebben op gisteren vernoomen, dat de

de captein J. J. de Cleij in der tijd eom mandteerend of
fieren alhier, en de gecaseende p^le magazijn meester
J. P. Simons op hunne reijse na de West Indien zijn genoo-
-men. - Dat de eerstgemelde thans in Engelsche dien-
-ste is als major; de tweede als vrijman nu onder
voormelde Natie alhier in de nabuurschap negotieert
Mit onze voorrige Depeches zal consteeren, dat deze
twee personen van hier zijn gezonden wegens t
zoek maaken van 's lands pulver, en geenzints we-
-gens hun zoogendaande partialiteit voor de Orange
parthij, onder welk voorwendzel zij lieden zig trag-
-ten aan neemelijk te maaken. - Zedert onze laa-
-ste niets bijzonder gepasseerd zijnde, hebben wij
d'eer met schuldpligtige veneratie te verbliven.
Edellog Heeren! Aldellog 's ondendornige, gehoorzame
en bereijdsillige dienaren. - (w.g.) J. H. van Hamel
H. de Wit. -

replicaat
n° 9

extract from letter from President C. L. Bartels and council-
lor H. de Wit to the Committee for the affairs of the colonies
and possessions of the Batavian Republic in America and
on the coast of Guinea, dd. St George d'Elmina 10 June 1798.

n° 39.

aan het Comité tot de zaken der Colonien,
en Bezittingen van de Bataafsche Republiek
in America, en ter Kuste van Guinea. -

ocheede Burgers! Met de hertelykste aandoening moe-
-ten wij Weld berichten het onverwagt en smertelyk over-
-lijden van den President J. H. van Hamel, deneelke
op den eersten d'ouij dezes jaars, naa een ziekte van
acht daagen, en aan de gevolgen van een keete gal-
-kooats het tydige met het Eeuwige heeft verwisseld. -
Dit ongelukkig voorval heeft den eersten ondergetee-
-pende verplicht, om na deszelfs ancienniteit, het
Presidium te moeten aanneemen; in welke post
hij dan ook op den aften der gemelden maand door
de effective en geassumeeerde leden van den Raad
is geinstalleert geworden, en aldus de regering in
maniere als nijlen den president van Hamel heeft
aanvaard, in afwachting van des heemels deerbare
gezegeningen tot beloud en bescherming der Etablis-

Death of
President
van Hamel
1 May 1798.

-sumenten van de Repnblick ter deezer kuste, over welke
 hij zig thans vereend vind van het opperbestuur in han-
 -den te hebben; en hoe zwaarwichtig ook dit ampt is, ende
 onaanvaardbaar leeden met het zelue verknogt, loopt den
 eersten ondergeteekende echter zoo door zijne vigilantie
 en beleid, als met de goede Raad en bijstand van de twee
 laatste ondergeteekenden de zaaken alhier zoo veel moo-
 -gelyk draagende te houden, en te zorgen, dat geene van
 deze Etablissementen (die wij allen nog bezitten) van
 het geheel werden afgescheut ofte ontweidigt, tot welke
 einden wij alles zullen op offeren, wat in onze vermoo-
 -gens is, en waar van wij vermeenen, dat reeds blyken
 in N. Velid. handen zullen zijn gekoomen; alleenlyk
 met smente uitziende naar de beloofde en verwacht wor-
 -dende hulpe, die voor ons alle ontweerlyk word, door
 dien de goede wille van zeer weinige (die nog overig
 zijn om de handen in elkander te slaan) bijna is uy-
 -gepnt; en buiten twyfel van het nodige eerlang
 voor ons akeelige vooruitzichten moeten veroorzaaken
 te meer daar den president van Kamel, by deszelfs
 leeven, zoo als wij meede tot ons innerlyk verdriet
 hebben moeten ondervinden, dat de eerste wissel door
 de Regeering alhier op hem Ed. Hog^e. de Raaden der Col-
 -mien getrokken op de agterstellige te goed hebbende ga-
 -gie van wijlen den commies Reusekamp, ten fauore
 vanden vrijburger J. Kiese by N. Velid^e met nonac-
 -ceptatie was geprotesteert, welke tyding alhier geene
 kleine verslagenheid by ons heeft te veege gebragt en
 een ieder heeft beweest gemaakt om eenige wissels
 op N. Velid^e te ontfangen, waar door wij buiten sta-
 -gen gesteld, daarvan zodanig gebruik te maken,
 als men hadde verwacht en gewenscht, zoo by aldiem
 wij tyding hadden bekoomen, dat alle de wissels op
 zijn tyd met betaaling waeren gehonoreert; diens-
 -halven verzoeken wij N. Velid^e dat alle de voorsz.
 -getrokken, of die nog op N. Velid^e zullen werden getrok-
 -ken wissels, en by de twee eerstgeteekenden met heer-
 -ne gewoonlyke handtekening bevestigt / hetzij in
 betaaling van ingekogte goederen in de landes ma-
 -gazijnen, gazien van de bediendens der Repnblick,

als voldoening van zodanige schulden aan de crediteu-
ren der nalatenschappen van overledenen waarvan
de provenuen in 's lands casse zijn gebragt, en reeds
tot dienste van den Staat zijn geconsumeert op de ver-
tooning werden geaccepteert en met betaaling gekono-
reert, als zijnde dit het laatste plechtanker, waarop onze
wankelende hoop haar vertrouwen steld, en veilig-
heid vestigt, zoo als voorheen door wijlen president van
Kamel, ende tweede ondergeteekende aan M^W Ed[?]
bij elinie in dato 26 Februarij dezes jaars is geschie-
ven, waarvan wij ons de eer gevee M^W Ed[?] heer nee-
vens toe te zenden triplicaat als meede duplicaat
van een andere Missive in dato 1^e Maart a. H.
en ten overvloede een triplicaat van 29^e November 1797.
Niet tegenstaande deze onze atelige omstandigheden
verheugden wij ons met den ontlangt van M^W Ed[?] Mis-
sive in dato 13^e December tl. benevens besloten missive
aan wijlen den President van Kamel, als meede byla-
gen in voornemde missive geinsereert, gaande de be-
slooten missive in gevolge M^W Ed[?] order bij deze origi-
neel meeder terug, als zijnde kort na het overlijden van
President van Kamel eerst bij ons ontfangen. -

Wij wenschen uit grond onzes harten, dat M^W Ed[?] zult
hebben kunnen slaagen met eene gelegenheid gecon-
den te hebben, om ons van alle de nodige hulpe te
voorzien, waarna wij daaglijks reikhalzende de
komst tegemoet zien, ons uleijende eindelyk een verlos-
sing in ons benaauwd Trudel zal komen te geschie-
den, als geene resourcen meeder hebbende, om eenige
inkoop van goederen te kunnen doen tot betaaling
van het noodige onderhoud van de pennisten, mili-
tairen, slaaven en van de loontrekkende ynlan-
ders, die ons geduuriglyk lastig vallen, en moeye-
lykheeden veroorzaken; deze benaauwing is nog
m^{eer} vergroot door het niet aankoomen van Por-
tugeesken schepen onder dit casteel zijnde die lie-
den beweest / hoe gaarne zij ook wilde, alhier aan te
koomen, doordien zij door onze nabuurige vijand
werden opgehaapt, en voor goede prijs verklaard, zoo
als niet lang geleden bij het beven van President
van

Park. Hops

van Hamel een schip van die natie door een vijande-
ke lettre de marque van de boovenpkeede (circa een
een halve zee mijl van dit Casteel) in de nacht is wegge-
-haald, en teegen alle rechten en wetten van de zee, zo
wel schip als lading hebben geconfisqueert en verkogt.
En alhoeschoon de hardheid onzer situatie hebben
-egten de moed niet opgegeeven, maar zijn bereid, om
alles te waagen, wat in onze tijdelijke vermogens is
met zulks te contribueeren tot behoud en welzijn
-deze gewesten, waartoe wij willig zijn, om het nog
weinig bezittend goud in de Landcasse te brengen
mits dat once per once, ofte de once teegen veertig
-dens werden geaccepteert, en hoope, dat spoedige
toevoer ons in deze onze goede voorneemens zal ko-
-men te assisteeren; om welke redenen Uw Ed.
wel zoo goed gelieven te zijn, om de resolutie van
H. E. E. de Raaden der Colonien relatief, dat de once
goud in 's lands casse gebragt teegen f. 36. per vissel
zouden werden gerekend, in deze criticque tijden
ni geene verdere aanmerking te neemen, maar deze
onze genoomen Resolutie te approuveeren, dewyl mi
niet veel vindt, die het kunne quame uit de handen
geeven, egten de weinige, die condaat zijn, van geene
voordeelen ofte woeker te beoogen ook niet in dergel-
-ver vrijwillige voorschotten daarbij zouden komen
te lijdten of te verliezen; zoo haast wij verzeeckt zijn
dat alle zodanige wissels bij Uw Ed.² met be-
-taling werden gehonbreent, zal gnels meer ande-
-ren, die zig als nog in het duister houden, aan-
-sporen, het kunne tot dat goede einde mede
-toe te brengen.

Voorts vertrouwen wij, dat Uw Ed.² wel zullen gelieven
te gorgen, dat bij de eerste en veiligste gelegentheeden
een goet getal van bediendens na herwaards wen-
-den gezonden, en dat Uw Ed.² teffens bij deze uit-
-zending gelieven in het oogte houden, dat onder de
-zodanige lieden, geene mogten zijn, die zig aan
-Debauchien in Europa hebbende overgegeeven, de Re-
-geering alhier in plaatze van dienst tot alle mooge-
-lijke last zijn, voornamentlijk onder de assistenten,

waaraan wij ten huidigegen dagen de leevendige voor-
beelden hebben, bestaande de tegenwoordige pennisten
niemens anderen, dan dronkards, dwagen en op-
roermakers, en domme mullatten, die noodzaakelij-
ker onder de plak van de schoolmeester dan op de
comptavien zijn; met deeze lieden moeten wij alle
ons gedeeld uitoeffenen, en zal het best zijn, om
henn lieden zoo spoedig een aanvoer van bequaame
assistenten alhier zal zijn aangekoomen, de-
missie te verleenen, en na Europa te zenden, zonder
dat het hun ooit zal gepermitteert worden, weder in
dienst van de Republiek te moogen treden; ook
moeten wij ^{Uw}Ed^{de} smeecken van mi overveeging te
neemen, dat met het uitzenden van militaire
officieren zoodanige lieden werden uitgekozen,
die het meriteeren de naam van officier te voeren,
en die waardigheid te bekleeden; en niet dusda-
nige sujetten als thans het gezag der militia al-
hier in handen hebben, dewelke door verkeerde
recommandatiën van de geringste stand, zonder
eenige onderveinding tot deeze belangrijke posten
zijn geavanceert, en het spreekwoord volkoomen be-
waarheeden, dat iemand die van niet tot iet komt,
het ondraaglijkste schepzel is op de geheele aardbo-
dem; en dat ook aan de officieren, die ^{Uw}Ed^{de}
na herwaards zullen gelieven te zenden, stricte
orders ofte Instructie mede gegeven, en onder
het oog vonden gebracht, dat zij lieden bij hunne
aankomst en geduurende deszelfs verblijf alhier
ten kuste, verplicht zullen zijn, de orders van het op-
perhoofd in alle billijkheid te obedieeren, en zyns
ingelijks te bevijsen aan deszelfs opvolger, ofte wie
bij het onaechoopt overlijden van het opperhoofd des-
zelfs plaats zoude moogen vervangen, en niet
zooals voorheen bij den Vicesteur generaal de
Weer, President van der Grijp ^{etc} eigendunklijk,
en na hun selgevallen het militaire te dirigeren,
het welke continueele dispruten tuschen het opper-
hoofd ende commandeerende officiers heeft veroor-
zaakt, zijnde de heeren officieren van opinie, dat

alle hetgeen wat het militaire betreft, alleenlijk aan
 hun is gedemandeert, zonder dat het opperhoofd (de
 zij zeggen geene militaire charge bekleedende) daar
 over eenige verantwoording heeft te doen, en des
 ook niet verschuldigt zijn, aan hem de macht van
 de militaire discipline over te laten, die alhier ten
 hoogste noodzaaklijk is, als bestaande meest al de
 gemeenen in Tapoeyers, een uitvaagzel van volk
 nog erger dan het doortrapste zoek van neegers,
 die dagelijks met de Inboorlingen in twist en
 tweedragt leeven. - En om Wel Ed: met deeze be-
 schrijving niet lang op te houden, declareert den
 eersten ondergeteekende, als hem het meeste conce-
 neerende, dog geheel impartial, en zonder eenige
 praesjuditie, dat deeze tegenwoordige officieren
 gantsch niet geschikt zijn op deeze kuste de posten
 waarin zij zijn gesteld, te bekleeden, betrachtende
 alleenlijk hun eighen voordeel met op den stieter
 tijd de leeninge en tractementen te eischen, zon-
 der te vraagen, of er iets aan't restant of in de
 magazijnen is, om de betaalingen te kunnen four-
 neeren, daar de meeste militairien op de buiten
 forten verscheiden maanden hunne leening en tra-
 tement nog hebben te pretendeeren, hetwelke zeeker
 niet zouden hebben plaats gehad, wanneer de keeren
 officieren in consideratie radden genoomen de
 slegte tijds onstandig leeden, waarin wij ons zon-
 der eenige hulpe thans bevinden, en even gelijck
 de politicque bediendens gehandeld met hunne
 tractementen en kortgelden te laten verblijven, tot
 dat er uitkomst zal zijn gekoomen, zoo als de mee-
 ste oequalificeerde bediendens als nog moeten
 doen, ja zelfs vrijwillig alle hunne pecunielle ver-
 mogens uitkeeren, alleenlijk om zoovel officier
 als gemeen de behoerlijke soldijen efra op de gezette
 tijd te bezorgen, ten einde de goede kust te beva-
 ren, en alle onhejlen van te komen, dog waer in
 zij lieden ons weinig voor- of naadeel kunnen toe-
 brengen, zijnde onze hoop alleenig gewestigt op de
 goede trouw en verknochtheid van de Inboorling van
 onze

511
onze respectieve natie, en welke ook ons voornaamste bet
is, om die natie in een goede luim te houden, met
hun zoo veel mogelijk het hunne te doen geworden,
om de achting, die zij ons (alhoeschoor bewust koeda-
mig wij zijn gesteld) nog blijven toedragers, niet te
verliezen. -

Duplicaat

Extracts from letter from President C. L. Bartels and coun-
cillor H. de Wit to the committee (ut supra) dd. ut supra

25 October 1799. -

Dupl. N° 10. -

in handen van

Dep^t van Com-
missie

Fin.

N° 48. -

in handen van

Dep^t van Oor-
log

Defensie

4de p^o in lan-

de van het Dep^t

van Pol. en Justitie

in elk daarop

respectievelijk te

aan van conse-

llation en ad-

ies. -

opie van t 1ste p^o

van gedeput. te

ken te duister

den tot infor-

matis -

den Haag 16de dag

1799. -

L. T. Hoon, bijz.

d. d. rec^t generaal

aan het committee tot de zaken der Colonien,
en Regttingen van de Bataafsche Republiek
in America, en ter kuste van Guinea

cheede Burgers. Zedert onze laatste van den 10 junij
th. benevens bijlagen aan W^{el} Edelens bij origineel
Duplicaat, en Triplicaat in diverse vijandelijke
bodems onder bedekt couvert aan W^{el} Ed^l toege-
zonden, en welke wij hoopen wel zullen zijn ter hand
gesteld, door diegene, aan welke dezelve waaren
geadresseerd, heeft er geene de minste verbetering
bij ons mogen gebeuren; altoos loopende op de belofte
bij W^{el} Ed^l Minne van 15de December th., dat men
alhier enige bijstand en toever eerstdaags zoude
hebben te verwachten, verergende onze situatie da-
gelijks meer en meer, ja zo sterk dat men thans geene
uitkomst meer kan vinden, om het langer dragen-
de te kunnen houden, om welke redenen den
eerstgetekende zig genoodyaakt heeft gevonden, om
den Raad te conooceren, en in dezelve voor te dra-
gen onze drukkende omstandigheden, en aan de
meest gegoede bediendens onder het oog te brengen,
men van hun verwachten de nodige assententie tot behou-
ding dezer Regttingen, zoals W^{el} Edelens zullen ge-
lieven te ontwaaren uit het Extract der resolutien van
den Raad ter dezer kuste, als een bijlage m^b L^o 1° hier-
nevens ingesloten, waarbij zal komen te blijken wat on-
ze tegenswoordige remboursen bedragen en hoe lange
men met hetzelfde als nog de zaken kunnen dragende
houden. -
En moeten wij teffens herbaa-

Doot

len hoe of het mogelijk is, dat men een gewest zo als
deze kust, grootelyks verschillende met een bevolkte en
beschaafde colonie, door gebrek van eenige toewerking
 behouden, en welke nu reeds ruim twee jaaren alhier ten
 Kuste is geschied, bedragende de uitgave voor kostgelden
 gazien, tractementen, aan politieke militairen, on-
 derkoning landsgroten, en landslaven, benevens de
 onkosten ten allen zinnigste gerekend op ruim elfduig-
 zend guldens 's maands, except zodanige onkosten,
 die buiten dien nog voorvallen tot veiligheid en be-
 houd der bezittingen, waarop geene accurate calcu-
 lation kunnen werden gemaakt, uit welke Mwel Edel-
ens gelieve te considereeren, dat zo by aldien wij en
andere braave bediendens het onze niet toebraagten,
 en zo by aldien er geene contante inkomsten van
 het verkoopen/ontfangt van de nalatenschappen van
 overleedene bediendens, hoedanig het met ons gescha-
 pen zoude zijn, waarvan reeds door wijlen den Prae-
 sident van Hamel, ende tweede onderoetende aan
Mwel Edelens volkomen kennisse zijn gegeven, in dat
vertrouwen, dat Mwel Edelens alle mogelyke middelen
zoude aanwenden, om ons in deeze drukkende om-
standigheden van het aller noodzaakelykste onder-
houd te doen voorzien, dog waarin wij tot onze
 innerlyke grieving en leedwezen ons dagelijks zien
 teleurgesteld; ja zelfs met geene de minste tyding
 te ontvangen op onze welmeenende schryvens aan het
 committé, daar dog eyter zig de gelegenheden genoeg
 opdoen, om ons berigt te geeven, met te schryven aan
 de adresse van de wyman van kieser, onder het
 couvert van de heeren Charles Harris in compagnie,
 Kooplieden tot London, door welk kanaal wij ook Mwel-
Edelens laatste missive van den 15 December ld. veij-
lig hebben ontvangen, als zijnde de sekerste weeg
om ons eenige wetenschap van Mwel Edelens intentie
te kunnen geeven, met leuse aanschryving, hoe-
danig ons in deeze laatste oogenblikken te moeten
gedragen, waaraan niet alleen ons leeven en goe-
deren, maar de eer boven alles gesteld zal afhan-
gen. -

Wij hebben tevens Mwel Edelens aan

geschreeven mi onze laatste missive van den 10 Junij
ll. omtrent een wisselbrief ten faueur van de voorge-
melde wijman van Chieser, door onze predecesseur J.
H. van Hamel, en de tweede ondergetekende op de ga-
gie van de overleedene commies Jaac Reuwekamp ge-
trokken, met kennisgeving, dat wij berigt hadden
ontfangen, dat deze wissel door N^{Vel} Edelens met
non acceptatie was geprotesteerd, eger met geene ver-
wachting, dat deze eerste wissel contrarie de resolu-
tie van hun Edelchogende de Raad der Colonien met
non betaling insgelijks zoude werden geprotesteerd, van
welke verificatie wij met alle gevoeligheid tot onze
schande hebben moeten ontwaaren des niet tegenstaam-
de is geexcuseerd bij het ingien van het antwoord
en het protest van die wissel, groot f. 12 11 : 9: gegeven
door den clercq, J. Wagenaar, bij absentie vanden boek-
houder, met te zeggen, dat gemelde wissel met geen be-
taling kon werden gehonoreert, om reedenen, en welke
reedenen wij wel hadden gewenscht, dat klaarden en uit-
drukkelijken was geexpliceert, en welke wij aan niets
anders kunnen toeschrijven, dan dat bij meergemelde
wissels geen extract uit het soldijboek was gevoegt, ver-
oorzaakt door de negligentie van wijlen de boekhou-
der Jendes, waarover wijlen President van Hamel bij
missive mi dato 26 Februarij dezes jaars N^{Vel} Ede-
lens heeft aangeschreeven, en van welke missive wij
insgelijks triplikaat, bij onze vorige origineele dupli-
caat en triplikaat n° 9 als bijlagen hebben
toegezonden, kennende N^{Vel} Edelens verzekert zijn,
dat geene wissels vooreen op de Raad der Colonien
zijn getrokken, of die nog op het tegenwoordige com-
mitte zullen werden getrokken, dan tot de allerhoogst
noodzaakelijste onderhoud, tot de beuyliging der
wingerusten dezer kuste, spreutende alleenlijk uit
goud mi's lands causa gebragt, leverantie van goe-
deren in de magazijnen, voor verstrekingen der
respectieve commandanten en de buitenposten, be-
taalde boedelschuld en van overleedene door de
commies ter soldij mi zijn capaciteit als boedelredder,
alsmede van te goed hebbende soldijen. -

N° 9

En

Bij Hun Hoogloogende de Staaten Generaal zoo verre
 konde bewerken, dat men die natië tot de betaaling
van hunne recognitie door force moogte nood-
zaaken, naar dien men met goede van hem niets kan
 beloomen, dan zom wylen een bagatel, het welde in
 geen de minste vergelijking komt met het twintigste
 gedeelte vande vertollinge, zooals dezelve voorheen
 door hun zijn betaald; bewepende zig die natië, dat
de kooplieden in Brazil door hun onderkoning aldaar
gelast zijn van geen de minste vertollingen vanden
zelve ingelaaden Tabak aan dit Hooft Kasteel afte-
geeven; in welke zij door de Engelse meer en meer
wenden gestijft, dewelke niet kunnen duldten, dat de
 schepen der Portugeeschen alhier ter Rheeде toomen
 te ankeren, en zoo dit al gebeurd, stellen de Engel-
 sche alle listen en laaghen te verk, om die vaar-
 tuijgen van deze Rheeде met geweld weg te haalen,
 zooals voor eenige dagen opeen klaren middag
een vaartuijg (het welk diep zee geantert lag) door
een Engelse koopvaander, uoverzecker door toedragt
van de Engelse gouverneur tot laap cors, is gebor-
deert, het anker gekapt en het volk (zijnde de Por-
tugeesche capitain en stuurman alhier aan land
 gedwongen onder de Escorte van gemelde Engelse
 schip na laap cors zeijl te gaan, na alwoorens dien
 ingekoopte slaaven (op het Portugeesche vaartuijg
 zijnde) leevendig over boord in zee te hebben gewor-
 pen, die naderhand elendig hebben moeten ver-
 drinken; vervolgens schip en laading goede prijs
verklaard tot de kleeding van de Portugeesche capi-
tain, en geringste en armste neeger matroos in-
clus; een ongekoonde wreedheid, die minnen on-
der eenige christen natië is gepraactiseert.

Bijaldien Nul Ed? met deze boovenstaande proposi-
 tie bij Hun Hoog loog? moogt koomen te reuiseeren,
 zoo zoude het hoogmoedig zijn, dat alhier twee kleij-
 ne ligte een mast vaartuijgen of kokers, gearmeest
 met 12 à 16 stukken canon, na advenant van de
 groote gezonden wieden, ten einde afen aan te
 kruyssen, om de Portugeeschen aan de boovenkust

opte speuren, en na dit Flooft Kasteel te consojjeeren,
en daar door te beletten, dat de Engelsche ons van
het recht der vertollingen niet opeen ongefundeerde
wijze als reeds lange koomen te priveeren; kunnende
altoos eene van deeze twee vaartuigen als een pac-
quet boot 's jaarlijks met de papieren en boeken direct
na Europa werden gezonden, of in zoo veel minder
tijd als bij extra gelegenheden zouden werden noo-
dig geoordeelt, om zodanig vaartuig te depecheeren.
Ook verzoeken wij M^Wl Ed² dat aan ons bij eerste
gelegenhed mag toegezonden worden het tractaat van
vrede met de Kroon van Portugal in dato 1661, benee-
vens Memorie van de West Indische compagnie in den
jaare 1726 van de Ridder te Mendosa overgegeven,
beide in de Portugeesche en Nederduytsche taale, om ons
daar na te reguleeren, en de aankoomende Portugee-
sche capitains te kunnen overtuigen van de regtmaa-
tigheid, waarop de betaaling der recognitiën is ge-
fundeert. -

Door slegte behandeling
van de commies J. F. Scheuer, commandant tot Bou-
trij van de onderhoorigen aldaar, zoo door corruptiën,
knevelarijen, en het verkoopen van de broeder des ko-
ning van Bosuwa (onder Boutrij gelegen) de welke
hem Scheuer in pand voor schuld was gegeven, is
daar uijt een algemeene opstand in dat district door
de onderhoorigen ontstaan, en ten gevolge gelad, dat
door de naturellen twee der lands slaaven zijn dood
geschooten, en alle de lands gereedschappen tot de hout-
jaagerij behorende, gestolen en gedemoilleert, waar-
door de eerste ondergeteekende is genoodzakt ge-
weest, om teegens gemelde commies Scheuer crimi-
neel te doen procedereen, en dergeliks commande-
ment tot Boutrij te ontnemen, laatende hem na het
afgelopen proces de toerigt over de houtjaagerij aan
Tacconary, die na aldaar is verlegt uijt hoofde van
het gebrek van houtwaaren aan Boutrij, misfrag-
ting hoedanig hij zig in het toekomstende zal condui-
seeren; van welke procedures de eerste ondergete-
kende zal zorge draagen, dat de stukken bij open
scheepvaart M^Wl Ed² in handen bekoomen, zoo als

(meeste

1798

meede die van een proces crimineel jegens drie mit-
tairien over verscheijden dieverijen van lands polver
rijt het magazijn binnen het fort Coenraadsburg op
S^t. Yago gepleegt, welk fait voirzeker niet zoude zijn
geschied, had de commandant van dat fort Lieutenanti
Bergeman betere zorg voor de sleutels van het maga-
zijn gedraagen, met dezelve open behoorlijke plaets
te verzeeken, nochte geen branderijn in gemelde ma-
gazijn doen leggen, en die door zijne negerinne te
laaten vernegoticeeren; zullende deeze delinquanten
binnen korte draagen door de Krijgsraad verden ge-
vonnisd, en hun welverdiende straffe na de wetten
van den lande daarvoor koomen te ontfangen.

L^{ro}-CCopia's landschiltairieL^{ro}-C n° 51.-

Wel Edelen echtbaaren Heer!

Nij ondergeteekende officieren neemen de vrijheid met
allen Eerbied Uw Wel Ed. d. d. 6te voorte draagen: —
Dat denijl Hm Ed. d. d. de Heeren Raaden der Colonien
hebben toegewezen aan het Militair ses rollen Bahia
Tabak van ijden hier ter rkeede koomende Portugeesch
schip, het welk daar meede is gelaaden, zoo is ons Kenlijk
dat den 6te deezer maand agt rollen Bahia Tabak
als reecognitie van het laast ten anker geleezene Portu-
geesch schip of cotter gijn verkoopt per publicque ven-
due. — Daar ons dit zeer vreemd en onoverwagt voor-
koomt, dog niet hoopen, dat hierinne wilkeerlijk ge-
handelt en niet gelooven kunnen, dat het militairie
van het geene, zoo hun door de Edel d. d. Raaden
alseen Klijn Emolument is toegestaan, zouden kun-
nen verstooken werden, maar veronderstellen ree-
den hiervoor, aangemerkt deeze Kleinigheid het volk
zeer sterk aanmaedigt, en van hun veel hooger ge-
wardeert werd als deeze tabak per vendue opgebracht
heeft; ook zoud' deeze verregaande quinnigheid wei-
nig tot verbetering der finantien bijbrengen, als
meede is Uw Wel Ed. d. d. 6te deeze tijds omstandigheden
te wel bekend; ook dat het volk aan tractement en
kleding al lang gebrek heeft gehad. — Dierhalven
verzoeken wij Uw Wel Ed. d. d. 6te met verschuldigten respect,
om

om eenige schriftelijke opheldering in dezen, oordeelen
het onse plicht als officieren te zijn, om Nu Wel Ed. c. d. d. dit
voort te draagen, en antwoord te versoecken, daarmede
wij ons naer omstandigheden kunnen verantwoorden.
In der verwagting wij de Eere hebben, met verschuldigten
Eerbied ons te tekenen. -

Nu Wel Edelen c. d. b. a. n. geloozzaamste dienaars
Elmina d. 7^e October 1798. - (w.g.) J. C. Liegelen

J. C. Bergeman

Copia E. d. l. -

Elmina den 8^e October 1798. -

Wel Edele Gestrenge Heeren!

In antwoord op Nu Wel Ed. e. missive vanden 7^e dezer dient,
dat wij nooit voorneemens zijn, om iemand van de be-
diendens ofte officianten ter dezer kuste, het zij in het
politieque ofte militaire eenigzints in kunne Emolu-
-menten te verkortten, ofte willekeurig te landelen
/ zo als Nu Wel Edelen zig in dergeloev missive gelieven
uitedrukken. -

De agt rollen tabak, die wij op den 6^e dezer bij public-
-que vendue hebben laten verkoopen, is aan ons voor
een douceur en geenzints voor recognitie aan de Re-
-public, door de capitain van de Portugeesche cutter
geschonken, alleenlijk uit hoofde hij permissie zoude mo-
-gen ahangen, om een canoa van de Equipage meester
m te koopen, betuigende gemelde capitain door zijne
-keeders uitdrukkelijk gebast te zijn, omgeene de minste
-recognitie aan de Republic, te betaalen, om welke
-reden hij deese agt rollen tabak uit zijn eigen privé-
-beurs aan ons als visite tabak had present gedaan, om
-met een canoa te kunnen werden gerieft, en welke
-wij niet hebben willen afslaan, om daardoor die wa-
-tie wederom herwaards te doen lokken, in verwagting,
-van betere tijden, wanneer wij sterk genoeg zullen zijn,
-om hen tot de volle betaaling van de recognitie te
-noodzaaken, en waartoe wij geen de minste orders heb-
-ben, om zulks met geweld te doen. - En dewijl wij
-alle mogelijke moeite aanwenden ter bekooming van
-middelen, om de agtenstellige kostgelden te voldoen,
-zoo hebben wij geen gebruik van zodanig douceur
-willen

willen maaken, maar goedwillig geschonken aan de Re-
publieg, en stond het aan ons, om daarmee te han-
delen na onze selgevallen, waarvan wij aan nie-
mand eenige reekenschap hebben te geeven. -

Zoo bij al dien MWel Ed² geen vertrouwen mochten stellen
in deeze onze informatie, kunnen MWel Ed² zig ten
dien eynde bij den Equipage meester Ruble nader in-
formeeren, die MWel Ed² de brieven zal toonen, waar-
voor deeze agt rollen tabak door de capitain zijn ge-
schonken, naar dien MWel Ed² deeze zaak zoo verre
uitpluist, dog egten met een verkeend begrip. -

Betreffende MWel Ed² reflectien op de resolutie van
de Raad der Colonien, waarbij de militairien ver-
der gebeneficeend van ieder Portugeesch, des welke zijn
behoorlijke recognitie betaald, met ses rollen tabak,
vinden wij in zooverre reedelijk, wanneer de reco-
gnitie behoorlijk werd voldaan, des welke een tiende
van de geheele laading is, en waarin de Raad der
Colonien van meering is geweest, dat zulks gelijk voor-
ken werd voldaan, en daarom, dewijl geene mili-
tairien negotie mogende drijven (als zijnde met
hun beroep niet compatibel, dog welke alhier weinig
werd in agt genomen;) aan dezelve die ses rollen
tabak van ieder Portugeesch hebben toegedagt. -

En moeten wij MWel Ed² afvraagen, dat zoo bij al-
dien deeze agt rollen tabak al voor recognitie
waaren gegeven en daarvan ses rollen tabak aan
de militairien vienden uitgereikt, hoe of zulks zou
de compariseeren, daar als dan de Republieg voor
hun gelue niet meer dan twee rollen tabak zoude
overhouden. - En zijn wij in het vergeekerte vertrou-
wen, dat de intentie van den Raad der Colonien (in
hun tijd;) alleenlijk is geweest, om zig gelue van de reco-
gnitie te bevoondeelen, maar geenzints, om het weinig
daar van koomende, in de zak der militairien te
jaagen, blyvende het altoos overgelaaten aan het
opperhoofd deezer Kuste, om na omstandigheeden
van tijd en gelegenheid zodanige resolutien te
altereeren, waarvoor hij en den Raad verantwoorde-
lijk zijn. - En dewijl deeze agt verkogte rol-

len tabak geenzints eenige recognitie zijn maakende,
oordeelen wij Wwel Ed^d klagten erroneus en onbillijk,
willende wij Wwel Edelen ten allen tijden, wanneer de-
zelfde reedelijk wende voorgebragen, daarin be-
looflijke satisfactie doen erlangen. —
Wat de verdere aanmerkingen van Wwel Ed^d aan-
gaat omtrent het gebrek van tractament en kleeding
der militairen, kan aan ons niet gemeeten worden, maar-
dien het Wwel Edelen zoo vel als een iegelijk genoeg bekend
is, dat er zeedert ruim twee jaaren geene toevroeren uit
Europa alhier zijn aangebragel; des niet tegenstaande
moeten wij dagelijks de klagten en klappersingen van
Wwel Ed^d tot het betaalen van dezelve met geduld aan-
hooren, even als of het onze schuld was, dat de mili-
tairien van hunne tractementen en kleeding werden
verstooken; daar ten contrarie zoo bij alden wij en an-
dere politicque bediendens hunne tijdelijke vermoogens
niet bijbragten en voor verschooten, wenschte wij te we-
ten, heedanig dan de militairen zig als dan zoude moe-
ten behelpen. — En vraagen wij andermaal in
dezen meede aan Wwel Ed^d of wij en andere verplicht
zijn, ons van onze tijdelijke middelen te moeten be-
rooven, om daar meede de militaire van onderhoud
te voorzien? Wij vertrouwen van neen, maar dat zult
alleenig uit een goed hart en geneegenheid werd ge-
daan, om in deze teegenswoordige criticque tijds om-
standigheeden, zoo veel soulaas toe te brengen, als
immer mogelijk is, welke wij wenschen dat door Wwel-
Ed^d meede in het oog mag werden gehouden, en con-
sidereeren, dat zoo bij alden wij en andere niet had-
den gecontribueert tot het onderhoud der militairen,
waar of die lieden als dan hun bestaan zoude vinden?
daar de politicque bediendens een geruimen tijd zoo
vel van kostgelden en gagien zijn verstooken geweest,
die evenvel zoo vel van onderhoud dienen te werden
voorzien als de militairen. —

Hiervoorde verneemen wij aan Wwel Ed^d verzoekte heb-
ben voldaan, en verbliven Wwel Ed gest. geaffectioneer-
de vrienden (v.g.) C. L. Bartels

36
Copia 'Lands militaire' - D'Elmina den 9de October 1798.

Wel edele achtbaare Heer!

Ontfangen hebbende Uw Ed. Achtb. Missive, van den 8de in antwoord op de onze van 7de dezer maand.

Wij hebben daaruit gezien, eenige vraagpointen aan ons gestaan, agten het onzen pligt Uw Ed. Achtb. daaroop te dienen, te meer zij voor ons interessant, en het moogt schijnen, alsof ons verzoek erroneus en onbillijke klachten waaren, zoo als gezegd word in gemelde Missive.

Dat by aldien de agt verkogte rollen tabak al reo-gnitie waaren, en hiervan zes aan het militair uitgereijkt zouden worden, wat dan voor de Repn-slig zoude overblijven, is gezegt twee rollen.

Wij hebben in onze Missive niet bepaald hoe veel aan het militair zoude worden toegestaan in deze tijds omstandigheden, maar hebben volgens onzen pligt gehandelt voor onze onderhebbende militairen te spreken, en zijn niet van zints, om ons onzen pligt tot een verbreeken maaken te laaten. - Van geen mensch!

Dat de agt rollen tabak geen volle reo-gnitie zijn, is ons heel wel bekend, en vond thans aangemaakt als een present, zoo als meer maalen is gebeurd, dog het militair heeft aandeel gehad, dus kan dat geen pluisen genaemd werden.

Getreffende de vraag of dit Uw Ed. Achtb. en andere politieque personen verplicht waaren, zig zelven van haar tijdelijke middelen te berooven, om het militair daarmede te onderhouden?

Wat belangt het geen Uw Ed. Achtb. hebt aan het militair verschooten, zijn wij ten hoogsten dankbaar; wij wenschten wel dat wij vermoegend waaren, om iets te kunnen bydraagen tot onderhoud, tog hebben het geluk niet, om in onze posten te kunnen profiteeren en overhouden; en evenwel doen wij onze best, wat in ons vermoegen is, en zonder groote opheffing willen ook zorge draagen Uw Ed. Achtb. niet lastig te vallen, om alle billere voorwerpen voor te koomen.

Wij hebben alleen onzen pligt in 't oog gehouden, en eenige onderstand voor 't volk versogt, dewijl zij met niets in zoolangen tijd niet bestaan kunnen, als waarvoor zij ook die-

-nen, en

en buiten dienst wel hun bestaan zullen vinden, zoo
goed als veele duizenden zonder ons, maar geenzints
dagelijks afgeperst, zoo als Nw Ed. Chtb. zig gelieft uit-
te drukken. - Naarom deze vraag onnodig was. -
dangaande Nw Ed. Chtb. reflectie omtrent het nego-
tiëren, zoo zijn mij meede van gevoelen, dat zulks
zoo van de een als van anderen wel niet zoo stipte-
lijk naagekoomen werd, zoo als ons wel bekend is. -
Hier meede gelooven mij aan de vragen van Nw Ed.
Chtb. beantwoord te hebben. -

Hebben de ker met verscheeldigten respect ons te onder-
teekenen Wel edele Chtbare Heer!

Nw Ed. Chtb. dw. Dienaars (w.g.) J. N. Ziegeler
J. C. Bergeman
deoordeert met zijn origineele. - J. H. Menke, $\rho = \text{secr}^t$

1799

origineel nr. 2

an 3de p^t in han

an van het Dep^t

an Comm. in Trin.

p^t .. van veld en

Def.

p^t .. van Pol. en der

Just.

opie van zo veel

betreft gebrek aan

toevoer etc. aan

gedepnt. te doen

standam tot

informatie. -

van Haag 16 Aug 1799.

R. J. Kloon, by als

onken secretaris

generaal

Extract from letter from President C. L. Bartels, to the Com-

mitte (ut supra) dd. ut supra 4 Februarij 1799. -

nr. 53. -

Orig. nr. 2. -

Meele Burgers!

Aan het Committee . . .

geleegenheid gevonden hebbende, om de Dupli-
cate vande laatste door mij in de Raaden Boekhou-
der-Generaal de Wit van Nw Ed. Chtb. geschreeven, over
de West-Indien te kunnen verzenden, heb ik noodig geacht,
ten eijnde Nae Edalens verder
betreft gebrek aan bericht te doen toekoomen hoedanig mij ons jeegens voor-
toevoer etc. aan zig alhier jammerlijcs en elendig moeten behelpen, gene
ressourcen, geene toevoer, en daagelyksche klagten van de
bediendens, dog het meeste vande militairen, om hunne
tractementen doen mij het leeven aller onaan-
genaamt maaken, en velt gebrek ten gevolge heeft ge-
had, dat voor eenige daagen geleeden verskeijden
vande tapoeyers soldaaten hebben genevalteend, en ver-
volgens gedeserteerd met hun geweer en wapenen, alleen-
lyk omdat men niet in staat was, dezelve tractemen-
ten te kunnen betaalen, waardoor ik genoodzaakt bin
geworden, om de klokste Lands slaasen te wapenen, tot
bevaling en verdediging vande beyde hoofdposten
Elmina, en St. Jago; willende zeders die eigendommen
vande Republiek kunne kostgelden met een veyning
avan

avanceeren, dan daagelijks met een slecht ras van volk
 (zoals de Tapoeijers zijn) te verden gebrouillert, waarbij
 nog komt, de Chicanes, en eijgendunkelijke handelwijze
 van de heeren officieren, zooals voor eenige daagen is
 gebleeken, hoedanig die lieden denken daar in plaatse,
 dat zij zouden meede verken tot beveijliging van de
 rust; alles te werk stellen de zaaken alhier nog ver-
 der inde war te helpen, en met het minste wat men hun
 sentimenten niet overeen stemd, oogenblikkelijk hun-
 ne demissien afvraagen, ofte zig in arrest begeeven,
 voornamentlijk de commandeerende officier J. K. Zie-
 gelen, die goed vond, om overeen bagatel met een vrij
 mullat, dewelke eenige militairien, die vrij van dienst
 waaren, tot geduld had aangemaand, tot dat 'er
 toevor rijt Europa zoude zijn gekoomen, zijn zijd-
 geveer tot twee maalen mijn op het gouernement toe-
 zond, en begeerende, dat hij gelue tot mij zoude koo-
 men, ten eynde de oorzaak van deeze vreemde han-
 delwijze te onderzoeken, zyns refuseende, en zig zon-
 der eenige reederen in arrest begaf; weshalven tee-
 gens deeze miobedientie heb geprotesteert, door welke
 gemelde commandeerende officier tot inkeer kwam
 met dien mits, dat ik die vrij mullat ten schenpste
 zoude verbieden, mit uerwolg zig met de militairien
 niet meender te bemoeijen, als wanneer hij zijn dienst
 weder zoude presteeren; wat wilde ik doen? om de
 goede rust te bewaaren, moeste daar in bevilligen, als
 mijn handen teegenwoordig gebonden zijnde, alho-
 schoon deeze vrij mullat geen het minste quaad had
 bedreeven, maar alleenlijk die soldaaten tot bestvil-
 le tot geduld had aangemaand. —

Mijt welke Welld: zooals meede rijt onze voorige aan-
 schrijvinge genesezzaam zal gelieven opte maaken,
 hoedaanig wij alhier de zaaken moeten schikken tot
 behoud van de bezittingen, en welke onmogelijk met
 leedige handen kan geschieden, diens veegens gelieve
 Welld: te zongven, dat wij rijt onze nood verde ge-
 red, zijnde wij thans aan de bescherming van de
 voorzienig hejd en ons eijgen noodlot overgelaten,
 en zooer met spoedige hulp koomt, start het te vree-

-zen (zoo wij al niet vallen in de handen van de vijand) allen van gebrek zullen moeten vengaan. -

Ook gelieve N^wel Ed^l te considereeren, dat het nu reeds een jaar verloop is, dat N^wel Ed^l aanschrijvingen om de Regeering alhier hebt gedaan, met belofte ons ten spoedigste van toever te zullen doen voorzien, dog welke tot heeden nog niet is koomen opdraagen, veel mindere eenige nadere schrijvers, hoedanig wij ons moeten gedraagen; men moet hier uijt bevroeden, het in Europa gantsch niet voordeelig uijtzielt, en in lange nog geen secours zullen hebben te wagten; om welke reedeneren ik wensche, dat N^wel Ed^l goede raad aanschafft, of teusche aanschrijvinge doen, naardien ons allen leeven met verlies der bezittingen in de vaagschaal hangt. -

Ik voor mij zelve doe alle mooglijke moeite, om zoo veel als het aan mij ligt, het draagende giet te houden met een ieder der goede politieke bedienders, ja tot vrijlieden nielluis contributionen af te smeeken, gelijk ook reeds aan de vrybeurger Jan Chieser gelyks heb moeten doen, wildo men de politieke en militairien eenige onderhoud bezorgen, die dan ook de goedheijd heeft gehad, ons met twee duizend guldens te gerieven; waarvoor wij hem een wissel van gelijke waarde op N^wel Ed^l hebben ter hand gesteld, in vertrouwen, dat dezelve niet betaaling (zoo als wij ook verwagten, dat meede onze vorige getrockene wissels) zal warden gehonoreert; zijnde men in de noodzaakelykheid gesteld, om de geprotesteerde wissel N° 1, die aan mij door gemelde J. Chieser met het protest is overhandigt, aan N^wel Ed^l terug te moeten zenden, ten einde dezelve niet kosten en schaade aan de lunder te voldoen; dewijl wij alleen voor ons zelve niets meender behende, andere goede lieden moeten aanspreken, om het hunne voor de Republiek voort te schieten; met hun goud in case, en derzelve koopmanschappen in de magazijnen te brengen, teegens betaling van wissels, en zoo zodanige wissels door N^wel Ed^l niet werdende voldaan, maar zonder eenige gegronde reedeneren geprotesteert, moeten zodanige

braave

braave lieden hun ruine notorie volgen, ander goedwe-
lige worden daar door afgeschrikt, en het vertrouwen
is met ons uijt. -

Gh moet herhaalen het verzoek, om deeze kust zoo spo-
dig mogelijk van bekwaame lieden te doen voor-
zien, en wel voornaamentlijk van een beguaam
boekhouder-generaal, en een boekhouder bij de Gen-
eraale boeken, een kundig secretaris, en eerste clereg
en booven al vast ervaren chirurgijns, van welk
laaste men thans in het geheel ontbloot is, verdedende
deeze post een genuijme tijd door de p^{le} secretaris
clenke waargenoomen, en is men zoo schaars van
bedienders alleen voorzien, dat de buijten comptoires
niet meender kunnen werden bezet, ende geene, o
op de respectieve comptoires als clerequers fungeeren
bestaan, in't geheel uijt een getal van vijf perso-
nen, dronke en gekken sijeten, waarmede men
niets kan nuytrichten en beeter geschikt aan het
keijbloeck te werken, dan de per te regeeren. -

Onder welke niet gegronde reeden moet werden ge-
plaast den adisitent Jan van Dijk, zijnde deeze pe-
zoon met de dood van nijlen den boekhouder ten
soldij J. W. Sendes tot het p^{le} waarneemen van die
post geavanceert, en door het overlijden van ver-
scheijden goede bedienders met het verkoop der na-
latenschappen eenig vermoogen verkreegen hebben
de, zodanig nuytgespat, dat hij ten naasten zijg
niet heeft ontzien gehoud, om mij toe te voegen, de ge-
heele boel in de war te willen helpen, alleenlijk
omdat hem voor oogen niend gehouden de onge-
permitteerde onkosten, die hij ten lasten van de bo-
del nijlen den commies van Stuyvesant inbragt,
tot inkoop van Porter bier, geneeex et^{pro} geduween
de het inventariseeren; dit heb ik oogluikend
laaten voorbij gaan, als thans de tijd beblouwende
en men niet al kan doen, wat naar billijkheid
moeste geschieden; dog zijne brutaliteyten zingern
eijndelijk zoo ver, dat onlangs aan hem een goue
zijnde ten hand gesteld ten betaaling van de agten-
stellige tractementen aan den Lieutenant der

chitillerij

Artillerij J. C. Bergeman, en deeze officier met tijdig ge-
noeg waare de zin van hem koomende, om dat traete-
ment af te haalen, had hij van van Dijk goed gevonden,
om dat goud brieven mijn voorkennis teegens zijne eij-
gene soldij quitantien te liquideeren; over welke kan-
delwijze hem gevoelig heb onderhouden, met last dat
goud (als alleenlijk geschikt ter betaaling van traete-
menten) aan de Lieutenant Bergeman af te geven;
waerop hij van van Dijk mij met duidelijke woorden
te kennen gaf: dusdoende werd... de langer soldij boek-
houder te willen zijn, eischende ter gelijken tijd, dat aan
hem het montant van seeven duizend guldens goude
weden betaald, die hij zijde aan de Republiek te hebbe
voorverstrekt. -

(NB Daar hij voor circa twee jaaren genoeg had te doen,
tot het bekoomen van zijn daagelijksche nooddruft, en
godanig capitaal alleenig te danken aan het ongeluk
van andere uijt de procento's van het verkoop der mala-
tenschappen) om welke redenen hem alsdan ook zonder
eenige forma van die post heb gesuspendeert, latende
hem na gedaane verantvoording zijn dienst als adsi-
stent gelijk voorheen weder presteeren; zijnde men hier-
door in de noodzaaklykheid gesteld, omde onder om-
mies Ct. Schmid (de welke voorheen die post provisioneel
heeft waargenoomen, dog door de komst van vijlen den
effectieve boekhouder ter soldij Gerdes was gelicentieerd) in
zijne plaats aan te stellen, wilde men het soldij comp-
toir in order doen verblijven, of zoude men anderzints
genoodzaakt zijn het zelue uijtgebreel van de weynige
en deskundigen bediendens te moeten slijpen; en welke
egter bij onverhoopte sterfgevallen te vreezen staat te
ynllen moeten geschiedens als zijnde zoowel van de
noodige bediendens als onderhoud uitgeput. -

Mijt alle het welke Welld: gelieve op te maaken, haeda-
ning het met ons alhier geschaapen is en geve het aan
Welld: zijze oordeel, hoe noodzaaklyk het is, dat wy
zonder tijdverzuim van alle het noodige werde voor-
zien, zijnde de vooruitzichten zoonaar, dat zo'er geene
spoedige verlossing komt, de meeste van ons nog weij-
ning overgebleevene zoo door ongemakken als chagrijn,

de laatste tol aan de natuur gullen hebben betaald, voor en al eer, dat men het gensegen gullen moogen gemeten met de ontvangst der beloofde onderstand, voor onze geleedene Kommer en Elende. —

In handen van een Generaal - Berouigne, om het Committé te dienen van consid. en advijs. -
Extract from letter from President C. L. Bartels and councille H. de Wit to the committee (ut supra), dd. ut supra 25 Aug. 1794
N. B. N. C. N. 59. - Tripl. N. 12. -

aan het Committé Tot de zaken der Colonien en Bezittingen van de Bataafsche Republiek in America en ter kust van Guinea. —
leede Burgers!

Wij hebben wel ontvangen Duplika-ten van Wél Ed^e Missiven, in dato 23e Januarij en 13e Februarij des gepasseerden jaars; bij de eerste ingeslooten copie van den requeste doonde Wél^e Scheuer, ten saueur van haar zoon, den commies J. F. Scheuer aan Wél Ed^e gepresenteerd, en bij de laatste decreet van de constitueerende vergadering et^{ca} zijnde de origineelen van die beide missiven ons niet ter hant gekomen; moogelijk opgehouden, dan wel in de weg na herwaards vermist ofte verduijstend. —

In antwoord op de eerste geeven wij ons de Eer Wél Ed^e te melden, dat den commies Scheuer doonden Raad der Colonien in die qualiteit is aangesteld uijt hoofde die persoon eenige jaaren tot Suriname als Directeur op plantagien gefungeerd hebbende, men vertrouwde, geen geschikt te zijn, om alhier ter kust eenige gronden te cultiveeren tot het beplanten van coffij, catoen et^{ca} tot welke zijnde velgemelde Raad der Colonien aan de regering alhier aanschrijving heeft gedaen, dat hij Scheuer bij deszelfs arrivement van een kleyn fort zoude vorder voorzien, zoo als Bereoe, welke een Ed^e lens vermeende het best tot de cultivatie geschikt te zijn, blijkens Missive ex patria in dato 14^e Februarij 1794, geaddressieert aan wijlen den Directeur generaal J. de Veer. —

Kort na de aankomst vanden commies Scheuer in dit gewest, viend dezelveen al tid in de vergaderingen grammeerd niet teegenstaande hij geen de minste kennisse nochte wetenschap had van de gebruyke en costumen dezer lande; dit gaf een

schok van de oudere bedienden, waar onder verscheiden
waaren, die vijf à ses jaaren als ondercommiesen fort
van weynig belang hadden geadministreert; den Di-
recteur generaal de Veer gepatrieerd zijnde, had den
oud President van der Trijp de Regeering aanvaard,
dog door kuyperijen van de commiesen Tuim, Schmid
en Stuyvesant, de capitain van de Infanterij de Kleij,
en die van de Artillerij Teco, genoodzaakt zijnde, zijn
post als President weder te moeten leggen, alleenlijk
omdat gemelde Tuim (die door wijlen den Directeur-
generaal de Veer tot effectief Raad was verheven: / de-
zelfs plaats konde bekleeden; in deeze voorvallen had
Scheuer de eerste roll gespeeld, en den oude van der Trijp
opeen aller insolentste manier behandeld; den com-
mies Tuim het Presidium aangenoomen hebbende, was
dezelven benevens den Raad bedagt, om de commies
Scheuer op alle mogelijke wijze te favoriseren, en von-
den goet / contrairij de wille van den Raad der Coloniën
hem te begunstigen met het commandement tot Ce-
cra, een fort van oudsen, altoos toegewezen aan op-
per commies en Raaden, als zijnde eene van de voor-
naamste bezittingen, en geschikt voor een rijtgebrij-
de negotie, dog geenzints tot de landbouw of culti-
veering van producten; hier meede nog niet verge-
naegt, bragt het den opgeworpen President Tuim bij
de overige leden van den Raad (zoo verre, dat
Scheuer ende de commies van Stuyvesant als effectieve
Raaden wienden aangesteld met last om hem daar-
voor te houden, en te respecteren; iets dat alhier ter
Kuste nooit was gebeurd, en alle oude bedienden
vreemd moeste voorkoomen, als alleenlijk de vervul-
ling van zodanige ambten, den souverein toebe-
hoorde. - Ten commies Scheuer tot Ccra circa twee jaa-
ren het fort aldaar geadministreert hebbende, arriveer-
de sij ondergeteekenden ter Kuste, en vermaamen aan
ctrim (de eerste hollandsche plaats, alvaar aanlan-
den;) het overlijden van den opgeworpen President Tuim
met verstande, dat de bezittingen van de Republiek
als regering los waaren, onder de handen van den com-
mies Schmid (een gebrekkig en niets beslijtend mensche.)

Wij haasten ons dienhalven zoo spoedig mogelijk na
het Hooftkasteel te koomen, ten eynde alle vooruitzien-
de uerwaringsen te stuyten, te meer daar alle depes-
ches en andere secrete papieren onder onze bevesti-
ge vaaren; bij onze aankomst vierden wij door de
opgevoopen Regeering geheel indifferēt behandelt,
dat ons deede noodzaaken den oud-president van
der Grijs in zijn azylum in de armen te neemen, en
te bidden, de Regeering weder op zig te neemen; den
ouden man veel geleeden hebbende van losse jonge-
lingen en stupide weezens (die hem als gedwongen
hadden de post van President te abandoneeren)
vond vele quaringheeden, als door clagrijn dezelfs
leevenskrachten te zijn uitgeput, dit ambt als op nieuw
te aanvaarden; egter op onze aankomendend ver-
zoek eijndelijk zulks accepteerde, met belofte aan
onze kant/ zijn ^{id^e} te quarendeeren, geene overlust van
iemand toegenaamd te zullen verden aangedaan
op deeze belofte nam den ook den oud-president van
der Grijs de regeering weder aan; men opende in den
Raad het paquet papieren ^{et^{ra}} door ons uijt Euro-
pa meedegebragt, en men bevond onder dezelve
eene resolutie vanden Raad der Colonien indato
15^e Junij 1795, waarbij alle politieke bediendens, de-
welke forten administreeerden werden bepaald,
welke administratieen aan hen was opgedraagen,
zijnde bij die resolutie den commies Scheuer het fort
tot Boutrij toegevoegt, om welke reedenen den Raad
alhier alsdan ook hem Scheuer aangezeggende,
van zig dervwaerts te moeten verwoegen; men had
verwagt, dat hij staande zijn verblijf tot Decra, in-
gevolge deszelfs engagement met begunstiging van
een ambt (i: hoore onder bediendens in dit onge-
zond gewest, die kunne beste leevenskrachten in den
dienst door ongemakken hebben verspild; hij in
den tijd van twee jaaren, ten minste eenige profy-
ten aande Republiek zoude hebben doen opleeve-
ren met ueltveeren van eenige producten tot Decra,
te meer daar hij meer dan een getal van seeventig
lands slaaven onder zijne Directie had; zoo heeft de
uit-

uitkomst doen blyken, dat hij Scheuer niets anders heeft behartigt dan zijne eigen profyten met het drijven van zijne particuliere negotie, en om onkosten verouzaakt met dwaaze verbouwingen aan het fort, die nu allen onder den voet liggen;) zonder eene sim-ple koornair te hebben doen voortbrengen, waarvan de tweede ondergeteekende in derselfs capaciteit als boekhouder generaal desnoods valable bewyzen kan opleeuen; en wat betreft zijn gedrag, met de natu-turellen tot eeuwa, moet het zelve gantsch niet te prijzen zijn, dewyl hij bij zijn vertrek vandaar genoodzocht is geweest, derselfs toevlucht bij het Deensch gou-vernement te nemen, ofte zoude anderszints door de eeuwa'sche zijn opgepakt geworden; aan Gortrij heeft hij Scheuer nog slimmer met de onderhoorigen gehan-deld, alwaar hij het zodanig heeft verbroddeld, dat een generaale opstand onder die natu-turellen tegens hem is ontstaan; Lands slaaven dood ge-schooten, de gereedschappen van de jaagerij aan de Repnblick toebehorende geroofd, de overige lands-slaaven verjaagt, en de geheele hout jaagerij om zijn knevelarijen vernietigt, ja zoo, dat men aldaar geen plank zelve mee kan laaten jaagen; en is men verplicht geweest, wilde men die bezitting niet door de onderhoorigen aan de Engeloken natie zien overgeeen, hem Scheuer in handen vanden fungeerende fivaal te stellen, gelijk wij voorheen bij alluise aan Nwelld: indato 25te October des gepasseerde jaar hebben gemeld gehad; en waare het niet geweest uit gebrek van be-dienders, en om de Europeanen niet tot spot van de neegers te stellen, zoo had den Raad op alle de inge-koomen bewyzen jeegens hem Scheuer genaegzaam gronden gehad, hem als misabil vande eze kust te verzenden; dog zulks in consideratie zijnde geno-men, heeft men hem van Gortrij verplaat tot na Fac-waraj, alwaar ook de jaagerij is verlegt, in hoop hij Scheuer met die onderhoorigen zig beeten zal ver-dwaagen, daar wij echter voor vreezen, t niet lange zal stand houden, als nu met het schrijven dezes weder in een neetelige omstandigheid zig inge-

116
-nikkeld hebbende, die daaglijks onaangenamen be-
-dens aan dit gouvernement veroorzaken. -
-In het kort Wel Edele Heeren! om ons pond berstig ui-
-te drukken, zoo is den perzoon van J. F. Seheer een
-sujet, dat gantsch niet is geschikt, om de admini-
-stratie van het geringste fort waarte neemen, als
-meer zijn neijging volgende, om zijn tijd met loeg-
-loopen in plaisir aan dit Hooftkasteel te verspillen
-dan order op zijn publice en privé affairen te
-stellen. - En moeten wij teeffens Wel Ed:
-met alle Gerbied onder het oog brengen, dat de onde-
-vinding heeft geleerd, het gantsch niet oirbaar is
-voor het welzijn van de Republiek op goed vertrou-
-en goodartige sujetten na dit gewest te zenden met
-het bewind van aanzienlijke posten tot nadeel en
-grievue van oudere bedienders. - Wij willen wel be-
-kennen, dat thans verscheijden fortten door adsinen-
-ten, ja zelf door militairen werden geadmini-
-streerd, egten geschied ynulks nijt noodzaaklykheid
-en gebrek van negotiairen, waar meede wij minde
-moeyte hebben, dan met zommige effectieve commar-
-dantens. - Wij hebben onsover het gedrag
-van den commies Seheer wydloopig gedeclareerd,
-ten eynde Wel Ed:^r hier omtrent de gegrondheijd
-van de klagten (: in voormelde requeste serwat :)
-zoude kunnen oordeelen in vertrouwen daar mee-
-de aan de intentie van Wel Ed:^r te hebben vol-
-daan. - Meede is bij ons ontfangen Wel
-Ed:^r origineele Missie van den 10de May A. P. met
-de daarbij ingeslootene publicatie van het vjftve-
-rend berind tot de werkstelling van de staats-
-regeling, zoo alsook het ontwerp der staatsregeling
-zelve, welke Publicatie beneevens het Decreet van
-de constitueerende vergadering, wij op den ontfangt
-(: zijnde den 9de Februarij dezes Jaars :) alhier hebben
-doen afkondigen, en laaten aanplakken, en ter ge-
-lijken tijd verzonden na de respectie bueyten for-
-ten, om aldaar insgelijks te vonden gepubliceerd,
-en ter affixie gebracht; overigens hebben wij het ont-
-werp der staatsregeling aan een ieder ter lecture
-open-

opengelegd. op dat zoo wel de bedienden als de weynige
wylieden slaar van kennise zoude kunnen draagen.
In gemelde ontwerp hebben wij in opmerking genomen,
het 253^e artieel raakende de Colonien en Bezittingen
in America, en ten kuste van Guinea, en wel dat de
onkosten ontrent het huishoudelijke door de inwon-
ders in die gewesten, als alhier ten kuste moeten ver-
den gedraagen. — Dit vermeerren wij (ouder correctie)
dat ter deezer kuste bezwaarlijk kan warden ingevoerd,
in de West Indien alwaar genoegeaame colonisten ge-
etablisseed zijn, kan zyns met alle geschiktheid ge-
schieden, alwaar de Inwoonders voor een reeks van jaa-
ren gewoon zijn, modicque lasten te betaalen; dog
geensints in deeze gewesten, daarde naturellen door
overlevering van hunne voorouders ingeboezemd
zijn, van te willen hebben, maar niet te geeven, dan
teegen dubbele vergelding; en zoo daast men hier toe
met geweld wilde overgaan, stond het te vreezen men
een algemeene haat, ja zelf eene opstand teegen onze
natie zoude te weeg brengen; Welk ed: gelieve te exa-
mineeren de kust boeken van jaaren herwaards, ra-
kende de onkosten voor den Inlander tot beveiliging
der bezittingen, waar uijt zal consteeren, dat het al-
hier meer noodzaaklijk is, om vermoogen te hebben,
om de loontrekkende Inlander hunne kostgelden op
de behoerlijke tijd te betaalen, dan (: zoo als tee-
genwoordig bij gebrek van tevoor:) hen te laten wag-
ten, en nog daar en booven lasten op te leggen, die
ongewoon en vreemd aan de naturellen zoude voor-
koomen; hebbende wij genoeg te doen, om hen in
teugel te houden, waar in onze natie als nog beeter
slaagd, dan anderen, zelf in deeze critique tijds-
omstandigheeden van alle noodvendigheeden
ontbloot; niet teegenstaande dezelve menig-
maalen door de slechte handelwijze van zommige
commandanten der buiten comptoien rechtmatige
klagten kunnen inbrengen, zooals wij kartelings om-
trend der commies sekerer hebben moeten onderwin-
den van de koning der Ouyantijnsche landschappen,
met het niet voldoen van deszelfs kostgelden, ten be-

- draagen van veertig oncen koopmanschappen, ofte
 sientig oncen goud, zijnde tuintig maanden kostgeld
 dewelke hij Scheuer egter in zijne maandpapieren
 had verantwoord, en voldoening ontfangen in zijne
 administratie tot Clevea, aan hem door de opgenom-
 pen President Duyn en destijds zijnde Raaden in
 den jaare 1795 opgedraagen, het welke voor onze re-
 spectieve natie met weinige verachting bij die van
 de Deensche en Engelsche in dat territorium landelend
 heeft veroorzaakt, dewijl hij Scheuer van Clevea is
 vertrokken zonder bovengenoemde Assiantijnsche
 Koning te voldoen, die altoos in 't denkbeeld is ge-
 bleeven, dat de Republiec hem die Somma van
 veertig oncen schuldig was, en mijn als Praesident
 daarom is lastig gevallen; zoo hebben den commies
 G. F. Scheuer moeten noodzaaken tot de betaaling
 aan den Assiantijnsche Koning zijne veertig oncen
 koopmanschappen. - Hieruit loopt den eerst on-
 dergeteekende, Wel Ed^l zal kunnen zien, met wat
 bediendens men zig hier moet behelpen. - Den eerst-
 ondergeteekende zoude geen ogenblik in twijfel heb-
 ben gestaan, om hem Scheuer als een misaame
 schelme weg te jaagen, en te doen vertrekken van
 land, dog heeft zureks moeten agterlaaten, mit hoop-
 de van de weinige bediendens hier ter kuste; daarom
 keerkalen wij nogmaals Wel Ed^l dog zoo spoedig
 mogelijk eenige bequame bediendens uitzenden,
 dat de overige om hun slecht gedrag, ^{en} dronkenschap,
 kunne demission kan werden gegeven, en de kust
 eens van die slechte sijjetten recht gezuiverd werd.

In handen ...
 ut supra

Extract from letter from President C. L. Bartels to the com-
 mitte' (ut supra), dd. ut supra 25 Aug. 1799. -

N° 60. -

Tripl^e N° 3. -

En maandien de Republiec onder Ultimo Februarij
 dezes jaars ruym eene capitaale somma van Een-
 honderden sientig duizend guldens ten agteren is,
 zoo wel voor agtestallige te goed hebbende kostgelden
 en tractementen van politieke en militairen, kost-
 gelden worden inlander, zoo als meede gevallenne

onkosten, en gedaane, en onbetaalde voorverstrekkin-
gen, dewelke maandelijks met mijn twaalff duij-
zend guldens werd vergroot; en de wissels het eenigste
(middel zijnde) door het niet bekoomen van toevoren
(niet Europa!) om ons eenige onderhoud te kunnen
verschaffen; zoo vinde mij genoodzaakt te moeten
afrijken van de resolutie vanden Raad der Colo-
nien in dato 13^e Aug^o 1795, waarbij bepaald is van
niet meer dan ieder maand, dan f. 50001-:- te
moogen trekken; hetwelke heel wel is ingevriegt, van-
neer de magazijnen opgehoopt zijn met goederen
en toevoren geschieden; dog is in lange na niet vol-
doende mi de jeegenswoordige tijds omstandighee-
den, ontbloot zijnde van alle het noodwendige! -
Weshalven de vrijheid neeme Uw Ed^o te berichten,
dat wil men het crediet alhier nog een weinig
gaande houden, en zodanige lieden, die goed
genoeg zijn, het kunne voor de Republiek voort-
schieten, met wissels op zijn tijd te gerieven; mij ver-
plichtachte, om des maands eene zomma van
twaalff duizend guldens te moeten trekken, hetwel-
ke nog in 't geheel niet bestaambaar is, om het
twaalffde gedeelte van het agterstallige tegemoet
te koomen; in het gunstige vertrouwen, dat Uw Ed^o
hierinne zullen gelieven genoeg te neemen, en
dusdanig montant in wissels de voldoening voor
dezelven op zijn tijd zal doen afgeeven. -
Vender gelieve Uw Ed^o inzachtig te zijn met het uyt-
zenden van negocianten, militairen en train-
personen, eene exacte monsterrolle te voegen in
order hoe dezelve geplaatst zijn, en maniere als
bij de voor maalige West Indische Compagnie, met
annotatie wat een ieder van hun in Europa
hebben genooten, om zodanige lieden daarvoor op
de soldijbaeken te kunnen doen belasten; zoo als
meede bij het uytzenden van goederen, van wat
natuur dezelve ook zoude moogen zijn, dat op de
facturas van dezelve tot medicamenten inclus
agter ieder artikel werde gesteld de prijzen (: in-
gevolg onze soorige gezondene petitien, dewelke
als

als teegenwoordig met koopmanschappen en rivres,
ten minste twee maal mag werden vergroot),
waarvoor die goederen alhier werden gezonden en
voor welke waarde men dezelve ten dezer kuste
kan vendebitteren; ten eijnde de balance der boe-
ken opeen gereegelde voet te kunnen sluyten, al-
-zoo men anderzints niet in staat is, om zonder
een gefixeerde prijs, zodanige goederen in de
onkostrekeningen te brengen, waardoor dikmaal
verwarringen koomen te ontstaan -

Zoo bij aldien Wel Ed: voornemens mogte zijn me
te continueeren van zelve munt na deeze kust in
betaaling van tractementen voor de militairen te
zenden, zoo gelieve Wel Ed: te voorzien, dat zodan-
-ge spatie werde gemunt in stukken ten waarde van
een geheele, halve, quart, en agste Rijksdaalder,
de geheele Rijksdaalder niet meer bedraagende
dan om teegen 50 stuivers alhier te werden nuytge-
-geeven, en zoo na advenant de kleijnder munt
vooreenkomstig de nuytgaave van het heele, halve,
quart, en agtste Engels goud, maar meede de meest
kleijne leevensmiddelen in dit gewest verde inge-
-kooft; eften geene oude dubbelde stuivers, nog te
druyten, denelke waarde Inboorlingen van geen de
minste nut zijn, en bij hem niets meerder waard
dan om weg te werpen. -

De vrijburger Jan Elieser, door welke wij in staat zijn,
met behulp van zijn correspondent den Heer Flavie en
comp^e in London, Wel Ed: aanschrijving over Eng-
-land te kunnen doen, en door dat-zelve canaal
weeder antwoord van Wel Ed: te bekoomen, heeft mij
onlangs bij de overgaave van Wel Ed: laaste Depeches
berigt, schrijvens van zijn correspondent te hebben ont-
-fangen, waarbij die keer zwanigheid maakte, de
brieven van Wel Ed: na deeze kust te verzenden,
nuyt hoofde het buyten couvert was verzeegeld met
cachet van het committee, meegende dat dusdanige
brieven suspstien zoude kunnen veroorzaaken, en
daardoor werden opgehouden, ofte geopend. -

Dienshalven gelieve Wel Ed: de omzichtigheid te
mee-

neemen, om het buiten couvent van de Tepeches, (i de vel-
ke Nwel Ed^s naar deeze kust over Engeland zoude koo-
men te zenden:) met een particulier of eenvoudig ca-
chet te doen verzegelen, en dus alle vermoedingen
te vermijden; mooglijk zal dit de reedenen zijn, de ori-
gineele Minisiers van Nwel Ed^s aan mij met zijn ter
hand gekoomen. —

Nij zijn steeds werkzaam tot uitvinding van hulpe, om
onze goede voornemens te onderschraagen met aan
de noodlijdende eenige hulpe toe te brengen, die in
waarheid onder de meeste bedienders aller deplora-
belst is, en niet weinig verschilt met de samsedig-
ste bedelaar in Europa, dewijl leevensmiddelen in
dit gewest schaars zijnde, en om het weinige te bekoo-
men, goud werd vereischt (bij gebrek van goederen
debitabel in deeze contrijen:) waar van goddinnige
lieden door het niet bekomen van kostgelden nog
tractementen zijn ontbloot; en wel voornamentlijk
van de eerste, welke aan hun in geen tien maan-
den hebben kunnen werden voldaan, hoedanig die
aarme bedienders zig op deeze kuste moeten behelpen,
en meernig maalen met een langerige maag rond-
loopen, en met droog neegen brood zig moeten verge-
noegen; dat zij nog natuur-nood kunnen ge-
bongt krijgen van de naturellen; en hebben dus op
den 20^e August dezes jaars wederom den Raad doen
convocceeren, ten einde te beproeven, of zij wederom
zo als in 't voorleeden jaar in de maand Septem-
ber eenige van de, nog gegode bedienders, eenen
gelijk als wij, konde bereegen van hunne tijdelijke
vermogens te employeeren tot dat goede voornee-
men, egter zonder eenige de minste vrugt, werden-
de wij tot onze grootste verwondering, daarin geheel te
leur gesteld door de volkoomen weigering van de Equi-
pagie meester Jacob Ankle, als de eenigste zijnde,
die met goud in 's lands causa te brengen de gemoe-
deren konde bevreedigen, hedoelende die man, (al-
hoeschoon al wat hij bezit verschuldigt is aan de
goede hulpe vanden Souverain met hem in de
voordeeligste posten altoos te hebben geplaatst:)
al-

alleenlijk zijn eigenbaat, naar van blyken genoege zij hebben opgelevert met contant goud aan capitains van particuliere schepen, welke onder vreemde vlaggen hier zijn geweest, voor te schieten op vissels aan de reeders van joodaanige vaartuigen, en doordien weg zig quasie toond van geen bezit meer van dit nuttig meubel te hebben, om met eenige contributie een gewest van de Gataafsche Republiek te helpen behoeden (vrien hij als een inbooring van het zelue) verpligt is met zijn laatste penning te assisteeeren, en hij Rukle zijn geheele Fortuijn aander dienst van de West Indische compagnie, en den raader der Colonie verschuldigt is, waaruit Wel Ed^e kunt opmaken, hoe die Kapoeier zijne denkens wijs is, zullende liever t geheele land opofferen, om zijne hebzucht te voldoen, dan iets te willen contributeeren tot behoud van t land, daar wij en meer andere middeze netelige tijdsomstandig reeder, ons geheel fortuijn voor hebben opgeoffert, en moeten afvachten wat den uitslag en het vervolg met ons veldentken de zal opleeveren. - Het gedrag van die man laatten wij aan Wel Ed^e consideratie over, te meer daar wij vertrouwen zijn character door het menigvuldige remitteeren na Europa en neegers gedaane voorverstreking in vreedens tijd bij Wel Ed^e niet onbekend zal zijn. -

In handen
ut supra

Extrait from letter from President C. L. Bartels and councilor
H. de Wit to the Commitee (ut supra) dd. ut supra 25 Oct. 1799.

N° 63. -

Triplikaat. -

Alrede Burgers! Deze hebben wij de Eere Wel Ed^e gedeeltelijk met vergenoeging, en gedeeltelijk met leedweezen te schrijven. - Met vergenoeging, wyl den almachtigen God ons door een onoveracht toeval heeft uitkomst gezonden, en met leedweezen, wyl wij Wel Ed^e moeten berichten het ongelukkig verdrinken van den secretaris J. K. Alenke, een man die door zijn langduurig verblijf alhier veel kunde had vandeze Kuste, en voor ons van veel dienst was; daarenbooven de eenigste overgeblevene chirurgijn, waar-

- van mij thans geprivéert zijn en in een district van
ruim zestig uren, geen mensch meer hebben die ons
kan helpen, wanneer wij ziek worden, en zonder de goe-
de hulpe van het opperveezen aan onze eigen natuur
zijn overgelaten. -

Den 25e september th. bequaamen wij tijding van t
fort Ekim, dat aldaar volaren gezien neegen gewa-
pende schepen van differente grootte, welke volgens ge-
ruigten Franschen zouden neezen; dog alsoo dezelaen
geen vlag hadden getoond, en te Ekim de baaij vil-
den peijlen, heeft den commondeerend onderofficier
aldaar hen met het geschiet verdreeven; en dagten
wij om die reeden het Engelschen zouden zijn, verhalven
wij van onze kant de nodige schikkinge maachten in
cas van attacke. - Dan tot onze groote vreugde kree-
gen wij ras nadere tijding van het fort Chama, dat
het werkelijk drie fregatten waaren van onze gealli-
eerden de Franschen, bij zig hebbende ses Engelsche prij-
zen, en aldaar te Chama laagen geantert. -

Dree dagen na dergelue arrivement aldaar ontfin-
gen wij eene missie van de commandant der Fran-
schen divisie, genaamt J. F. Landelphe, commondeeren-
de de fregatten La Concorde, La Clède, en La Franchise,
waarbij dergelue ons aanbod, een of twee van de
gemelde prijzen te verkoopen, en verzocht dat hem een
persoon van conoissance mocht werden gezonden, om
voer deeze zaaken te spreken. - Dit verzoek kon-
den wij in deeze onze kommerlijke omstandigkeeden
onmogelijk afslaan, dan hier was niemant, die
goed Fransch konde spreken dan den p^t secretaris
clenke, verhalven wij dergelue, benevens den p^t-
magazijn meester C. Lande deeze commissie opdrae-
gen, en zij lieden den 24^e september th. des nagts
10 uur per canoa van hier na Chama vertrokken,
eften tot ons leed neezen meeleen slecht gevolg, dewijl
onderweg de canoa is geborsten, vol water gelooopen,
en omgelaagen; den magazijn meester Lande
met levensgevaar gered, dog den p^t secretaris clenke
(bij de neegers niet bemind) verdronken. -

Zintussen hadden wij dien nagt weder een ander

missive ontvangen van gemelde Fransche commandant, met verzoek ses canoas van hier na Chama te zenden, ten einde aldaar waater en brandhout voor hem na boord te transporteeren; dog dit verzoek konden wij niet accordeeren, alzo hier zoo veel canoas niet in gereedheid vaaren, en de Elminase neegers bovendien aan Chama niet wilden werken. - Wij verzoekten derhalven den commandant bij Elmissie met zijn schepen hier te koomen, om zig van het nodige te voorzien, en zonden den vrijburger C. Kinkle in plaats van den verdronkene secretaris Chenke bij gebrek van andere bequame be diendens met deze missive na boord, welke ten gevolge had, dat den Fransche commandant den 29 September met acht schepen, alhier quam ankeren, hebbende het neegende schip met 95 Engelsche prisoners te Chama vrijgegeeven, om direct na Engeland te vaaren. -

Ma over en weder zonden van gecommilleerden, en vooral gaande ceremonien, in die voorvallen gebruikelijk, quam den Commandant (daags na hun arrivement:) met vier zijner officieren aande wal, mij vertoonende zijn commissie uit Rodefort, geda teerd volgens onze stijl in de maand July et. e. gelijk meede geheime Instructie, dewelke dicteerde alhier eenige Troupen te débarqueren, om met de onzen gecombineerd eene attaque te onderneemen teegens het Engelsche Hoofd Fortrese Cabo Cors; dog, welke ik hem zeide niet te kunnen instemmen, vermits wij ten eersten hier geen garnisoen hadden van enig vanbelang, om hem met troupes te assisteeren, bestaande de militairien alhier meest uit mulatten, die met de Cabo Corsie geparenteert, in diergelijke attaque van geen dienst konde wezen, en ten anderen dat hij geliefde te remarqueren, hij niet altijd met zijn schepen hier ten kuste zoude verblijven, en wanneer eens vertrokken zoude zijn, wij het gelue lott te wachten hadden alsoer Engelsch Equader hier moogt koomen, wat hij thans tegen Cabo Cors wilde onderneemen, welk ik van

Euro-

Europeaanen ontbloot, niet gaarne zoude zien, indien
het te vermijden was; te meer dewijl ik geene orders
van onse superieuren in Europa had, om deeze onder-
neeming te helpen begunstigen. - Hoopte hiermeede aan
mijn pligt en M^{te} Ed^{de} Intentie te zullen hebben vol-
daan. -

Vervolgens zeide de comman-
dant orders te hebben, om ons indien wij nodig had-
den met al wat in zijn vermogen was te assisteeren,
en bood ten dien einde aan ons aan, de cargass
van twee prijs gemachte Engelsche schepen, genaamt
de *Belgrim*, captⁿ J. Scott, en de *Amphitrite*, capitain
J. Adams, gedestineerd voor deeze kuste, om slaaven
te koopren; welk aanbod ons in deeze drukkende tijds-
omstandigheden tot in de ziel verkwikte, en met
alle teekenen van vergenoeging wierd aangenoomen,
alleenlijk deed zig eene kleine quaarigheid op,
wegens het betaalen, wijl den commandant be-
geende, dat hem de derde part van 't geen hij hier lee-
verde, in liquide goud zoude werden voldaan, en
toenige in vissels op de *Republica*; welk eerste voor
ons volstrekt onmogelijk was, doordien onze schatki-
sten tot op den grond toe zijn uitgeput; welhalven
wij den commandant zults onder het oog bragten,
en aan zijn Ed^{de} zeiden den Raad te zullen doen
convocceeren, om te beproeven hoe veel goud wij kon-
den bij elkander krijgen. - Gelijk dan ook geschiede
en aan de differente leden van den Raad wierd
geproponeerd om goud te courseeren, en daarvoor,
wanneer gemelde cargass zouden zijn gekogt, koop-
manschappers te ontfangen. - Welk van dat gevolg
was, dat wij 300 oncen goud te saamen collecteer-
den, en daarvan aan de commandant kennis gaa-
ver, dewelke in consideratie neemende onze armoe-
dige situatie, daar meede vergenoeging nam, en
de commissaris der *Marine*'s met de factura's der goe-
deren, gelaaden in voormelde prijzen, aan ons toe-
zond. - Dan vernits verscheiden articuls uit die fac-
tura's een weinig hoog in prijs waaren, en voor ons
niet profytelijk, zoo maakte wij een uittrekzel van
al zulke goederen als ons convenienden, maar den

commandant benevens zijn Krijgsraad deklaarenden,
niet te kunnen verantwoorden, wij de beste goederen
uitzochten, zeggende dat wij de geheele carga's vol-
gens de prijzen op de Europeesche factura gesteld,
meesten ontvangen, of dat zij anderszints genood-
zaakt waaren, dezelve te verbranden, alleenlijk
dat zij 10 procento op de carga's zoude laaten
vallen. - Wij hebben derhalven dee-
ze laatste offerte tot behoud van de bezittingen van
de Republic, moeten aanneemen en van gemelde
commandant voor rekening van de Republic
gekocht de somma van f. 117 310 : 10 : 12 penn. koop-
manschappen, en daarvoor gegeven twee stel wis-
sels, welke wij niet twijfelen, of Wel Ed^{de} zullende
billikheid van deze onze verrichtingen, zijende
dezelve op de bestemde tijd betaalen, alzo wij ab-
soliet in de noodzaakelykheid zijn geweest, velden
wij niet van honger vergaan, deze inkoop te moe-
ten doen. - En naardien dezelve met geene
de minste onkosten nog risico is gepaart ge-
weest, maar wij voor opgemelde somma zuivere
goederen in de magazijnen hebben ontvangen, zo
durven wij volkoomen vertrouwen Wel Ed^{de} deze
inkoop zullen approveeren. - En alhoeschoon
die somma in de eerste opslag een weinig groot
zal schijnen, zoo kunnen wij Wel Ed^{de} egter ver-
zeekeren, dezelve nog ter naauwer nood toereijken-
de zal zijn, om het agterstallige te betalen, en
dus voor het toekomstende weder ontbloot zijn, gelijk
zal blyken uit de papieren van deeze kust, welke
den Raad en Boekhouder Generaal H. de Wit de
Eere zal hebben Wel Ed^{de} te overhandigen. -
En moeten wij om die reeden onse beede doen con-
tinueeren, om ons dog zoo spoedig mogelijk eenige
toevoer te zenden, dewyl wij anders gelijk voorheen
weeder geheel ten agteren zullen koomen. -
Ook moeten wij Wel Ed^{de} ernstig verzoeken, om
niet tegenstaande wij in de noodzaakelykheid zijn
gewest bovenstaande somma in wissels op Wel Ed^{de}
te trekken, Wel Ed^{de} egter de voorgaande getrok-

keene wissels zoo voor Tegoed, hebbende soldijen, gelee-
vert goud in 's lands cassa, of goederen in de maga-
zijnen ~~etc~~ op de vervaldagen met betaaling gelieve
te honoreeren, om doordien weg ons credit alhier te
verzeekeren, en in staat te werden gesteld, zoo lang wij
geen taecver bekoomen, de zovaken eenigzints dra-
gende te houden. —

Bij deeze gelegenheid kunnen wij meede niet afzijn,
aan Nwld Id^e te zenden lijsten van overleedenen,
vacante bedieningen, en sterkte der militairien al-
hier, waaruit Nwld Id^e zullen gelieven te ontraa-
ken, hoe hoog noodzakelijk het is, een goede menigte
begruame bediendens zoo politieque als militai-
ren na herwaards wender gezonden, ten einde
te verhoeden de weinige Europeanen, welke nog
hier zijn, niet geheel uitsteruen. —

N° 64.

Lijst van vacante Bedieningen ter Kuste van Guinea
onder uetmo September 1799 met aanduiding
door wie derzelver Administratiën wender waer-
genomen. —

Een Directeur Generaal

" President, wendende de Generaale Directie waer-
genomen door den commissen Raad
Cornelius Ludwich Bartels. —

" Predikant

" Finaal

Drie oppercommissen en Raaden

Een commissen en Raad

" idem ter secretarij

" idem " soldij, en boekhouder bij de Gene-
rale boeken; werd waargenomen door
den ondercommissen Adolph Schmid. —

Vijf commissen ter Negotie

Een eerste clercq, werd waargenomen door den ad-
sistent Sibertus Berenburg

Drie ondercommissen

Een Magazijn meester, werd waargenomen door
den ondercommissen Carel Lande. —

Eenige assistenten, die hoogst noodig wender gere-

- gureend. -

Een chirurgijn, majoor

Tweeen chirurgijns voor 't Hoofdcasteel en de buijten-
comptoirien. -

Een vocaleezer, werd waargenoomen door den serge-
-ant W. S. Jongbloed. -

N.B. het Prinsé gouvernement's secretaris ampt werd
waargenoomen door den sergeant W. S. Jongbloed.

Opgemaakt bij A. Schmid

p^t commissie ter soldij. -

In handen
ut supra

Extract from letter from President C. L. Bartels and coun-
-cillor H. de Wit to the committee (ut supra), dd. ut supra
20 December 1799. -

Depl. nr: 14. -

nr: 65

Wij kunnen verder met afzijn Nwél Eds hartgrondig
te bedanken voor de verleende autorisatie, om de
post als President provisioneel te blijven waarne-
men; gelijk meede neegens het vertrouwen, welke
Nwél Eds mi ons stellen, om van ons te demandeeren
de plaatsing van J. F. König en verdere jonge
lieden, welke Nwél Eds hebben geengageert. Wij
verzeeken Nwél Eds, dat wij zoowel omtrent het
eene als het andere onsen Ederr pligt in 't oog zullen
houden, en alles aanwenden, wat tot het meeste nut
en welvaart van ons dienbaar vaderland, en tot
behoud van de bezittingen van de Bataafsche Repu-
-blieg ter deezer kuste zal kunnen strekken; alleenlyk
is het ons niet mogelijk Nwél Eds in deeze critieque
tijds omstandigheeden van eenige consideratiën tot
verkeetering van deeze gewesten te kunnen dienen,
dog den Raaden Boekhouder-generaal H. de Wit
(welke neegens deszelfs aanboudende ziekte bin-
-nen korten tijd van hier staat te vertrekken, zal
Nwél Eds, indien het Gode behage, hij behouden in
't vaderland kome te arriveeren;) van alles breed-
voerig verslag kunnen doen. -

Het is zeerkerlyk buiten tegenspraak Nwél Eds keeren,
dat alle de bediendens ter deezer kuste aan het
opperhoofd, het zij Directeur-generaal of President

effectief

effectief of provisioneel, behooren onderworpen te zijn; dog de officieren willen zulks niet weten, en zeggen maar (ofschoon zij den Praesident zijn gezag in zoverre niet volkomen ontkennen) dat denzelve verplicht is, in alle gevallen met hun te moeten raadpleegen, en niets tegennaamt, den militairen dienst betreffende, buiten hunne toestemming mag verrichten, en daar meede dwarsboomen zij een opperloopd, en koomen met denzelve zelden of nooit overeen; en wil men dan zijn gezag maintineeren, en zijne propositien doen gelden, aanstonds vraagen zij hun demissie, geeven zij in arrest, en weigeren dienst te presteeren. —

Nat zal ik dan anders doen, dan geweld te oefenen, zoolang den oorlog duurt, en Wel Ed: intusschen verzoeken, om de officieren zodanige Instructien te zenden, dat dezelve weten, het volstrekt de wil en intentie is van Wel Ed:, dat alle personen in dienst van de Bataafsche Republiec, ter dezer kuste aan het opperhoofd in der tijd effectief of provisioneel zullen zijn ondergeschikt, en na zijne orders zij zullen hebben te gedraagen. —

Dat de spaarzaamheid hier in allen deelen in acht genomen, en het meeste met en voordeel voor de Republiec, door ons werd gezocht, zal eenigzints kunnen blijken uit laatste getrokkenne vissels, in voorszemde missive van 25 October vermeld; alzoo die twee stel vissels gezamentlijk niet grooter zijn, dan f. 111310: - 10 ³/₄ Stv., en wij daarvoor (na gefixeerde marktprijs) meer dan f. 135000: - in de magazijnen hebben ontvangen, zonder eenige de minste onkosten of risico, daarer op de gedescortteerde carga van dit scheepje, de vliegende visch, meer dan 30 procento onkosten zijn gelooopen; om welke reeden wij dan ook niet twifelen of Wel Ed: zullen gemelde vissels (ofschoon buitengewoon getrokken) met betaaling honoreeren. —

Buiten onze missives bij Wel Ed: ontvangen, hebben wij zedert 10 junij cf. St: nog aan Wel Ed: gedepecheert in November 1798 origineel N: 10, gedateerd 25 October 1798, onder couvert van Jan Kieser, in Maart 99 Duplicaat van dezelve

onder couvert van idem; en nog Triplicaat van de
 zelve en origineel n° 11 gedateerd 4de Februarij ons
 de jong van den magazijn meester J. Singel; in Oc-
 tober j.l. origineel n° 12, gedateerd 25 Augustus,
 en origineel n° 13, gedateerd 25 October lt. per de
 commandant van de Franse Fregatten La Concord
 La Chèdèe, en La Franchise; en duplicaten van
 dezelve, op den 30 November per de capteyn
 Charman, ship Spedewell onder adresse van den
 eerstgeteekende zijne correspondenten de heeren Sapa-
 ta in Londen en Amsterdam. — gelijk meede nog
 origineele en duplicaat n° 2, gedateerd 4de Februi-
 arij; en dito n° 3, gedateerd 25 Augustus lt. door
 den eerstgeteekende alleenlijk geschreeven. —
 Hopende alle dezelve wel bij N° 16de zullen zijn, of
 nog werden ontfangen. —

In hand van
 ut supra

Ex tract from letter from President C. L. Bartels to the com-
 mitte' (ut supra), dd. ut supra 15 April 1800. —

n° 68. —

Orig. n° 16. —

Meede Burgers! Ten Raad en Baekhouder generaal
 H. de Wit eindelijk eene gelegenheid gevonden hebben-
 de, om dit ongezond klimaat te verlaten, heb ik
 hem niet langer durven persuadeeren, om hier te
 blijven, vermits derselfs ziekte van dag tot dag, hand
 over hand toernam, en hij langer hier blijvende, ge-
 wisselijk aan den dood zoude werden opgeoffert;
 hebbe hem derhalven, ingevolge bekoomen verlof
 van N° 16de gepermitteerd te vertrekken, en voor-
 zien van derselfs soldij rekening en een pas. —
 Tevens heb ik aan derselven, blijkens ingelooten
 lijst, meede gegeven differente boeken en papieren
 van 't comptoir generaal, notulen van den Raad
 alhier en mijn gehouden dagjournaal, welk een
 en ander ik hoop, zijn Edele de ere mag hebben
 N° 16de mi persoon ter hand te stellen, ten einde
 N° 16de tevens mondeling van onze bedroefde
 situatie te kunnen informeeen, en ook oogen-
 houden, hoe hoog noodzakelijk het is, wij van be-
 quaame bedienden en tevens werden voorzien,
 vermits

vermits de goederen, welke zij voor winst van de Fran-
sche commandant G. F. Landolphe hebben bekoomen,
gelijk meede de weinige provisiën, aangebraagt per
het Deensche schip de vliegende Visch, zijn geemploo-
ijest ten voldoening van agterstallige pretentiën,
ende magazijnen die voor het tegenwoordige weder
ontbloot. - En wat betreft de bediendens, deeze zijn
thans zoo schaars, dat ik geloof, zoo lang de kust in
onze possessie is geweest, nooit diergelijke schaars-
heid heeft plaats gehad, om welke reden ik dan
ook verscheiden papieren als processtukken, correspon-
dentien met de buitenforten et^{no} niet in gereed-
heid heb kunnen doen brengen, om wel Ed^{de} bijdee-
zen te laten toekoomen (ja zelfs heb niemant
der bediendens kunnen vinden, wien de vereichte
bekwaamheid hadde, om hem ma't uentrek van den
Raad en Boekhouder-generaal t'comptoir aan te ver-
trouwen, en ben derhalven in de noodzaakelijk-
heid geweest, om alle verwaringen voor te koomen,
het comptoir in zoo verre onder mijn opzigt te neemen,
en te zorgen het dagelijks journaal en casaboeck
behoorlijk werd aangeschreeven en gecontinueerd, moe-
tende de overige boeken blijven leggen, tot dat een
ander Boekhouder-generaal werd uitgezonden, om
het comptoir weder te aanvaarden. -

De overige comptariën, als dat der soldijen, de secre-
tarie, benevens de buitenforten, zijn alle in zoda-
nige deplorable staat, dat op ijder post maar een
enkelde bediende is, namentlijk op t' soldij comptoir
de Boekhouder, en secretarie en raadkamer de
eerste clereq (zonder eenige assistentie) en vanneer
overhoopt eene dier lieden komt te overlijden, ben
ik in de noodzaakelijkheid, dat comptoir of buiten-
fort zoo lang open te laten staan, dat andere be-
diendens arriveeren, om de overleedens plaatsen te
vervullen; hebbende de laatste assistent van t'
comptoir soldij C. J. Faber, den 2de deezer het tijde-
lijke met het eeuwige verwisselt. -

Drie sergeanten, die een geregeld gedrag leiden, en
een goede hand schrijven, namentlijk J. D. Hogen-
-straaten,

straaten, at. Heidelberg, en mijn privé schrijver W. S. Jongbloed (welke laatste zig reeds bij requeste in dato 25 October 1799 aan Nwel Eds verzonden, heeft geaddresséerd :) zouden teegenwoordig geen goed in den politicquen dienst kunnen werden geemplooyd en mij met hem schrijven veel dienst doen vermits dezelve inclinatie daar voor hebben; dog ik kan de twee eerstgemelde niet bekoemen uit chianes van de officieren, die altoos zodanige lieden, welke mij van nut kunnen zijn, voorgeeven niet te kunnen missen, en om geen ongenoege met dezelve te hebben, laat ik znelts thans maar zoo blijven; egter ik kan evenwel niet nalaten die lieden aan Nwel Eds te reommandeeren te bidden een goed oog op dezelve te slaan. -

En waardien ik doordit vertrek vanden Raad en Boekhouder Generaal van de eenigste effective Raad welke tot nog toe mij altoos veel geadiesteerd heeft, werde gepriiveert, en verpligt ben, wanneer zaaken den Raad betreffende voorvallen, lieden te assummeeren, welke daartoe zansch niet geschikt ben, en indien er bediendens waaren, deeze Een nooit zouden moeten genieten, zoo achte ik het mijn pligt, Nwel Eds hier insgelijks van te verwittigen, gelijk mede, dat ik na het verdrinken vanden p^r secretaris Ellenke, niemant hebbe overgehouden, om bij voorkomende gelegenheden het officie Fiscaal waart te neemen; en alzo ik zelfs geen accurate en rechter kan zijn, zoo bidde ik Nwel Eds zeer instante-lijk op dit alles de nodige reflectie gelieven te slaan ende openstaande bedieningen zoo spaedig mogelijk te laten vervullen, dewyl de zaaken hier anders (gelijk Nwel Eds zelfs zullen gelieven te considereeren) gewiselyk in disorder moeten loopen, alzo het voor mij alleen niet mogelijk is, ofskoon geen vlyt en moete spaare, om zonder bediendens de zaaken in goede order te houden. -

Ook moet ik Nwel Eds nog eerbiedig versoeken, om indagtig te zijn aan het uitzenden van militairen, zoowel officieren, onderofficieren, als gemeenen, vyl
het

Het getal diengeenen, welke tegenwoordig hier zijn, zeer gering is, zijnde door het sterven en deserteeren zeedert een paar jaaren veel verminderd, gelijk Wwel Eds uit onze voorgaande clinic en lijsten der militairien zullen hebben gelieven te ontwaaren. - De twee officieren, welke nog hier zijn, is den premier-lieutenant der artillerie J. N. Ziegeler, thans commandeerend officier, en den sous-lieutenant der artillerie J. C. Bergeman, commandant van de fortresse Coenraadsburg op den berg Ste Jago; de eerste is meestal geplaatst met reumathieque en podagreuse pijnen, en derhalven buiten staat, om na behooren dienst te kunnen doen, en de andere mede veel tijds ziekelijk en gekweld met galkeortzen, zoodat dezelve beide van weinig nut zijn, en ik daarenbooren ook niet twijfele of hun Eds zullen zoodra de tijden het permitteeren, verloff verzoeken, om ter herstelling hunner gezondheid naden vaderlande te keeren, welke ik als een christenmensch hun Eds niet zal kunnen weigeren, waarom Wwel Eds almede bidde, om andere officieren in hun plaats herwaards te zenden. -

Bij deezen kan ik mede niet afzijn Wwel Eds te dienen van eenige consideratie omtrent het planten van catoen alhier, welke door mijnen praedeceneur wijlen J. H. van Hamel is begonnen en door mij werd gecontinueerd. - Ik twijfele niet, of dit begonnen werk zoude even genensten uitslag hebben, indien hier lieden waaren, die er kennis van hadden en wisten hoedanig daarbij te handelen, dan deezze outbreekende, gelijk mede de benoodigde gereedschappen, als molens etc. kan zulke thans zoo voordeelich niet gaan; egter ik heb reeds vijf à ses baalen met catoen leggen en wachtte alleen na Hollandsche schepers, om dezelve alseen monster aan Wwel Eds te laten toekoomen; dog ik heb ze uit gebrek aan molens niet kunnen laten schoon maaken; waameer Wwel Eds mochten koomen goed te vinden, om met dit cultiveeren van catoen te continueeren, en ook

coffij

coffy etc te planten, gelieven. Wel Ed^e eenige jong-
lieden uit de West Indien, die deskundig zijn, voorzien
met de vereischte gereedschappen, herwaards te zen-
den, als wanneer ik voorzeker geloove, hetzelve
een goed succes zal hebben, dog daar zneks zoo lang
den oorlog duurt, niet wel zal kunnen geschieden
is mijn ernstig verzoek, Wel Ed^e mij bij voorraad
met vier à vijf melens gelieven te laten voorzien,
ten einde die catoen, welke tegenwoordig hier legt,
en nog dagelijks aangroeit, te kunnen laten
schoon maaken. -

In handen
ut supra

Extract from letter from President C. L. Bartels to the com-
mittee (ut supra), dd. ut supra 10 July 1800. -

N° 71. -

Orig. N° 17. -

leerde Burgers! De gelegenheid zig gepresenteerd
hebbende, om Wel Ed^e de duplicaaten mijner laatste
Missives van 1° maart en 1° April th., en triplicaat
van den 20° December A. Pth (per den Raad en Boek-
houder generaal H. de Wit aan Wel Ed^e verzonden,
te laten toekoomen, heb ik het mijn pligt geacht,
deze bij dezelve te voegen, ten einde Wel Ed^e van
het voorgevallene zedert die tijd kennis te gevee-

ndien gemelde Raad en Boekhouder generaal
het geluk heeft mogen hebben (i gelyk ik loope!) om
behouden in den vaderlande te arriveeren, ver-
trouwe ik Wel Ed^e zoo uit mijne brieven en ver-
dere papieren, die zijn Ed^e heeft meede genoomen
als uit desselfs mondelijke rapporten grondig on-
derrigt zullen zijn, hoedamig de zaaken dezer
kuste geschaapen stonden bij zijn Ed^e vertrek, en
dat Wel Ed^e daaruit ligtelyk kunnen opmaa-
ken, dezelve zedert die tijd, zoodoer gebrek aan
resourcen, als bediendens, geenzints zijn verbee-
tend, maar mittegendeel van dag tot dag ver-
engeren, doordien het mangquement aan nood-
wendigheden vermeendert, ende Europeesche be-
diendens dagelyks verminderen, sleepende de al-
vermielende dood van tyd tot tyd eenige derzel-
ver in 't graff, gelyk ik Wel Ed^e bij dezer tot

mijn

mijn innerlijk leedwezen moet informeeren, dat al wederom eene der oudste politique bediendens, namentlijk den commies Jan Frederick Scheerer, op den 19de Junij tl. aan Faccorarij, en een canonier H. Ct. Broeders, op den 9de Maj alhier is overleeden. En daar ik beweest ben dat deeze droevige sterfgevallen nog door meender staam gevolgt te werden, alzo van de veimige blanken, die nog hier zijn, verscheiden laboreeren aan differente ziekten, zoo bidde ik Uw Ed^{de} zeer instantelyk, toch geene moeite of kosten te ontzien, om door het eene of andere canal bediendens herwaards te zenden, dewyl ik vooruitzie, dat anders de zaken onmogelyk in order kunnen blyven, maar van ogenblik tot ogenblik moeten veragteren, en eindelijk ganschelyk in disorder loopen! Welke ik eopen hoop, den almachtigen god zal behoeden. Verder moet ik Uw Ed^{de} ook nog met hart zeer communicereen, dat een van 's lands thuishuisen, genaamt Sansoucie, op den 7 Maj jl. door een onweeder, dat op verscheiden plaatzen heeft schaade gedaan, is in brand geslaagen, en finaal afgebrand, dog ik zal zoodraa het reegensaijoen voorbij is, het zelve zonder veel kosten weder opbouwen, en in zijn woonige order herstellen, met twijfelende of Uw Ed^{de} zullen zyns approveeren. -

10/

Extract from letter from President C. L. Bartels to the committee (ut supra), dd. ut supra 18 October 1800. -

cx^o 72. -

Tripl. cx^o 18. -

Overigens heb ik de Eere Uw Ed^{de} hier neevens toe te zenden duplicaat van mijne laatste missie van den 10de Julij, en triplicadten van den 1de maart en 15de April tl., met nedrige beide Uw Ed^{de} hier op de noodige reflectie gelieven te slaan, en ons bijtijds te helpen, of wij en alle deeze kostelyke bezittingen gaan gewisselyk verlooven. -

W. G. Raad Amerik.

Colonien 114

Missives en Bijlagen van
de Kust van Guinea
1801 / 1802

Extracts from letter from President C. L. Bartels to the Committee for the
affairs of the colonies and possessions of the Batavian Republic
in America and on the coast of Guinea, dd. Elmina 1st May
1801. — (N° 73.) Orig. N° 19. —

Meede Burgers! Tegelijk met Wel Ed^e zeer gerespecteerde litten van den Raad, heb ik mij vereent gevonden met derzelve Missives van de volgende datums:

Origineel 14 Maart 1800, met copias der brieven van den magazijn meester Carel Lande om ontslag uit den dienst. —

Origineel 26 October 1799, met de proclamatie van het uitscevend bevind en capitulatie tusschen de gecombineerde Russische en Engelsche armeen ter eenre, ende Fransche en Gataafsche ter andere zijde. —

Triplicaat van den 19 April 1799. —

Ydem van den 17 Februarij 1798, met Extract resolutie vanden 9 Januarij desselven jaars. —

Ydem van den 15 December 1797, met Extract resolutie van 25 Augustus d^e, en nog

Copia Missive van den 15 December 1795, met Extract uit het register van de Hoogelovende Heeren Staten Generaal vanden 9^e October daarte vooren.

Omtrent alle welke Triplicaaten en copia Missive ik mij verbiedig gedwaagd aan den inhoud der Missives van den 10 Junij 1798, en 25 Augustus, en 20 December 1799, welke voorzeker vertrouwde alle wel bij Wel Ed^e zullen zijn ontvangen, alsoo tyding heb bekoomen van den Raad en Boekhouder generaal H. de Wit. (vien de Triplicaaten van gemelde Missives heeft meede genoomen:) hij behouden in den vaderlande gearriveerd is. —

Clangaonde nu de Proclamatie en capitulatie, zoo dient, dezelve met alle solemniteten is gepubliceert, en geteffigeert, endoor een yder met tekenen van vaderlands liefde en vergevoeging ontvangen. —

Nijders kan ik Wel Ed^e met vergenoegen melden, dat onze finantien gedert twee à drie maanden niet veel zijn verergert, doordien den wijman Jan Chieser de

de goedheid heeft gehad, om op mijn instantelijk verzoeken
eene somma van f. 22000:--: Hollands courant in
-guide goud en koopmanschappen teegenus vissele aan de
Republiek te fournieren, en daarmede een gedeelte der
achterstallige kostgelden en gagies der politicque, militair
en landslaaven extra zijn afbetaald, waaraan
ik Uw Ed. ook eerbiedig verzoekte deze vissels (gelyk
meede die van de magazijn meester Lande) ten verrijde
-dage met betaling te honoreeren, ten einde een ryder
weldenkend burger daardoor op te vakkeren, het zij
insgelijks tot dienste van de Republiek op te offeren.
Gantsch anders is het egter gesteld met de Europeese
bediendens, deeze worden van dag tot dag weiniger
zoo dat ik thans niet meer in staat ben, ryder fornieren
maar meteen enkele blanke te bezetten, zijnde ge-
-dert primo Januarij tl. al wederom vier dergelov
overleeden, en daar onder den onderboekhouder van
t Generaal compt. P. J. Franken, waarom ik benevens
den Raad genoodzaakt ben geweest (/ blykens inleg-
-gende notulen;) alreederom eene andere schikking
te maaken in het teekenen en registreeren der vissels
en daar toe hebben benoemt den p. Administrateur
van t soldij comptoir W. S. Jongbloed, de eenigste die
thans het generaal en soldij comptoir, zoo veel hem mo-
-gelijk is, in onderhoud, en de dagelykse boeken aan-
-schryft; verzoekende Uw Ed. reverentelyk, dese afschaf-
-teekening / zoo langer geene andere bediendens aan-
-veeren, en wij dus verpligt zijn ons op de best mogel-
-ke wijze te behelpen) te valideeren, en van waarde
te houden. - Achtende het vander onnodig, Uw Ed. een
geniugtige attentie telkens bij ieder gelegenheid opte hou-
-den met langvylige klagten over gebrek aan bedien-
-dens en toevoer, vermits Uw Ed. zyns overvloedig
kunnen zien uit onze voorgaande, en de Raad en
Boekhouder generaal H. de Wit, en magazijn meester
Carel Lande, welke de Eere zal hebben / indien Gode hem
behoudte reize verleene) deeze aan Uw Ed. te overle-
-digen, onzen ellendigen toestand, met veel beoende-
-ger verwen aan Uw Ed. kunnen afbeelden, al
ik in staat ben dezelve te beschryven, biddende den

halven alleenlijk M^{te} Ed^{de}: eene gunstige reflectie op
derzelver rapporten gelieven te verleenen, en ons op de
spoedigste wijze door ketene of andere canal uit-
komst te zenden, dewijl het mij bepaald onmogelijk is,
om zonder bediendens en toevoer (daar nog maan-
delijks f. 10000 aan uitgaaven heb) de zaken in
order te houden, en niet voor de gevolgen, die uit ge-
brek aan bediendens mogten ontstaan, kan repon-
deeren. -

Overigens moet ik M^{te} Ed^{de}: ook nog
met reuerentie onder het oog brengen, dat het altoos
gebruikelijk is geweest, wanneer eenige lieden uit
den vaderlande hier kwamen, om zig onder de be-
zitting van de Republiec te etablizeeren, dezelve eenen
pas meede bragten van de geneesene West Indische com-
pagnie, of den Raad der Colonie, hier onlangs is ge-
arriveert de zoon van den Equipage meester Rinkle, ge-
naamt M. Rinkle, welke niet van godamige pas voor-
zien was, maar alleenlijk een pas had, om van Am-
sterdam na Copenhagen te gaan, die hier niet vol-
doende is, tenzij M^{te} Ed^{de}: de orders, ontrent deesen
passen mogten hebben ingetrokken; in welk cas ik
eerbietig verzoekte mij daar van te informeeen; dog
ni gevalle gemelde passen nog gerequireert werden,
verzoekte mij alsdan, een voor gemelde M. Rinkle
toe zenden, en tevens orders te geeven hoedamig ik
mij hebbe te gedraagen tegens persoonen, welke hier
zonder godamige pas aankoomen, dan deesen jon-
ger heer Rinkle vindt zig zeer beledigt, dat ik hem
een pas heb afgewaagt, om reeden, dat hij hier gebo-
ren is, daar dog alle andere Mulatten, als Jan
Chieser, Hendrik van Bakergem en Pieter Loo, die even
gelijk hij M. Rinkle van hier na Europa zijn gegaan,
verplicht zijn geweest, bij hun retour na herwaards
een godamige pas meede te brengen. -

Laastelijk heb ik de Eere M^{te} Ed^{de}: hier inlosa toe te-
zenden liyste van overleeden geedert primò Januarij
1800, en idem den sterkte van de militairien onder
ult^{mo} December tt., gelijk meede nog Triplicaat mij-
ner laaste missive van den 18de October A^{de} V^{de}, zijnde
de Duplicaat daarvan, benevens de Triplicaat van

den 10 July, in January tl. over Engeland aan N^wl^d
-Ed^s verzonden. -

Extract from letter from President C.L. Bartels and counsellors
J.F. Hornig & Jacob Rühle to the committee (ut supra) at
St George d'Elmina, 1 May 1801. -

(N^o: 74.)

Meede Burgers! Per het Deense Compagnies schip
zijn ons welter hand gekomen N^wl^d zeer gerespe-
teerde Missives van de volgende datums: origineel
14 Maart 1800 met Extract uit de Resolutie, N^wl^d
-Ed^s vergadering van den 11 Junij 1799. -

Origineel 18 Junij 1799, met Extract Resolutie van 28 Junij
1799. -

Duplicaat van den 10 Maij 1798 met de proclamatie
van het uitvoerend bewind, raakende het ontwerp
der staatsregeling. -

Triplicaat van den 13 Februarj 1798 met Extractie
uit de Decreten van de constitueerende vergadering
van den 22 en 25 Januarj d^o. -

Triplicaat van den 25 Januarj 1798 met copia der
requeste van de weduwe Scheuer ten faaveur van
haar zoon J.F. Scheuer, gepresenteerd. -

Nijders achten mij het onzen plicht (met tegenstaande
mij overtuigt zijn de Praesident N^wl^d van te
tot tijd vanden staat der zaken heeft kennis ge-
geven) N^wl^d onder het oog te brengen, dat om
omstandigheden thans allendeplorablest zijn,
doordien het getal der Europeaanen, zoo in 't politie-
que als militair, zodanig begint te vermin-
deren, dat men op verscheiden buiten forten met
een enkele blanke meer kan plaatsen, zo als des
geweezene Raad en Boekhouder Generaal H. de Wit
N^wl^d zal hebben geïnformeerd en N^wl^d be-
degen mit den mond van den geweezene mag-
zijnmeester Carel Lande nog breedvoeriger zullen
kunnen hooren, also gedent het vertrek van ge-
melde Raad en Boekhouder Generaal H. de Wit
agt Europeaanen zijn overleden, welke de Pra

ident (Wêld: reeds lange zal geïnformeerd hebben; verzogende diërhalven zeer eerbiedig, indien deeze winrijke gewesten voor de Bataafsche Republiec nog van eenige waarde zijn, onsten spoedigsten uitkomst te zenden, wyl anders alles in verwarring moet geraaken, en niemand van onsvoor de gevolgen daarvan kan mstaan. -

Extracits from letter from gouw. Gen. C. L. Bartels to the committee (nt supra) dd. Elmina 19 August 1801. -

(N° 82.)

Orig. N° 1

Hooch gerespecteende Meede Burgers!

Met de grootste vergenoeging, kan ik Wêld Ed. berichten, dat het Americaansche brik schip The John, gevoerd bij Joseph Appleton, op den 4 Augustus lt., wel en behouden alhier is gearriveerd, en met hetzelve de Burgers D. i' Hoën, Ch. Redmond, J. C. A. Pollet en H. van Weerden, gelijk meede dat ik uit handen van de eerstgemelden burger i' Hoën, wel heb ontvangen Wêld: zeer gerespecteende depeches; zoo voor mij afzonderlijk, als voor mij en den Raad. - Mit dewelken ik inden eersten tot mijn grootste satisfactie ontraade, Wêld Ed: mij hadden gefavoriseert met de aangienlyke post van gouwemeer generaal en ten dien einde commissie van het uitvoerend bewind hebben gelieven toe te zenden. -

Ik achte het dus ook mijn pligt, Wêld Ed: bij deezern te communiceeren, dat ik in gevolge van dien den 12 Augustus dezes jaars in die waardigheid met alle gewoonlyke solemniteiten ben geïnstalleert; terwijl ik tevens niet kan afzijn, Wêld Ed: voor deeze hooch gunste mijne oprechte dank te betuigen, met vergeekening dat ik niet in gebreke zal blijven alles wat in mijn vermogen is aan te wenden tot meeste nut en selvaart van ons diërbaaw moederland in i' gemeen, en deeze kostelyke bezittingen in i' bijzonder, ten einde Wêld Ed: door den tyd mogen zien, mijn ijver en vaakzaamheid voor den dienst van de Republiec, door deeze Wêld Ed: groote toegeevenheid, ni' gene deele is koomen te verminderen.

maak

maar in tegendeel steeds meer en meer opgewak-
kert en verkyam gemaakt. -

cheede bedanke ik Wél Ed: zeer eerbiedig voor de
aan mij toegewege, en op mijn verzoek aange-
stelde Gouvernements secretaris W. S. Jongbloed, en
het avancement der beide andere sergeanten J. D.
Hogenstraten en Ct. Heijdelberg, aan wien ik dan
ook kunne demission uit den militairien dienst
heb verleent, en vervolgens derzelve respectieve
commissien binnen de vergadering vanden Raad
terhand gesteld; tevens aan mijn secretaris W.
S. Jongbloed godanige instructie gegeven, als ik
de Ere heb Wél Ed: hier nevens ter approbatie
of alteratie, toe te zenden. -

Wydere zullen Wél Ed: uit bygaande Missive van
den Raad (waaraan ik mij in dezer gratelyke
gedraage:) ontwaaren de goederen met voornel-
de schip aangebragt, in zooene volmaakte order
zyn, als dezelve in gene lange joraren geweest
hebben, tenzyl ik mij intusschen ook vleiye, dat
de prijs door den Raad op voornelde goederen ge-
steld, aan het oogmerk van Wél Ed: zullen be-
antwoorden. -

ellets zal mij intusschen aangenaamer neezen als
Wél Ed: goede Intentien, om nog sene tweede ver-
zending van goederen en bediendens na herraants
te doen, spoedig vervuld te zien, ten einde in
staat te venden gesteld, aan de heylzame in-
zigten van Wél Ed: te voldoen, derzyl het mij voor
als nog niet mogelijk is, de verbeterde inrichtingen in
derzelve perfectie te brengen door gebrek aan de nodige
handen. -

Om diezelfde reeden zal men voor-
eerst ook nog niet veel kunnen reussieren met de culture,
nyl die weinige blanken, welke hier zyn, genoeg te doen
hebben, om voor het tegenwoordige de gaaken van de Re-
publicy op hunne onderscheidene posten in order te hou-
den. - Bij mijne Missive van den 15 April 1800, ge-
adresseerd aan het voornalige committé, heb ik de
vryheid genoomen gehad, mi weinige regels te melden
de voortplanting van producten alhier zeerkerlyk met
suc

succes zoude kunnen onder noomen worden, dog dat daar-
toe wienden vereischt eenige jonge lieden, die deskundig
waaren, wyl de Europeanen, die hier zijn, daarom trent
weinig of geheel geen kunde hebben. - Indien Wél Ed^d
derhalven hierinne met eenige vrucht zoeken te vol-
-handen, gelieven Wél Ed^d, zoodra mogelijk eenige
daartoe geschikte personen herwaards te zenden, om
vooreerst een à twee kleine plantagien voor rekening
vanden lande gelve aan te leggen, op dat de bedien-
-dens en vrijlieden door dit voorbeeld aangeloekt,
spoedig koomen te volgen, want een ieder derzelve is
banghe de eerste te zijn, uit vrees voor de kosten, die
er natuurlyk meede gepaart gaan, ende onzeker-
-heid, om er immer de vruchten van te genieten door
de ongezondheid van 't climaat; echter wanneer
het eens begonnen is, en met succes gevolgd word,
houde ik mij verzeekert, hetzelve spoedig voortgang
zal hebben, te meer als Wél Ed^d a costij eenige lie-
-den konden beweegen, om zig expresselyk tot dat
einde na herwaards te begeeven. -

De catoen moelen door Wél Ed^d uitgezonden, is alhier
wel aangekoomen, en zeer geschikt tot dat einde,
 weshalven ik al direct ben bezig geweest eenigena
dat voorbeeld te laten maken, om die weinige
catoen, welke hier legt, schoon te maaken, en bij gelee-
-genheid aan Wél Ed^d te verzenden. -

De beide capteyns Ch. Redmond en J. C. St. Pallet zijn
ten zelve dage als ik in hunne respectieve posten voor-
-gesteld; den eerstgemelde het commando van El-
-mina, en de laastgemelde dat van S^t. Yago toever-
-trouwd; waarna wy gezamenlyk zijn vertgaam
- geweest, de compagnien zo veel nodig te complee-
-teeren, en hebben tendien einde een getal van
vijftig jonge mulatten g'engageerd, en op de hoogst-
-nodige posten verdeeld, manqueerende thans al-
-leenlyk eenige Europeanen, en onder officieren, om
het getal volleedijg te maaken. - Intusshen zij
het mij geoorlooft, Wél Ed^d met allen Eerbied on-
-der het oog te brengen, dat het plan door wijlen
den generaal Westerlo geformeerd, om alhier twee

compagnien Infanterie en een compagnie artillerie te houden, zeer veel onnodige kosten aan de Republiek veroorzaken, dewijl bij deeze compagnien (: met de majours :) natuurlijk tien officieren moeten weezen, die alle zwaare tractementen genieten en alhier niets te doen hebben, ja zelfs de regering tot last zijn. - Bij de gedissolveerde West Indische compagnie zijn alhier nooit meer geweest dan ses officieren, te weeten een capteijn commandant, een lieutenant, en een adjudant of vaandrig aan Elmina, een lieutenant of vaandrig als commandant op St. Yago, en twee vaandrigen aan de forten Axim en Accra, en dat is overgenoege, wijl op de mindere forten nooit meer dan 6, 8 à 10 gemeenen leggen, met een onderofficier. - Dus zouden Wel Ed. de kosten om zoo veel officieren na herwaards te zenden, en te onderhouden, gemakkelijk kunnen menageeren, want goodnaer en meer officieren zijn als booven vermeld staet, moeten dezelve alle aan Elmina blijven, en spanceeren dus niet alleen ledig rond, maar verstrekken daar en booven een ijder tot last, wijl ze zig zelden met de politicquen kunnen verdraagen. -

In vroegere dagen vienden de militairien hier meestal geplaatst als volgt:

aan Elmina	4 sergeanten	4 corporaals	en 50 gemeenen
op St. Yago	1	"	1 25 "
aan Axim	1	"	1 20 "
" Accra	1	"	1 15 "
" Hollandia	-	"	1 6 "
" Accoda	-	"	1 6 "
" Bouterij	1	"	1 8 "
" Vaccorarij	-	"	1 6 "
" Sacondree	1	"	1 8 "
" Chama	1	"	1 12 "
" Commanij	-	"	1 6 "
" Muree	1	"	1 8 "
" Commanrijn	1	"	1 12 "
" Apam	1	"	1 8 "
" Bereoe	1	"	1 8 "

Dus te saamen een getal van 14 Sergeanten, 13 corporaals en 198 gemeenen; en daarbij de voornoemde ses officieren; eften zoude men de onderofficieren en corporaals ijder kunnen bepalen op 12, en plaatsen op sommige forten een sergeant zonder een corporaal, en weder op andere forten een corporaal zonder een sergeant, dewijl men op ijder post ten minsten een onderofficier dient te hebben, die het quaransoen in onder houdt en het hoofd over dezelve is. —

Het getal van gemeenen zoude men kunnen vermeenderen ofte verminderen na goedvinding, om dezelve tot twee of drie compagnien te brengen, maar de menigvuldige officieren derzelve kunnen gemakkelijk werden gemist. —

En als N^wel Ed^h maar gelieven te zorgen dat bij iedere scheepsgelegenheid eenige Europeanen na herwaards werden gezonden, om de nodige onderofficieren uit dezelve te verkieseren, kunnen de gemeenen alhier gemakkelijk werden gevonden uit mulatten of tapoeier jongens, en alzoo de Expenses tot transport en onderhoud van blanken werden voorgekoomen. —

De beide voorige officieren, namentlijk de luitenants der Artillerie J. A. Liegelen en J. J. Bergeman reeds lange verlanget hebbende, ter herstelling hunner gezondheid na den vaderlande te keeren, en direct na de aanstelling van bovengemelde capteijns hun verlof verzocht hebbende, heb ik hun zulks niet kunnen weigeren, maar gepermitteerd bij eerste scheepsgelegenheid te vertrekken. En vernits men alhier ten minsten een artillerie officier dient te hebben, heb ik de vrijheid genoomen ^{p^t} en onder approbatie van N^wel Ed^h tot sousluitenant aantestellen den bombardier Johannes van der Spek, een zeer geschikt en keupsch jongeman, die zig gedurende den tijd van acht jaaren, welke hij alhier heeft doorgebracht, altijd wel heeft gedraagen, en allezints waardig is, deeze post in plaats van den sousluitenant Bergeman alhier ter kuste te bekleeden, verzekende derhalven N^wel Ed^h gunstige toestemming. —

Juden mijne laatste missie van den 1st Maj 1801,

benevens de daarbij gevoegde doode lijst /: waar van
triplicaat deeze verzeld:) wel by N^utel Ed^e is ontvangen
zullen N^utel Ed^e gezien hebben, dat zig opgemaakte lijst
meede bevond den overleeden onderboekhouder van 't
generaal comptoir P. J. Francken, en den Raad door
dien weg is genoodzaakt geweest, het tekenen en registre-
ren der wissels meede te demanderen aanden p^r-
administrateur van 't soldijcomptoir W. S. Jongbloed,
alzoog deeze nog de geschikte was, om hem zulks te
vertrouwen, en als een werkzaam jongman het beste,
om de dagelijcke en hoogstnodige boeken op 't generaal
comptoir aan te schrijven: echter heeft den Raad hem
hier voor geene betaling toegelegd, en hij ook niets meer
dan ^{de} f. 50., die hem als p^r administrateur van 't sal-
dijcomptoir zijn toegekend, verlangd, ofschoon velen
gemelde P. J. Francken 's maandelijks f. 100,- heeft ge-
trokken, en niets meer heeft kunnen doen, dan hij nog
doet; latende dit alles aan de discretie van denzelf-
superieuren over. - En maandien men voor als nog
geen geveeglijker persoon voor deeze comptoiren heeft
kunnen vinden, is hij gelast daarinne te continue-
eren tot het arrivement van de nieuw aangestelde
boekhouder generaal en commies der soldijen. -
Overigens heb ik geremargueerd dat in N^utel Ed^e gene-
raale resolutie van den 12 Maj t^el. geene mentie
werd gemaakt van een predikant of vooreezer, om
de Publieque godsdiens waarte neemen, daar zulks
echter zeer noodzaakelyk is, en veel eerbied versetst
by de inboorlingen en mulatte soldaten alhier, voor-
al by de laatste, wyl dezelve gehouden zijn alle zon-
dagen of zoo menigmaal er godsdiens gehouden
word, in de kerk te gaan. - Echter kan ik niet dat
alles juist niet zeggen, dat alhier absolut een predi-
kant vereischt word, maar zoo deeze ontbreekt, dient
ten minsten een vooreezer te zijn, om de godsdiens
aantehouden; waarom de teegenswoordige voor-
eezer alsdan ook is gezegt op den ouden voet voort-
tegaan tot N^utel Ed^elens daaromtrent weder zullen
hebben gedisponeerd. -

Obk zijn hier nog vier à vijf andere kleijne posten, waar-

van in voormelde resolutie geene melding word ge-
maakt, namentlijk een gasthuis vader, een lof mee-
ster of bottelier, een thuinman en opziester over het wa-
ter of zogenaamde waterpaaij en een zeijle maaker,
dog alle welke amten van ouds af altijd aan het opper-
hoofd zijn overgelaaten, om te begeeven, maar ver-
mits alle deeze persoonen gagie en kostgeld genieten,
en laastgenoemde bij meergemelde resolutie van Nwel-
Eds zijn afgeschaft, zoo heb ik nodig geoordeelt, om
alles zoo veel mogelijk op een egalen voet te krijgen,
deeze gagies en kostgelden te zaamen te voegen, en
laastgemelde finaal te vermetigen; wes halven dan
ook van primo september af, geene kostgelden meer
plaats hebben, als alleenlijk die van den Equipagie-
meester Ankle tot tijd en rijlen den fabriek meester
alhier zal arriveeren. -

Ten gevolge van dit alles heb ik het zeer noodzaakelyk
geacht, Nwel Eds bij deesen eene generaalre meester rolle
te zenden, van alle politicque bediendens, militaire
officieren, en thans persoonen, welke zig nog alhier be-
vinden, op dat Nwel Eds volledig zullen kunnen zien,
hoedanig dezelve geplaatst zijn, en wat tractementen
zij thans koomen te genieten. -

Den assistent van Dijk, welke ingevolge Nwel Eds com-
missie is benoemt tot 2^e Resident aan zoodanig
fort als ik zoude goed vinden hem te plaatzen, heb ik
best gedacht, maar te laaten ter plaatze, alwaar hij
ad interim commandeerde, zijnde het fort Vaacorarij,
dog ik geloof niet, dat hij er ooit meer zal koomen,
denijl hij nu bereijds twee agter een volgende maan-
den alhier op het hospitaal heeft gelegen met poda-
greuse pijnen, waardoor hij genoegzaam lam is van
hoofd tot voeten, en na alle vaarschijnlykheid den
lande maar van korte dienste meer zal veezen. -
Laastelyk is mijn eerbiedig verzoek Nwel Eds bij eerste
scheeps gelegenheid weder eenige zilver spetie na
deeze kuste gelieven te zenden, vermits dat geene, welke
in den jaare 1775 door den Raad der colonien na
hervaaards is gezonden, grootelyk is versmolten; dog
gelieven Nwel Eds daarbij te voorzien, dat zoodanige
spetie

spetie werd gemunt in keele, halve, quart en agste
Rijksdaalders, de geheele Rijksdaalder niet meer
draagende, dan om tegens vijftig stuivers, alhier
te worden uitgegeeven, en zoo na advenant de Kleij-
nere munt overeenkomstig de uitgaave van het
keele, halve, quart en agste Engels goud, alzo de
miboerlingen met de berekening van het ander
geld niet kunnen klaar worden, en de meeste klei-
ne levensmiddelen op die manier moeten verder
ingekocht, dog vooral gelieven N^wel Ed^e geene du-
beltjes of deuten te zenden, wijl dezelve hier weinig
of geheel niets waardig zijn.

In loope en vertrouwen de tot hier toe door mij aan-
genomde pogingen aan de yntentie van N^wel Ed^e
mogen voldoen, neeme ik de vrijheid deeze te en-
digen, en heb de ere na toewensching van 's hemel
dierbaarste zeegeningen over N^wel Ed^e personen en
regeering met alle verschuldigde veneratie te ver-
blijven.

(N^wB. Monster Roll already noted from Protocollen.)

Extract from letter from Gov. General C. L. Bartels and coun-
cillors D^t Hoen, J. F. Konig, Jacob Rühle, G. A. W. van Dorge
and A. H. Sinnigh to the council of the colonies and pos-
sessions of the Batavian Republic in America and on
the coast of Guinea, dd. St George d'Elmina 25 August 1801

(N^w 86.-)

Original. —

Hoog Geachte Heede Brungers.

Met zeer veel genoegen hebben wij de eer N^wel Ed^e te com-
municieren, dat het Americaanse Brijkschip, ge-
naamt The John of Newbury Port, en gevoerd bij ca-
pitain John Appleton, op den 4de deezer behouden
ter Heede van d'Elmina is gearriveerd, en met
hetzelve de passagiers D^t Hoen, M. Redmund, J. C.
A. Pollet en H. van Weerden.

De goederen doorboven gemelde schip ons aangebragt
zijn in eene zo wel geconditioneerde staat aan de
wal gekomen, als in verscheiden jaaren herwaards
niet gebeurd is; eenige weinige articulen uitge-
zondend, die in het certificaat aanden supercargo

C. Walker overhandigt, breeder gespecificeerd zijn. -
Mit de papieren door hetzelfde schip ons aangebragt,
hebben wij uit de origineele Missie n° 1 gezien de
dissolutie van het gewezen committee tot de zaaken
der West-Indische Colonien, en teffens de Installatie
van den Raad der Colonien en Bezittingen van de
Gataafsche Republiek in America, en ter Kust van
Guinea; ingevolge Wel Ed^e orders hebben wij de
bij dezelve Missie gevraagde Publicatie op de ge-
woone wijze alhier doen publiceren, en affigee-
ren, en venders copie van dezelve afgezonden
naar alle de Forten onder onze Regeering staande,
om aldaar op dezelve wijze gepubliceerd en geaf-
figeerd te worden. -

Venders hebben wij uit de origineele Missie n° 2 en
daarnevens gaande Extract uit Wel Ed^e secreete
resolutien van den 12 Maj dezes jaars vernoomen,
de effectieve aanstelling van den President C. B.
Bartels tot gouverneur generaal over de Noord- en Zuid-
Kust van Africa; en voorts de promotie van ver-
scheidene van 's lands ambtenaaren tot onder-
scheidene bedieningen hier ter Kuste; waerop wij
de Eer hebben Wel Ed^e te rescribereen, dat de In-
stallatie van den Praesident, voornoemd tot gou-
verneur generaal volgens resolutie van dezen
Raad van den 11 Augustus jongstleeden, met alle
de daartoe behoerlijke plegtigheden heeft plaats
gehad, op woensdag den 13^e daaraanvolgende,
waerop de verdere aangestelde en gepromoveerde
persoonen op den 13^e derzelver maand in onze
Raadsvergadering geroepen zijnde, is door zijn Excel-
lentie den gouverneur generaal aan dezelve per-
soonen de gunstige dispositie van Wel Ed^e ver-
gadering bekend gemaakt geworden, hen tevens
afvraagende, of zij lieden bereid waaren den Eed
van getrouwheid en puerge in kunne onderscheide-
ne qualiteiten te doen, waartoe zij allen zig be-
reidwillig toonende, hebben zij lieden voornoem-
den Eed in handen van zijn Excellentie den Gouver-
neur generaal, en verdere leden van dezen

Raad

Raad gepraesteend. - Voorts hebben wij nog bij deez-
gelegenheid aan den bij Ulieden voornoemde Re-
solutie vanden 12 daj dezes jaars, als nu aang-
stelden Raad ter dezer kuste J. F. Konig voorge-
houden of dezelve geneegen was, om in cas van nood
als chirurgijn te willen ageren, hetwelk door zijn
Edele met alle bereidwilligheid is aangenoemen. -
Verders hebben wij uit hoopde van het gebrek aan ge-
noegzaame personen om zelfs de noodzakelijk-
ste posten te kunnen vervullen, aan den als nu
meden bij Mwel Ed^e bovengemelde resolutie aang-
stelde vander meester J. J. Marchant aangezegt, om
provisioneel als Resident aan het fort Chama
te blijven fungeeren, dewijl de canoahandel aldaar
gedreeven wordende, en de welke eene aanmerke-
lijke steun voor 's Londs cana alhier is, een indien
handel evaaren persoon vereischt, en wij op dit
oogenblik geen ander ambtenaar kunnen vinden,
om deszelfs plaats te remplacieren, als mede gelijke
aanzegging aan den provisioneel fungeerende se-
cretaris S. Berenburg almede bij Ulieden bovenge-
melde resolutie aangesteld tot tweede Resident op
het fort Oecoda, waar uit dus natuurlijk volgt, dat
ook den tot tweede Resident aan het fort Hollandia
bevorderde adistent J. Sartman deszelfs tegens-
woordige functie aan het voornoemde fort Oecoda
zal moeten blijven waarneemen tot tijden wijlen
alle deez vacerende posten door de door Mwel Ed^e
daartoe genomineerde personen, uit den vader-
lande arriveerende, zullen kunnen vervuld wor-
den. - Mit de laatste aan Mwel Ed^e toegezondene
missive van den Praesident C. L. Bartels, in dato
1de daj 1801, en welke Mwel Ed^e zeken op dit oog-
blik reeds zal zijn ter hand gekoomen, blijkt het
repatriieren van den magazijnmeester C. Lande,
alsook het overlijden van den onderboekhouder op
het generaal comptoir P. J. Francken, waardoor
het gering getal van blanke personen hier ter
kuste, wederom een geweldige schok ondergaan
heeft, zodat Mwel Ed^e wel zullen begeffen, met
welk

61
welk een ruuwig verlangen wij de ons door Wwel-
Ed^e nog toegezegde personen tegemoete zien. -
Betreffende het militaire wezen alhier ten kuste,
nemen wij de vrijheid Wwel Ed^e eerbiediglijk onder
het oog te brengen, dat het uitzenden van meendere
officiëren der Infanterie eene geheele onnodige
zaak is, als zijnde het plan door den colonel West-
loo ontworpen voor dit land geheel ongeschikt,
en zeer kostbaar, door dien volgens hetzelve hier
ten kuste veel meer officieren zoude moeten zijn
dan met mogelijkheid kunnen geemployeerd wor-
den, waardoor het land bezwaard word met ledig-
gangens, die geheel geen nut doen, en zeer veel
van onderhoud kosten; het plan bij de gewezene
West Indische compagnie geadopteerd, komt ons ver-
re het beste vooren is onzes bedinkens geheel vol-
doende, en voor den lande oneindig minder kost-
baar, als bestaande het geheele getal van offi-
cieren bij hetzelve slechts uit vijf personen, en
werdende dezelve op de navolgende wijze geplaat,
als een capiteijn Commandant der Artillerij, en
een tweede officier aan het Vlooft kasteel St George
D'Elmina, een officier der Artillerij aan het fort
Coenraadsburg, op den berg S^t yago, aan de forten
Crim en Accra, ieder een vaandrig; dezelve
dienen goede Artillerij officieren te zijn, dewijl in
cas van attacke het grof geschut onzer forten on-
ze eenigste defensie is. - Wij durven Wwel Ed^e
verzeeken, dat indien boven genoemden forten
op voorszide wijze bezet zijn, alle andere offi-
cieren geheel nuteloos worden, het uitzenden van
eenige bekwaame onderofficiëren en gemeenen
's jaarlijks zoude het beste middel zijn, om het mi-
litair wezen alhier op eenen gaeden soet te
houden. - Het het arrivement van de capiteij-
nen Redmund en Pollet, zo hebben de twee al-
hier nog aanwezig zijnde lieutenants der Ar-
tillerij J. v. Liegeler, en J. C. Bergeman kunne
meermaalen gedaane verzoeken hernieuwd, na-
mentlijk om uit loofde kunnen ziekelijke om-

-standigheden met verlof na den vaderlande te
mogen vertrekken, welk verlof wij hun verleent
hebben, mits onder dien voorwaarde, dat eerst ge-
melde Lieutenant voor zijn vertrek van hier een
-antwoording zoude moeten doen van zijne ad-
ministratie als Exeuteur in den nagelatene
boedel van mijlen den overleedene commissar ter re-
gotie J. F. Scheuer, en om deszelfs proccuratie oer-
dien boedel aaneen ander persoon over te draa-
gen. -

Door het vertrek van vornoemden
Lieutenants geraaken wij dus geheel ontbloot van offi-
-cieren in het vak der artillerij overaaren, waarom wij
het noodzakelijk geoordeeld hebben, om onder appro-
-batie van Wel Ed^t de persoon van Jan van der Speet
bombardier alhier aantestellen tot Lieutenant bij het
Corps artilleristen hier ter Kuste; vornoemde persoon
is geboortig van 's Hage, en heeft den lande reeds ge-
-deert acht jaaren als bombardier gediend, in alle
welken tijd hij zig als een zeer geschikt en bekwaam
-persoon heeft gedragen; waarom wij de vrijheid dur-
-ven neemen, hem in allen opzichten in Wel Ed^t
gunstige protectie aan te beveelen. -

Met onuitspreekelijk genoegen hebben wij de goede
intentie vernoomen, die bij Wel Ed^t plaats vind, om
namentlijk den landbouw hier ter Kuste zo veel mo-
-gelyk is aan te moedigen, en te favoriseeren; wij
druven Wel Ed^t verzekeran, doet in geval de cul-
-ture hier te lande, als in de West Indien vierde in-
-gevoerd, en voortgezet, het moederland, zoal me-
-meer, ten minste zeker zo veele voordeelen van dit
waerelddeel zoude trekken, als zij ooit van daar
-genooten heeft; het land is hier aller dankbaard,
met zeer geringe moeite brengt het alles voort, coffy
-zuiker, catoen, en indigo, groeien hieromtrent in
het wilde, en dit is nog maar alleen omtrent de
-zeekusten, waar het land natuurlijk het schraalste
is, Twee à drie uren verder landwaards in,
vind men de rijkste grond des waerelds, het is
-wel waar dat het op die distantie buiten het bereik
van ons geschut, en dus ook buiten ons gebied is,
waar-

waardoor men zig dan ook van die landen niet
door geweld, maar alleen door vriendelijke onderlan-
delingen met de negers zoude moeten meester maken,
en dit gaat zeer faaiel in het werk, iemand genegen
zijnde, om de landbouw aantevangen, hoeft maar
eenige cabociers of te grooten des lands tot zig te laa-
ten komen, en voor een vat branderijn, eenige weinige
panegolderen, wat pijpen en tabak, kan hij van haar
zo veel land in eigendom bekoemen, als hij zelfs
maar begeerd te hebben. - Wij neemen de vrijheid
Middel's onder het oog te brengen, dat het beste mid-
del, om de cultuur alhier met ernst voort te zetten,
zoude zijn, om lieden de planterij kundig te encou-
rageeren, om zig naar hier te begeeven, en dezelve
eenige voorregten te doen genieten, waardoor haar
het eerste begin, dat altoos het zwaarste is, zo veel
mogelijk gemakkelijk gemaakt viend; deeze lieden
behooren in geene ambten of bedieningen uitge-
zonden te worden, dewijl het onmogelijk is, dat een
man ten gelyken tijd zynen kern toevertrouwen
post op eene der forten wel kan administreeeren,
en teffens zyne zomtijds twee à drie uren van zyn
residentie afleggende plantage maar bekoemen
dirigeeren, zulke lieden diende geheel vrij te zijn,
van eenig lands employ om door dien weg hunne
woonplaatsen ook op hunne landerijen te kun-
nen vestigen, en aldus de vereischte toezigt
over den arbeid hebben. - Wij houden ons ver-
zeekert, dat veele bekwaame Directeuren uit de
West Indien, met drift na herwaards zoude over-
komen, alzo verscheidene uit hoofde van het groot
getal dergeluen in de colonien van Surinaamen
als ook in de andere colonien van deezen staat
zig veeltijds buiten plantagie dienst, endus ook
van het nodige bestaan, en levensonderhoud
berooft bevinden, die wanneer ^{hun} de weg gemakkelijk
gemaakt viend, om de planterij alhier met voor-
uitzicht van eenig succes te kunnen beginnen,
vast geen oogenblik zoude aarzelen, om van
eene gelegenheid gebruik te maken, door welke

zij zig in staat zoude gesteld zien, om hem lot van slegts eenvoudig Directeur, metertijd in dat van een welgesteld planter te kunnen verwisselen; op deze wijze zoude men de kust misschien in weinige jaaren gepopuleerd zien, end kleine opofferingen, die het vaderland tot ondersteuning van deze eerst beginnende zoude doen, zoude zeker binnen korte jaaren tienvoudig aan hetzelfde vergoed werden. —

Der thans fungerende Equipagemeeester Jacob Kuhl een man reeds sedert 33 jaaren den landen in onderscheidene qualiteiten dienende, heeft ons verzocht bij Nwel Ed^{de} om denzelfs ontslag uit voornoemden dienst aantekouden, alzo hij zeer veel ambitie voor den landbouw heeft, en van voornemen is, om in geval zijn verzoek hem toegestaan viend, zig landwaards in te begeeven, end door geene lands bezigheden belemmend, met allen ernst op de culture toe te leggen, waarom wij de vrijheid neemen, daarbij het uithomen van een fabriekmeester de post van Equipagemeeester als dan toch koomt te vervallen ons verzoek bij het zijne te volgen, om hem niet verder in 's lands dienste te willen employeeren, en hem zijn demissie gunstig te recondeeren. —

Wij neemen de vrijheid Nwel Ed^{delens} voortestellen, of het niet mogelijk zoude zijn, om ons van een klein gekoepend vaartuig te voorzien, niet grooter dan vijftien of twintig last zijnde, om goederen van het slooftersteel alhier nade buiten forten te kunnen transporteeren, als mede om schuifjes tot reparatie der onderscheidene fortificatiën van Jinjano te kunnen haalen; alle goederen moeten nu met canvas getransporteerd worden, hetwelk den lande oneindig duur te staan koomt, ook zijn de goederen in dezelve blootgesteld, om door het zee water nat gemaakt, en bedorven te worden; in voorige tijden hebben wij wel zeven stuks zulke zeijl vaartuigen hier gehad, dog door ouderdom, als mede door de tijdsomstandig

heden de nodige materialen tot onderhoud van
dezelve niet hebbende kunnen krijgen, zijn dezelve
geheel te niet gegaan. —

Zeer aangenaam zoude het ons zijn, indien Nwel-
Eds Konde goedvinden, ons wederom eenig zilver-
geld mittezenden, dewijl de penningen door den
Raad der colonien in den jaare 1795 uitgezonden,
omtrent geheel versmolten zijn; wij hebben hetzelve
hier volstrekt nodig, dewijl de tractementen der mili-
tairien alhier volgens resolutie van het gewezen
comitté tot de zaken der West Indische colonien, in
comptante speeien moeten betaald worden, om
hun daar door in staat te stellen, zig van de be-
nodigde kleinigheden in het huis houden te kun-
nen voorzien; hetzelve sliende te bestaan uit
keele, halve, quart en agtste Rijksdaalders, de
Rijksdaalder ter waarde van vijftig stuivers heb-
bende, en zo al het mindere geld na advenant
omdat dit het beste uitkomt met de rekening van
het goud; dubbeltjes, stuivers en duiten zijn hier
volstrekt van geen waarde, de negers willen de-
zelve niet accepteren. —

Daar er door het onverwagt overlijden van het opperhoofd
eener colonie onaangenaamheden over deszelfs provisi-
oneele successie kunnen gebooren worden, en die zom-
tijds de grootste rampen naar zig zoude sleepen, zo
wanneer het bestuur in het moederland in zulk een
geval niet reeds voorzien heeft, derhalven neemmen wij
de vrijheid aan Nwel Edels meer verlijt oordeel voor-
te draagen, of het niet goed zoude zijn, dat wij zo
als eertijds altoos heeft plaats gehad door Nwel Eds
met een geacketteerde missive gemuniceerd warden,
dewelke niet eerder dan in bovengemelde geval zou-
den mogen geopend worden, en uit welke zij zoude
kunnen zien, wie het zij effectief het zij provisioneel
door Nwel Eds tot het opperbestuur was genomineerd
geworden; dit zoude naar ons ingien, in eens alle
de in zulk eene gelegenheid ontstaam kunnende
verschillen uit de weg ruimen, en deze bezitting voor
alle seditieuse gevolgen bedoeden. —

yngevolge het door Wel Ed: gemaakt accord met de
super carga C. Walker, aangaande het ontfangen
der resterende vracht penningen in slaven, zo heb-
ben wij evengenoemde persoon voor onze vergade-
ring laten compareeren, waarmee hem door zijn
Excellentie den Gouverneur generaal C. L. Bartels vier
afgevraagd, of hij verkoos slaaven in te nemen, da-
waarvoor hij bedankt heeft doordien zijn schip vol-
strekt niet geprepareerd was tot dat einde, als-
mede door gebrek aan nodige provisien, en water-
vaten, verzekende hij alleen een certificaat te mi-
gen hebben, op wat wijze, de goederen hier waaren
aangebragt, om op vertoon van hetzelve de nog
onbetaalde penningen in Holland te kunnen ont-
fangen, het welk hem geaccordeert is geworden. -

Mit de hiernevensgaande door ons geapprobeerde
Marktbrief zullen Wel Ed: ontwaaren, dat de prijzen
der uitgezondene goederen in gevolge Wel Ed: aan-
schrijving met ruim 25 p^{ct} geangest zijn; de mee-
cijnen en trainsgoederen zijn niet op dezelve gesteld,
om reeden deeze alleen in islands dienst, en niet
tot uitbetaaling kunnen gebruikt worden. -

Wij hoopen dat wij aan het oogmerk van Wel Ed:
hieromtrent beantwoord zullen hebben. -

Eindelijk kunnen wij niet nalaten aan Wel Ed:
onze hartgrondige dank te betuigen voor de zorge
reeds in het eerste begin Uwer pegeering voor deeze
zo jammerlyke, en zo lang aan deszelfs rampzalig
noodlot overgelaatene bezitting aangewend; onze
harte zijn met nieuwe hoop vervuld geworden, daar
wij na zo veel lydens, en na zo veele onaange-
naamheden ondergaan te hebben, ten laatsten
een bestuur zien daargesteld, dat reeds bij den aan-
vang haarer werkzaamheden zig onze deernis-
waardige toestand ter harte neemt, en ons werke-
lyk met kraachtadige ondersteuning te hulpe komt,
wij aarzelen geen oogenblik om te gelooven, dat
onder zulk een bewind onze kommerlyke omstan-
digheden door Wel Ed: voorzorge uitgevischt, en
in blijden zullen verrisseld worden. -

Extract from letter from gouw. gen. C.L. Bartels to the council
(ut supra), dd. Elmina 29 November 1801. —

[nr° 87. —]

Suppl.

Bij mijne laatste commissie heb ik gecommiteerd Mwel Ed^e te verzoeken, om het Tractaat van Vrede met Portu- gal, waarbij bedongen is de Brasiliaansche scheepers, die alhier ter kuste koomen negotieeren, tien procent recognitie zullen betaalen, alsoo alle de Portugeesche, die thans hier koomen, volstrecht weigeren iets wets te geeven, uit hoofde zoo zij zeggen, de tijd tot het be- taalen dier tollens reeds lang ge expireerd is, en ik buiten staat ben, hun van het contrarie te over- tuigen, doordien dit Tractaat met hierter kuste is, en geen geweld mag gebruiken, om hun tot de voldoening te constringeren. —

Mwel Ed^e vriend, den Raad 't Hoorn is zedert eenige wee- ken na elcinn vertrokken, en aldaar wel aangekoo- men en gezond. — Ik heb alles wat in mijn vermoegen was aangewend, om zijn Ed^e aan de gang te helpen, zoo wel met de negotie als het huishouden, en een ver- zeeckt Mwel Ed^e bij ontlaangt van deszelfs brieven daar- van overtuigd moet worden; hij zoude bij deeze ge- leegenheid zeekerlijk aan Mwel Ed^e geschreeven hebben maar het vertrek vanden Luitenant Bergeman kwam te speedig op, om hem daar van te kunnen verwittigen. De noorige burgers el. C. Redmond, J. C. A. Pollet en H. van Keenden zijn meede nog alle in leven, de beide laat- gemelde hebben reeds een Guineese ziekte doorgestaan, en zijn thans weder gezond, maar den comm. Red- mont labereerd aan de bloedspuwing, en komt zel- den of nooit nijt zijn wooning. —

Geinfaameerd zijnde, den burger J. W. Roedig thans de boerancier is vande meeste officieren vande Repu- blicq, heb ik bij deesen aan mijn vriend de Wit com- missie gegeeven, om bij denzelue voor mij te laaten maaken een compleete gouverneur generaals mon- teering met alle het geene daar toe behoort, en ten dien einde een wissel aan zijn Ed^e gezonden, om dezelue direct te kunnen betaalen, verzeevende Mwel Edels zeer terbedig denzeluen hier omtrent de nodige

onder-

onderwijzing te geven, en te bewerken, het zelve spoedig werd ter uitvoer gebracht. —
Onze bezittingen zijn, gode zij dank! nog in ruim geheel in de magazijnen, ook nog wel voor eenige maanden voorzien; maar den taestand der bedienden is allen deplorabelst, weshalven M^Wel Ed^e ligtelijk kan nagaan, met hoe veel verlangen wordt uitgezien na de inden vaderlande aangenoomen nieuwe ambtenaaren, welk ik hope M^Wel Ed^ele reeds gelegenheid zal gehad hebben van costig te doen vertrekken en alhier spoedig en behoudensullen koomen te arriveeren. —

Extract from letter from Gov. Gen. C. L. Bartels to the Council of the American colonies and possessions of the Batavia Republic and on the coast of Guinea, dd. (8th George 8th)
Elmina 9 Januarij 1821. — Orig. N° 3. —
(N° 91. —)

Ook vinde ik mij verplicht M^Wel Ed^e te informeeeren, dat mij den 13 December A. P. van het Engelsche gouvernement tot Cabo Cors zijn toegezonden de gedrukte preliminary articuls vanden zoo heilgaame vrede gesloten tusschen de respectieve Franche Republiek ende kroon van Engeland, aangebragt door het Engelsch oorlogschip de chugo, captⁿ Becon; welke zoo overvachte als aangename tyding ons allen zeer verheugde, dog uit hoofde ik des veegens nog geene anschrijvens had bekoomen, heb ik dezelve alleen voor communicatie aangenoomen tot tijd en wijlen ik de ere zal hebben de bevestiging derzelve van M^Wel Ed^e te ontfangen; welk ik met vurig verlangen tegemoet zie. —

En daar ons dierbaar vaderland door Godes hulpe nu met eenen lang genesehten vrede gezegend, en de zeevaart daardoor weder veilig is, zoo verzoeke M^Wel Ed^e mij dog nu zoo spoedig mogelijk met de lang beloofde en hoogst nodige bedienden te voorzien, als den administrateur en Directeur Generaal, Secretaris, Boekhouder-Generaal en Commies ter soldij, magazijn meester, fabriek meester, enige

eenige chirurgijns, en sommige bequaame assisten-
ten, om daardoor in staat gesteld te worden, de door
Mwél Ed^e gegevene orders in dato den 12 Maj A. P. ten
uitvoer te brengen. - Ook verzoeken Mwél Ed^e eenige
gediende militaire onderofficieren en gemeenen na
kerwaards gelieven te zenden, om de alhier zijnde
mulatte soldaaten daarmede des te better te kunnen
disciplineeren, en onder eene goede krijgstuigt te hou-
den; gelijk meede nog eenen geschikten artillerie-
officier, nyl den provisioneelen sousluitenant van
der Spek, Frans maar de eenigste artillerieofficier is,
die ik hier heb, en de beide nieuw uitgezondene In-
fanterie capteijns ell. Redmond en J. C. A. Pollet
daarvan weinig of geen kennis hebben, daar even-
wel de artillerie hier te lande altoos de voornaam-
ste defensie is, zoowel teegens buiten- als binnen-
landsche vijanden. -

Dit kasteel is met 82 p^e canons van differente groote
bezet, derhalven worden er natuurlijken wijze ten
minsten twee artillerieofficieren, en eenige bequa-
me bombardiers vereischt, om dezelve met vuigt
te gebruiken, en de ammunitie en arenaalen
in behoorlijke orden te houden, dewyl alle de an-
dere veertien buiten forten van Axim tot Accra
van tijd tot tijd met de nodige ammunitie moe-
ten werden voorzien, zoo als den Premierluite-
nant Ziegeleer, die zestien jaaren bij de artil-
lerie alhier heeft gediend, Mwél Ed^e bij zijn avi-
sement nader zal kunnen elucideeren, indien
†gerequireerd word. -

Wijders is mijn laatste sollicitatie Mwél Ed^e bij de
eerste verzending van koopmanschappen ten min-
sten tien duisent pond best bospoelver gelieven uit-
te zenden, vermits ons tegenwoordig restand van
circa agt duisent pond bijna geheel bedorven en
onbruikbaar is, doordien het reeds zedert de jaa-
ren 1792 en 1793 hier mit land is geweest, en men
het kruid in deeze climaat onmogelijk voor bederf
kan behoeden; egter hetzelve is daarom niet veel
minder in waarde, dewyl bij de aankomst van
het

het nieuwe poluer, het oude meestal aan de be-
diendens op gage werd gegeven, of wel op publi-
que vendue aan de meest biedende in kleine
quantiteiten werd verkocht, en als dan, somtijds
nog genoegzaam zoo veel opbrengt, als het nieuw
in Holland gekost heeft. -

Extract from letter from govr. gen. C. L. Bartels and council
Lors D. & Gleen, J. F. König, F. A. W. van Dongeloo and
A. H. Sinnigh to the committee (ut supra) dd. Chief-
castle St. George d'Elmina 24th March 1802. -

(N° 92. -)

Hoer streelend onze gewaarvoordingen thans zijn, kun-
nen wij onmogelijk genoeg uitdrukken, daar wij
het bijzonder genoeg kunnen hebben W^l te ver-
formeeren, dat 's Lands Brik van oorlog de Estha-
bante, gevoerd door de capitein lieutenant B. J.
Pool, op den 17^e Maart tl. ter pleede alhier is ten
anker gekoomen, een duidelyk kenmerk, dat de
Vaderlandsche vlag, welke zo lang door een haas-
telijk onvermoogen en worstelingen met den ramp-
spoed en het nootloot is opgerold gebleeven, ve-
derom met vernieuwden luister de geen weldra-
zal vereieren, en op onze kusten wapperen. -

Wij hebben te gelijker tijd met innige blijdschap ge-
zien, dat deeze W^l aangeleegene bezittingen,
steeds in het zorgend vermoogen zijn gebleeven, do-
dien met gemelde Brik ons zijn aangebraagt 30.
man militairen, den adjuvant W. Somon, benee-
vens W^l navolgende geterde missives, als Dupli-
caat N° 3, de dato 8 September 1801, duplicaat
N° 4, de dato 11 November 1801 met de bylaagen

L^{no} A tot H

Letters A, B, C, D, E, F, G en H, Duplicaat N° 5,
de dato 17 November 1801, en origineel N° 6,
de dato 29 December deszelveu jaars, met de by-
laagen Letters I, E, F, en G, en waaruit wij met
het wezenlykste gevoel van erkentelykheid ten
duidelykste ontwaaren, dat gy lieden alle
rustpunten, welke onder het menschelyk bereyk
zijn, aangrijpt, om onze rampen te verzagten, en

L^{no} J tot G

de zo heerlijk vervallene staat van zaken alhier vro-
lijk opte heuren, ten einde ons in de mogelijkheid te
stellen, het zo lang geboogen loofd tot welzijn en
voordeel van de Dattaafsche Repnblieg, weedenom
te kunnen opheffen, en N. L. wijze maatregelen
bilijken, doordien het N. L. bekaagd heeft, ons op
zulk eene voorbeeldige en volkoomene wijze met
het zoo hoog benodigde te voorzien en te gemoet
te koomen, waardoor wij ons in de gelegenheid
gebragt zien, om eenigzints ademhaalende van
de teisterende slaagen des alvermiedende oorlogs
het oogenblik te zeegenen, waarop N. L. Directie is
geconstitueend geworden, welke al aanstonds de
traces aanrijft van die efficaceuse middelen
door N. L. ter onzer hulpe aangewend, waarin
alle de hoofdtrekken van beleid, staatkunde en
goede trouwe ten onzen opzichte ten evidentsten
consteeren. —

Hartelijk wenschen wij
N. L. ende Repnbliek in het algemeen zo wel als ons
gelue in 't bijzonder geluk met het sluiten der
vreedes praeliminairen tusschen de Fransche Re-
pnblik, het Rijk van Groot-Brittanniën en denzeleer
respectiue bondgenooten, en hoopen dat eene opvol-
gende algemeene vrede dit woonuitzigt ten alge-
meene welzijn mooge volmaken. —

Met warme deelneeming verneemen wij de plaats
gehad hebbende staatsomwenteling der Repnblieg,
met twijfelende, of deeze zal eindelijk dat geene
uitdenken, dat effect moet doen sorteeren aan de
voorkooming van alle verdere verderflijke scheuvin-
gen en oneenigheeden, waarborgende hierdoor
de aangeweij van vroorigen grootheid en luister.

Wijders hebben wij de ter ingevolge N. L. sanschrij-
ving van 8. September des vorigen jaars aan
N. L. sub Littera C. toetuzenden een compleete op-
gaave van alle de betaald wordende costumes
van de differente forten alhier ter kuste, gelijk
meede sub Littera II. de Instructie voor de respec-
tive commandanten der buiten forten, die dewijl
de

L^{no}C

D^{no}D

de werkzaamheden op allen volmaakt dezelfde zijn, zich dan ook maar naar een en hetzelfde formulier hebben te gedraagen, alhoewel deze instructie uit hoofde der differente veranderingen van het bestuur in het Moederland, op eenen anderen en meer vasten voet behoorde te worden ingericht; zo hebben wij nochtans met de beste wil bezield, zelfs niet kunnen bevestigstellen, na denmaal ons bij eene speciaale aanwijzing van het gedissolueerde comité tot de zaken der kolonien in dato 5. November 1795 absoluutelijk verboden werd, hoe ook genaamd geene veranderingen noemens het een of ander daar te stellen, maar alles te laaten in statu quo, tot tijd en wijlen er nadere ordres van hetzelfde aan ons zoude zijn geworden. — Weshalven het ons hoogst aangenaam zal zijn N. D. nadere yntentie ten opzichte van die intermediaire schikkingen van het toenmalig comité te mogen vernemen. —

„ N.B. Bijlage C is not in this fill. the following table of costumes has been taken from the copy in Versp. W. J. stukken 83. — ”

Costumes zooals dezelve bij de Etablissementen ten Kuste van Guinea pleegden behaald te worden, getrokken uit de Bijlagen, behoorende tot de missive van den gouverneur generaal en Raden aldaar, aan den Raad der Americaansche Kolonien van den 24^e maart 1802. —

danmerkingen:

Daar waar voor het maken van de pen niets is ingevuld, is het voor sommige forten: als Batenstein te Bouterij, Amstendam te Cermantijn, en Goede Hoop te Bencoe, — zeker, en voor de overige waarschijnlijk, dat het kostende daarvan begrepen is onder het geen voor het aanvaarden der forten gesteld is. —

Etablissements ten	Toevallige			Vaste Jaarlyksche					Totaal vaste jaarlyk oke costes
	bij het aanvaar den der Forten	bij het maken vande toevallige Pen	Totaal der ge costes	Nieuw jaars costes	Kennis costes	Zon- dagsche costes	Dings- dagsche costes	bij di- dese gelegenen Reiden	
Elmina	1078.14	101.-	1179.17	411.1	.-	407.6	.-	.-	818.7
St ^e Anthony te Okim	90.-	192.3	282.3	207.6	246.8	187.18	.-	.-	641.12
Hollandia te Goeques- L-hoe	169.15	10.-	179.15	57.10	105.-	507.-	.-	.-	669.10
Dorothea te Accoda	50.-	5.-	55.-	90.-	70.10	189.14	.-	.-	350.4
Batenstein te Boutrij	394.9	.-	394.9	228.18	218.10	395.4	.-	7.10	850.2
Witson te Accoerij	169.19	.-	169.19	51.11	109.6	.-	.-	.-	160.17
Oranje te Sacondé	96.5	.-	96.5	75.8	113.-	145.12	.-	.-	334.-
St ^e Sebastiaan te Clama	471.15	88.-	559.15	790.17	5.-	177.14	.-	.-	973.11
Oredenburg te Commarij	338.7	.-	338.7	194.8	.-	192.8	130.-	8.15	525.11
Nassau te Moerie	485.10	.-	485.10	289.14	.-	.-	.-	.-	289.14
Christ ^m te Commarij	744.4	.-	744.4	372.2	221.1	.-	.-	.-	594.3
Lijdraamheid te Oparm	112.10	621.16	734.-	183.5	126.10	507.-	.-	.-	816.15
Goede Hoop te Beese	364.12	.-	364.12	256.5	.-	252.4	.-	8.15	517.4
Crevecoeur te Oteera	1034.-	.-	1034.-	476.5	177.10	520.-	.-	.-	1173.15
	f. 5600.3	1017.13	6617.16	3674.10	1393.15	3482.-	130.-	25.-	8715.5

Extract from letter from Gouv. Gen. C. L. Bartels to the Council
(ut supra) dd. Chief Castle St^e George d'Elmina 16 April 1802. -

(N^o: 96.-)

Orig. N^o: 1.-

Hooch geachte Meede Burgers!

De opeenstapeling onzer geoselens van erkentelykheid in het algemeen hebben, hoe groot ook die onzer plichten geen ogenblik doen sluimeren, maar al aanstonds meede verkennde tot bereiking van U. L. welmeenende intentie, met de meeste vigilantie dat geene bij voort- duuring traagten daarte stellen, het welk immer van een verpakt gouvernement kan worden geoor- dert; was er immer een tydstop waarin wij beeter en krachtdadiger in staat geraakten aan U. L. zorge evenreedig beantwoordende, het was voorzeeken- taen, wanneer U. L. expeditie met het schip Atlan- ticq, geoesd bij capitain Clark, op den 30 Maart laatsleden alhier te ruede arriveerde, en waar- door wij op zulk eene aanmerklyke wijze met veer- tig, zo hooge als laage amptenaarsen, die zich al- len in goeden velstand beoonden, wierden voor- zien, en te gelyker tyd daardoor aan ons is ge-

p/ worden N° 2de gerespecteerde omschrijvingen in originaal de dato 8. September N° 3, originali N° 5 dato 14. November des afgelopen jaars, van alle welke reeds de Dupli- caaten met de Brik de Athalante waaren ingekoomen, dan waarmede wij nogthands geene volledige bij- laagen ontvangende, als nu eerst in de compleetste orde zijn gebracht, welkers receptie wij acuseerende, d' gerust stellendote verzekeringen aan het weldadig Nederland kunnen geeven, dat wij onafgebroken ons zullen onleedig houden, om in allen deele ons naar den inhoud van dezelve, als eene wijze ge- consentreerde en energigue bijdraad te gedraa- gen, en hebben derhalven onvervield de nieuwe Ra- den en den secretaris doen de sessie neemen, dee- zen Raad also geconstitueerd; waarna alle de amptenaaren insgelijks beëdigt zijnde derzelve com- missie-brieven, respectivelijk hebben ontvangen, en zijn die geenen, welker instructien eenige opnaamen en Inventarisatie expresseerde, na voldoening in functie getreeden, en alle dezelve succinet in de daartoe geschikte quohieren geregistreerd, met twij- felende, of deeze bijna in het met gezonken Eta- blissemmenten zullen veldra door ijver en goede trouwe, als nu met luister opwaards getoogen vor- den. -

f/ De daarstelling eener ree-en onbeheerde boedelkamer is eene maatregel, zo nood- zaakelijk en roogstgeoordeent geweest zijnde, dat de ongelukkigen er door gewaarborgd wordende, deeze inrichting zullen zeegenen; wij betuygen N^o. geen ogenblik te verzuimen de installatie daarvan ten allerspoedigste effect te laten sortieren, evenals wij bereids alle de sanbevoelen punten exactelijk, zo veel de kortheid des tijds toeliet, hebben ten executie gelegd en volvoerd. -

Het is ons echter ten eenenmaale onmogelijk geseest, uit hoofde van het lang verdrag der Expeditie met het schip Atlantick, om alle de boeken, chartres en papieren volledig te doen vervaandigen en gereed maaken, te meer daar art. 3 der instructie van den capitain lieutenant Pool, vaerende de Atlante

expresselijk diekend, dat dezelve niet langer dan zes
weken ter reede zal mogen vertoeven, neen maar
binnen dien gestipuleerde tijd de reize naar den va-
derlande aanneemen, en het was reeds drie volle wee-
ken, dat gem. capitain licutenant hier ter reede ge-
leegen had, van neer het met tegenspoed geworsteld
Atlantico, de zo reikhalzend verlangde en hoogstbe-
nodigde handen ter hulpe aanvoerde, dan alle po-
gingen en middelen onder ons bereik zijnde, zullen
mij thands aanwenden, om N.L. die blyken van as-
suiditeit te geeven, welke gyl. zo rechtmatig van ons
kunt verwagten of vorderen. -

Wij kunnen, hoe veel redenen van bijzonder verge-
noegen mij thands koesteren, nog thands niet voor by N.L.
met leedwezen te melden, dat de laading van het
schip Atlantico, zo weldadig ter onzer ondersteuning
toegezonden in eene deerniswaardige toestand zick
bevind, doordien bij de ontlossing gebleeken is, dat 'er
behalven de ontramponeering aan de meeste goederen
nog daar te boven eene enorme quantiteit, welke
echter zijn opgegeeven, hoer een weinig uitenlo-
pende, aande massa ontbreeken, blykens de accura-
te lijsten ten degen sub Pro A copielijk soerge-
legd. -

Extracts from letter from Gouv. gen. C. L. Bartels to the coun-
cil (ut supra), dd. Elmina 14 June 1802. -

(of = 108. -)

Dupl. of = 6. -

yk heb het een van mijne eerste pligten geoordeelt te zijn,
de ynstallatie der vees. en onbekeerde kaamer, vol-
gens Uwe welmeenende ordres te effectueeren, en het
znelks dan ook bereijds in dien staad gebragd, dat hoe-
zeer de boekhouder nog aanhoudend zick blijft, ech-
ter de boedels door gemelde kaamer compleet kunnen
beredderd, en de rechthebbende kunne beskermers der
eigendommen alhier hebben. -

Ynsgelijks heb ik de consignatie causa met al het geen
daartoe behoort volloomen overgeeven, en zal de
yventaris, benevens een breed voerig verslag van het
gecustodieerde meede bij de eerste gelegenheid aan
N.L. worden toegezonden. -

Hoog -

Hoog Geachte Meede Burgers! De volgende pointen heb ik vermeend aan U^W wijsheid te moeten voordragen. Dat'er zich alhier drie vaandels bevinden volgens het oude legijme ingerigt, en gediend hebbende voor de twee compagnien Infanterie, en een compagnie artillerie, doch als nu ten eenenmaale volgens de tegenwoordige orde van zaken onnut en onbruikbaar geworden, en waardoor derhalve het garnizoen geheel en al ontbloot is van eenige krijgscieraaden, ~~etc~~ zoo nodig tot conservatie van de luister van het gouvernement, desijl de negers zyns hooglijks achten en eeren, en voor derzelve meeste honneurs en oorlogse ere teekenen houden, waarom ook ieder quartier of stam een aan hem eigen aartig vaandel voert; deze quartier en of stammen bestaan zoo als gij lieden uit de nevensgaande rang order alhier aanwezig zijnde, met bijvoeging der vaandels gebruiken en nuttigheid derzelve, zult kunnen ontwaaren, doch welke thans geheel en al verouderd zijnde, het ten hoogsten dienstig zoude zijn, wanneer het U^W lieden konde goeddenken, om voor het garnizoen nieuwe vaandels uittegeven, en voor de landgrootten insgelijks met het wapen der Republiek, de naam van ieder stam of quartier en genommert van 1- tot 7. -

Edina

Ik kan nieters niet afzijn U^W lieden te doen opmerken, dat nog aan de Lemnische Koning, noch aan de zeevan stammen zeedert den jaare 1783 geene presenten hoe genaamd zijn uitgezonden geworden; dat alle de parasols, en dus ook haare schoonste cieraaden bij het maaken van costumes zijn verouderd en versleeten, zoodanig dat de neegers voor het arrivement van het schip The John; wanneer ik in de penibelste omstandigheid en gevaar van massaere door het totaal gebrek aan alles was gebracht door dien het garnizoen dreigde ende meeste weg liepen, - de lands slaven en slavinnen mij om eten smeekten en ik hun niets kon geven, onder hier Hoog Geachte Meedeburgers, hoe het menschelijke hart bloede, dan erdaat heijl alleen moest

hier

hier de redding zijn, weshalven ik de lands slaaven
wapende tot dat eindelijk de Fransche schepen uit-
komst aanbragten, zoo als gij uit voorigen zult heb-
ben gezien:) zeijden en geloofden dat Jan Compagnie
niet meer leefde, dewijl 'er niets meer aangebragt
wierd. - Dat het deseene groote weldaad zoude
zijn, wanneer aan denzelven insgelijks nieuwe parasols
konde werden present gedaan, en waarlijk zij verdienen
het, alzo ik in cas van nood altijd 14000 met ge-
meenen gewaapende negers tot bescherming van de be-
zittingen aan Nwe Directie toevertrouwd ter disposi-
tie kan krijgen, een klaar bewijs is hiervan in de
Retraeta der West Indische compagnie te vinden, van-
neer in den jaare 1781 geveen Engelsche oorlogsschee-
pen alhier zijnde, het easteel bombardeerende, de
negers ogenblikkelijk ter hulpe aansnelden, weshal-
ven ik vermeend heb, dit aan Uliedens attentie
te moeten voordraagen. -

p. 90
Het zoude al meede niet ondienstig zijn, wanneer
wij alhier ter kuste voor onze godsdienstverrigtingen
met nieuwe bijbels en gezangboeken in de kerk wien-
den voorzien, doordien de zich alhier bevindende
allen defect en door de kakkerbaken en worm zijn
weggevreeten, zodanig dat den dienst niet in be-
hoorlijke orde kan werden verrigt, waarom ik Ulied-
den eerbiedig verzoeke, ons daaromtrent goedgun-
stig te willen verzorgen, gelijk meede dat er eenige
schrijfboeken, ouwets parkament of francijn, lint en
staatenband, pauers, priemen, liaskoorden met de
permen, lijn en ruyders wat tot een boekbinderij be-
hoord, moge overgezonden worden, dewijl wij dage-
lijks meer en meer het gebrek daarvan onderwinden.

Ruyders neem ik de vrijheid hier neevens nog aan
Ulieden toe te zenden eene accurate naam en rang-
lijst der op de kust zich bevindende amptenaaren, welk
ik verzoeke dat in het jaar of zogenaamde keeron-
boekje mag worden geplaatst, ten einde daar-
door weg te neemen, dat er zooals menigmaal ge-
schied is, en nog vaak gebeurt, geene oude en be-
reijds over jaaren herwaarts afgestorvene ampte-

naaren of gequalificeerde bediendens in geplaatst worden, waardoor menig abus werd begaan, en nu ook somtijds brieven ontfangen van lieden, die of nooit hier zijn geweest, of reeds lange dood zijn, en welke lijst ik telken jaare intijds met de voorvallen de veranderingen ter plaatsing zal overzenden. - Den Raad alhier zal Nlieder vergadering, nopens deze en geene punten en gebeurtenissen bij de eerste bekwame gelegenheid met overzending van alle de boeken, papieren en documenten meer gedetailleerd addieeren, alleen heb ik het van mijn pligt geacht Nlieden van het voorenstaande te moeten berichten. -

Eindelijk nog Hooch geachte Medeburgers! zoude ik vermeenen aan mijn pligt en mij zelven te kort te doen, indien ik deze gelegenheid niet tevens varenam, om aan Nlieden voor te draagen, dat daar, door alle tijden heen aan de voormalige Directeurs Generaal de militaire rang en uitoeffening van colonel is toegekend, met alleen, maar geloe door de opperhoofden van Curacao en St. Eustatius et^{na} eene militaire post is bekleed, en wel door de Gouverneur Generaal van Surinamen (zoo ik eerbiedig vermenne:) die van generaal major; en ik me verklijk door Nlieder hooch voorspraak insgelijks de post van Gouverneur Generaal uitoeffen, het volgens mijns bedenkens daar toel de hoopte militaire officieren aan mij ondergeschikt zijn, en ik veeltijds militaire ment tot maintain der door Nlieden ingestelde orde van zaken en ontyag moet ageren, eigenaartiger zoude zijn, om even als bij andere matien alhier ter Kuste geposessionieerd, aan den Gouverneur Generaal eene geëvenredigde superieure militaire charge goedgunstig te verleenen, en daar van te doen geworden eene commissie in forma, zillende ik hier door nog meer in de gelegenheid gebracht zijn, om Nlieder salutaire oogmerken secondeerende, de gestelde ordres met verdubbelden ijver en sinceriteit ter uitvoer te brengen. -

Rang of order zoo als die zeeven
Hoofdcompagnien anders genaamt de zeeven
Hoofdquartiere der Minasche Negeren elkander
volgen: -

Enkobia	voerd de vlag	N ^o 1
Ekjim	" " "	N ^o 2
Enkodjo	" " "	N ^o 3
Apendjafoe	" " "	N ^o 4
Abeei	" " "	N ^o 5
Aldadi	" " "	N ^o 6
Enjampa	" " "	N ^o 7 . -

Nota ijder quartier voerd een pruis vlag
mit midden van 't wit gmerkt met een swarte N^o van
1 tot 7; alleen mag het quartier Apendjafoe een
wimpel booven de vlag voeren, dog geen andere; gee-
ne van hen alle mag een andere vlag, of met
eenig zinnebeeld voeren dan alleen de vlaggen door
de chaatschappij verleend. - Den laasten is bij hem
de eerste in rang, stellende hem Een in de laaste te
zijn; hierom tragten bij wijlen de voorenstaande quar-
tiereen kunne plaats agter vaards te schikken, dat
men moet beletten tot preventie van quade gevolgen.
Deezen rang is bij hen seedert 't jaar 1724 ten tijde
van den Generaal Valkenier in den optoht na Kol-
landia geuseerd geworden, en blijkt in de acte van
harmonie onder zekere conditein door kunne van
drijs in den zelode rang geteekend in dato 11 Octo-
ber 1755 te vinde mit protocol van dat jaar op folio
170. -

Zij geeven nog bijzondere naamen
aan de voorschreven quartieren, en hebben kleine
quartieren mit ijder opgereg, dog die zijn in geen
aanmerking, en moogen geen vlag voeren, om-
dat zij onder de hoofdquartieren sortieren; daar
moogen maar zeeven Hoofdquartieren in dit
com zijn, wil men hen van revolte onder elkan-
den prevenieren. -

Dit Reglement vernieuwt doorden Ed. d'gth. Heer Presi-
dent W. J. S. v. Fleijdecooper in dato 23 August 1760.
devoendend met dewelfs origineel.

J. Homann	idem
A. N. J. A. Vlaantjes	idem
J. P. Preiger	idem
J. Ruimes	idem
F. M. Schlemmig	idem
F. Ledel	idem
H. Vinkeles	idem
H. Buitendorp	idem
F. P. La Compte	idem
F. Sijten	idem
K. F. Chenken	idem
M. G. Coorengel	idem
W. Soman	idem
J. Koemans	Assistent chirurgijn
J. de Sonnaville	idem idem
W. van der Peijje	Deurwaarder en Boode
J. van Schik	Timmerbaas
H. van Veersen	idem
P. Plevoets	Smitsbaas
L. Baarens	Sarkhuis vader
J. Breetmeijer	Tuinman
J. F. Schiebel	Floutjaagersbaas
F. Bartling	dit ^o gepensoeneert
J. Bondholst	waaterpaaij
J. Willemsse	zeijlemaker

Extract from letter from Gov. Gen. C. L. Bartels to the council (ut supra), dd. St. George d'Elmina 7 August 1802. -
 n° 114. - Orig. n° 7. -

Daar wij alhier de aangenaame tyding hebben ontfangen, dat de definitieven vrede reeds zedert een paar maanden geteekende is geweest, twijlele ik niet of wij zullen hier nu spoedig Hollandsche schepen zien, als vanmeer het ons aan geen gelegenheid zal ontbreken, om Alieder onze depeches gezegeld te doen toekoomen, enden Raad alhier Alieder vergaadering roopens deeze en geene zaken meer gedetailleert zal verslag doen. -

Extract from letter from Gow. Gen. C. L. Bartels to the
council (ut supra), dd. ut supra 14 November 1802.

N° 117. - 1

Orig. N° 8. -

Hoog Geachte Medeburgers!
Doordien ik alle mooglijke middelen en veegen aan-
grijs, om N. L. vanden temporeelen staat der ja-
ren alhier eenigzins te reformeeren, zo was mijne
laatste in dato 4 August laatleden benevens een-
ge Duplicaaten verzonden over Guernsey met de
Logger de Tartar, dan welke ik vermeene dat door
het afsterven van bijna al het volk verhindert is
geworden dezelfs reize voort te zetten, maar alsom
in deeze streeten omswerende zich hoogst waar-
schijnlijk aan het eiland Princes bevind, daarom
ik mij verplicht vinde aan N. L. met deeze gelegen-
heid per het schip Plantersvensch, captⁿ C. Toll
over de West Indien te doen geworden
copie authentiek der missive in dato 24 maart, als-
meede Duplicaaten N°s 1 en 2 van mijn Raadse
in datis 16 en 26 april deezes jaars, benevens Dup-
licaaten N°s 4 en 5, Triplicaat N° 6 en Duplicaat
N° 7 van mij alleen, zijnde het dooreen zamenk-
van omstandigheden ende ziekelijke situatie
zo vel als het overlijden van zommige perzoonen
niet vel mooglijk geweest, de Raad niet succes
te kunnen connoceeren, immers niet met voor-
uitzigt van N. L. gedetailleerd te zullen kunnen
radiceeren; weshalven ik niet van mij heb kun-
nen verkrijgen, den lande op onnoodige onkosten
te jaagen, maar beeter geoordeeld eene spaediger
en meer geschikte scheeps gelegenheid af te wagten,
ten einde als dan succint en met vruyt het voor-
gevallene en den uitslag van dien te reformeeren
Heb ik in mijne laatste bij opgemelde Logger
verzonden onb N° 7 N. L. eene Doodlijst der over-
ledene zo militarie als politieke perzoonen ge-
voegd 's Lands Hoog geachte Medeburgers! moet
ik N. L. met diep gevoel der smertelijkste gewaar-
wordingen wederom reformeeren, dat dit getal
aanmerkelijk zedert dien tijd is vergroot, gelijk
mit

uit nevensgaande compleete Goodlijst L^oA ten vollen
consteend, en waaronder zich bevinden de Magazijn-
meester Hesse, en de Lieutenant der Artillerie J. van
der Spek, welke eerste aan de zogenaamde Baasche
ziekte, waarvan deeze luchtstreek geen mensch vrij-
laat, op den 31 Augustus lt. is overleeden, en waar-
door dus het Magazijn is koomen te vacceeren in
een tijdstip dat de beezigheeden van hetzelve
gansch niet gering waaren, weshalven ik genood-
zaakt ben geworden de Gouvernements secretaris Jong-
bloed als in dit vak volkomen geverseend, om
alle vernarring voor te koomen tot de waarneeming
van die post te committeren onder welkers Direc-
tie ik mij durve vlijen dat eene geregelde orde
van zaken en promptitude ten dien opzichte
zal plaats hebben, waarom ik ook niet kan afzijn
denzelve voorloopig in U.L.^e goedgunstig aanden-
ken tot de effective aanstelling van dien post eer-
biedig aan te bevelen, kunnende door U.L. wel
gepenetreerd worden, hoe hoogst onaangenaam tel-
kens de geheele nieuwe opnaame van dit aange-
leegen vak door sterfte of verwisseling veroor-
zaakt, in deeze heete luchtstreeken moet vallen,
zijnde almeede door dit ontijdig afsterven den
kleinen Raad alhier gebrooken en vordert diensol-
gende insgelijks U.L.^e wijze voorziening,
zijnde de laatste namentlijk de Lieutenant van
der Spek aan eene ontsteeking aan de lever en
daarmede verzeld gaande persie, vaeruit de
teeringkoorts is ontstaan, na veel gesouffreend te
hebben meede overleeden; mij geheel en al pri-
veerende van de laatste Artillerie officier, welke
alhier overig was, latende dus aan U.L.^e oor-
deel over het bejef der zorgelijke omstandighee-
den, waarin even na eene ruime ademhaa-
ling door de toegezondene amptenaaren de al-
servielende hand des doods mij wederom heeft ge-
bragt.

Daar ik niet dan met
huivering kan gedenken aan de benauwde en
critieke ogenblikken, welke ik hier in tijden van
be-

behoefte aan opederen en bekwaame ambtenaaren heb doorgebracht, en de voorzigtigheid, gepaard met de behartiging van 's Lands teedere belangen mij dicteeren, om in tijds zyns ten tweedemaal is 't mogelijk voor te komen, zo kan ik niet afzijn aan U. L. in consideratie te geeven, of het niet raadzaam zoude zijn, om, daar de tegenwoordige administrateur en directeur Generaal J. de Roeber geenzins eene constitutie aanduid op den duur bestaanbaar voor dit ongezondt maat als gestaadig bloot gesteld voor heevige aanvallen op de zenuwen, welke hier overwaagt lichtelijk de levensdraad kunnen afsnijden, een ander bekwaam persoon tijdig uitte zenden, te meer dewijl de fungerende boekhouder en commies ter soldijen Langelaan niet zeer geschikt voor zynen post schijnt te zijn, veel min nog tot de waarneeming van het generaal-comptoir, waarom ik bij overhoopt overlijden niet zoude weten wie deze gewichtige betrekking voor 's Lands belangen met vrugt toe te vertrouwen. -

Wijders moet ik U. L. berigten dat de sergeant St. Viola, geboortig van Leiden, deszelfs tijd voluit gediend hebbende, zyn ontslag heeft verzogt, het welk ik heb geaccordeert, als mede aan G. Bernais in de qualiteit als kondeganger, welke zich daarna aan mij geaddressert heeft, om zich als wijman om en bij Elmina te moogen etablisseeren, het gene door mij is toegestaan en de noodige vrijpas verleend, mits doende den Eed van getrouwheid aan de Bataafsche Republiek en gehoorzaamheid aan de regerende plaatselijke wetten, den gemelde Bernais schijnt in het pousseeren van deszelfs fortuin niet gelukkig geweest te zijn, immers denzelve heeft zich wederom blykens de bygaande copie requeste L^{ro} B verwoegd, om uit hoofde zynen langduurige diensten der Lande bereegen, uit erkentelykheid in zyne tegenwoordige veragtede pecuniele om-

-standigheeden op het voetspoor van anderen met
-enig pensioen begunstigd te worden; waarom
-trent ik de dispositie van H.L. eerbiedig overlaat.

Missives et^{ca}

mem

Guinea

1803 / 1808
8 Nov. 22 Jan.

W. J. Minsterien

50

Duplicate letter, Jan Christen to the council of the American Colo-
nies and possessions of the Batavian Republic, dd. Accra 8 Nov.

1803. -

Ik vindde mij verplicht tot mijne leedwezens te moeten klag-
 tig vallen over de mishandelingen van den gouverneur Ge-
 neraal C. L. Bartels, die op zijne orders mijne factory
 aan Otpam onder 't fort Lydszaamheid gelegen, door mijn
 soon Andries Willem Christen geadministreert wier,
 En een persoon van H. Kock, 't commando van dat fort,
 heeft alles laate capot schieten en vernieldt, mijn fac-
 toryhuis geplunderd door de militaire, land slaaven,
 ende Elinase pinnadoers, die aldaar gesonde waaren,
 eenige koopmanschappen in 't fort van Otpam gebragt;
 mijn schade en weggenome, komt op ruim f10a 11000.
 Hollandsch courant te staan, doordien die Kock voor-
 gaf, 4 rolle tabak was gestoole door de Otpamse neegers,
 maar neen dat was de oorszaak niet, de eijge belan-
 gen en despoticke regering van den gouverneur Bartels
 was de oorszaak van, om wederen deese koch voor hem
 generaal negotieende, endie geassocieert was met een
 Jongbloed, de generaal zijn gouvernement secretaris,
 die de negotie opentlijk voor hem doet, en des was mijn
 factory in de weg, en die moest toen van Otpam op
 soen laage onnatuurlijke wijze mijne welvaart, daer
 ik so meenige droppel zweet om hebbe gehad, sien weg-
 neemen en plunderen, en dat nog van 's Lands vol-
 keren, die mij als burger en ingereetene assistentie
 en protectie diene te verleenen. - Ik heb mij altoos
 gehouden en in velle occaase gedraage als een braave
 onderdaan en ingereetene van de Bataafsche Repu-
 blick, en daer ik mijn leuen soude bij offeren;
 des valt het smertelijk, om welke slechte despoticke
 behandelingen te ondergaan, sonder van vette of
 costumme van der lande gefloodeit te hebben, maar
 alleen voor eijge belangen en jntress of beurse te
 smee, de oorsaal van is, so hebbe ik mij op diffe-
 rente maalen aangemeld bij hem gouverneur en
 also de Raad, dog komt niets van. -
 Den Raad sijn van keele goede gevoels, om die zaak
 van Otpam te schikken, dat ik geen schade kan
 lijde,

lijde, doordien mijn soon sig niet schuldig tot iets
kwaats tegens 't fort hadde gedraage, maar niet den
burger C. L. Bartels wilde niet aan om reeden hij seer
wel weet ten wat opzichte hij door zijn H. Koch en
Jongbloed mijn factory heeft laate ruineeren; nu
mijn 10 maande gewagt hebbe, seedert voorgevalbe is,
in de gepasseerde jaar in de maand December en hier
geen recht of uytshuizing van saaken kan vinden of
krijge, - neeme ik mijn toevlugt tot den Raad van de
Colonien van America en Westindien, om schaadever-
goeding te soeke en recht te mooge hebbe, en also om ver-
lossing van de dispotische, en onrechtvaardige beken-
delinge, die men hier van den gouverneur Bartels, of
die na hem komt, niet te moete ondergaan; het vord
dag voor dag sogesteld, dat wij alhier dacht, dat Ja-
cobus de Veer weer uyt zijn graf gerees was, en die
ons regende, in plaats van den burger C. L. Bartels; 't is
onbegrypelijk Wel Edelhoogende de verandering van dien
man; zijn prinsipes en form van regeringe tee-
gens de onderdaanen van den Bataafsche Repnblich
seedert syne aanstelling van gouverneur generaal is
haast voor geen mensch te gelooven of te beschrijsen;
den keemel sij gedank, thans nog eenige Raaden
sijn die durve spreek tot welzijn van het algemeen
anders was 't seer ongelukkiger en slegter voor mij
en andere ingesetene gesteld. -

Geweel Wel Edelachtbaare in de bescherming godes en
hebbe d'eer mij met alle gehoorsaamheid te onder-
teekene

Wel Ed: Grootachtbaare Heeren
Wel Ed: Grootachtbaare seer gehoorsaame dienaar

Jan Hieren

P. S. Edel Moogende Heeren! Den persoon H. Koch en
W. S. Jongbloed, die de bedruer en aanspoorden en
paadslieden van den burger C. L. Bartels sijnde dat
die man so hart tegens een ieder geregent heeft, en
voortblyve continueeren, hebbe kunne verlof gemoene
en gaan sijde nu na Europa repatriieeren, dus hope
Wel Ed: achtbaarsdems hem niet onbeloont sal laate voor
konne slegte gedrag hier te eerste, en hem Koch verant-
woording te soude van mijn factory alhier zruineert

en mijn gesederen, die in 't fort van Elpam gebragt op
een slegte wijze gebruik van gemaakt. — J. C.

Extract from letter from Gouverneur Generaal C. L. Baetels to the
council (ut supra) dd. Elmina 8 Januarij 1804. —

Dupl. N° 21. —

Gaf ik Wlieden in mijne voorige van 30 Oct. ll. waarvan
ik de Eerheb een Duplicaat hier nevens te zenden drang-
redenen aan tot staving van mijn bij requeste geda-
ne verzoek, thans slooggeachte Medeburgers, thans zijn
die drangredenen tot een volkomend leijd gekomen,
dat ik mij vleije durff, gij lieden door een onservijld
besluit aan mijn verzoek gult voldoen. —

De motieven in mijn voorige Missive, benevens een
kort verhaal van de toedragt der zaken, brengt mij
alsonder de verplichting, om de gevolgen, welke dezelve
gehad hebben, ten dezer eerste gelegenheid mede on-
der toog te brengen, niet twijffelende of ik zal daar-
door aan Wlieden gerespecteerde verwachting de-
beeter voldoen. —

Wat dat bijna vijf weken verlopen waren van de dag
aff, dat men verklaart had, dat ik door het niet
doen vanden Eed geene qualiteiten bezat, vienden
mij de reglementen, welke intusschen doorde leden
vande meerderheid geassisteerd doorde ministers
(die zich in alle deze gevallen met bijzondere ijver
tegen mij gekwetent heeft) ontworpen waren, ten and
gesteld; bekelzende een nieuwe regeringsform met
voorbijziening van alle andere voorschriften en com-
municatie dat ik mij binnen den tijd van acht
dagen zoude hebben te declareren, of ik de reglemen-
ten wilde bezyeeren, en daarop de Eeden na inhoud
der formulieren als Praesident en Gouverneur Generaal
afleggen, wanneer men dan ook niet zoude aarzelen
mij in beide deze opgemaelde qualiteiten te erkennen.

Uij des tunkens deeze Free uiterstens gesteld
vindende, om of van alles ontzet te worden, off deze
gevoerde Eeden te doen, daar men alles op eene
arglistige wijze had weten tegen mij te in disponeeren,
ende middelen van maintain van gezag door

mij

mij buiten qualiteiten verklaard te hebben had veter-
lan te maken, heb ik reikhalzend na Udiens gun-
stige dispositie op mijn verzoek en dagelijks uitzien-
de nade blijde aankoomst van mijne verlossing
om mij zelfs voor grooter kwaad te beloaden, door
den nood gedrongen deze leden gedaan. -

Hierin ligt mogelijk iets misdadigs, doordien ik
in eenen zekeren zin tegen U bevelen gehandelt
heb, dan Hoog geachte Medeburgers gelieft mijne situ-
atie in het oog te houden, en U daarbij voor den
geest te brengen, dat ik mij bevond in een afgelegen
werelddeel, gedurende een onzalige oorlog beroofd
van een rechtbank, waar voor men zijn recht kan doen
gelden, daar ik bij hun, die mijn parthij waren, te-
recht moest staan; en oordeel dan over mijn gedaa-
ne keuze. -

U bevind ik mij door de nieuwe
wijze van regeeren gebragt tot die staat, dat mijne
bestuurring grootendeels zoo niet alleen gelegen ligt
in het doen van handtekeningen onder resolutien
en besluiten: een staat waarin ik het land van
geen de minste niet kan zijn, en ook niet langer
begeer te blijven dienen. -

U zal de reglementen niet beoordeelen eenodeels
als parthij zijnde, en het ook alleen competeerd aan
Udiens, in anderdeels, omdat ik steeds geverseend
heb, en als nog in dit gevoelen blijf volharden, om
Udiens bevelen te gehoorzaame en ter uitvoerte
brengen, maar geenzints mij alseen elendige vet-
geever op te werpen ook daar toe zoude ik missen,
hetgeen meer dan vermoedelyk de ontwerpers ont-
brooken heeft, dat is de benodigde kunde. -

Dan het hoofd van deze revolutie heeft zig doen
uitblinken den velbekende Jaac de Roever, ge-
trouweelyk ondersteund door de secretaris J. A. de Claver,
een laaghartige valsche aart, en onder de Raaden
had hij door alle middelen en wegen aan zich
weeten te verbinden de heeren D. J. Koen / die op den
23 December ll. bereijds is overleden; J. F. Konig,
de van alles onbevuste grijsaard, F. A. W. von Dorgelod
in de oekhouder Langelaan, die daar voor het

ampt van magazijn meester is toegezeggt geworden, van welke heeren de drie eerste met de secretaris zijn geweest de makers van deese Guineese regeringsform. - Zie daar Hooggeachte Medeburgers, met zoo veel mogelijk, nu den afloop van het in mijn vorig gemelde naar waarheid geschreven. -

Hij zoude te ver gaan, door ook, hoe zijdelings aan N. Lieden de middelen van redres op te geven off onder N. Lieden aandacht te willen brengen, dat deze gemelde manieren op een eigen denkkelijke manier van landdelen met te spoedig kan warden gestuit, waarom hij aan N. Hoog verlicht doorycht en rechtvaardige welvetenheid het straffen van de schuldigen, en het beschermen der onschuld volkomen overlaat. Zoodan tegen mijne hoop en verwachting, het zij door het verlooren gaan der papieren, het zij om andere bij N. Lieden geresideerd hebbende redenen aan mijn herhaald verzoek noch niet zijn voldaan, dat dan na lectura dezes (: hierom ben ik N. liddende :) eene approbataire resolutie op zijn gedaant verzoek het eerste besluit mag zijn, dat door N. Lieden genomen word. -

Extract from letter from Gov. Gen. C. L. Bartels to the Council
(ut supra) dd. Elmina 10 April 1804. -

Copie of 24. -

Wij hebben zijders op het begeh van het nieuw ontstaene oorlog en de rampen, welke veellicht ons daaruit staant te wachten, niet ondienstig gevoondeeld, daar wij door de alvermiedende hand des doods van versleide onderofficieren worden beroofd, een generaal pardon van alle deserteurs, welke in den jaare 1798 waaren weggelopen te doen bekend maaken het welk van dat gevolg is geweest, dat het grootste aantal dergeluev zich wederom hebben aangegeeven en onder de compagnie verdeeld, waardoor wij dus ons vleien in cas van ongeval of attaque in staat te zijn, dit casteel eenigzints te kunnen verdedigen. -

Wij hebben ter gelykertyjd na de expiratie van het gemelde pardon met eene prolongatie van hetzelve

bedacht geweest, om de teruggekeerde voor nieuwe desertie af te schrikken en anderen daarvan terug te houden door het statuereen van zodanige straffen als bij eene proclamatie door ons gearresteerd breeder staat uitgedrukt. -

En neemen de vrijheid de voorschrevene cete van generaal-pardon benevens de gemelde proclamatie hiernevens onder L^{re} H en J aan U.L. te suppliciteeren. -

Het is ons Hooggeachte Edele burgers, hoe zeer met de beste wil bezield onmogelijk geweest, de notulen van den Kleinen Raad gedurende dit jaar gehouden en andere stukken die verscheide zaken in zich bevatten, welke wij gaarne gemenscht hadden, dat bij deelen te gelijk aan U.L. serieuse overveeinging hadden kunnen gebracht worden, met de gelegenheid van het overgaan van de Keeren Koch en Jongbloed te verzenden, dan de veenige personen, welke thans noch van het groot getal door U.L. uitgezonden, zich alhier in veeren bevinden, gepaard met op eengestapelde verkzaamheden, hebben ons maar een in de gelegenheid gesteld, het thands overgaande te doen verwaardigen. -

Extract from letter, from the secretaris and proo. fiscal J. St. de Charrie^x to the council (ut supra) dat. Elmina 10 April 1804. -

Orig.

De omstandigheden van het nieuw ontstaane oorlog, zijn voor als nog uitgezonderd eene algemeene schaarheid alhier vrij draaglijk, de geruchten verspreiden zich hier, dat de Saure aan de bovenkust door de Franschen (waar van wij zints eenigen tijd zijdelingse berichten hebben) genomen zijnde, thands door eene vrij aanzienlijke macht der Engelschen wederom heronnen is, en dezelve ons veellicht meede wel een bezoek zouden kunnen geeven, doch zijt gerust, dat wij door innendige maatregelen en voorzorgen omtrent alle voorvallen, die de menschelijke voorzigtigheid eenigzints kan berekenen, op eene geduchte wijze alle aanvallen zullen

Englen J

rapport 19 Oct. 1804.

* the author of the book.

zullen trachten af te keeren, zo te midden van de
schijnbare overvloed onzer krachten, die met elkan-
-deren de algemeene zekerheid moeten staaven,
zich geen vanorde verspreid, en door ontrouw of
afval zelfs doet mislukken, want op deze wij-
-ze word het bolwerk van elken staat in de hand-
-having der openbare veiligheid en verdediging
ondermeind, en de waggelende grondslagen van
het maatschappelijk gebouw voerspelden als dan niets
anders dan eene algemeene verwoesting. -

Door de afkondiging van een generaal pardon voor
alle de negloopers, het welk door mij aan de generaal
was voorgeslaagen, hebben wij verscheiden militai-
-ren in dienst terug gekreegen, die onze macht
aanzienlijk versterkt hebben, en volstrekt nood-
-zakelijk was, uit hoofde der veele gestorvene blan-
-ken en onderofficiers. - In nood is politiek en
militair allen tot verdediging van dit easteel
op derzelver posten, dan op de buitenforten; immers
een gedeelte van dien zoude weinig wederstand
te doen zijn, uit hoofde van den vervallene staat.
De hoofdforten zijn de eenigsten, die nog voor eenigen
aanval bestand zouden zijn, en hoe dan nog
met de ammunitie van oorlog. Dan, daar de
magt van Fransche schepen zich insgelijks alhier
afwisselende laten zien, is er niets te vreezen, ten
minsten ik zoude de Engelsche niet roaden, weder
een coup als in 1781 te waagen. -

Mit de meede door den raad gezondene proclamatie
zal ik lieden ontvaaren de middelen en bedrei-
-ging van straf, om de teruggekeerde zowel, als
de volstandig gebleevener aan onzen dienst te
verbinden, en hien van nieuwe ontrouw af te schrik-
-ken; ik heb echter in beide deeze stukken met
zorgvuldigheid vermeld, alles wat eenigzins haat-
-lijk of woor onze Engelsche nabuuren danftootlijk
konde zijn (hetzelve verbittend en doet aan de
grootte zaak niets af:) te gelijk met observantie
van het geen den tapoeijen het meeste kan streelen en
oprindern; onze gebuuren zijn met dit al zonder
woek

valk, en op zommige lunnere sterktens heeft een man alle de qualiteiten, die tot den burgerstand en het militairien behooren, eniglijk op zijne schouder, doch of die deselve tevens in zich vereenigd is bezwaarlijk te gelooven. —

Extract from letter from capt. P. Toornaar to the council
(ut supra), dd. Coenraadsburg on the hill 5te Jago 12 April
1804. —

Zoodra ik berigt ontving van het nieuw ontstaane oorlog, was mijn eerste zorg de noodige versterking van ammunitie en manschappen aan den generaal Bartels te vraagen, waaraan gedeeltelyk is voldaan geworden, namentlyk de ammunitie dog, de versterking van manschappen is tot heeden agterveegen gebleeven. — Verbeeld M.L. des een pontreese met 31 p^{te} geschut van onderscheiden calibers, 2 p^{te} montieren en twee katteloppen, bezet met 16 koppen, waaronder 2 kannoneers, die er van zo veel met het kanon veeten ontegaan als een kind, dat ter waereld komt, ofschoon de generaal mij beloofde, in cas van noodzaakelykheid mij 50 man compagnie slaaven tot versterking te zenden, maar hier durf ik met vrijmoedigheid uitroepen, wat zal ik met die schepzelen aanvangen, die ook met het geschut niet kunnen omgaan, die niet mistaat zijn, hetzelve te laden, en die waarschyne lyk by een attack, door hun onbedreevendheid en domheid meerder dooden en ongelukken zoude veroorzaaken, dan het vuur van den vijand; hoe zal men mij tegen werpen, waarom hun niet bekwaam en bedreeven gemaakt, zo door exerceeren met de stukken etc. dit is waar, maar H. J. ell. ik kan M.L. op mijn Eer verzeekeren, dat zedend ik in het land ben, het nog nimmer gebeurd is, dat nog kanoniers nog soldaaten nog slaaven met de stukken hebben geexerceert, ofschoon dit meer dan eens het voorgesteld, doch zonder vrugt, even min als op mijne instantie, om de exercitie (by de staan de clamee in gebruik zijnde) hier in te voeren, pakt

is geslaagen. - Wat betreft de stukken en het laad- gereedschap, deeze zijn in reedelijke orde, uitgezondert de affruyten, welke veel te swaar zijn, hebbende 14 man werk, om een stuk van 12de caliebaer te verplaatien ofte verwerken; hier zoude mijn bedenken van meerder nut zijn, de meere keestaffruyten, welke ik nog in het vaderland zijnde, aan de Kelder op de batterij de Revolutie heb gezien, welke met meerder facilitate en gezindheid kunnen be- diend worden, maar het grootste gebrek bestaat in kundige Artillerij officieren, onder officieren, en Kanoniers, want bij de palabber, voorgevallen te cam, had men twee katekopen of handmontieren meede genoomen, doch niemand kon dezelve laaden, en daarbij is het zeker dat uitgezondert den assistent van Rheenen (: bevoorens officier der artillerij :) niemand mistaat is de montieren te kunnen laaden, veel minder er na behooren meede te kunnen werken. - Ik twyffel dus niet H. J. ell. of het belang dat N. L. in het behoud- deezer Etablissementen steld, zal veroorzaaken, N. L. deeze mijne geringe aanmerkingen in N. L. wijze at- tentie neemt, want wanneer volgens geruchten het de waarheid is, dat er zich een geduchte macht onzer vij- anden aan de boventrust bevind, met intentie om deeze possessien te willen drukken en overkeeren, ge- lijk kunne scheepen de zeën, en kunne misdaden de aarde drukken, dan zijn hier verwaringen van allerlei goot onovermijdelijk door onkunde en misver- stand, want ^{vat} zal men met hieren uitroeren, die de bevelen niet verstaan, niet begripen en niet tenuit- voer kunnen brengen, en daar door daadlijk geon- fusioneert zijn, daer de presentie van geest en koel- bloedigheid in diergelijke gevalle zo hoogst noodzaa- kelijk zij. -

Extracts from letter from J. de Rover, administrateur and
Dir. Gen. and also President on the coast of Guinea to coun-
cil (ut supra), dd. Chief Castle St George d'Elmina Sellaij 1804.

N:1 - Origineel. -

Hoog geachte eedele Burgers!

Taar het Deensche schip, waarmede de Keeren Jongblaed

en koek zullen overgaan, als nog ten Deense kede
is liggende, en zeedert mijne laatste aan W.L. in
dato den 13 April, welke aan die heeren het medege-
geeven, eene merkelyke verandering alhier is voorge-
vallen, zoo vinder ik het van mijne onvermijdelijke
pligt, nog van deeze gelegenheid gebruik te maa-
ken, en te communiceren, dat den gouverneur gene-
raal C. L. Bartels na eenige tijd onpasselyk te zijn
gewees, en weder volkoomen hersteld zijnde, op den
26^e der gepasseerde maand klaagde over pijn in
de buik, dog van geene gevolgen schein te zijn, nyl
zijn id. tot den 24^e des morgens op het gewoone rap-
port is geneest, dog welke buikpijnen tussem den 24^e
en 28^e zeer zijn toegenoomen, en vel gevolglyk van
eene berovete, zoo dat hij des morgens op den 28^e April
circa half neegen ruven het tydelijke met het eeu-
wige heeft vervisseld; eene gebeurtenis zoo onver-
wagts, die dus dan ook niet anders als een gene-
raale confusie kon te veeg brengen, en mij zeer
heeft getroffen, als overweegende het ongelukkige voor-
zig zelve, uit een leeven van veelde en velleest
plotseling te vorden weggenoomen, en ten anderen
de omstandigheid, waarin ik daar door geraakte,
nien zoo creticg tijdstip, als mij ons alhier bevinder
door het arrivement van Engelsche oorlogschepen
aan het nabuurig Caap Cors, ende gerueften van
meer verwacht wordende oorlogschepen aldaar. -

Van Hooggeachte allede Burgers, indien ik niet hadde
bezef gehad van mijne onvermijdelijke verpligtung
in mijne betrekking de noodzakelykheid gevoelde
en mijne liefde tot mijn vaderland mij niet had
de aangespoord, voorzeker zoude ik geaarselt
hebben, om deezen taak op mij te neemen, een
taak meer van gewigt als soms wiera berekend,
dan ten waare men maar onverschillig daarbij
keenen leefde, zonder het bezef te hebben van den
pligt enden eenemaale verantwoording, de cre-
tigue omstandigheid deezer Etablissemerten vor-
dende eene meer dan gewoone voorzigtigheid, en
het

het was juist ook daarom ik in dit tijdstip den grooten raad niet konde doen opkoomen, welke zoomij ongestoord in onze bezittingen alhier blijven en de thans ter reede van Caap Cors leggende oorlogschepen vertrokken zullen zijn, onmiddelyk zal doen; 't schijnt de Engelsche in deze oorlog meer dan in de voorgaande op deze bezittingen voorzien hebben, althans de commercie belemmeren zij met al hun vermoogen; de buiten forten bij aldien er zoo als het gerugt is, meender schepen en troepen koomen, zoude ook gevaar kunnen loopen, dan voor Elmina is geen vrees, alle precautiën zijn daargesteld, en schoon door het noodlot van veele sterfgevallen van weinig ofte bijna geene blanken voorzien zijn, zoo zullen zij egter, die zig aanwezig bevinden eerder sneuvelen dan lafhartig zijn, en daaren booven steunen wij op de dorpelingen, die vol moed zijn, en genoegzaam om hen aftekeeren. —

Extracts from letter from the council on the coast of Guinea to the council (ut supra), dd. Elmina 8 May 1804. —

N° 1. — Origineel. —

Deedert onze laatste aan H. L. in dato 10 April et^o 4 konden wij voorzeker niet vermoeden, dat wij zo spoedig deze zoude moeten doen volgen, als bekendmakende eener zo dreevige maere als wij ons thans verplicht vinden, met gevoel der smertelykste gevaarwordingen, ter Whieder kennis te brengen, en wel, dat onzen gouverneur generaal en President van dezer Raade C. L. Bartels, zaterdag morgen den 28 April onttrend half negen uren aan eene zekere berouwe na alvorens geduurende twee dagen over coliepijnen te hebben geklaagd, snbit is overleeden. —

Wij hebben daardlyk bedacht geweest, ten einde alle stagnatie en verwarring der publieke zaken voortekomen tot President over deze Etablissementen te eligeren en aante stellen den administrateur en Directeur generaal benevens vice president dezer vergadering J. de Roever en daarvan bij publicatie nadat denzelfven den Eed by de reglementen

bepaald, in onze handen heeft afgelegd, alomme-
bekendmaking gedaan; blyvende overigens alles op
den ouden voet, en daarvan bij circulaires kennis
gegeven, gelijk meede aan de leden vanden groo-
ten Raad. -

Wij moeten tot overmaat
onzer rampen er dit noch bijvoegen, dat ter Rhee-
de van het naburig vijandelyk gouvernement, verschei-
de Engelse oorlogsscheepen zijn gearriveerd en er
noch meerdere verwacht worden, welke men veronder-
steld landtroepen aan boord en vijandelyke oog-
merken te hebben; zynde derhalven door ons alle-
tot eene gedugte defensie in gereedheid gebragt, en
zullen onder bescherming der godlyke voorzienig-
heid alle mooglyke pogingen voor behoud dezer
Etablissementen daargestellen. -

Het Engelse oorlogsschip heeft na het confisqueeren
van eender handelaaren kunner Natie, welke al-
hier ter Rhee- de zijn carga voor slaaven had gelost,
zich voor Comacou, zynde een Fransche logie, gelie-
gen boven Cormantijn, bevoord door de heer Mulat
ten anker geligd, en er na eenig scheepsvolk met
chaloupen te hebben doen landen getragt, gem lo-
gies te ruineeren - dan de bewoner derzelve vol-
voerende zyne geloften, welke hij voor lange had ge-
daan, heeft de schanden eener geweldaadige over-
heersching niet willen zien, of zich voor de Ewel-
moed der vijanden blootstelden, maar is na veen
in het paluier parkhuys gestookt te hebben, met eenige
der vijanden in de lucht gesprongen; Terwijl dat
een ander gedeelte der overwelden naars door de
negers is gemassacereerd, zynde de assistent vande
heer Mulat, na zich eene klesuure met willens, om
zich dood te schieten, te hebben toegebracht, ter naau-
wer nood ontvlugt. - Het oorlogsschip is daar-
op na twee daagen voor Cormantijn geankerd ge-
weest te zyn, wederom op de Caap Corsche Rhee- de ge-
arriveerd, gelijk aldaar meede nog een Brig van
oorlog is geankerd; wordende misgelyk noch
meerdere scheepen verwacht. -

Het lijk van onzen overleedenen gouverneur generaal
is

is op den 30ste april tl. met de gewoone ceremonien ter aarde besteld, waarna de Intellatie van den President J. de Roever met de vereischte plegtigheid openlijk heeft plaats gehad. —

Mademaal onzen tegenwoordigen President heeft ge-
declareerd dien post niet lange te kunnen blijven
waarneemen en uitoeffenen, door dien deszelfs
particuliere omstandigheden zijne spoedige tegen-
woordigheid vorderden, zo kunnen wij niet afzijn
N.L. bij deezern op het ernstigste te verzoeken, om we-
gens het opperbestier zodanige voorziening, hetzij
door het uitzenden van eenen nieuwen Gouverneur
generaal (doch in welk geval mij N.L. met eerbied
aanden aandacht brengen, het oog te willen vestigen
op een man, welke met bedaardheid, gewoon aan
een moderate levenswijze eenige Militairen en poli-
tische kundigheden in zich vereenigd, de vijl een
voorbeeldig gedrag en handelwijze veel afdoet op
den aart en het leeven der Europeaanen en Natu-
rellen alhier;) of wel door het succedieren van eene
der alhier zijnde perzonen daartoe stellen als Gij-
lieden in uwe wijsheid gult vinden te behooren. —
Onsgelijks verzoeken wij N.L. wederom in onze behoef-
te van ambtenaaren als anderzints mede ten
spoedigste te willen voorzien. —

Wij hebben alhier het 43de art. van het Reglement van
Politie in practijk gebragt en derhalven een Institut
tot onderwijs der Militairen en kinderen van blan-
ken vaders daargesteld, onder het opzigt en directie
van den Predicant van Diepen, waartoe wij
ons met den besten uitslag vleien — dan het ge-
mis van boeten en andere articelen, welke ons
zo veel als de voornaamste middelen tot verbee-
tering en geneegens van het leeven, aankweeking
van het verstand, etc. ontbreken, verhinderen
ons het gewenschte succes te ontwaaren — neemen
de derhalven de vrijheid, om de volgende col-
lectie ter spoedige uitzending van N.L. vader-
lijke zorge aftevragen als: —

NL. onderd. en getr. Siemaeren Jaac de Roeer,
J. F. Langelaan, L. de Sonnaville, A. Heijdelberg,
In kennisse van mij: J. A. de Charée. —
P.S. Door het vertrek van de heer Jongbloed hebben
wij in de vacature van den Raad voorzieder
geadmeeend den verdu meester A. Heijdelberg.
J. d. R., J. A. d. M.

Extracts from letter from the council on the coast of Gui-
nea to the council (ut supra), del. Elmina 16 June 1804.

Ingekoomen 23 Oct. 1804.

N° 2 Origineel

Omge laatste aan Nlieden was in dato 8 Meij tl. N° 1
origineel per dezer bodem en duplicaat per capitein
Chakline over de Westindien, houdende kennisgeving
van het overlijden van den gouverneur generaal C. L.
Bartels ende schikkingen, welke door onster voorzien-
ing van alle stagnatie en het welzijn dezer aange-
leegene bezittingen zijn in het werk gesteld, tevens
met toezegging van het overmaken van een ge-
detailleerd verslag van hetgeene in middels dezer
kuste specteerd. — Onmoglijk Hoog geachte
Medeburgers! is de uitvoering van dezer taak ge-
weest, immers om met den bodem, waarmede de
heeren Kochen Jongbloed overgaan, endie zo lang
uit oorzaak van bekomene lekkage en het repa-
reeren van dien aan het Yland Princes is vertraagd
Nlieden te doen geworden, en moeten derhalven
Nlieden adieeren met hetgeene geduurende dat
tijd verloop eenigzints van belang voor NL. in
omge sessien is voorgevallen. —

Het zal uit de bijgaande doodelijst onaangenaam
blijken, welke herhaalde slaagen de overbiddelijke
hand des doods wederom onder NL. ambtenaeren
zo hoogst noodig tot conservatie der orde van zaken
heeft toegebracht, en beboeven derhalven niet te be-
toogen de noodzakelijkheid, om spoedig eenige ad-
sistenten uitte zenden ten einde de tegensvoorde-
ge te verwangen, welke door het lot in dit ver-
melend klimaat gespaard, te recht aanspraak

op hoogere bevordering en rang, opklimming, mogen maken; doordien de zaaken van de Wel- en onbekende Boedelkamer noodwendig vorderde, dat lemand vierde benoemd, die de bereedding des boedels eeniglijk onder opzicht van commissarissen op zich nam en de nodige Instrumenten custodieerde en op derzelve respecten bracht, hebben wij goedgevonden aan te stellen als provisioneele commissie de assistent Wakenborff op den voet als bij nevensgaande extract-resolutie staat uitgedrukt, en zijders derzelve voorzien van eene door de permanente commissie ontworpen en door deze vergadering gearresteerde Instructie meede hier bij copieeljk overgelegd, vertrouwend dat dit uerzigte N. B. goedkeuring moge veggdragen. -

Extracten uit onze resolutien in dato 29 en 30 elley tl. betrekkelijk het voorgvallene tusschen den capitein commandant Pallet enden capitein Tornaar, commandeerende de sterkte van Ste Jago, benevens hetgeene daarop is gevolgt en door ons voorts tot bewaring der goede orde is moeten worden verriecht en daargesteld, aan welkers inhoud wij de vrijheid neemen konthidskalven om te referereen. -

Hoe smertelijk het ons moet vallen hooch geachte medeburgers te midden van het oorlog den druk des tijds ende schaarse omstandigheden, die ons reeds gwaar treffen, zoortgelijke onaannameheden, voortspuijgende uit beuzelingen en knibbelarijen, die de algemeene zaak notoir nadeelig zijn, te moeten ontvaaren, kunt gylieerden lichtelijc bezeffen, dan wij zullen zelfs in het bamen der gewaaren en loedamig de wrevelmoed zichte-gem onze pogingen ook verzetten moogen, getrouw aan leden plicht met warme behartiging voor des vaderlands belangens, standvastig blijven en met wijsheid alles traecten af te veeren, al zouden wij geene andere belooning hebben, dan de bewustheid van overeenkomstig de tydomstandigheden en de interieuren toestand dezer etablissementen sel gehandeld te hebben, en laaten aan N. B. vaderlijc zorg de verdere besluing overig. -

Nij hebben, bezeggende, dat alle melancolische gedagten
hoogst schaadelyk zyn voor de Europeaanen in dit wa-
-reld deel, en eene onmiddelyke influentie op de ge-
-zondheid maken, goed gevonden het kerkhoff, alwaar
de dooden begraaven worden, het velk voor aan de
weg, alwaar men ten verlustiging wandelende moet
passeeren, thans vol lijkyn gelegen is, en voor de
voorbygangers of nieuw uitkomende onaange-
-naame Impressien moeten veroorzaaken, ja alle
gewaarvordingen van opbeuring of vermaakver-
-dingen, hetzelue vandaar te doen weg breeken,
en op de weg naar Bekenstein meer afgelegen
voor het oog te verplaatzen; denijl grills weinig
of geene kosten voor den lande zal te veeg bren-
-gen; niet twyffelende of deeze schikking betreklyk
dit publiek gebouw zal door N.L.^e worden geappro-
-beerd, ternijl de lijkyn in de tombe staande van
daar in de nieuw te makene verplaatst en de plaats
van het afgebrookene behoorlyk opgeplant zal wor-
-den.-

Het druygend gevaar van vyan-
-delijke oorlogs scheepen is thans wederom verdueneen
doch onze commercie alhier doorde Engelseke teri-
eenemaale gefnuikt en ten onzen opzigten verboo-
-den; weshaluen N.L. kunt oordeelen dat onze ne-
-gotiaane waardeelen van geen het minste effect of
waarde zyn, maar ook deeze rampen, hoewel de eeni-
-ste bron van waardeel in dit ongezond en vernie-
-lend waerelddeel is opgedroogd? Zullen wij als
getrouwe en volstandige ambtenaaren ons getroo-
-sten, vertrouwende, dat het geene leede drukt, mor-
-gen kan geleenigd en verzacht worden, en de voor-
-ziemigheid, die alle welmeenende pogingen sterkt
en onderschraagd, gelijk meede de verzagtende
hand van N.L. goedkeuring, ons daarna het ge-
-boogen hoofd in voorspaed wederom zal doen op-
-heffen.-

Nij hoopen binnen kort wederom ge-
-leegenheid te hebben, om N.L. vander met onzen
toestand bekend te maken en een compleet verslag
van alle onze handelingen door het verzenden
der nodige stukken te suppeditueen; nijkhalzeride
na

na eenige officiële berichten omtrend den toestand van ons dierbaar vaderland en dergeleer andere afgeleegene bezittingen in de Oost en Westelijke waereld, deelen te ontvangen, waaromtrent wij tot heeden zijn verstooken gebleeven, omdat de vijandelijke schepen de geen drukken, gelijk kunne misdaden der beide waerelden, hebben wij inmiddels de eer N. L. in de bescherming des Allerhoogste aanbevelende met de meeste hoogste achting te zijn. -

Extracts from letter from President J. de Roever to the council (ut supra), dd. 26. November 1804.

Ingekoomen 14 deij 1805. -

Orig. N° 4. -

En hier meede Hoog Geachte Meedeburgers, zoo veel mij voorkomt aan N. L. gekonorende anders voldaan hebbende, gaa ik over, om N. L. kortelyk met nog eenige gaaken deezer bezittingen regardeerende bekend te maaken, en voegen dierhalven hierbij, een staat of restant van het magazijn, zoo als hetzelve heeden is, waaruit gij lieden zult kunnen ontvaaren door mij met concerentie van den raad ten meeste voordeele van den lande zijn aangekoft. -

De buitfonten zijn alle tot ultimo Decem-ber van het noodige zoo wel voor gajien, kostgelden, als onkosten voerzien, zijnde op de drie laaste maanden van dit jaar na zoo van slaaven als militaiven alhier alles voldaan, gelijk ook van eenige politicque ambte-vaaren, hebbende zelfs de militaiven kunne noodige montteeringstukken voor aanstaande nieuwe jaar, uitgenoomen rokken, hoeden en kousen, zullende ik voorde rokken, nieuwe jaajen employeeren, het-velk voor een jaar voldoende is, en men gebruik moet maaken van die middelen, velte onder ons bereik zijn, dewijl dezelve zig met hoeden moeten be- helpen, en de kousen zijn zeer wel ontbeerbaar, al- zoo de soldaaten alle lange broeken met voeten hebben. -

Wijders een copie van het casaboek, hier bygenoomen de gedeponneerde penningen in de consignatie causa van de boedel van wijlen C. L. gartels, en eene somma van ruim f. 7000. - van de veestaamer, thans in causa, buiten de enorme verdu-

penningen, welke nog van verkogte boedels moeten in-
-koomen, waar uit gij lieden zult zien, ten deudelykste
dat alshoon de rampen des oorlogs nog blyuen voort-
-duuren, men echter alhier met een goed overleg, en
-daarstelling van benoodigde en beloofde bezuini-
-gingen, de betaalingen nog eenige tyd kan gaande
-houden, daar men alhier, wanneer de vaart der
-Americaanen blyft voortduuren, van dezelve als-
-meede van de Engelsehe schepen dit wyls vooren min-
-der prijs kan aankopen, dan zoo als dezelve door
-N. C. in oorlogstyd moet worden overgezonden, ten-
-wyl ik bovendien my sterk maake, des noodig zyn-
-de, met eenige ingezetene alhier, het te kort koomen
-de, al waare het nog voor een jaar op de menageuste
-wijze te founeeren. -

Hebbende ik van mijn onvermijdelijke plicht geacht,
-het voor noemde gedeeltelyk te moeten effectueeren,
-en het overige tot voortduurend behoud dezer Eta-
-blissemerten in de teegensvoordige critique oorloge-
-tyd ter kennisse van N. C. lieder te brengen. -

Het zal N. C. overigens evidentlyk blyken, dat het
-meest benoodigde alhier is de suplitie en uitgending
-van ambtenaaren, den train word behooryk waarge-
-noomen doorden proviiooneel sendue meester Heidel-
-berg, dan hoe veel dezelve door N. C. met de effectieve
-post moogd worden begunstigt, zoo vorderde dezelve
-goede baasen, onder de welke een behoord te zyn, die
-voor opperbaas kan fungeeren, bekwaam om by het
-overlyden van de fabriek meester, die reeds lang in dit
-afgematte climaat en zeer zwaklyk is, deszelvs plaats
-te kunnen vervangen. -

Het comptoir generaal is op J. P. Hoogeboom na geheel
-uitgestorven; ik zoude aan mijne verpligting te
-kort doen, wanneer ik voor N. C. verborg, de vigi-
-lantie in dat vak, zints eenige tyd en wel na het
-overlyden van Langelaan betoond, als zijnder by-
-na mijn eenige steun in de directie van het fi-
-nantieele, zijne voorspraak tot het behooren van
-die post, reeds aan N. C. versonden, kan ik niet

nalaaten bij deese te herinneren, dewyl hij in deeze zaaken is gewouteneerd, en aan het klimaat gewoorn, daar bij uitzending van een ander in zijn plaats zeeke een stagnatie zoude gebooren worden, en het eene hardigheid is, om voor nieuw uitkoomende op te staan, te meer daar bij dubbeld werk vereigt. -

De secretaris zoo God hem eene bekoorde reis verleene, zal mi de geleegendheid zijn, om Nld^A een gedeelte vande staat der Etablinementen te onder rigten, en bij al dien de thans plaats hebbende ziekte mijn levensdraad ook niet afsnijdt, of ik door foetteringen vande dit klimaat buite staat geraake, hoope ik, het zij bij nadere rescriptie, of in persoon zelue, zoode omstandigheeden zulks permittieren, aan Nld. te toonen, dat ik wensch voortduuring tot met van het vaderland werkzaam te zijn, den Hoog geachte Meedeburgers, het zij mij vergund Nld^A te zeggen, ik mij bij de laatste depeches zeer bedroefd gevonden heb, van geene het minste antwoord te ontvangen op mijne missives, zoo over London als Kopenhagen verzonden, in dewelke ik zoo mistanelyk om verlof of ontslag uit den dienst heb versocht, te meer, daar een langer verblif zeeke mijn dood moet veroorzaken, want het klimmen mijner jaaren, de langduurigheid van oponthoud, zo te Demerarij als hier, de veedervandigheeden in die tijd, de chreuse werkzaamheeden gedurende de gelue, hebben mij van die vermoogens beroofd, welke ik anders in deeze ouderdom nog zoude kunnen genieten, het zold dus smecke ik, bij Nld. niet ten kwaade worden genoomen, dat ik door deeze ter Nld. kennisse breng, dat geen onwilligheid, maar de dwang der omstandigheeden, aangespoord door uitziening op middelen tot zelfsbeloud mij noodzaakt, om in December of in Januarij aanstaande de groote Raad doen opkoomen, en het gouernement te doen uervangen door de Resident Koning of Lintorst, zijnde den eerste een oud-amptenaar, en de tweede een man, bij Nld. bekend, en thans door overtuiging van het gepasseerde betreklyk deeze kust bevestigd, dat ons verrigte tot beloud der

- gelue

derzelve is geschied, zijnde anders veellicht reeds ver-
looren geweest, in alle opzichte met deeze onder-
werpen harmonieend. — Welke demarche alsdan
verzeke, dat door N. L. mag worden gesanctionneerd
terwijl het inmiddels, of bij eene speedige vrede in
N. L. vermoogen zij, na goedvinden noopens deeze
regering te beschikken. —

Extract from letter from President and councillors on the
coast of Guinea to the council (ut supra) dt. Lmina
20 November 1804. — Orig. N° 6. —

Ingekoomen 14 Meij 1805 ten lectuure. —
rapp^t 29 Julij 1805. —

Onze laatste aan N. L. pouleerende over het geene door
ons in den raad tot onder 16 Junij dezes jaars was ge-
resolueend met de bylaagen daartoe relatief zijnde
N° 2 en met en benevens een aantal andere
papierien specteerende het geene alhier ter kuste is voor-
gevallen, per de heeren Kochen Jongbloed verzonden,
hoopen wij dat behouden bij N. L. mogen zijn geannu-
ueend daerna hebben wij ge-expedieend N° 3, 4 en 5
speciaal ten geleide vanden provisioneele 2de Resi-
dent J. J. van Neezel, den secretaris en fiscaal J. A.
de Charreé, enden Directeur generaal en Inspecteur
van het hospitaal L. de Sonnaville. —

Den druk van het oorlog Hoog Geachte Medeburgers!
het afsteruen van zo veele ambtenaaren zints dat
tijd verloop, en thands de slaande hand der doode-
lijkste koorgen, hebben mi deeze droevige daagen
om ten eenen maale buiten de mogelijkheid gesteld,
om alle de stukken, welke mij wel gewenscht had-
den af te zenden, te doen overgaan; verkalven
deeze als nu zal dienen, ten geleide der notulen van
den Grooten Raad zedend 5 Januarij tot N° 1de De-
cember 1803 — notulen van den Kleinen Raad zee-
dend 3 Meij tot N° 1de Junij 1803 — notulen van den
grooten Raad zedend 3 Januarij tot 25 Julij 1804
en notulen van den Kleinen Raad zedend 3 Januarij
tot N° 1de April 1804, benevens copie der processtuk-
ken megens het verbrande schip de Onderneeming

op den 14^{en} Januarij 1803 contra J. Gosvelt genavigeerd
hebbende op hetzelfde als koksmaat zijnde het origineel
verzonden per de "Industrie" en het Duplicaat per capt^m
van Vliet, alle welke stukken wij noch buiten staat
zoude zijn, hiernaevens te voegen, waare het niet dat
dezelve door vigilantie van den secretaris en de
weinig ambtenaaren in extra ordinairie tijden in
voorraad waren vervaardigd. -

Zeedend hebben wij op den 9 November uit handen van
de heeren Anthony en Jacob Rukle junior van N° 1° ont-
fangen twee pakketten verzegelde papieren geadres-
seerd aan den gouverneur generaal, zijnde het een
bij opening bevonden en Duplicaat n° 9, waarin
den datum was vergeten, en waarvan de originele
bereids op den 14 maart 1803 zijn ingekomen, en door
ons derhalven aangenomen voor notificatie, zijnde
het tweede pak inhoudende originele resolutien zon-
der missie ten geleide als waaronder een in dato
31 Januarij, twee in dato 17 Februarij, een in dato
28 Februarij, een in dato 11 maart, een in dato 22
april, en in dato 16 mey, een in dato 7 Junij, een in
dato 14 Julij, een in dato 26 Augustus, en een in
dato 1 September 1803, welke meede door ons voor
notificatie zijn aangenomen en diend vjders in
antwoord. -

Dat wij de publicatie van het staatsbevind gevoegd
bij N° 1° resolutie in dato 22 Februarij behoort hebben
doen affigeeen. -

Dat wij het catoenzaad vermeld in N° 1° resolutie van
21 april zullen insaeten, en ons nopens de cultuure
alhier ter kuste referereen aan het ampel rapport ge-
voegd bij onze aanschrijving in dato 21 april n° 1°
origineel verzonden per capt^m Hedden en Duplicaat
per capt^m van Vliet. -

Dat wij op N° 1° resolutie in dato 31 October moeten
berichten, dat nopens de daarin vermelde posten
reeds brieven van voorschrijving door ons verleend
en ge Expedieerd zijnde het allegints harten grie-
vend voorde alhier zijnde ambtenaaren moet
vallen

vallen voor nieuw uitkoomende opte staan, en hun
geimpendeerde kosten en costumes verlooren te zien, te
meer daar de voor maallige Raad had beloofd de
Encein niteit der alhier zijnde perzoonen in be-
vondering op het oog te zullen houden, als zijnde ge-
acclimaterend, terwijl daaren tegen de nieuw uit-
koomende waarschijnlijk hun graf zullen vinden,
en het in zodanig cas van de opgestaane inbillyk-
heid niet te vergen is, om opeven zo een losse voet
den overleedene don weder te remplacieren, zoms
tot zo lange er weder een ander uit Europa word
gezonden, als wanneer ten laatsten die getrouwe
ambtenaaren, die het akelige van het allezints ver-
mielend klimaat hebben gesouffereerd de lastdra-
gers der onkosten zoude moeten worden. -

Dat wij de resolutie in dato 26 Januarij 1804 ten
reguarde der aenstelling van de heer Jongbloed voor Noti-
ficatie hebben aangenoomen, ons refererende aan de
schikkingen, zowel omtrent Langelaan als na deszelfs
overlijden daargesteld, - dat wijders de vervulling van
de post van Directeur Generaal allemood zakelykst is,
eensdeels om dat de post van President thans door de-
zelfde tevens word waargenomen en anderdeels de-
wijl de President en Administrateur en Directeur Gene-
raal voornemens is, om naar Europa te vertrekken. -

Tot in de aankoop van poeuer na de dood van den gou-
verneur Generaal reeds is voorzien, - dat betreklyk
de uitzending van een lieutenants Generaals mon-
teering bericht is gegeven aan commissarissen der
wees- en onbekeerde Boedelkamer, om bij arrivement
van dezelve ten meesten mitte van den boedel te
handelen, - dat nopens het introduceeren van be-
zuynigingen de tyd te kort is, om dat geene wat
daarin behoord en moet gedaan warden gede-
tailleerd met deeze gelegenheid te verzenden, doch
dat de President aanneemt bij zijn kortvolgend
vertrek en arrivement in Europa daarvan verlag
te doen, en zodit niet spaedig moogt zijn, dan zo-
dra moogelyk in scriptis; zillende inmiddels
den secretaris en fiscaal de door Ad^{te} verlangd

wordende Illucidation kunnen suppediteeren, - dat
eindelijk omtrent de Instructien reeds gedeeltelijk
is voorzien, zo als uit de stukken met de heeren Koek
en Jongbloed verzonden, kan gebleken, en door de als
nu overgaande evidentelijk consteeren. -

Extract from letter from councillor and 1st President
P. Linthorst to the council (ut supra), dd. 6th George d'Elmina
30 March 1805. -

Ingekoomen: 18 Jnly 1805. -

papp^k 23 Jnly 1805. -

Wel Edele Heeren! Te hierbij ingeslotenem met het daar-
bijgaande verpakkenschrift had ik met het einde van
het voorleden jaar gewenscht af te zenden. -

Dan hier in nederhouden, vordeedde ik, een volgende
gelegenheid te moeten afwagten, mij steeds vleiende
dat door M.L.^e bij eene nadere aanschryvens zoude wor-
den voorzien in datgene, waardoor mijn schryvens,
immers de noodzaaklijkheid daarvan, zoude kun-
nen vervallen. - Dan dit zo niet zijnde, heb ik ge-
meend deze gunstige gelegenheid te moeten aan-
grijpen en een en ander te moeten verzenden. -

De tijd, welke tusschen het schrijven van den 4^{en} Januarij
tot heden verloopem is maakte slegts geringe veran-
deringen in den staat der zaaken. - ofleen is
door de aankoop van goederen in de eerste nood-
dreeften voorzien geworden. - Zint twee maanden
bevinden ik mij aan het Hoofd Kasteel en heb alles,
wat in mijn vermogen was aangerend tot in-
standhouding en goede voortgang der zaaken. -
Doek een gelijk ik voorzien hadde, zijn er diffi-
culteiten over de opvolging ontstaan, die voor mij
geer onaangenaam zijn. - De Resident D. E. St.
J. de Raever is bijna geneed om te vertrekken, wil
zich voor alles verandervoordelijk stellen, wanneer
het gouvernement door mij uit zijne handen word
overgenomen, omdat, zo hij zich uitdrukt, de co-
lonie en 's lands belangen als dan verzekerd zijn. -
De Ed. heer Koning beroept zich op de ouderdom van
dienst en dat hij (hoe vel ad intuin of bij voorgead)
gou-

gouverneur van de rivier is, aan velen voorgeen altoos de opvolging is toegekend enz.

Ik voor mij, die onveranderlijk dezelve sentimenten zal blijven voeden, zoals ik dien in nevensgaande heb uitgedrukt, zegge steeds voldaan te zullen zijn wanneer men mij slechts een bevijs ter hand stelt, waarmede ik mij voor N.L. verandvoorden kan. - Namentlijk, dat ik bereid geweest ben, om den geheelen last der bestuuring onder verantwoordelijkheid aan N.Liedt: op mij te nemen, wyl ik zo moeilijk een taak minst allerminst om mij zelve aanvaarden zou, maar alleenlijk, om dat men mij nimmer met eenige grond zoude kunnen tegemoetvoeren:

"Gij deed met alles ten dienste van den lande, wat in Uw magt en vermogen is: -

Dit heb ik reeds als eene bemiddeling voorgeslagen, doch de rede bevroedende, waarom ik dit begeer, en hij, Ed. heer de Koning, zo wel als de anderen heeren de zwaarigheid gevoelende, die er in het aanvaarden van dusdanig eene bediening drukkende is, zijn huiverig, om mij daar in te willen te zijn, waaruit volgt, dat men het er op gezet heeft, om het tegenwoordig opperhoofd te noodzaaken van zo lange te vertoeven, tot dat door N.Lieden daar omtrent de nodige orders zullen zijn gesteld, en de opvolging bepaald. -

De President intusschen dit ontwaarende verklaard niet langer te kunnen of te zullen vertoeven en dat zij, die hem dit zoeken te beletten, zijn doot willen. -

Welke oneenigheden dit baaren moet onder menschen, waarlij eene algemeene ontevredenheid heerscht, behoeft ik N.L. niet te omschrijven. -

In de Ruine van Crevecoeur levende, zeer eenzaam en afgezonderd levende, had ik rust, en hier op gekoopt met bezigheden van allerlei aarten natuur, heb ik verbruikbaarheid; dit ontmoedigd mij. - Alles sammendende, wat mogelijk is, om de menschen genuegen te geven, is nog het laan ontdankbaardheid. -

~~Naarom ik alle raadzaamste~~
~~lijkt herlaad en vergiet, dat toch door N.L. die~~

bij zoodanige verzuiking van zijne meede ambte-
naaren zig zo sterk laat gevoelen, is nog alleen
door belooningen opte weegen, waarom wij ook deze
middelen alseen laaste toevlugt hebben moeten
bij de hand neemen. -

Onderde douceus zal N. O. L. in het oop vallen,
hetgeene door ons aan den chirurgijn major L. D.
Deverman voor gedaane diensten is uitgereikt, en
hem vervolgens is toegelegd geworden. - Dan wij
moeten N. O. L. verzekeren, dat zoo eenig man immer
belooning meriteerde, het deze getrouwe dienaar is,
de enigste hoop en troost voor alle kranken en wiens
getrouwheid in het bijstaan van zijn meede men-
schen voorbeeldeloos is, waarom wij niet vermoo-
gen na te laaten, hem alderernstigt aan te be-
veelen, gelijk wij de vrijheid neemen met betrek-
king tot alle die ambtenaaren, die een veel of
minder jaargen dienst gepresteerd hebben, te doen
verwagende van N. O. L. billijkheid, dat Gyl. in
de vervulling van opengevallene plaatsen of
bedieningen ter dezer kusten gult in aanmerking
neemen, de diensten van hun, die hunne beste
leeensdage alhier versleeten hebben. -

Vervolgens: Zal N. O. L. blyken, gelijk wij booven
reeds met een woord gezegt hebben, op welke eene
wijze wij in de behoeften voor de zes maanden of
zo lange het geloe zal strekken, hebben voorzien. -

Wat overigens onze staat van defensie betreft, daar
aan hebben wij alles ten kouten gelegd, wat in ons
vermooen is, alle de forten tegen vijandelijke
aanvalen te beveiligen, zal N. O. L. bekend zijn,
is ons ondoenlyk, meest hebben wij ons bepaald
tot de verzekering van het Hoofdcasteel St. George
D'Elmina en de fortreue Coenaadsburg op den
berg St. Jago gelegen. -

Steds kruipen Engelsche vaartuygen van oorlog
langs deze kust, - de goede verstandhouding met
het Engelsche gouvernement alhier is door het
veranderen van desselvs opperhoofd, afgebroo -

-ken, ook durven wij niet over ons neemen, om met
hun eenige verbintenis, zo als in de laatste oorlog
plaats had, aan te gaan, wijl wij ons niet gemuni-
-eerd vinden met enig woord schrift ofte orders
kwent weegen, hoe in diergelijke gevallen te moe-
-ten handelen, - ook zoude het weinig afdoende zijn, wijl
de vaartuygen van oorlog zig weinig bekreunen met de
schikkingen, die de onderscheidene natien hier ten lande
mogten aangaan ofte maken, dit gaat zo verre, dat
den Engelsche koopvaarder handelen^{de} met den Hollander
geconfisqueerd en door een Engelsche schip van oorlog
word opgebracht, ja men heeft zich niet ontzien, om
een geringen boot van het land naar een der forten
varende, met goederen, te neemen endat wel door
een schip van oorlog, zo dat bijna alle communica-
-tien gestremd zijn; daar komt bij, dat de natu-
-rellen off neegers, steeds twistzieker worden en in het
verschil dat de blanken hebben, off mogten verkrij-
-gen, steeds hun voordeel zoeken, dat veele moeyelij-
-keeden en onkosten veroorzaakt, en meer dan ooit
de macht der blanken kennende, worden zij steeds
onhandelbaarer zo dat men genoodzaakt is, wijl
men grootendeels bij een onverloopte aanval zijne
bescherming in de hulp der naturellen moet vin-
-den, hun door giften en inschiklykheid aan zig
te verbonden te houden. -

Letter from Proc. Gov. Gen. J. Lintorst and councillors to
the council (ut supra) Elmina 14 June 1805. -

(signed by Lintorst, countersigned by loco sec^{to} A Hevelt.)

Ingek. 16 July 1806. -

Dupl. n° 1. -

Mede burgers! Garen wij aan Wieders onze laatste
gedagteekend 21 Maart j.l. zijnde n° 10 (waarvan het
Duplicaat nevens andere papieren hier mede gaat.)
kennis van de Toedragt der zaaken ende staat, waar-
-in wij ons bevonden. - Thans vinden wij ons in de
verplichting, wijl de gelegenheid ons daartoe de land
bied, verder kennis te geeven van het gebeurde
zints opgemerde datum. -

Te verzeefsch dan hebben wij tot dato dezes gewagt op
het

original lost.
(in 181 Ministerii
51) is lost
24 June 1805.

het effect van Ndieden secrete resolutie van dato 13de Augustus 1797; en daar deze verdraaging ons, zonder de bij ons genomen voorzorgen, in eene drukkende verlegenheid zoude gebragt hebben, zo verblijden wij ons gelukkig gevoel geweest te zijn van op de in bovengemelde Missive reeds onschreevene wijze in de noode voor deze Etablissementen te hebben voorzien. -

Lettede dan ook op de ongelukkige staat, waarin ons vaderland door zulk eene alles ontzenuwende oorlog en deszelfs nog overgebleevene bezittingen zich gebragt vinden, op de onzekerheid van de toekomst en op de mogelijkheid, dat de ons toegezegde hulpen en bijstand in handen vanden vijand vallen, of wel reeds gevallen kan zijn; - Ook dat bij volgende onderneemingen zelf eene ongelukkige mislukking zoude kunnen plaats hebben; - hebben wij geene waarigheid gemaakt, om een aanbod door de heer J. Kiezer vrijhandelaar ter dezer kuste en op zijn vertrek naar Europa staande, aan ons gedaan, om namentlijk eene zomma van dertig duizend guldens van goud in 's Lands cassa alhier overtebrengen tegen wissel op Ndieden te trekken en af te geeven, aan te neemen, gelijk wij dan ook daarvoor de wissels hebben afgegeven met twijfelende of gylidens zult met ons van de noodzakelijkheid overtuigd zijn en honoreeren alle die middelen van voorzorg tot beleid en instandhouding van 's Lands bezittingen alhier gebeezeit en bij de land genomen. -

Het in bezit hebben van goud toch is hier zo wel als elders eene groote, zo niet de eenige waarborg, om zich van die noodwendigheden te voorzien, welke tot het blijven bestaan onontbeerlijk zijn. -

Ook vinden wij ons verplicht ter Nwea kennis te brengen, dat de voorzichtigheid aan de eene ende dwang der omstandigheden aan den anderen zijde ons in de overvrijbare verplichting gebragt heeft, om op het voetspoor van onze voorgangers met het Engels gouvernement of liever met het opperhoofd van Ketzelue, zijnde de Colonel Tomare alhier, een zeeker verdrag aan te gaan, eekten eenigen alleen betrekking hebbende

op het vrij en ongehinderd passeeren en repareeren van elkanders bezittingen, zo te water als te land en in betrekking als gezamentlyke Europeers contracte naturellen aan elkander alle die dienste en hulpe te bewijzen, als in veede en dagen van rust en tussgezindheid heeft plaats gehad. -

Ingenigt en inhoudende zo als gylieden uit onze handelingen, waarvan een afschrift tot dato dezes meede overgaat kunt nyzien. -

Alhoewel het bijna als overboudig zoude kunnen worden beschouwd vis à vis N. Lieder doorzigt, om eene geverschoonende reedenen voor deze daad bytebrengen, moeten wy echter N. Lieder informeerens, dat wy het aanbod tot dergelyk eene verbintenis om door de gouverneur Clould in het voorige jaar reeds gedaan hebben ontweeken. - Dan by de uitkomst van het tegenwoordig opperhoofd de Colonel Torrance welke er zich een byzonderen verdienste van gemaakt had, om by het Engelse comitè tot de Africaansche handel met alleen, maar by kroger macht zodanige geauthorisatie te verkrijgen, als hij meende nodig te hebben tot het aangaan van dergelyk eene verbintenis, die (: dit is ontegenzeggelyk in dit vaereld-deel en vooral in de situatie, waarin de door elkan-der liggende bezittingen van beyde de natien alhier gelegen leggen;) krogt nuttig en noodig was, om zyn oogmerk, namenlyk het beteugelen van de naturellen aan deze kust te bereiken, waarom hij ook daadelyk naar zyn aankomst het hollandsche Gouvernement van deze zyne volmagt tot dat einde in zyne oogmerken tevens, kennisse gaf. -

Uw stond ons, die noch order, noch voorschrift hebben, die noch op geene leegaale wyze eenig bericht van den oorlog zelf verkreegen, te verkiezen, om alhier in vriendschap of vyandschap te leeven, welk laatste (: brengt gylieden N. slegt voor een oogenblik eens woorden geest, den staat, waarin wy nu zints zo lange geverseend hebben) de grootste rukeloosheid en ons in zoude geweest zyn, waarom wy tot het waeren van vyandelyk leeden alles ontbrekende en

en om te blijven bestaan alles behoevende, zonder enig secours van gewapende schepen tegen een vijand van alles voorzien en beschermd beslooten, geene belachelijke krijg te voeren, maar tot dat wij van veegen Ndieder of het Bataavsch gouvernement zouden worden geadverteert en met zodanige orders als benoodigd zijn genuueieerd, te blijven leven in vrede en vriendschap, ende door de collonel voorgedraagen overeenkomst tot wederopzeggens toe aante neemen.

Dit zal, zo wij vertrouwen, genuezaam zijn, om Ndieder te doen gevoelen, dat wij genoodzaakt waaren, desen op geene andere wijze te kunnen, te mogen of te moeten handelen. -

Alrunder zal aan Ndieder niet onbekend zijn, dat de Edele heer Jde Roever bij de overvragte dood vanden heer C. L. Bartels het gouvernement aan handen genoomen hebbende, zijn Edele tevens verklaard heeft, dat hij deeze opnaame der regering alleen uit verpligting als opvolgende amptenaar aan handen nam, doch dat hij bereids aan Ndieder om zijn ontslag uit 's Lands dienst verzogt had; en daarom wel expresselyk wilde aangemerkt hebben, dat deeze opnaame hem niet zoude verbinden als gedurende de tijd, welke benoodigd zoude zijn, om van Ndieder op zijne gedaame Instantien een definitief andwoord of appoinctement te kunnen bekoomen, immers en ten minsten, dat hij ziele nade afloop van de drie eerste maanden van het jaar achtienhonderden vijf zoude ontslagen houden van 's Lands dienst; eensdeels omdat geen politiek ambtenaar alhoewel eene belangrijke administratie aan vertrouwd, na aanbod en praesentatie van de strikste verandwoording tot het blijven dienen verbonden is, en anderdeels om dat zijne lichaamsgesteldheid voor dit zo dangereus klimaat ten eenemaale ongeschikt is. -

Vergeefs vleiden wij ons, dat door Ndieder voor het minste in deeze, daaraan Ndieder de dood van wijlen de gouverneur Bartels bekend geworden was, zoude worden voorzien, - dat, vergeef ons deeze herinnering, met een zo veel veiligheid als het ons doen toekomen

van

van boven aangehaalde sweete revolutie had kunnen geschieden. - Het ad interim het bestuur van zaken in handen genomen hebbend opperhoofd, wagten met geduld M. Lieden altoos gerespecteende orders te vergeefs dan in, tot dat hij door een kranke overvallen werd, die een einde van zijn leven schein te zullen maaken, en daar van tegen allen aanjier weder ten halve bekomen zijnde, heeft hij in ons middel weder verschijnende verklard, zich dusdaanig te gevoelen, dat hij ten eenenmaale buiten staat geraakt was, om langer den lande van dienst en van met te kunnen zijn, verzoekende, dat wij de heer L. D. Feurmarv zoude deen binnen staan, om voor den Raad op den Eed door hem aan den Lande gedaan verslag te deen van zijne zo ongelukkige en in de daad beklagenswaardige lichaamschopgesteldheid. - Dit verslag, waarvan het attest hieraan copielijk geannexeerd is, zal M. Lieden overtuigen vande billijkheid van ons besluit daeropgenomen, en in de onovermijdelijke verplichting ons bevindende van hem Edelen heer J. de Roever voor zo verre de exercitie der Regeering ter dezer kuste betreft, beloudens alle verandwoording van zijn gedrag en gehouden administratie voor M. Edelen of zijne competente rechters te ontslaan, hebben wij gemeend meest aan M. Lieden yntentie te voldoen, doorden Raad en eerste Resident V. Linthorst in deszelfs plaats als provisioneel gouverneur generaal aan te stellen, en te magtigen, om uit handen van hem Edelen heer J. de Roever overte nemen, alles wat tot de overgave van het opperbestuur ter dezer kuste betrekking heeft, met alle die voorzorgen als een man, die verandwoording van zijn daden, handelingen en gedrag verschuldigd is, ter zijner eigene discharge verplicht is te doen. - Het welk door zijn Ed. dan ook alzo is geschied en verrigt. - Wij hebben ons hiertoe te meender verplicht gevonden, doordien de Edel heer J. F. König alhoewel onder in dienst, echter effective alleen gouverneur van Cormantijn is, ende eerste Resident van ekeera tot dat het gouvernement van

cxim effectieer zal zijn vervuld, waareene voorhan-
den zijnde ranglijst het eerste in rang moest worden
beschouwd; doch meender heeft ons bezogen des mans
goede trouw en vereischt woudende kundig leeders,
daarbij in aanmerking genomen, dat zijn Edele bij
N. Lieder bekend en met N. Lieder vertrouwen steeds ver-
-terd is geworden. -

Lo intuschen deeze
onze demarsche aan N. Lieder moegt ongewallig zijn,
gelieft dan te denken, dat de eenige reede daarvan
is, dat wij van N. Lieder gntentie ook in deeze zijn ge-
-priiveerd gebleeven. -

Het verlies van ambtenaaren en zo benoodigde men-
-schen zal N. Lieder uit annexe lijsten. blyken en on-
-derscheijden, die het blyven leeven in dit klimaat
voor zich onmooglyk vinden, zijn wij weder verpligt
hun vertrekt te accordeeren. -

Melancolij, te leeuwstelling en daaruit voortvloeiende
oneuergenoegdheid maakt de menschen, die door
de dood worden voorbijgegaan bijna ouerdraag-
-lyk. - Dus zal het aan N. Lieder voorzorg afhangen,
om te beletten, dat deeze Etablisementen door ster-
-vende en de dood ontvlugtende niet worden gevacu-
-eerd en voor den Lande geheel onnut. -

chenschen zijn ons, om te blyven bestaan zo nodig als
het brood. - Lo de Edelheer J. de Roever zo geluk-
-kig mag zijn, van het levende in het vaderland te
-brengen, zal zijn Ed. aan N. Lieder alle de details
met betrekking tot onze situatie mededeelen, die
nodig zijn, om waar en waarachtig te kunnen oar-
-deelen over hun, die de Eer hebben te zijn . . .

Extract from letter from captⁿ P. Tornaar to the Council
(ut supra), dd. Fort Coenaadsburg on the hill St. Jago
7 July 1805. - rapport 22 Sept. 1806.

elijne Heeren! Keerne de vrijheid de penn op te vatten,
en aan N. L. mede te deelen, hetgeene mij weder vaaren
is jints den 26 September A^o P^o, gaerne wensche ik
wel geene stoffe te hebben, om N. L. eenige oog-
-blikken beezig te houden, dan ik zoude schijn gevee,
dat de lasteringen, waarmeede mijne vijanden
(mijn

mijn betigten na waarheid zweemden, en daar ik mij verzekert houde, dat Gijl. niet gult oordeelen, bevoorens den beschuldigen ende beschuldigde gehoord te hebben, zo zoude ik ook aan Uwe wil te kort doen, wanneer ik niet stilzwijgen alles voorbijging. —

Wel aan dan dat ik tot welzijn van een ijden veldenkend en braaf ambtenaar aan Nl. waakeeden bekend maak die misschien anders in een eeuwige vergeetelheid begraven zoude blijven liggen, ik vinde mij hier toe noch te meerder aangespoord, omdat ik overtuigd ben het Nl. niet onverschillig is, haedaarig Uwe bedienders en bezittingen, waarover het bestuur nu toeventruwd is behandeld worden. —

Het afgelopen jaar liep spoedig op het eynde, dan helaas een jammervol eynde; neegen van Uwe braafte en beste ambtenaaren die den door eene kwaadaartige gele Koors ten graave gesleept; omde oorsprong van die alvernielende Koors op te speuren, beloove ik maar aan te teekenen, dat in den jaare 1796 dezelfde ziekte kaare woede meede heeft doen ondervinden, endat de beweegene oorzaak was, dat het toen maalige opperkhoofd, de president Duim van een Americaan gezoute spek had ingekocht, hetzelve in het lands magazijn leverde, en aan de militairien op kostgeld deed uitdeelen; de ziekte begon te dien tijd meede eerst onder de soldaaten, waarvan de besmetting derzelve tot de bedienders overging, eenen gelijk was hier het geval; de president eenige Americaansch scheepen geheel opgekocht hebbende, wist met de oncouwante artieullen van macreel, zout vleesch etc geen weg, besloot daar hij te gelijken tijd administrateur en Directeur generaal was, hetzelve in het lands magazijn te leveren, en op zo een wijze zig van zijne slechte artieullen te ontdoen, en het liquide goud uit 's Lands cassa in zijne bezitting te neemen; vervolgens wient hetzelve aan de soldaaten op kostgeld gegeven; met meer als een blanke soldaat aanwezig zijnde, zo konde a ock niet meerder van de ziekte aangetast worden;

de soldaat Majofske kreeg de gele of galvoorts, stierf binnen veijnige daagen, en daarna was de besmetting wel haast algemeen, waarbij nog kwam eene ondraagelijke hitte en stank, welke binnen het Hoofd kasteel plaats had door de menigvuldige slaaven van de president. Des Presidents onmenschelijke ongevoeligheid ging op dien tijd nog zo ver, dat die ambtenaaren, welke onwel waren en zig uit dien hoofde voor de morgte hitte van elf uren meide, en niet meede ter begraaving wilde gaan, hiertoe als het waare door hem gedwongen en geordonneerd; den assistent Leedel, welke zig hier tegen verzettede, viend woorden tijd van acht daagen binnen dit Hoofd kasteel gearresteert. -

Letter from Prov. Gouv. Gen. J. Linthorst to the council (ut supra)
dd. St. George d'Elmina 8 July 1805.

Jngelk. 16 May 1806. - Dupl. ing. Hellaart 1806. N° 2. -

Wel Edele Heeren! Hijt mijn voorige N° 1, naar van het Duplicaat hier neevens ingesloten is, alsook uit de missive nevens mij door den Raad ter dezer kuste aan Wel Ed^e geschreeven, zal U Ed^e kennelijk geworden zijn, dat ik op den 14^e der maand Junij het opperbestuur over 's Lands bezittingen alhier heb aan handen genomen; redenen die mij daartoe bewoogen hebben, zullen uit gemelde missives tevens aan Wel Ed^e gebleeken zijn, en zoo deeze spoedig moogt arriveeren, zal het hoop ik genoegezaam zijn, te zeggen, dat ik bij de opdracht en overname van het bestuur dezer Etablissementen geene andere bedoeelingen had, dan het behoud van dezelve, en om eenmaal de rust en tweedenheid onder 's Lands beampten, zooal niet geheel, immers grootendeels heroteld te zien, gelijk mij dan hoe kortstondig deze mijne bestuuring voor als nog is, ook zelf booven mijne verwagting gelukt is. -

Niet opgeblazen van hoogmaed, nog mij vernederende tot de gelijkstelling in die daaden en handelingen, die het hoog gezag bevelken, zal ik mijn aanzien ende tender bediening, die ik bekleede, ongeschonden bevaaren. - Het waer niet mogelijk, om gedurende de regering van de President de Roever kust of wel tweeden-

heid onder de beambten te bekoomen, hij had in de twist met den overleeden generaal Bartels misbruik gemaakt en van de onkundigen en de zwakheid der menschen, de eenen met hun te doen geloven, wat hij voor waarheid aan nam, of anderen door andere middelen aan zich te verbinden. - Eelaat door een tegenover-
gesteld gedrag ingelicht in de waare bedoeling, haate men de man, en hij dezulke wezende, misbruikte zijn magt, zoodat ik alles overziende en moord en doodslag, duchtende, het beste tot behoud van allen oordeelde, om op de plaats gehad hebbende wijze met comment van de tegenwoordig zijnde leeden van den raad, het bestuur uit zijne handen over te nemen, waar na hij ook de volgende dag zich daadelyk van Elmina naar Elceda begeven heeft, ik zeg met de tegenwoordig zijnde leeden, omdat de edele heer Konin niet tegenwoordig was, die tegen \bar{t} vertrek van den President de Roever zig verklaard had, omdat hij wensde, dat wanneer ik aan de Regeering kwam, op hem dan magt verhalen de beleedigingen, deschaden en het verdriet mij aangedaan, waar van ik hem het terug gebragt, en overtuigd, dat wraak beneedert mij is, en dat ik het kwaad mij aangedaan met goet wilde vergelden, - Waar na ook deze zijn genoege be-
toond heeft. - Dit denkbeeld, voortvloeyende uit overtuiging, van niet wel gehandeld te hebben, kon veld, naar maaten men berichte, alhoewel zydelings ontfing, dat bij Krieden die zogenaamde revolutie alhier (zoo als rechtvaardig en billijk is) zeer kwalijk was opgenoomen vooral om de acte van verbinteniss, waar op de geloe was aangegaan, en ik moet de waarheid hulde doende verklaaren, schoon in zonderheid de officieren misdaadig zijn, die zich op zoodanig eene wijze tegen hun cheff en opperhoofd verbinden, dat de hoofdzaken, drijfveeren en uitwerkers alleen waren de toenmalige administrateur en Directeur generaal J. de Roever, en J. Ct. de Charrie, schoon de laatste zich zal willen dekken met te zeggen, slechts minister te zijn geweest; doch wanneer men magt goedvinden beiden tegen elkander te hooren, zal uit de weder-

zijdsche verwijtingen de waarheid blijken. -
En het getuigenis der nog levende zoude alles beslissen
en bevestigen kunnen. - Jan door het sterven van de
een en het vertrek van den ander, en het oornemen
der regering zijn door mijne tuschenkomst ten dezer
plaats alle deze dingen vernietigd. -

Daar ik als altoos met onderwerping aan Whieder
wijsheid overlaat, om overigens met de overgekome
te handelen, als Gijlieden zult oordeelen te behooren.
Ik bedweldde mij-zelve niet, maar ik zoude de waar
heid te kort doen, als ik hierop niet liet volgen, dat
het mij de grootste satisfactie zal zijn, door Uw Ed.
vereerd te worden met de verzekering van welgedaad
te hebben. -

Ook zoo het Whieden of het gouer
nement belaaen moegt, mij in deze belangrijke be
diening te bevestigen, zal mijn eerster plicht zijn de
Eer van dat vertrouwen te verdienen; overigens referee
ik mij des vegens aan mijn vorige. -

Genoot ik het genoege van de rust en veltewreed
heid aan 's Lands beambten weder te geeven, zie ik
dat men mij als vader en niet als heer en meester
eerbiedigt, een ander en zo onverwagt geluk bejegen
de mij, noemenlijk: Het was in de namid

dag vanden 1 Julij, dat mij vierd aangediend een
schip van booven, naar de gewoone uitdrekking der
stroomen loop. - Ik zag en ontdekte het reeds met
het enkel oog. - Het volgende bericht was, met een
Americaansche vlag, een groot drie mast schip, bu
tengewoon diep gelaaden, een namenlooze onrust
vergelde mij voor het behoud van dit schip, en telken
van mijn schrijftafel opstaande, om zijn aanva
dering te betrachten, zag ik door de Kruit rook, die
keten schot deed, schoon door de grooten afstand
niet hoorbaar. - Toek kort daarop, nog verre boven
's Lands sloofd castell zijnde, liet hij weder een schot
vallen, waerop ik last gaf, om van het fort door een
schot te antwoorden, en tevens een canoa aan boord
te zenden, waar meede door de groote afstand des
avonds ten axt uren de bij Uw Ed. aangestelde
ouderbaas Jan Breitmeijer eerst aanded val en

binnen

48
binnen het Casteel gebracht werd: de nieuwsgierig-
heid naar brieven en tyding doonde reeds bij mij
gekomen heeren voldaan zijnde, ging ik met hem
in mijn kamer, daar hij mij de papieren overhan-
digde, dat het effect van Nwe vaderlyke voorzorg
volgens secrete resolutie van dato 13 Augustus 1804
voor de val lag, en ingeladen in het op de Rheede
van Elmira ten anker gekomen schip van New York
naar Elmira gedestineerd, gevoerd bij captein Lau-
rens, ingenaamt John was. —

Eene aandiening van blydschap, dankzegging en
gong uerwisseld beentelings bij mij af, en naa een
slaaplooze nacht besloot ik, om de captⁿ te bevaren
en aande zending te beantwoorden, het te doen
voorkomen, als werd de lading door mij opgenoo-
men, en gekocht voor liequide goud, want alhoe-
wel dat nu de goede verstandhouding tusschen
ou en het Engelsch gouvernement getroffen, ik de
gerustheid heb, dat men de Americaansche schepen niet
van de Rheede zal haalen, gelijk zij in de dagen der
twist onder de regering van mijn predecesseur ge-
daan hebben, heeft het vertrouwen grenzen, waarom
ik ook in deeze oordeelde het zeekender te zijn, de wijze
der verzending te verbergen. — Zy, zo jaloes op de
Americaansche handel, wyl die alleen met Hollan-
ders willen te doen hebben, mochten door gewinlust
vervoerd, hun woord breeken, waarom ik in par-
ticuliere handel bij vriendelyke schikking beloofde,
dat zij van het geen door de Americaansche vienden
aangebragt, den deel zouden hebben; waaraan het
gevolg was, dat ik veel zendingen kreeg, zoodra
dit schip geankert was, doch met goud betalen,
en dat in 16 dagen, en dan zooduur bragt woord.
hetgeen ik wachte, en men liet de Hollandse gou-
verneur met zijn goud negotie, zo als men zegt, in
de pekel zitten; waardoor ik bereikte, hetgeen ik
bedaalde, en nog een weinig, dan is het in behouder
haven. — Schoon de goederen door een reis van
honderd dagen en het overladen van het schip veel
geleden hebben, want behalven de gementioneerde

spederen heeft hij nog eene bijzondere carga, die mede geland heeft moeten worden, ten bedragen van minst vijfen twintig duizend guldens, omdat die boven was men op geladen; de onontbeerlijke artikelen, zo ik dezelve vooreene modique prijs bekomem kan, zal ik ten profyten van den Landen inkoopem. -

Elket twijfelende aan Uwelds approbatie in al dat gene, dat door mij tot behoud van 's Lands bezittingen zal worden aangewend. -

ten afschrift van de clausie van d' heer Berchman, en als ook copij van de factuur ingesloten. -

Ingevolgen de tenuen van bovengemelde secrete resolutie ben ik gehouden mij na den inhoud des briefs te gedragen; - schoon beoorlijk en gebruiklijk protest zal laaten doen van de avarië. -

Het doet mij leed het vertrek van d' heer J. Sleyter zoo onmiddelyk is, zodat ik de geheelen afloop niet melden kan; doch ik heb van mijn pligt geacht, om Uwelds voor het minst het behoude arrivement te melden. -

Extract from letter from Proc. Jouv Gen. P. Linthorst to the
council (ut supra), dtd. ut supra 9 July 1805. -

Jug. 16 deej 1806. -

N° 1. - Duplikaat

Auging. 2 Jan. 1806. -

Welddele Heeren!

Overeenkomstig het door mij aan U. beloofde of wel toegezegde, heb ik, daar het vertrek van de Edele heer J. de Roever geen langer uitstel gedoogde, de bestuewing dezer etablissementen als opperhoofd aan handen genomen. -

Zk heb dit gedaan, alleen uit overtuiging van de noodzaaklykheid, en zal in leeven blyvende en gezondheid genietende alles aanwenden, wat in mijn vermoegen is tot instandhouding en bewaaring van 's Lands bezitting. Tot dat door Ulieden of van wegen het Bataafsche gouernement in de effectieve bediening van gouerneur generaal over deeze etablissementen zal zyn voorzien geworden. -

De staat on de toedragt der zaaken zal aan U. en uit de handelingen zo wel, als uit de brief door mij en den raad aan U. geschreeven, als uit de mond van de Edele heer J. de Roever (zo dezelve

be -

bedouwen en nog leevende in het vaderland aanland;
kennelijk worden. - Zik heb bij de overname van het
bestuur mede overgenomen alle de amexe en ad-
ministratie case en comptoien in behoortige order
en aangebragt gevonden, zo als mede blyken zal.
Toch deed mij met de meeste spoed en allereerste ge-
legenheid geworden (Wieden) tentie ontrent een
en ander, opdat ik mij gemuniceerd vinde, met al-
zodanige ordres, ynstructionen en beveelen, als genoeg-
zaam zyn, om tot een voorschift te dienen, opdat
ik weeten hoe, en waar naar ik mij zal hebben te ge-
dragen. - Hoe verkerend ook het grootste ver-
trouwen is, of zyn kan, noopt mij de voorzigtigheid,
om opeen voldoende voorschift aan te dringen, zal
ik aan mijne verplichtingen voldoen, moet ik ten
- mis dragen, waarin die bestaan, en zal ik mij ver-
- antwoorden, dan moet eenen rigtsnoer aangegeeven wa-
- den, die ik volgen kan. -

onttegenzeglijk is het waar, dat gylieden aan een
opperhoofd ten dezer plaats alle magt en gezach ver-
- leenen moet, want door geekere beperking, of het aan-
- stellen van een hem teegenweegende ambtenaar te
- willen voorkomen, dat hij geen misbruik van zyn ge-
- zach zal maken, is hem het weldoen onmogelyk
- maken, maar daarom moet hij aan (Wieden) on-
- der een striete verantwoording zyn, en liggen, en
- zal hij dit zyn, moet men ook aan hem een voldoe-
- nend voorschift geeven, om naar geleeft te kun-
- nen worden. - Ook moet ik herhalen,

dat, daar ik hoogstwaarschynelyk in dit land niet
lange zal kunnen blyven leven, ten minste ook
eens om te blyven bestaan verandering van best-
- streek of climaat zal benodigd hebben, gylieden
in tijds toch bedagt zyt, op de veroulling van
deze bediening, in daartoe een man van mid-
- delbaare jaeren meteen gezonde ziel en een
sterk, immers onovervoest lichaam uitzend, het
- zy, om daadlyk de regeering in handen te nee-
- men, of hem bij opvolging daartoe te benoemen,
niet het zonder de benodigde onderwysing, die men

niet als door hier eenige tijd te hebben doorgebracht
verkrijgd, het bijna onmogelijk is, om al dat geene
waar te nemen te kennen en te weten, dat bij de
verwilling en valkomen waarneming van deeze
bediening gevorderd word; ook hoer en behaer
dit kan men niet beoordeelen of een Europeer voor
dit klimaat eenige geschiktheid heeft, voordat hij
de zogenaamde landziekte heeft doorgestaan,
waardoor gemeenlijk beslist word, of het lichaam
de lydelijkheid, die het om te blijven dueren moet
bezitten, zal verkrijgen, ja dan neen, want de zeld-
zaamheden uitzonderingen op de zo algemeene
regel met betrekking tot het blijven leaen in dit
land kan men niet tot een voorbeeld stellen. —

Wat mij betreft zo gylieden de opnamen der regering,
die ik alleen om hoer gezegde redenen deed, homo-
logeerd, zal het mij valdeening geeven van welge-
daan te hebben. — En dan ook verwacht ik, dat gyl-
lieden of het Bataafsch gouvernement bij een effec-
tieve aanstelling mij zult vereeren, met de verlee-
ning van alle zodanige onuple macht en gezach,
als om wel te doen benodigd is; ook met al die
Eere die mijne predeceseuren immer mochten hebben
bezeeten of genoten, zijnde de baaten en emolu-
menten ononthbeerlijk geworden, en om de enorme
uitgaven, die de gewoonte van tijd tot tijd tot een
wet gemaakt heeft, en door mijne predeceseuren
zijn verdubbeld geworden zeer wel benodigd. —
Het is gelue zo verre gekomen, dat men tot de over-
namen van het gouvernement alhier, wil men dat
het inde eenmaal gebragte staat zal blijven, eene
aanzienlijke somma van verscheiden duizende gnl-
den benodigd heeft; eene uitgave, die ik mij ge-
troost heb, alles in de verwagting van welgedaan
te hebben. —

gratuleren en ondanks dit
alles zo het N.Welk: goedkeuring niet mocht ver-
dieneu, zo er redenen bij N.Lieden mochten residee-
ren, waarom gyl mijn gehoude gedrag niet konde
homologeeren, zo het Bataafsch gouvernement de
effectieve aanstelling met alle de connexe met
wilde

wilde verleenen; en Welkde of het gouvernement
moet verneemen daartoe geschikt of bekwaam
ambtenaar of Individu voorhanden te hebben
zoude het teegen mijne soeveranderlijke grondbe-
gingzels gehandeld zijn, indien ik niet met geheel
mijne hart kunne keuze eerbiedigde. -

In dat geval slegts eene konvorable demissie zal al
het geene zijn, dat door mij gewordend mag en kan
worden. -

Ik leende gebieden en veet wat
gehoorzamen is; hij doet zijn pligt, die in zijne betrek-
kingen al dat geene verrigt, wat in de kring zijner ver-
mogens voor hem berekend was, geseeg. -

Ik heb bij de aanvaarding van deeze mijne interme-
diaire bediening, alhoewel het getal der ambtenaren
zeer gering is, aan hen, die uit hoofde hunner ge-
steldheid niet wel konde blijven dienen, verlof om
naar het vaderland te gaan, helpen verleenen. -

Doch aan den captain P. Tannaar, om dat hij mili-
tair was, en daar te boven voor dit klimaat vrij wel
geschikt, hetzelfde voornals nog gemijgerd, wenskende
Wkiedenis Intentie ook in deeze te mogen verstaan,
namenlijk (vrij mij in oorlog zijn;) of er verloff of ont-
slag aan militairen kan worden verleend. -

De meenigvuldige sterfgevallen heeft veele provisio-
oneele aanstelling veroorzaakt, omdat zonder dee-
ze intermediaire vervulling en de bijzondere dien-
sten niet wel konde waargenomen worden en ver-
vuld, waarom ik intantelijk verzoeke, dat zoveel
immers mooglijk is, en niet strydig met bij N.L.
reeds genomen dispositien moegt worden bevonden,
dat de alhier gedaane verplaatzing moegt worden
gehomologeerd, en de provisioneele aanstellingen
alhier gedaan, door N.L. goedgunstig besluit mag
worden bekraytigd. -

Dit wenschte ik eensdeels om de aanmoediging
te bevorderen van hen, die de gevaren door ver-
stelen, en in het blijven voorspaed vinden en an-
derdeels, om dat ik mij verzeekerd moet houden
van veelen, dat zo dra het hun kennelijk word,
dat door nieuw uit te komen ambtenaren zijde-

weeder zullen worden terug gezet, zij hun ontslag uit den dienst zullen vorderen en neemen. — Dat in het vaderland, daar men tien menschen van gelijke bequaamheid voor een kan vinden, geen nood maakt, maar in deeze situatie gantsch anders en als van belang voor 's Lands bezittingen moet worden beschouwd. —

Zolang, toch, als den staat of het gouvernement deeze bezittingen van waarde en uit vorderen landen zullen beschouwen, ook zo lange moet alles, wat tot instandhouding van dezelve kan worden dienstbaar geacht, bij de hand genomen worden; en daar toe is een waren bediender, die bij opklimming is kundig geworden, meer waardig, dan die onbedreene.

Van dat ik Ulieden doornigt niet vooruit lopen, mij aan de zijde der billijkheid geloe hetene regel is, dat ten koste van zo veele gevaaren en zo zwaar en duur gekogte kundigheden niet kunnen of mogen agter gezet worden. —

Letter from Proo. gouw. gen. P. Linthorst to the council (ut supra), dd. Elmira 10 September 1805. —

Jng. 11 Maart 1806. —

nr^o 2. — Dupl

Wel Edele Heeren! Dijt mijn vorige nr^o 1, waar van het Duplicaat hier neevens ingelooten is, als ook uit de Missive neevens mij doorden Raad ter deezer kuste aan Uw Ed^l geschreeven, zal Ulieden kenmerkelyk geworden zijn, dat ik op den 14de dito der maand Junij het opperbestuur over 's Lands bezittingen alhier heb aan handen genomen; redenen die mij daartoe bewogen hebben zullen uit gemelde missives teevens aan Uw Ed^l gebleeken zijn, en zo deeze spoediger moot arriveeren, zal het hoop ik genoegzaam zijn, te zeggen, dat ik bij de opdragt en overnamen van het bestuur deezer Etablissementen geene andere bedoeling had dan het behoud van dezelve; en ons eenmaal de rust en tweeredenleid onder 's Lands beambten, zo al niet geheel, immers grootendeels hersteld te zien, gelijk mij dan, hoe kortstondig deeze

mijne

mijne bestuuring voor als nog is, ook zelfs boven
mijne verwachting gelukt is. -

Niet opgeblazen van hoogmoed, nog mij vermedende
de tot de gelijkstelling in die daden en handelingen,
die het hoog gezach beulekken, zal ik mijn aanzien
en de Eer der bestuuring, die ik bekleeden ongeschon-
den bewaren. - Engoovoort

(zie pag. 45; N° 2 van 8 July 1805, Jng. 16 July 1806)

Extract from letter from Prov. gouw. gen. P. Linthorst to the council
(ut supra), dd. Elmina 10 Sept. 1805. -

Jng. 11 Maart 1806. -

Orig. N° 4. -

Wet betrefde de goede verstandhouding tusschen de bijzon-
dere gouvernementen, zo noodzakelyk contra de naturellen,
die meer twistziek zijn, dan immer, is op de beste voet ge-
bragt, want indien de klein getal witte menschen / zig ver-
deelde, zoude vast alle ontzagt bij de zwarten ophouden
en verhoeren gaan. -

Onaangenaam is geoolglyk
alle bezoeken van gewapende vaartuigen, zowel van de
een als andere zyde; schoon ik mij overtuigd moet houden
dat wy van diergelyke bezoeken niet kunnen bevrijd bli-
ven, nyl voor zes daagen een Fransche captain, voerende
een caper onder de Spaansche vlag, alhier ter rhyde
komende, mij verzekerde, dat een geheel aantal van
heen een onderneming op de Engelsche bezittingen alhier
ter kuste in den zin hadden, lange reijze moettende doen
om hier ten plaatse te komen, is het gevolg, van alles ge-
brek, leevende in de geruuste vooruitzichten op de onder-
stand der Hollanders, dat ook het geval van deeze ge-
genaamde Spanjaard was, doch ik zoude de waar-
heid te kort doen, als ik hem de lof wygende, dat een
goed gedrag meriteend. -

Als de overige zig op
diergelyke wyze gedragen en handelen, wat dan ook
het gevolg voor heen partij mag zijn, zal ik geen reeden
hebben van mij te beklaagen. -

Extracts from letter from Prov. gouw. gen. P. Linthorst to the council
(ut supra) dd. 12 October 1805. - (Sr George d'Elmina)

Jng. 16 July 1806. -

N° 5 Orig.

Wet idelste Heeren! alhoewel zints mijn laatste gedaigtee -

Kend 10 September geene veranderingen en dus geene mel-
dingwaardige zaken zijn voorgevallen, betrekking
hebbende op 's Lands bezittingen ter deezer Kuste, zo heb-
ik echter deze gelegenheid niet willen laten voorbij-
gaan om NWEL'ED: te verzekeren, dat zich alles in
een geruste staat bevindt, dat wij bevrijd gebleeven zijn
van venders, sterfgevallen en wat het domestique
betreft, de goede orde bestierd.

Gh loop bij eene voortdurende gezondheid in staat te zijn,
om indien slijt aan NWEL'ED: mogt welgevallig zijn,
een generaal verslag te formeeen van de staat des
Lands der Naturrellen (: voor zo verre de kust bewoners
betreft); 's Lands bezittingen voorleeden en tegeenvoordi-
ge staat, daar aan volgende, zo ook NWEL'ED: zake
mogt worden begeerd, eene voordragt verwattende of
inhoudende eene gereglementaire schikkingen, direc-
tie en wat des aangaande door NWEL'ED: mogt wor-
den gevorderd, zijl deeze Etablissemmenten zo zeer ver-
schillende zijn met de overige colonien vanden Staat,
en immers voerals nog niet als een volkplanting,
veel min als een landbouwende colonie kan worden
beclouwd, waarom (naar mijn inzien;) geene van
de charters, welke bestonden of voor de coloniale
bezittingen van het gemeene best ontworpen zijn, voor
deeze Etablissemmenten van applicatie, kunnen worden
gemaakt, of zijn. -

12/ Mit het geene voorkhanden is ontwaare ik, dat er van tijd
tot tijd veel geschreeven en tusschen de bestuurders
der colonien inder tijd, en de directie en andere
opperbestuurders ter deezer kusten eene genoege
correspondentie heeft plaats gehad, dan het schijnt
mij toe, dat vele zaken slegt striksgewijze behan-
deld zijn, zonder dat zich iemand verleedigd heeft
of kunnen onleedig houden met eene algemeene
verslag. -

Het zal tog ten allen tijde waar-
heid blijven, dat men van onbezienere zaken met
het grootste doorgifte en de sterkste kragt van ver-
tegenwoordiging nog altijd moeilijk blijf oordeelen,
vooral wanneer de berichten, waarop de zich vertee-

genwoordigende geest werken moet niet de hoogst mogelijke volkomenheid en klaarheid bezitten. -
Ik durf wel niet verzekeren of mij het zo enkel vermo-
gen tekenen, van door woorden alles aan de ver-
beeldingskracht voor te schilderen, zoodanig dat geen
misvatting zoude mogelijk zijn, maar ik vermeer
het verder te zullen kunnen brengen als mijn prede-
cesseuren het gebracht hebben. - En uit een te kun-
nen zetten het geen afzonderlijk moet gekend en be-
oordeeld worden, wil men tot een gemeen of genaam-
oordeel en daar uit te strekken besluit komen en oor-
gaan. -

Het is volstrekt geen onderwerp
voor eenig publick geschrift, maar des gerequieerd
wordende bij memorie aan en voor het gouwerne-
ment (: ik bedoel onder deeze naam de opperbe-
stuurders der colonien of colonië raad) zoude het
naar mijne wijze van zien kunnen van nut zijn.
Ik geef dit aan, om Mijlde te doen kennis dragen
van het geene (: des noodig oordeelende:) verkrijgbaar
is, wijk ik gelukkig zenuw ben, om ondanks alle ver-
drietlijkheid, ongemakken en fatigie, eigen aan
dit klimaat te behouden, hetgeen ik aan verstand-
lijke vermogens heb meede gebracht, en met lust onder-
zoekt, waar ik mij bevond, en hoe de staat der zaa-
ken door het verschil van belangen is aan een ge-
weeven. -

Het is thans bijna drie jaaren,
dat ik mij in dit land bevinde en deze heeft men
met scherpziende oogen nodig, om waar over het ge-
heel te kunnen oordeelen, men behoeft met zich te
brengen de ondervindingen van het anderen vae-
rdeel en daarna te kunnen ondergaan, waar
zo vele krachten bezwijken, zich van de eene plaats
naar den anderen te laten voeren, en met de natu-
rellen en onderschijde Europeesche Natien, welke hier
begittingen hebben, bekend te zijn. - Eene bekend-
schap, die men niet spoedig bekoont. - En ik
zoude ongewoeliglijk mij aanbevelen tot een tak,
waarvan de beoordeeling alleen beslissen kan, of
ik voor dezelve berekend was; ja dan neen, hoe
het zij, van nut te kunnen zijn, is mij een rijksdom,
van

van niet te zijn mijner bedoeling. -

Letter from Gov. gen. P. Linthorst to the council (ut
supra), dd. Elmina 10 February 1806. -

N° 7 Origineel

Nel. Edle Heeren! Ingevolgen mijne Missive genommert 5
en gedagteekend den 12 October A^o P^o, waarin ik MWel Ed^e
kennis gaf van het verleend verlof aan de heere P. Tormaer,
om wanneer zich ter repatriëering eene convenable scheeps-
gelegenheid zouden opdoen, te kunnen vertrekken. -
Heb ik nodig geacht, vyl die gelegenheid voor hem P.
Tormaer thans over America reizende, voorhanden
was, hem te belasten met deeze. - In de hoop ver-
keerende, dat mijne brieven van de vooreledene of
laaste zes maanden van 1805 zullen zijn in handen
gevallen, zal ik alleen de A^o en de datum herhaalen,
als 19 Junij, 9 Julij, 17 Julij, 10 September, 12 October,
en A^o 6, waarvan het Duplicaat hiernevens gaat op
1 November 1805. -

Vóóraf en als in de eerste
plaats heb ik het genoegen, MWel Ed^e te kunnen berich-
ten, dat zig alles in de vorige en wat de gezondheid
der ambtenaaren betreft, in een vrij goede staat be-
vind, met uitzondering van de Edle heer Konig;
evenwel die Kwijnd aan de gevolgen van zekere
toevallen, die zijn levensgeesten vermietigen, zodat
zijne herstelling bijna onmogelijk geworden is. -

Ook moet ik MWel Ed^e tot mijn leedwezen berichten,
dat ik verscheide ongelukken reeds met de door Captⁿ
Lawrence van de heer Beckman aangebragte rum
gehad heb, doordien het feest zeer slegt en niet dan
ijzeren bandsvaten zijn, daar ijzeren banden in dit
land veel zwakker als houten zijn. -

In den beginnen ging dit redelijk wel, ik hoopte
dat het feest stil leggende het wel eenige tijd zoude
withouden, maar de naderende hitte en in het by-
zonder die alles in een krimpende oostenwind,
(bekend alhier onder de naam van orient aan tijd)
deed het zo rask uitgeteerde ijzer bezwijken, in door
de invending werkende kragt van een slaan met
een geweld, gelijk aan het Anshpowa. -

Daar

Daar komt ongelukkig bij, dat deeze soort, en alle
reum onder de naam van Westindische bekend, wel
sterker zo als deeze zelf buitengewoon sterk maar niet
gewild is, om de benauwde lucht, die daaraan is, en
blijft; zodat men dezelve niet met anderen vermengen moe
daar te boven is dezelve zo hoog in prijs, dat geen am-
tenaar die in betaling neemen kan, wyl hij door de
grootte aanvoer van dat artikel de beste soort tee-
gen 16 gall. p^t onz. verkrijgd en gevolglyk geen 12 p^t onz.
alhoewel sterker, maar door de neegers niet gewild,
neemen kan. -

Dat mij reeds heeft bedacht
doen zijn, om zo warmer ik van deeze extra markt
konde gebreeik maken, en tegen 20 gall. per onz konde
inkopen, om de Westindische daarmede te vermengen
drinkbaar en beeterkoop te doen zijn, ik zonder den
Landte te benadeelen dezelve verkoopbaar, en voor
den ambtenaar verlijtbaar zoude kunnen maken,
wyl 20 en 12 door een 16^t immers 15 gall. zoude op-
leveren. -

Er is weliswaar van de ge-
dane leverancie door de Keeren de Rover en Chiezer
nog reum voorhanden, maar deeze is na den toen-
malige markt voor 14 gall. p^t onz nagekocht, des
kan het geene daarvan voorhanden is, niet tot
het bovengezegde oogmerk gebeezigd werden. -
Ook wil ik kopen op onderstand in andere goede-
ren, wyl reum en tabak ongenoezaam is ter val-
doening van militairien en slaven. Kostgelden, de
eerste kunnen, daar geene noodwendigheden voor
inkopen en de laatste behoorde immers eenig dek-
kleed te belouden, om hunne schaamte mede te
dekken. -

Elke dag, van betaling bij-
zonder voor het militaire wezen is een dag van
onrust, wyl ik immers de helft van hunne Kostgel-
den in pangooderen moet doen betalen; en ik
behoef wel Eds niet onder het oog te brengen, dat
in de staat, waarin ik mij bevinde, zonder onder-
stand, in het midden van een magtig twistziek
en rebellis volk, het militaire wezen mijn
eenigste steun is. -

Waarom ik ook, (dat
ik dit tusschen beide zegge;) zelf de militaire

rok heb aangetrokken, wyl ik het commandement
zelve waarneeme en het volk daardoor meer ont-
zacht en meerder verkleefheid aan mij heb inge-
boezemd. -

Tot de overze heb ik de mi-
litairie gekleed; ik gaf hun caten voor hemden,
nankings voor broeken en westen, zogenaamde vrou-
we waaj voor rokken, en rood laken, om te mon-
teeren; bij de Deensche gouverneur opgekogt hebben-
de, wierde alle de garnisoenen met den aan-
vang van dit jaar op nieuw gekleed, doch koeden
zijn er niet, en de schoenen op een einde, gelijk de
kousen bang weg zijn. -

De officieren hebben niet dan oude rokken, zodat
ik zelve, wilde ik eene monterung aantrekken, de
uniform, die reeds bedragen was van captain Fox-
maer; wyl ik de generaals monterung van wijlen
den gouverneur generaal Sartels niet konde of wil-
de aantrekken, heb moeten overneemen en in
de zelve voor colonel en cheff agree. -

Geweren worden oud, zabels, coppels, bandeliers etc.
behoorde alles vernieuwd te worden, zelf geen een
der trommels is meer, zo die behoorde te zijn, en
bekwame artillerie officieren, ondersteund van goede
bombardiers zijn onontbeerlijk, want het geheele ar-
tillerie wezen moet worden gereformeerd; construc-
tie van affuiten, roopaarden en andere onbreuk-
bare en vasttallige machines moeten verbeterd
worden; dan ik kan alleen niets alles doen, ook
vereenigd een mensch in zig niet zo veel, en zo on-
derscheidene kundigheden, als hiertoe worden ver-
eicht. -

Het is bij deze gelegenheid, dat ik
de vrijheid moet neemen, om aan Mr. Ed. wijheid
in overweeging te geuen de noodzaaklijkheid, dat
hier alles enkel en eenvoudig op eene militaire voet
geschikt worden, wyl in der daad het politicque
wezen, nadat de Republiek bij de desolutie van
de groot Westindische handel de bescherming van
deze etablissementen geheel en al aan zich getrokken
heeft, niet dan als vervallen kan worden be-
schouwd; ook is profondervindelyk bewezen,

dat

dat de officiers ook meer ontzach bij de neger vere-
zaakt, dan de Knods van Hercules zoude gedra-
 hebben. -

Waarom men ook bij het Engell-
 en Deensch bestuur, oplaast van hunne Koningen,
 -le de beampten van hennent weegen alhier en-
 -litair geemployeerd heeft. -

Wel Eds houden mij ten goede, daar toch alles en
 allen tijden van Wel Eds steeds gerespecteerde o-
 -der zal afhangen, hier nog dit te mogen bij-
 -gen, dat dit bij Wel Eds of het Bataafsche Gou-
 -nement geadopteerd wordende, kansingericht
 zijn zonder eenig meender bezwaar voordend kan-
 -den. -

Een elk schaffen zich de be-
 -nodigheeden aan, of kan dezelve met bezwa-
 op zijn soldij gegeven worden, alleenlijk diende
 benodigde tegen betaling in 's Lands magazijn
 alhier voorhanden te zijn, dan slegts een model
 ende ten verlene actens-militair kunnen zoud
 dat dezelve (onder verbetering) iets gemeens me
 de armée vanden Staat hebben, titulair zijn
 naden dienst alhier zonder consequentie. -

Voor de commandanten van Groot- en mindere forten
 zouden eene onderschijding in de rang nodig zijn, en
 over het algemeen een voorschrift daaromtrent is
 noodzaaklijk. - Onder mijn predecesseuren zijn der-
 -gelijke voordragten gedaan, maar wat de reede was,
 dat dezelve zonder gevolg gebleven zijn, is mij ver-
 -gens gebleken. -

Waarom ik meende die-
 te mogen hernieuwen, en in allen gevallen hoe Wel
 -Eds ook hieromtrent mogt uitspraak doen, zoude het
 van veel nut zijn, dat er stoffagien voor kleederen
 in het magazijn alhier voorhanden waren, dan be-
 -hoefde de ambtenaren, om ordentelijk gekleed te zij-
 niet het dubbele en soms het tweedubbele aan ander-
 -matien daarvoor te betalen; zwart en donker -
 -blauw casemier of extra fein dun laken is gewild
 en ook bijna het enige, dat draagbaar is, wyl al
 wat gecoreleerd is, geen standhouden kan, daarbij
 wat fijn linnen, wat baltist, zijde en andere witte
 catoene kousen, beste hoeden, beste mouselines, piket
 etc.

61
etc., doch alles van het beste soort, het mag dan ko-
sten, wat het wil; en nimmer aan lappen of brok-
ken, maar stukken, daar men bij de El van afle-
veren en verkrijgen kan, doch al wat zwaar, dik
of grof is, blijft liggen, wyl het klimaat geen zware
stoffagen gedooft.

De vervulling van zo veelen noodduften als mij
behoeven, zal ik geheel overtuigd van Mwel Eds wel-
willende voorzorg met stilzwijgen voorbijgaan;
ook kan den bringer dezes, welke ik verzocht heb,
om in zijne reijze door America op te nemen, wel-
ke articelen aldaar verkrijgbaar zijn, Mwel Eds
van alles wat het militaire wezen betreft verslag
doen. — En al verder, zo zulks Mwel Eds goed-
keuring, mogt verdragen, en het volstrekt onmoog-
lijk is, om die noodwendigheden onmiddelijk mij
te doen toekomen, dan middelijk over America, in
welk geval ik geen zwaarigheid maak, den bringer
daartoe als kundig en de geschiktheid bezittende,
aan te beveelen. —

Mij voorzag hem ten dien einde met brieven aan
huizen van negotie in America, om hem deste beter
in de gelegenheid van zich op alles te kunnen in-
formeeeren te stellen, en ook tevens de correspon-
dentie over America, waartoe zo veel bereidwillig-
heid bij de Americaansche heeren gevonden word, te
regelen; al ware het dan alleen maar, om Mwel-
Eds van mijne zijde bestendig van de toedragt der
zaken alhier te doen kennis dragen. —

In genoemde CVⁿ 5, en ook in CVⁿ 6 heb ik melding
gemaakt van de veronderstelling, dat aan mij met
het schip, de Africaan, waarop zig als captain of
supercarga bevond ene Scholtz, een Hollandsch
zeeman, hier ter kuste bekend, brieven of eenig na-
richt, zo geen goederen voor's Lands bezittingen zoude
geworden. —

Voor zijn afreize van dit land
kwam hij voor, en binnen's lands hoofdcasteel, doch
in de plaats van een of ander berichtte hij mij, dat
hij alleen particulieren brieven ontfangen had, wel-
ke hij uit een nodeloos vrees over boord geworpen
had,

Rad; dit was het eerste geschenk, dat ons door een
landsch zeeman, zints het scheepje de Industrie
dat in 1803, 13 chaot ter dezer kuste aankwart
geworden is. -

Tegelver tijd berichten
mij, dat mijn huisvrouw de reis naar Africa over
Engeland had aangenomen; met deeze hield ik
mij verzekerd van Wel Eds bericht te zullen ont-
vangen, en eens eindelijk geïnformeerd te worden
over de staat des Lands en mijne betrekkingen
dan het Engelsche proviant schip verschiend nog een
ander commercieschip, en eindelijk een vaartui
van oorlog, doch het schip, waarop zich mijn vrou
bevond, was op de hoogte vande Canarische Eilan
den door de Fransche genomen; dus alles en all
weg. -

Dan met de tegenspaeden van
het leven van nabij bekend, zal mij geen ongebe-
leemmeren, om zo lang ik gezondheid genieten
mag aan mijne verplichtingen te voldoen; en
ik geniet den hemel zij gedankt die volkomen. -
geen Fransche vaartuigen zijn zints de Spaansch
caper alhier verscheenen. -

Met de overige gouvernementen alhier leve ik in
vrede en vriendschap. -

De Naturrellen te regereen gelekt mij wel! gestrong
en toegevend en in de plaats van hen te knevelen
wat bevoordeelen is de eenige weg, schoon de uit
gaave gwaar vallen, en men met een Europeesch
denkbeeld zich kwalijk zoude kunnen voorstellen
dat mij de nieuwjaarsgeschenken aan de negers
meer dan zestien honderd gulden aan eigenlijke
of goudwaarde gekost heeft. -

Alleen de Chamasche en spansche neegers zijn re-
bellies; de eerste nog onlangs rebelleende, zodat
ik een officier met vijftig man derwaards zond,
om hun te beteugelen; dog duizenden verzetten
zich gewapenderhand, en wilde de blanken, die
zij geroofd en veel goud en goed, dat hij bij zich
had, niet weder uit of afgeeven; doch andere
middelen, die men, door der naturrellen wil te
kennen, bezigen kan, bragt mij zonder geweld
of

of menschen te verwoesten tot mijn oogmerk; doch de laatste de spansche zijn meest alle bandieten en rovers onder de negers; die heb ik doen zeggen, dat ingevallen zij zig niet onderwerpen, zij geene commandant en geen Hollandsche vlag meer zullen hebben.

Letter from Prov. Gouv. Gen. P. Linthorst to the council (ut supra) dd. Elmina 13 Februarij 1806.

CV=8, orig.

Wel Edele Heeren! Na het sluiten van CV=7 vinde ik mij verplicht, ook nog deeze aan Uw Ed. te doen toekomen. - Gebrek aan water deed den Americaansche captein tot keeren vertoeven, dat mij gelegenheid verschafte, om het gebeurde na den 10de mede te deelen. - In den voormiddag vanden 10de viend mij aangediend drie schepen tegelijk uit diep zee, een reijning daarna weder twee, en kort daarop weder twee, dus zeven schepen, en door behulp der glazen ontdekte mij rasch, dat het schepen van oorlog waren. - Zij kwamen op gelijke afstanden neevens elkander, alle met de steven naar Elmina gericht, opzetten. - Zik hield mij alhoewel geene vlaggen vertoond of geleezen vienden, genoegzaam verzekerd, dat het Franschen waren, daar ik om het laat gebeurde met het Engelsch convooy berekende, dat dit geen Engelsch Equader konde zijn. - Evenwel deed ik naar de regelen der voorzigtigheid alles in staat van tegenweer brengen. - Namiddag deed naast denkelijk het commandants schip sein, en alle verandende van cours, uitgenomen een der fregatten, welke op het ter reede liggende Americaansche schip aanhield, het sein geschieden met een Spaansche vlag, of de Kijzerlijke Fransche moeten een vlag hebben, naar van onze vlagge - kaart nog geen kennis draagd. -

Het gezegde Fregatschip eindelijk onder schot gekomen zijnde, ordonneerde ik, om uit een 12de der een schot te laten vallen, en ook daadlyk

viend

wiend van het Fregat de Franche vlag getoond.
Intusschen had ik een canoa mij gezonden in
een doorsleepen neger, om te vragen, wien zij wa-
deze neger aan boord van het meergenoemde F-
gat, schip gekomen zijnde, gaf hem de commandant
of captain een brief voor mij mede naar de val-
geteekend van boord van het Kijzerlijk Koninklijk
Fregat, schip "Le President", waarin hij mij schreef,
dat de omstandigheden hem beletten de eer te
hebben van mij te zien; doch liet mij door dezen
neger zeggen per monden, dat na veertien
dagen kwamen zij weder, wat hier van zij, zal
de tijd leeren. - Doch in gevallen dit monde-
ling bericht naar is, en daar komt bij, dat ge-
lijk zij mede gezegd hebben, het tweede Esqua-
der werkelijk volgde, dan gaan de Engelsche be-
zittingen er onder door, en den kermel koopt mij
te hulp, om voor een geheele Franse vloot ver-
verschinge te bekomen. - Gezwegen van de
gevolgen; dan ik zal alles aanwenden, wat in
mijn vermogen is, het overvald mij niet, want
ik heb deeze gebeurtenis lange voorzien. -

De namen zijn als volgt, immers zoo als men
mij die heeft opgegeeven, "Revolution", "Saturne",
"Courageux", "Deligent", "Sebelli", "President", "Survient"
en de "Favorite"; dit laatste was een schooner-
vaartuig, dat zeer snel zijde en voor een ont-
dekker diende. - Zodat het Esquader bestond
uit drie of vier (dit onbegrepen) Linijscheepen,
en drie of vier Fregatten; reeds hadden zij twee
commereie scheepen en een Engelsche Fregat, schip
genomen, van de kust komende, die zij ontladen,
de goederen en menschen eraf genomen op hunne
scheepen doen overgaan, en vervolgens de bodems
verbrand hebben. -

Schoon dit mij alleen door berichten gebleeken is,
(in gevallen zij na alle de Engelsche scheepen gemo-
men te hebben terug komen, zal ik de beste
gelegenheid zoeken, om aan Nld. de uitslag te
doen weten, schoon mij nu volstrekt geen sieg als
over

over America open blijft, want twee verwacht wor-
dende Deensche schepen zijn reeds vijf maanden
te vergeefsch gewagt, waaruit ik moet aflyden,
dat daar ook in de Deensche vaart eene stremming
veroorzaakt is. -

N.B. De naam van de cleff van het Esquader zoude
zijn L'hermitte. -

Letter from gouw. Gen. P. Linthorst to the council (ut supra)
ad. Elmina 13 Februarij 1806. - N° 10 Dupl.

(Orig. v. 10 April 1806, Lectr 2 Sept. 1806.)

(!)
Wel Edele Heeren! Het vertrek van het Deensche Briks-
schip de "Oficaline" uitgesteld zijnde, zodat de zijldag
op 15^e dezer bepaald is, heb ik gemeend NWld's ook
tot de laatst mogelijke dag te doen kennis dragen van
de staat der zaken ter dezer kuste, welke nagenoeg
alsnog dezelve is, en naar het zich ook met betrek-
king tot het saizoen laat aanzien, zullen wij
hier eene van die jaren hebben, die voor den Euro-
peer meest gezond of best draagbaar zijn, na-
menlijk een verdeelde regentijd; reeds hebben wij
gedurende de laatste twintig dagen bij afwise-
ling regens en donder veders gehad; dat qui-
verd en wruigtbaar maakt, zodat ik hoop voe-
de op het m'leven blijven van mijzelve en de overi-
ge heeren; waar ik zo gelukkig van eenige Europee-
sche tuingaden te hebben, zoude ik mij aan an-
schotel groente kunnen vergasten, dan daar niet
gezatijd kan worden, moet men geen oogst vor-
deren. -

Indien mij gevolgljk geene on-
keilen van buiten worden aangebragt, dijk ik
NWld's gerust stellen, dat door het geene voorhan-
den is, het aangekogte en aangenomene s'tands
bezittingen door mij wel zullen worden mistand
gehouden, tot dat gelukkiger dagen toelaten, na-
dere en meer voordeelige of beter gezegt min
schadelijke schikkingen en inrichtingen zullen
kunnen worden daargesteld. -

Het nog zo zuiver en ongeschonden credit van
mijn vaderland is genoegzaam, om mij van an-

66
dere natien (: des noods:) dat geene te doen ge-
vonden, dat tot onderhouding en instandhou-
ding onontbeerlijk is. -

Indien, herzegge ik, mij dus geene onheilen van
buiten worden aangebragt; ik moet deze zegg-
wijze gebruiken, om het allengs veranderd ge-
drag van den Engelsche gouverneur, een zeer
twistziek man, dien ik al wat mij mooglijk wa-
kel toegegeven, vijf tijd gewonnen veel gewon-
nen, zo niet alles gewonnen is; doch deze man
heeft het zwak, dat vele Engelsche heeren hebben bij
uitstek, namenlijk dat hoe meerder men hun toe-
geeft, hoe onoverdraaglijker dat zij worden. -

Uk moet (: alhoewel het mij zmet *Uwld:* te moeten
ontledig houden met dergelijke miserable onder-
werpen als de negerverschillen zijn :) *Uwld:*, om-
dat men niet voorzien kan, welke gevolgen deze zaken
kunnen hebben, kennis doen vragen van de oorzaak
waarom de man zegt, dat ik hem niet ter goeder
trouwe behandel, en hem als representant van zijn
Brittische majesteit niet die satisfactie geef, die ik
naar zijn wijze van denken verplicht ben aan elk
Brittisch onderdaan te geven. -

De zaak legt dus: lang voor de komst van deze gou-
verneur bestonden er negerverschillen tuschen
de Chamasche, zijnde hollandsche, en de Commanie-
sche, ook de Cabo Corsche, zijnde Engelsche negers; ge-
sproten uit nedergijdsche schulden en vorderingen
of pretentien. -

De Chamasche eischte vande
Cabo Corsche negers vijfenzeventig onze goud, de Com-
maniesche eischte vijfentwintig onze goud vande
Chamasche; de laatste nu weigende de voldoening
voor dat die van Cabo Cors aan hun hetgeene zij
schuldig waren, zoude hebben voldaan. -

Dit was naar des negers zeggwijze de Palabber (het
verschil). - De Commaniesche vongren aan, en pan-
jaarde (opvangen) eenige Chamasche negers, van
welke eenige verkocht en van land gezonden zijn,
tegen alle negerwetten aan. - In wedervergelding
panjaarde de Chamasche eenige Cabo Corsche negers,

waaronder Engelsche compagnies slaven waren en wij-
 -gerde die uittegeven, voor de Cabo Corche hetgeen zij
 schuldig ware, zoude hebben voldaan, en de Comma-
 -nische betaalde voor het verkopen, en van land-
 -zenden van de Chamasche, die zij gepanjaarnd had-
 -den. - De zaken dus staande kwam de Colonel
 Torrane als gouverneur en cheff op de stoel; sladelijk
 reclamteerde hij des Konings slaven. - Mynheer de
 Roever ruygende de uittelevring voor en alcer de
 Cabo Corche neger, welke de Chamasche schuldig was,
 aan hem zoude overgeleevend worden, dat zo groote
 twist veroorzaakte, dat hyde door gebrek aan
 magt alleen vierde wederlouden, om niet te vel-
 -den te trekken. - Om de dwang der omstandig-
 -heden deed ik de Roever besluiten, om 's Konings
 slaven uitteleveren, en daarop beloofde de collo-
 -nel, dat hy zoude voor de pretensie vande Cha-
 -masche zorgen; doch hy bleef in gebreken, en
 vorderde in de plaats van dat, dat de Chama-
 -sche aan de Commamische zoude voldoen, en
 dit gewijgerd zijnde, gaf hy recht aan de Com-
 -matische, om te panjaarnd, die dan ook daar-
 -op vijf Chamasche opgevungen hebben. -
 Men vierden de Chamasche negers dol, en zij ver-
 -grepen zich aan een blanke, een Engelsche vrij-
 -handelaar, wonende aan Sacondoe, die zij met
 geederen en al, varende per canoa naar bene-
 -den, oplitten en in verzekeering namen, zelf
 slegt belandde. -
 Zodra daarvan de maer aan het Engelsch opper-
 -hoofd kwam, kon er geen Engelsch man slapen. -
 Hoe zeer de Chamasche verongelykt waren, was
 dit een schenddaad, dien ik moest straffen, om
 -dat de veiligheid vanden Europeer bestaat in de
 onschendbaarheid van zijn persoon; dus gaf ik
 daadelyk last, dat een detachement militaire,
 ondersteund van gewapende Landsslaven ten
 getallen van 50 man met ammunitie etc. per
 canoas zoude gevoerd worden naar Chama, de
 Engelsche vrijhandelaar verlossen, en de daadens
 of

of aan deze menschen roof schuldige in ijzers kleu-
-steren en afbrengen naar Elmina. -

Dan de eerste tegenstand, dien ik in de executie
van deze Expeditie al aanstonds onderwoord, was
dat de Elminasche roeiers (rimadours) niet waren
wilde, zeggende, dat zij tegen de Chamasche niet wa-
-ten of sienen wilden. - Om dus 120 van dit vol-
-te noodzaaken, moest ik hun de doodschrik aan-
-jagen door eenige schoten over het crom te late
-doen. -

Intusschen verliep er vieren-
-trintig uren, waarin de Chamasche gevaar-
-schouwd wierden, zodat toen eindelijk het geva-
-pende detachement in de canoas verdeeld, voor
Chama kwamen, was het geheele strand met geva-
-pende negers bezet en zij mochten of konden niet
-landen. -

Ik deed het Krijgsvolk naar Sa-
-condeë vertrekken, mijl ik noodeloos geen men-
-schen verspelen wilde, en daar mijn magt te kort
-schoot, moest ik andere middelen bij de hand ne-
-men; welke een aantal Engelsche brieven er mid-
-derwijl aan Elmina ontruangen wierden, was
spoorloos, zodat de zoon van de heer J. Kühle, met
-namen Antonie, die voor mij de Engelsche corres-
-pondentie door translaaten houd, zo veel arbeid
vond, als hij konde verrigten. -

Door neger groote van Elmina (vertrouwelingen)
deed ik dan de Chamasche Begrijpen, dat zij hun-
-nen handen verbeurd hadden, doordien zij aan
een blanken geslagen hadden, en zo zij immer
op vergeving wilde lopen, dat zij dan daade-
-lijk den Engelmaan met zijn goed moesten vrij-
-geven; deze wijgave was voor mij van belang
-wijl zij van mij schadeloosstelling zouden vor-
-deren, ende Engelsche spreken altijd van pon-
-den, daar wij eene gulden noemen, zo moest ik
mij neger geschenken getroosten, om voor zwaaren
-schaden bevrijd te blijven, dat dan ook wel ge-
-liekten, en het eerste beding geaccordeerd zijnde,
moesten zij het tweede ook opgeven, en het gezon-
-den Krijgsvolk moest onbelet in het Chamasche

fort. - Dan het gevolg was, dat zij het crom
 verlieten, en naar het bosch de rijk namen, laa-
 tende alleen eenig oude menschen en kinderen
 achter. - Daar dit aan hem Colonel bekend
 was, en hij daartoe boven geen vreemdeling aan de
 kust is, zo deed ik hem weten op die eindeloze
 aanvragen om satisfactie, welke satisfactie hij
 dan moest hebben, dat hem immers niet onbe-
 kend kon zijn, dat als de negers buitenschot
 zig verwijderden, al ons gezag ophoudt; ook wilde
 ik ten zijnen gevallen geen verlaten crom in
 den brand schieten, dat dan nu eindelijk ten
 gevolgen had, dat hij wel zag, dat ik zijn koring
 ende Britsche natie geen satisfactie wilde ge-
 ven, hem d. B. mislyden en bedroog, dat hij dus
 zich zelve satisfactie zoude bezorgen, die overeen-
 komstig was de hoorn een Engelsch onderdaan be-
 jegend. - Ik heb hem doen antwoordden,
 dat het mij leed deed, dat wij ons in elkander
 vergist hadden, dat wij beide voor onze hande-
 lingen aan onze superieuren verand woordelyk
 zijn, en uit dien hoofden elk zijne verplichtin-
 gen moet kennen, dat, wilde hij zich zelve satis-
 factie bezorgen, hij de gevolgen niet moest uit
 het oog verliezen. - Dat hij zelve oorzaak was
 van de onherstelbaarheid van het verschil tusschen
 deze onderschijde negervolkeren, wyl hij tegen het
 door mij ende Ingelsche vrykandelaar gegeven
 woorden, dat de laatste wyl Chamasche negers
 niet zouden worden verkoegt, of van land ge-
 zonden, dezelve bedektelyk had doen wegroe-
 ven. - om welke daad ik voor het leven
 van een Ingelsche blanken, die in hunne handen
 mogt vallen, niet kon instaan, en ophouden ver-
 andwoordelyk te zijn voor de daaden van een
 volk, dat zich aan mijn gezag ontrokken heeft.
 Dat hij overigens mij byzonder zoude verplig-
 ten, met een correspondentie af te breeken, waar-
 toe mij de Eer van de bediening, die ik bekleedde,
 geen vryheid gaf, om dezelve te roeren, wyl die
 niet

70
niet wij was van ingewikkelde beleedigingen. -
Wat daar nu van worden zal, verteld de tijd; na
denkelyk zal het zijn - De bergen gingen in arbeid
enzv. ; de colonel deed en overgeeffelijke daad,
door het van land genden der laatste vijf Chamaa-
-ske, in onbegonnenheid of drift geschied; dit, en
de daad is onherstelbaar; eenmaal betaalde hij
zeven slaven voor het doodschieten van een neger
dit zal meerder kosten. - Nu stremde hij door
zijne onnadenkenheid de passage, en heeft vol-
-streekt geen magt of vermoegen, om zijn passie-
-gieren te dekken ofte beschermen; en nu van
mij te willen vorderen; dat ik dat verguisde been
weder in het lid zal zetten, daartoe hebbe ik geen
vrijheid. - Laat dus deze geheele affricaansche
Palabber Wel Ed^e geen ogenblik ontruisten; ik
heb daar van melding gemaakt, om dat mensche-
van overvarenheid, die van een zwavelvlam-
-metje een brandende berg maaken; (bijzonder
ouder de Engelsehe keeren!) daar over schrijvende
en also in nieuws papieren; (daar men zelve het
in het bad gaan van een of ander zijn Lordschap
in plaatst;) dit moogt gevonden worden; dit dan
ook aan Wel Ed^e zoude bekend zijn. -
Ik verkreeg met veel moeite weder eenig papier
dat zo geheel ten einde was, dat de correspon-
-tie met de buitenforten en allen de handelin-
-gen op. uit oude boeken onbeschreven en geli-
-meende bladen en cardes papier heeft moeten
-gesteld en onderhouden worden. -
Ik heb dus dadelyk kunnen laten verken aan de
bijlagen en stukken, behoorende tot de staat en
-balanee van 1805, in hoop die per eerste scheeps-
-geleegenheid meede te gullen kunnen verzenden
ongetwyfeld zal dezelve Wel Ed^e in den eersten
opslag verwonderen, gelijk het mij troef, toen
ik het opstel onder de ogen kreeg; zo zelve,
dat ik mij met moeite overtuigde van de waar-
-heid; het is waar, dat er agterstellen van het
-vorige jaar onder begreepen zijn; ook is waar,
dat

dat alle de augmentatien uit te trekken en dus af te trekken, in gevolgen de onderschijden markt-brieven daar mede onder begrepen zijn; doch op 20 p^ct dooreen gebracht en van het gestelde afgetrokken, dan nog blijven de uitgaven important en echter is de staat van zaaken op de tegenwoordige voet van dien aard, dat ik, in geval het alles in deze gesteldheid moest blijven, niet zoude weten, van waar ik de bezuiniging of vermindering in uitgaven zoude moeten zoeken of beginnen. - Doch bij het einde van dit lopende jaar zal ik, hoop ik, meer zeker over dit alles kunnen oordeelen. -

Door het spoedig zenden der bijlagen zal ook des Raads boekhouder volkomener in staat gesteld zijn, om alles bij vergelijking na te gaan; zo M^w Ed^e of gemelde heer boekhouder voorlopige consideratien heeft, zal den Raad mij hoogst verplichten mij die te doen gemenden, vooral als dezelve betrekking hebben tot de wijze hoe, vyl ik die zonder aan mij zelue voor als nog te kunnen bepalen, op welke eene andere wijze ik die menschte, ik die alleen inhoudende het zuiver montant zonder eenige augmentatie vilde hebben. -

Letter from Gov. Gen. P. Linthorst to the council (ut supra)
dd. Chiel Castle St George D'Elmina 31 May 1806. -

N° 11. - Orig.

Wel Edele Heeren! Daar de gelegenheid tot het houden ener geregelde correspondentie ontbreeken, zo maak ik gebruik van alle de noch overgeblevene, en dus deeze meteen Engelsch commercie-schips over de Westindien. -

Ik had de eer aan M^w Ed^e in de laatste vijf maanden en dus van 1806 af te zenden N° 7, gedagteekend 10 Februarj, N° 8 - 13 Februarj, N° 9 - 18 chaart en N° 10 - waarvan het Dupli-caat hier nevens ingesloten is, op den 10 April, beide de laatste N^o's zijn met het Deensche Brig-schip de "Nicoline" van hier naar Copenhagen

bestemd afgezonden. - Het Duplicaat van N° 9 heb ik
over America doen gaan, om der zekerheids willen, nyl
gezegde N° 9 beandwoordt de Duplicaaten mij van M^otel id^e
per het gezamende Deenseke Brijgschip geworden. -

De staat der zaaken is met betrekking tot 's Lands bezittingen
alhier in diezelve staat als die zich bevond bij de afzen-
ding van N° 10. - Doch met betrekking tot de heeren om-
tenaaren verloor ik intuschen den secretaris en Resident
van Cormantijn de heer J. Breenburg. -

De gelegenheid ontbrak voor hem om tot herstelling zijner
verzwakte lichaamskrachten eene reize naar een kouder
climaat te doen; ook was N^ol. Resolutie, waar bij geens-
veend is die van 1778 - 24 april, tusschen beide geko-
men; daarbij schijnt de ondervinding te bevestigen;
dat, wanneer Europeers eenige jaaren alhier doorge-
bragt hebben, zij niet moeten vertoeven, tothun het von-
val overmeestert, want dan is zelf de onderneeming
om zich door eene reize naar het vaderland te her-
stellen, veelal vrugteloos; althans hij blies nevens zo
veele anderen in de middeljaaren van zijn leeven
den adem uit, en zijn overschot rust in den ephi-
caansen grond. -

Om de fortrese tot Cor-
mantijn niet onbezett te lasten, heb ik op deszelfs ver-
zoek de gouvernements secretaris Le Comte derwaards
gezonden, zodat mij nu noch overig is de heer Ctte-
velt, die al het geene de gouvernements zaaken be-
treft, ten papieren moet brengen; dat nyl ik alle
mitteloos geschrift afgeschapt en het geene waagte kan, of
gehoort heb, door hem in leeven en gezond blijvende,
wel zal bijgehouden worden, immers tot tijd
en nylen het M^otel id^e behagen zal in het een
en ander voorzieningen te doen. -

De Edele heer König is, na zes maanden bedleegnis
aan 's Lands Hoofdcasteel te hebben doorgebragt,
van de dood gever terug gekomen, dat hij zijn elen-
dig lichaam tegen allen verwachting aan, weder
naar elimm heeft kunnen transporteren, waar hij
nu zijn einde zal afwagten. -

Overigens bevinden zich de noch overgebleevene met
en benevens mij in goede staat, en ik voede hoop,

dat zich het seizoen met dit eenig slagtoffer zal
beveedige; ik wensch dit te meer, om in gevallen en
meerder weggenomen wienden, het stagneeren zou.
De schikking bevindt zich dus actueel als volgt: -
dan ex m de Edelkeer J. F. König, ondersteund
door den provisioneel assistent et. Viala; de for-
tresse Hollandia is een ruïne, waar slegt het Terri-
toir door eenige militaire en Lands slaaven be-
waard word, dus geen commandement meer. -
Aecoda: J. J. Coorengel, provisioneel aldaar, als
tweede resident, doch effectief slegt assistent. -
Boutrij: J. Gantman, effectief tweede resident. -
Pacconary: J. V. Schiebel als houtzagers baas en
tevens ad interim commandant van de fortresse. -
Saccondé: F. Ledel, commies van de vees- en onbe-
keerde Raedekamer, nu ad interim comman-
dant met de titulaire rang van tweede Resident. -
Chama: J. C. Melkert, tweede chirurgijn aldaar
fungeerende zonder commandement, en word het
territoir bewaard als van Hollandia. -
Chouree: Zonder commandement; het fort in tamelyke
staat, doch om dezelfs ongezonderheid gescheurd; word
door militaire en slaaven bewaard, dan is gints on-
langs de inwooning aldaar vergund een eene H^{de}
van Bakergem (Tapaejer). -
Camantijn: F. P. Le Comite, effectief gouvernements-
secretaris, fungeerende aldaar als ad interim com-
mandant. -
Spam: Wm Jysbers, effectief assistent, doch aldaar
geplaatst als tweede resident provisioneel. -
Serebe: E. G. P. Bonnouvrie, effectief magazijn-
meester, doch aldaar geplaatst als tweede resident
of als ad interim commandant. -
Cecra: D^{de} Huitsma, effectief assistent, doch al-
daar fungeerende als commandant ad interim
met rang als tweede resident provisioneel. -
dan's Lands Hoofdcasteel is bij de gouverneur als
minister etc. de commies uitgevelt. -
Tot het militaire veezen J. H. Staatzen, capitein,
H. J. Dieks, eerste lieutenant bij de obtilerie provisi-

24
-oneel, en als zodanig commandant van de fortreu
Coenraadsberg op den berg, St. Yago. -

A. Roth, tweede luitenant provisioneel, en M. Appelt
fungerende adjudant. -

J. P. Hoogenboom, boekhouder ten comptoir generaal
en commies ter soldijen etc., geassisteerd door C. J.
Abeloos, assistent en P. de Sonnaville, assistent pro-
visioneel, beide als clercquen ten genoemde comp-
toire. - L. D. Deerman, chirurgijn majoor provis-

-oneel fungeerd voor doctoor, chirurgijn en apo-
thecar. - St. Heydelberg, provisioneële fabri-

-meester en vendu meester, geassisteerd door J. M.
Breitmeijer, effectieve onderbaas bij den train, als-
meede P. Plevoets, zmitsbaas, St. Zuebli, comman-
dant effectieve van Berese, doch bij verschikking wa-
-neemende magazijnmeester. -

Wm Muller, bode en deenwaarder effectieve, ad-
-sistent provisioneel en boekbinder. -

J. Fleisz, gasthuisvader effectief en Grander staa-
tuinbaas. - Hierbij noch J. W. Smit van Diepen
als predicaant effectieve en Antoinette La Claire,
waarneemende de bediening als schoolmeester. -

Waaruut Wel Ed: als met een opslag van het oog
kunt overzien, hoe alles berekend is, om de goede
orde en administratie, in een woord het alles
staande te houden, maar ook tevens de nood-
-zaakelijkheid, dat langs deze of geene weg de ont-
-breekende vorden aangevuld; - en vergeef de vrij-
-heid eener herhaaling door bekwaame perzoonen.

Zo bij den ontvangst dezes N° 9 en 10 noch niet
mogten zijn gearriveerd, diend dezes in de eerste
plaats tot advertentie, dat mij de met het Deen-
-sche schip de "Chicline" gezonden duplicaaten wel
geworden zijn - en de orders daarbij, en in ver-
-vat zijn geobserveerd en g'Executeerd geworden
- yn dat geval zal Wel Ed: uit Diepl. N° 10 blyken,
dat de goede verstandhouding tusschen den En-
-gelsche gouverneur, en die de Eere heeft Wel Ed:
- te repraesenteeren en geknakt is geworden, door-
- dien het Engelsche opperhoofd zich vergeetende, meer-

der van mij gevorderd heeft als ik magtig was hem te kunnen geven, en toen dit niet volgde, zich in bevoordingen heeft uitgelaten, die de Eer van mijne bediening niet lijden konde. - Waardoor misverstandten ontstaan zijn, zonder dat dit echter met betrekking tot de zekerheid van 's Lands bezittingen de allergevingste vrees of gwaarsigheid kan doen geboren worden, wyl het onbetwistbaar zeker is, dat, indien de administrateurs van de hier bezitting, hebbende ellogenheeden zich zo min van buiten ondersteund gevoelde als het ongelukkig geval van een Hollandsch opperhoofd gedurende het oorlog is, zij zich in de handen of armen van die der Hollanderen zoude moeten werpen, om te blijven bestaan. - Dit is geen grootspraak, maar de eenvoudige waarheid, en waarop ik N. W. elc. gevolgelyk verzekeren kan, dat indien de voorzigtigheid niet de beste geleidsvrouw was, en men nimmer de gemanifesteende intentie, gegrond op het waardeltige belangen van den Staat, dat is: zeker zijn, mag uit het oog verliezen, het mij des gelast wordende zoude mogelijk zijn, om mij bezitter van 's vijands bezittingen te maaken; dit weet den onzinnige man, en echter heeft hij mij (ik bedoel daar steeds door mijne superieuren) onaangenaamheeden aangedaan, die mij hoogst ontevreden maaken. -

Door de goede behandeling de Brasiliaane aangedaan, had ik hersteld (immers aanvanglyk) de grief, die een door mijne predecesseuren al knevelende was aangedaan, zodat de Portugeesch zich het geschenk onder de naam van costumes gebragt, getwooste, om de wedergeschenken ende goede behandeling van het opperhoofd, daar zij bij het Engelsche gouvernement met de negers worden gelijk gesteld; dit baande al veler jalousij en men waande by de Engelsche heeren, dat niet alleen het Land, maar elk individu alhier daar zeer groote voordeelen door bijzag. - Toen nu verschil tuschen de gouverneurs ontstond, was men meer

dan

dan immer bedacht, om de Portugeeschen handel aan
Elmina te stooeren; overtuigd, dat het gewin voor den
Lande niet vandat groot belang was, en verzeeken
dat de Brasiliaan, (zowel om hunne vaartuigen, als
reijers aan Elmina moeste te lande komen), heb ik
deze dingen aan de wet der noodzakelijkheid onder-
werpen en aanvertrouwd; doch het is ten koste
vandie zwakke hulpelooze menschen zo verre geko-
men, dat men de Portugeesche schepen bij de nacht
vande Elminasche rkeede geroofd, en na het Cabo
Censoche fort heeft opgebracht, zelfs wyl de capitein
zich aan de wal en in 's Lands Hoofdcasteel bevond

Indien hier de driftige jongeling gebied gevoerd
had, dan zo zoude hij langs dezelue vederrechten-
lijke weg het schip of de schepen hernomen hebben
en geen Portugeesch schip of Brasiliaans vaarder
binnen het vergrootglas zichtbaar wordende, hebbe
baaten passeeren, maar genomen en aan Elmi-
na opgebracht. -

Tan mij altijd MW Ed: denkingswijze voor den
geest brengende, heb ik gezegd, dat het veerlooze
schepen zijnde, en van eene (: voor zo verre mij
bekend is:) neutraale mogenhaid het rooverij wone
omde schepen te neemen, en scheepsvoogden in
arrest te stellen, en dat dergelyk eene wandaad
nien welgeordende chtaatschappij niet kan ver-
andwoord worden. -

Overtuigd dus, dat daar een ander steeld, ik
tot geen diefstal geauthoriseerd wordes heb ik
mijn pligt naar mijn best veeten betracht, ende
Brasiliaanen lasten aangezegen, dat in geval
zij op de Hollandsche rkeede wilde ankeren, ik
kun ten mijnen kosten een commando van 12
mannen of meender zoude aan boord geeven,
en heb vorders op doodstraffen verboden, dat
eenige Hollandsche negers bij een Brasiliaan
als reijers zal dienen, die niet aan Elmina ge-
weest is. -

Laat dit evenwel MW Ed: geene
de geringste ongruustheid baaren, het onnoem-
baar verlies, dat door deze schandaad, vis a

nis van Engeland tegen Portugal, de bezittingen vanden staat, word aangedaan, zal geboet en ver-
goed worden door die volgen. -

Yk hebbe om het in N° 10 gementioneerde hier van
genag gemaakt, en om dezelve reden, schoon het
overigens voor N° 1 Ed^e geoccupeerd met zaaken
van meerder belang eenigzints onaangenaam
moet zijn, om zich te onderhouden met zaaken
van zo geringe gewaante of belang, als in der-
daad deeze zijn. -

N° 13. geene schepen van oorlog, zowel Engelsche als
Fransche zijn ten dezer kuste verscheenen of geavri-
veend; god gevee ons vrede. -

Extract from letter from gouw. gen. P. Linthorst to the coun-
cil (ut supra), dtd. 8^e George D'Elmina 13 December 1806. -

Duplicaat N° 12. -

Na zo veelen maanden vrugteloos naeene nieuws aan-
brengend schip te hebben uitgezien, genield mij
eindelijk op den eersten dezer een paguet brieven
door den Engelschen gouverneur bij de komst van
verschyden Engelsche schepen aan mij toegezonden,
spontendeels bestaande uit die geene, welke de nood-
lottige reize van mijn huisvrouw mede gedaan
hebben, en waarvan mij intusschen bij Duplicaat
reeds kennis gegeeven was. - Als:

Resolutien 20 April, 4 Meij, 4 junij, 18 dito, en
dan nog 4 p^z van 4 October deze van 1804 zo
duplicaat als triplicaten. - 24 Meij 26 junij,
4 july, en dan noch 3 p^z van 29 july en 1. Augu-
stus 1805. - Deeze zijn de origineelen, waarvan
mij de duplicaten geworden zijn. -

Doek hierbij hebbe ik noch ontvangen 3 p^z van
17 October 1805 origineel, daaraan zijn mij voor
als noch geene duplicaten geworden. -

Doek van 10 Maart en eindelijk 2 p^z van 11 Maart
1806, zijnde origineel. -

De geslootene brieven voor de Lieutenant colonel
van Hoeij voor de heer Jde Roever en de resident
H. van Neeuwen, hebbe ik bij de reeds ontvangen

77
Duplicaaten van hetzelfde adres geuust diend. —
Bij de Deensche gelegenheid en het doen van ver-
slag, zal ik de Eere hebben, op deze depeches voor-
verve zij dit mogte vorderen, te dienen, wyl ik
deze alleenlijk het inzicht, om zo overkoopt
het Deensche schip mogt blijen of verongelikken
en deze te rechte komen Wel Eds zoude blijen.
de ontvangst dezer papieren, en dat ik met de
Deensche gelegenheid breder geschreeven had, of
wil ik niet, (immers voor zo veel mij zelve betref-
dat langs deze of geene weg eenig bericht van
mijne hand uit de Etablissementen zoude ko-
men, zonder dat vooraf van den Raad der
Coloniën gebleek, dat ik geschreeven had. —
Als de afzending van de laatste Depeche overlees
mij noch alhier de chirurgijn major L. D. Deven-
man, en onlangs de houtzagerbaas en ad mi-
teerin commandant van Vaccorarij Schiebel,
den hemel bewaard mij, hoop ik voor verdere
sterfgewallen, wyl het niet dan met veel moeit
en gebreken is, dat de zaken dusdoende kun-
nen worden staande gehouden. —

Extracts from letter from gov. gen. P. Linthorst to the
council (ut supra), dd. St^e George d'Elmina 16 Januarij
1807. — origineel nr^o 13. —

Wel Edele Heeren! Een aanbod mij door eenen En-
gelschen vrijhandelaar (zijnde een inboorling)
gedaan, om daar hij van hier direct op London
reist, een brief of brieven voor mij naar Holland
te brengen, verplicht mij tot deze. — Alhoewel
ik voorgenomen had, verder schrijven uit te stellen
tot dat het Deensche schip, waarvan ik in mijn
voorige gewag maakte, de reize naar Europa
zoude aanneemen, dan daar de Deensche heer
immers wat kunne scheepsreize naar en van hier
buitengeseen langzaam zijn, en het na deze
noch wel twee maanden vertoeven kan, zo ben
ik daarvan terug gekomen, en zal gebruik ma-
ken van alle gelegenheden, die mij voor-

77
-komen, om ten minsten p^e enkelen brieven van de staat der zaken verslag te doen; schoon intusschen bepaald blijft, dat met gemelde het Deensche schip de comptoir papieren zullen overgezonden worden, als b.v. de bylaagen van de staat en balance van 1805, ende staat en balance van 1806, mousterrollen, doodelijsten, boeken et^c. -

Om deze dan als het ware meerder te doen dienen, tot een vervolg van n° 11 als 12 moet ik beginnen met de gevolgen, welke de Engelsche behandeling tegen de Portugelsen gehad heeft. -

Om het gementioneerde in n° 10 wien ik verpligt, om in n° 11 met een woord nader te spreken over en omtrent de handelwijze door de Engelsche Gouverneur Pôrtae met de Brazilivaanders voor Elmina ten anker komende gehouden, dat dan ook na dat schijnt der maaten is toegewonnen, dat in het einde de Portugessen zich daartegen met geweld verzet hebben, en alzo een einde aan deze zaak gevonden is, zo zelve, dat men alle de Portugessen of liever Brasiliaanzen, geheel ongemoeid laat, dat geen Americaansche handelaar, hij mag groot of klein zijn, gebeuen mag; niet dat dit juist door het Engelsche opperkooft word uitgeoeffend, maar door de Engelsche oorlogschepen, die elkanderen langs de kust vervangen en opvolgen, om te voorkomen, zo zij afgeuen, dat geene Fransche kapers de Engelsche handelschepen van de kust zullen wegneemen. -

11
Dit wetende of het gebeurde met de Brasiliaanzen ook van enig gevolg zoude kunnen worden, zal ik als bylaag copieelyk de stukken annexeren, welke bij die guerrillen tonken non verzacken zijn gepaneerd en gegeueu, met en beneuens het getuigschrift door mij verleend onder geleiden van eene commissie aan de capitein generaal de Bahia. -

De eerste openlyke vijandelykheid vong aan by een Portugeesche capitein, genaamd Manoel Duarte, die rygerde aan Caap Cors te willen komen, en aan Elmina zijne zaken verriegt hebbende, liet hij aldaar zijn stuurman agter, en ging diep-ze, om de Engelsche scheep en kanon te ontvaaren,

doch

80
doch daar men zijn afreize gezien had, was men
en zond een groote canoa op hem af met slechts een
geloof officier (des colonels docter) daarin, - Volgens
berichten. - Overtuigd zo zij meende, dat een
roode rok genoeg was, om een Brasilië vaarder te
noodzaaken van aan de caap te moeten komen.
Doch de Portugeesch vijgerde, en toen zij aan boord
wilde komen, liet hij musquette vuur geven, waar
door twee doodgeschoten, als de overige met en be-
nevens mijn heer den docter, welk een kogel doord
handen arm behvam, gekwest vierden. -
Daadelyk zond de colonel Torrane expressen naar
ouder en boven aan alle de gepapende commercie
-scheepen, welke van zijn watie langs de kust voer
om deze Portugees op te zoeken, dan te vergeefs;
evenwel moest de stuurman, die van Lemina met
de canoas naar beneden zoude volgen, het met
eene gevangenis aan het laatote der Engelsche for-
ten misgelden, en zonder de daarop gevolgde ge-
beutenis zoude men hem niet ligt ontslagen heb-
ben. - Een veinig tijds daarna komt Souza
Brito; deze nemen zij zijn schip weg, bezetten het, en
zijn officiers gevangen; hij gaat en vraagt
naar reden, en men beandvoorden hem met te
zeggen, dat hij Brittisk eigendom ontweemd had,
ziende op eenige brieven, welken hij aangenomen
had, aan de caap te zullen afgeven, endie doe
mij van hem bereids waren overgenomen en ver-
zonden. - Deze man begeerde een instrument
als onder Qua et voorkomt, en vorderde van mij,
ik zoude schrijven aan zijn koning; en of ik hem
beduide, dat dit mij onmogelyk was, dat ik wel
aan mijn gouvernement daarvan zoude kennis
geven, om langs de gewone weg zijne klachten
te ondersteunen; doch dit moogt veel te lang duu-
ren; althans hij verkreeg dit in het Engelsch en ver-
volgde zich bij de colonel Torrane, die geen zin in
dergelyke mesures hebbende, hem schip en goed bene-
vens zijn manschap dadelyk ontsloeg.
Als op elkander volgende, kwam de derde met na-
men

81
men Antonio Lopes Musquetto, een man van moed
en die een gewapend schip had, en op zijne equipa-
-gie zo veel vertrouwde, dat hij zich gerust aan de
-mal onthouden durfde, gelijk dan ook de geheele
-affaire, welke uit B, C en D blykbaar word, in
-zijn absentie heeft plaats gehad. -

Toen capitein Cowan met zijn bebloeden kop bij de
-colonel kwam, ontkende deze zijne orders, en wilde
-zich van de zaak ontdoen, zeggende, dat hij het
-verlies van zo veele menschen en schade voor
-zijn rkeeders moest weten te verandvoorden,
-maar dat deeze affaire hem colonel niet aan-
-ging. - Cowan, dol daaren tegen, wilde alles
-ter verandvoording van het Engelsch opperhoofd
-gebracht hebben, uit hoofde van gedaane aan-
-schrijving, welke door hem Torrance bij het eerste
-wooval in drift geschied was, in een woord, het
-was verspeeld, en nu twist men, wien het verlies
-betaalen zouden. - Het zonderlingen

van deze geheele gebeurtenis was, dat ik als koude
-aanschouwer van zo bijzondere drijven van elk
-der partijen als rechter wien ik nigeropen. -

Toen Musquetto met zijn schip wedervoor het kasteel
-van Elmira kwam ten anker, en mij zijne krijgs-
-gevangene aan de wal bracht, die door een bloed-
-bak scheenen gehaald te zijn, was het gouwa-
-nadora: satisfactie. - Het Engelsch opperhoofd
-zond mij zijn secretaris met copijen van zijn ge-
-geevene orders, en wilde mij ten kosten van alles
-overtuigen, dat hij geen schuld had; onder de
-gevangene was de docter van capitein Cowan,
-die groe en getuigde in naam van zijn lot-
-genooten, dat de colonel alleen de schuld van
-alles was. - Biddend wist men als toen

mijne menschelijkheid in te roepen tot behouwd
-van die armen Britten, die in handen der Por-
-tugeesen gevallen waren, dat ik met: dit is
-niet nodig, beandvoorden. -

Ik deed, om kort te zijn, Musquetto met zijn schip
-onder de bescherming van het kasteel ankeren,

21
gaf hem pols en ijzer voor zijn geschut met het o-
der benoodigde, en zond een commando van 20
man met twee onderofficiers bij hem aan boord
deed het Engelsch opperhoofd weten en zien, dat de
de gevolgen van zijne onzinnige handelwijze ware
ontving, de op eene vevaderlijke wijze gevangens
maakte Portugeezen terug, en zond daarna de
gekwesten, daar intusschen reeds weder eene van
stierf, naar boord van Cowan, hem aanraadom
om in het vervolg wat meerder onzigtig te zijn.
Ma dat de Braziliaan zijn verzogten papieren
in de Fransche taal betomen had, en zich als zij
landsgenooten van canoas, roeiers, water etc. voor
zich had, ging hij af, om zijne reize te verwoorde-
ren, zonder daarin eenige verhindering van de
Engelsche keeren te ontmoeten, die ook daarna, zo
als ik gezegt hebbe, de Bahiavaarders ongemoeid
laten.

Ik maakte melding van het ar-
rest, waarin de stuurman van de eerste zig te
word, die zij ontsloegen, en met deeze laatste m-
de liet afreize. - Ik hebben nu deeze en zo
veele klagten tegen de Mariniers van zijne Britti-
sche Majesteit, geen de minste gevolgen, en also
deze copieen onnut, is het genoeg, dat Wel Ed: in
niens naamen en die van het gouvernement het
alles verriegt word, weten, op wat wijze door de Uwe
dergelijke zaaken behandeld zijn.

In mijn voorige waarvan het duplicaat hier ne-
vens gaat heb ik gezegt, dat onder de depeches,
mij op 1 December 1806 geworden, als origineel voor-
kwaamen 3 p^{ts} van 17 October 1805, 1 p^{ts} van
10 maart, en 2 p^{ts} van 11 maart 1806, daar toevoe-
gende, om bij eerste schryvers, bedaelende bij de
Deensehe gelegenheid, daarop te zullen dienen,
dat ik thans bij deeze de eer zal hebben te doen
het betrekking tot de drie eerstgenomde, in-
houdende de conformatie van de alhier ter kuste
gedaane aanstellingen van de Lieutenants J. H.
Staaten en H. J. Dieks, waarvan bij de Deense
aan het gouvernement ter kuste word kennis ge-

- gegeven, is alleen te repliceren de dankbetuiging voor de gegevene approbatie, voor zo verre het de tweede of de heer H. J. Dieks betreft, nyl bij laater resolutie de provisioneele aanstelling als capitein aan de heer y. gl. Staatzen reeds door N. Wel Ed^e is geapprobeerd geworden. -

Die van 10 Maart 1806 inhoudende kennisgeving, dat de gesezene eerste Lieutenant bij het 4^e Battalion jagers met namen Jan Hendrik Fauverag van Egmond, bij sententie van de Hooge Militaire Vierschaar is gebannen van 's Lands bezittingen en alle territorie van den staat is ontzegt, zal bij apparitie van gemelde Jan Hendrik Fauverag van Egmond alhier ter kuste worden geobserveerd. -

De eerste onder de dagtekening van 11 Maart is inhoudende de approbatie vande provisioneele aanstelling tot assistenten, als die van Willem Meelker en A. Viala, door mij gedaan, voor welke approbatie resolutie ik N. Wel Ed^e zeer verplicht ben; aan de laatste hebbe ik deeze gunstige dispositie gecommuniceerd, doch de eerste heeft reeds het leven bij en nevens zo veele anderen afgelegd. De tweede onder dezelve datum lout in de aanstelling tot assistent van Nicolaas Rijk junior, welk ik ben wagtende. -

De overige, bijzonder de laatste van dezelve, is bij N° 9 door mij reeds opgediend geworden, waaraan ik de Eer heb mij te repliceren. - Eene dag slegts na de verzending van mijne N° 12 gedagteekend 13 Decem^{ber} 1806, arriveerde van Cabo Cors de met het Engelsche commercieschip naar herwaards gereisd zijnde tweede Resident A. W. vander Boer, welke mij de volgende depeches, inhoudende 4 p^{te} resolutien met eene daarbij gevoegde monsterrollen overhandigde. -

De resolutien waren gedagteekend 6, 22, 27 en 29 May 1806; betrekkelijk de eerste, namens die van beley vinde ik mij onder het tweede point verleid met de verklaring, dat het den Raad aangenaam zal zijn, om bij memorij

een

24

een gedetailleerd verslag van de staatsen zaken der kust betreffende, van mij te ontvangen, van zodanige voordragten verzeld, als ik zal vermeenen, dat zoude kunnen dienstbaar zijn; met toezegging van daarop requirad te zullen nemen zo spoedig immer mooglijk is, zal aan Uw Edelz. zeer gerespecteende bevelen worden voldaan, kan het zijn, dan ook met de Feensche gelegenheid. - Deze resolutie, welke ik uit overtuiging, dat het door mij aangeboden, door Uw Edelz. in allen gevallen zoude worden begeerd, immers niet zouden verworpen worden, verwacht, bevestigd mij in het gevoelen, dat het zeer voorbaarig was geschreeven van de heeren, welke zich van hier in het vaderland bevinden, sprekende van de groote veranderingen, welke alhier (op hunne voordragt v. B.) door Uw Edelz. zoude worden daargesteld. - Veroorloof mij Uw Edelz. heeren te mogen zeggen, er verliep van primo Januarij 1792, toen de overnamen bij de desolutie van de Geobtrogeende Westindische Compagnie, van deze bezittingen wat het administratieve betref, bij hun Hoogchogende is aan handen genomen, tot heeden reeds meer dan zestien jaaren. ik bidde U nog slegts een geringe tijd U weder oordeel te willen opschorten, en wanneer ik gediend zal hebben, beslis dan, zo als Uw Edelz. zult vermeenen, dat het behoort. Die van 22 Febr., waarbij de resolutie van 13 Febr. 1805 alhier ten kusten tot facilitering der beambten, welke de voldoening van hunne appointementen door wissels wilde nemen, genomen, word gehouden als geen effect gesorteert te hebben. - Beveelen moeten geobtenapereert worden, en tegenspraak tegen deze zouden verdacht kunnen worden van belangzucht, alleenlijk bidde ik Uw Edelz., dat het zich niet verder uitstreken als van die wissels, die op gagien van militaire of politigue getrokken zijn, en dat zij ten wiens behoeven zij gesteld zijn, daarvoor op hunne soldijen met de agio van 5 pct. mogen

mogen worden belast, en de wissels alzo gehonoreerd. - Want Wel Ed. anders handelende, zoudt gij Mwe beambten aan veelen onaangenaamheden blootstellen. -

Bij de overnamen van het gouvernement uit handen vande heer J. de Roever, zo voor meerblijventen als al het geene tot zo eene groote huishouding word vereischt, moest ik hem uit gebrek aan goud egt duizend guldens schuldig blijen, om na agtien maanden in wissel te voldoen; deze hebbe ik onder hetzelve faueur van gemelde resolutie getrokken; zo nu dezelve daarom konde worden geprotesteed, zal mij deeze mitwist zo veel vermaak sheppende man, mij alle schaaden en onaangenaamheden aandoen, die hem mogelijk zijn. - Ik had wel gewenscht, dat des Raads boekhouder deze zijne bedenkingen aan den Raad vroeger had gesuppediteerd. - Ik zoudde van eene dwaalweg, door mijn voorganger gebaan, spoediger terug zijn gekomen. -

4/ Nog twee wissels zijn afgegeeven, mede op soldijen en onder hetzelve vermeende faueur getrokken, als een groot f. 1600, ten behoeven van de waarnemende secretaris H. Oltewelt en eener anderen, ten behoeven van Ct. Heydelberg, fabriek meester; deze beide heeren verleezen zijnde om goud, namen eeniglijk wissels in betaling, omdat ik hun daarvoor het vollen montant in liquide goud had toegezegd, zonder dit hadden zij dit niet gedaan, even zo min als ik daarvoor 5 p^t c^t toelagen moettende geuen, dit zoudde gedaan hebben, waarom ik verzoeken, dat ten wiens behoeven dezelve zijn afgegeeven, daarvoor mogen worden bezwaard, en niet het beywaar mag afgetrokken worden van het montant. -

In alle andere gevallen (: mijn omstandigheden in het oog gehouden :) zoudde het doodelijc zijn, wanneer voor inkoop van goederen of gedeponeerd goud bezwaaren op de wissels wierden gelegd, gezwegen vande geringste twijfeling aan eene

eene onverwijlde voldoening. -
 Ik wenschte met geheel mijn ziel, dat alle deze trek-
 kingen konde vervallen, en ik door Wel Eds. mi-
 ni staat gesteld, om uit 's Lands magazijnen een
 elk en alles te kunnen voldoen. - Ik zoude nie-
 elke maand, elke week, ja elke dag in de zorg
 behoeven te zitten, hoe zullen die tractementen
 die kostgelden, deze gagien, andere en geheel on-
 voorzienen uitgaven nu weder worden vol-
 daan? Het is gelijk aan een bodembos vat,
 men scheidt tot zoovegens toe, en altijd is het ledig.
 Ik bidde Wel Eds. ook in de naam van God, op
 middelen bedacht te zijn, om mij te ondersteunen
 want zonder bijstand weet ik niet, wat van dit
 alles worden moet; zend mij zo het slegtste een-
 zints mogelijk is goederen, geene andere ware
 heeten genoemd, niet dan zogenaamde Holland-
 -se panen goederen bij de kusthandelaars beken-
 voor een hondert duizend guldens van deze goe-
 -deren, dan kan ik het weder een geheel jaar goed
 maken, want ik heb niets meer, en kan langs
 geene weg dezelve bekomen, maar in 's hemels
 naam, niet weder zulke eene Amerikaanse be-
 zending; dat is verwoestende. -

Eindelijk die van 27 eelij reguadeerende alleen
 genoemde A. W. vander Joes, tweede Resident van
 Commanij Fortresse, en die van 29 ten geleide der
 mousterrollen. -

Ik heb hem mijn keur vander Joes op't comptoir ge-
 plaatst, doende clerics diensten. - cluistertent,
 die schrijven kunnen, zijn mij hoogst nodig; zend
 mij brood, maar geen fortuijnzoekers; Edelen Hee-
 -ren kunnen hier zeer wel gemist geworden, fis-
 -cuals zoude de rust verstoren, en te veel admi-
 -nistrateurs verwarring in de administratie
 doen geboren worden, - alles behoort gesimpli-
 -ficeerd te worden, nyl gecompliceerde zaken,
 vooral, die ik bij deze bedoele, een baarmoeder
 zijn van onontdekkbare fraudes. -

87
N.D.: De fortresse Commanij is een onbewoonbaar ruine gewor-
den, waar om ik van der Joos slegt als tweede Resident de
getrouwheid zijner bediening zal doen beëdigen en niet
als tevens commandant van Commanij; de assistent
Muller is daar onlangs overleden, welke zo afen toe
dan aan Elmina en dan aan Commanij zich bevond,
vermachtende in een hut, welk de oorzaak van 's mans
dood. - Zij neem de vrijheid aan den Raad onder
het oog te brengen het schaadelyke, dat er in het ver-
leenen van procuratie op de gagiën van eerst in
dit land komende ambtenaren gelegen is, zij ma-
ten bougen en bedriegen, steelen of gebrek lyden,
wanneer zij zonder vermoegen van zich zelven, zo als
zij gaan en staan hier komen, en uit hoofde van
procuratie voorschotten of schulden iets bekomen
kunnen. - Ik heb als vader van allen, en daar
toch elke dag er zo veelen eeten, ook eenen anderen kan
verzadigd worden, hem voor drie maanden mijn ta-
fel vergund, om hem in staat te stellen van zo veele
noodwendigheden, als men behoeft aan te kopen, er
hij aan zich zelve word overgelaten; de man is
van eene zeer gerespecteerde familie, en word zonder
hulp zeer zeker ongelukkig, dat toch het oog merk
van zijne zending met zijn kan; zo hij derhalven
verzoekt, om ontslagen te zijn van de procuratie
op zijn vrouw van f.400. per jaar, en die intrekt,
geloof ik, dat men wel doet met hem zulks te
accordeeren. - Ben als boven.

Letter from Prov. Resident J. P. Hoogenboom to the Council (ut
supra), dd. Elmina 7 September 1807.

(Mellay 1808.)

Duplicaat N° 21.

Wel Edele Heeren! Het het grootste leedweezen met ik
Wel Ed. informeeven met eene zoo droevige maere,
welke ons op den 21 Julij St. in de nacht tuschen elf
en twaalf uren overviel, van het overlyden van
onzen Gouverneur generaal P. Linthorst, welke na
twee maanden bedlegerig te zijn geweest, aan een
ziekte, de diarree genaamd, het tydelijke met het
eeuwige heeft verwineld. - Van de man, welke
zijne

Deest of
Par. Sen.
Linthorst
21. July 1807.

zijne ziekte het beste gevoelde, had geen hoop van
er te zullen opkoomen, resolueerde toen, om over
gouvernement te disponeeren, zoo als hij bij eene
beslootene brief (waarvan copij hier neevens gaaf
W^{el} Ed^z gnet ontwaaven, dat den overleedene g-
wild heeft, ik het bestuur over deeze bezittingen
zoude aan handen neemen. -

's morgens liet den secretaris de leden vander
Raad, ofschoon dezelve door W^{el} Ed^z niet daan-
voor erkend, of aangesteld, doch door den over-
leedene zelfs benoemd, tot bijzetting van meer-
der liuster aan het gouvernement, en om in ge-
valle hij eenigzints in zaaken wilde zijn ingelig
kunne gevoelens daer over te rikken, behouden
echter de geheele verantwoording van dese bezit-
tingen voor hem alleen, als kennis draagende
met mij van deeze dispositie bijeenkopen; de-
zelve bijeen gekomen zijnde, wierd den Raad
Heydelberg als voorzitter benoemd, en vervolgens de
dispositie door den secretaris voorgelezen; dit ge-
daan zijnde, beslooten de zoogenoemde Raaders,
om mij het gouvernement onder de naam van
oudste Raad aan handen te geeven, wyl den over-
leedenen, zoo zij vermeenden, niet beoogd was, om
over 's Lands bezittingen te disponeeren, dat dit
alleenig door deeze Raad vermoegte worden gedaan
en derhalven den Ed^z-heer konig moest aange-
schreeven worden, wyl hem zijne bediening de
meeste aanspraak op het gouvernement verschafte,
of hij tot de post melineerde, ja dan neen. -

Hierop nam ik het gouvernement onder die naam
aan handen, wyl ik den overleedenen op zijn
ziekbedde beloofd hadde, het zelve aan handen
te neemen, onder voorhouding echter aan degel-
ve, dat ik dedoor den gouverneur generaal P.
Dinhorst gedaane dispositie, en wel ten mijnen
opzichte aammerkt, en bepaald houd, als in
naam van W^{el} Ed^z als bezittende het plein
pauvoir in deeze zijne betrekking als gouverneur
generaal te zijn geschied, en mij tot zijn opvol-

29

ger heeft benoemd, dat ik derhalven de sanctie van deeze zich zoo noemende Raad als superflue beschouwd, wyl mij niets anders dan een huishoudelijke directie uitmaken, als zijnde tot Raaden over deeze bezittingen niet door Wel Ed. aangesteld of gecomponeerd, maar wel door hem gouverneur generaal, zoo als boven reeds is gezegd, ik dus geene de minste zwaartigheid zoude maaken het gouvernement als President aan handen te neemen; doch zij Raaden namen daar geen genoegen in; liet ik vervolgens alles het geene, wat noodig was ter publicering van het overlijden van den gouverneur generaal vervaardigen; ook eene missive aan de Ed. heer Konig volgens besluit van den Raad met copij van de dispositie gevonden; dan daar ik gedacht had, dat den Ed. heer Konig bij het inzien van genoemde dispositie zoude overleed geworden zijn, dat hij geheel buiten de dispositie is geslooten, en derhalven zich niet zoude hebben opgedaan voor het gouvernement, zoaen ik te raade gevonden (wyl den Ed. heer Konig, zoo als hij in zijne missive zegd "zecker inclineerd ik voor het gouvernement, om aan de wil des waardige verstorvenen te voldoen", zo heb ik na het ontfangen van die missive de Raad bij een geroepen, die bij een gekomen zijnde het geresolveerde laaten voorlezen, doch onder het voorlezen wieden er door de Raaden Ziebli en Fleijdelberg exceptis op de notulen gemaakt, en vervolgens door dezelve gezegd, zij zich aan de dispositie van den overleedene gouverneur generaal zoude houden. — Daarop heb ik hen gezegd, mij ook aan dezelve te zullen houden, en alzo mijn-zelve als President in naam van den overleedene en voor rekening en verantwoording van mijzelve zal laaten proclamieren. —

Hierop trok de Raad Ziebli zijn deelen, en zette die mij op de borst, terwijl den Raad Fleijdelberg mij de staf van commando wilde ontneemen; sloot ik de vergaadering met vernietiging van het

99.
het voorige geresolveerde, en zettede mij met fermi-
teijt er door van de Raadkamer, liet een uur
daarna mij vervolgens als President proclameeren:
(: zie copy:). - Zie daar Wel Edele Heeren!

dit ben ik verplicht geweest, om aan de wilen begeerte
van den overleedene en andre ambtenaaren haer
verzoek, waarvan copy hier neevens gaat, te vol-
doen. - Overtuygd dat Wel Eds dit ten goeden
zal houden, wyl den overleedene bij Wel Eds te
wel bekend, niet zoodanige dispositie zoude ge-
maakt hebben, als hij begreepen had, dat d'Edel-
heer koning de meeste geschiktheid tot de vaar-
neeming van het gouvernement zoude bezeten
hebben. -

Des anderen daags vierd ik ge-
informeerd, dat de heer Zubli zich naar Caap Co
begeeven had, om passagie te zoeken, en met de
eerste Engelsche gelegenheid te repatrieeren, ging jon-
der permissie van het gouvernement naar de caap. -
Zonder verantwoording te doen van 's Lands maga-
zijnen, en begaf zich terstond onder protectie van
den vijand. -

Daarop liet ik aanstonds den
Engelschen gouverneur aanschrijven, om denzelve
te arresteren, alleenlijk met yntentie om verant-
woording van zijn gehouden administratie te
hebben; doch het antwoord was, dat hij de heer Zu-
bli onder zijn protectie had genoomen; dit bleef
heer bij, tot dat door nader tusschenkomst van mij
de heer Zubli noodzaakte, om zijn verantwoording
te doen, wyl ik anders om de zaaken niet langer
te confusioneeren, in zijne bediening zoude voor-
zien, en hem als noch daar door in staat stelde,
van niet te worden aangemerkt esen als of hij
's Lands magazijnen door zijne verwijdering had
tegeek gebracht. -

Vervolgens schreef de heer
Zubli mij, dat hij ontheven wilde zijn van zijne
bediening, en zoohij gerust weder konde terug
keeren, hij zijne verantwoording zoude komen
op maaken, en als vrijman onder onze bezit-
tingen zich zoude neederzetten. -

Dit alles accordeerde ik hem, om zijne verant-

voording van het magazijn te hebben, en daar door voor te komen, er geen langer confusie in het zelve bleef, te meer noch, omdat ik daar door de te gekender zoude zijn, 's Lands magazijnen niet onverminderd aan een ander zoude kunnen overgegeven worden. -

De heer Lubli terug gekeerd zijnde heeft zijne administratie in ordre aan de door N^Wel Ed^l effectief aangestelde magazijnmeester de heer Bonneauvrie onder ultimo Augustus overgegeeven, en vervolgens zich in het dorp Elmira als wijman needergezet, waartoe ik hem zijne wijacte heb ter hand gesteld. -

Hieruit kunt N^Wel Ed^l het gedrag van d' heer Lubli ontwaaren, en laat derhalven aan N^Wel Ed^l over, hoe daanig N^Wel Ed^l, hetzelve gelieven te considereeren. -

D' heer Fleijdelberg is in zijn bediening als ambtenaar blijven voortwaaren, zonder zich in ietses schuldig gemaakt te hebben. -

Ik ben ik verplicht geworden, wijl ik als President de papieren van t' comptoir generaal niet als boekhouder, en veel minder vissels konnen teekenen, den heer A. H. Elbeoor tot dat einde, en als geroutineerd in de administratie van het generaal comptoir heb aangesteld met primo Augustus als provisioneel commissar soldeijen op de Eerebaaten en Emolumenten daartoe staande. -

Verzoekende derhalven, dat deese provisioneele schikking door N^Wel Ed^l approbative resolutie mogen verder goed gekeerd, als mede de aanstelling van W^{van} der Pruje met medio Augustus tot provisioneele assistent ter dezer kuste, welke bevoorrens door N^Wel Ed^l daar voor erkend geweest, doch om eenige zaken, die men hem niet bewijzen konde, en ten zijnen lasten alhier had gelegd, men zijn ontslag uit 's Lands dienst heeft gegeven. -

Door den oorlog der Oosiantijnen en Tartijnen is naar mij geohugt een officier in dienst van het Keijzerrijk der Franschen, welke zijne residentie of liever gezegd eene neegerwooning, wijl het fort Elmira, gelegen achter Cormantijn een ruine is, en hij daar het territorium der Fransche zoo lange heeft be-

waard, tot hij door de Assiantijnen (verdreeven) en van alles is beroofd geworden, zich om leevensonderhoud en het noodige tot zijn lichaams draagt geaddresserd hebbende, heb ik hem het noodige uitgereikt, waarvoor hij op zijn gouvernement een visselfcheit afgegeeven, die ik d'eer heb de primo van dezelve hierbij in te sluiten. - Vertrouwende dat deze uitpeiking van levensonderhoud en lichaams draagt van een bondgenoot van ons Wel Ed^g goedkeuring meede mooge wegdraagen. -

De doode lijst van primo januarij tot ultimo augustus ll. zal Wel Ed^g gebleken, welke slagen mij in dit jaar weder geleeden hebben. - God behoede ons voor meerder, omdat ik buiten de mooglykheid zoude geraaken, de zaaken naar behooren waarte neemen, zoo heb ik noch aan den vrijburger Roelof Roeloffsen, welke zich per requeste aan mij geaddresserd hebbende, om als assistent in 'slands dienst te moogen worden aangesteld, zijn verzoek geaccordeerd met primo September en daardoor gesuppleerd de meenigvuldige sterfgevallen, die mij alhier geleeden hebben; nochtans neem ik derhalven de vrijheid op't nadrukkelijkste te solliciteeren, om onderstand van menschen en goederen, nyl ik hetgelue zoo benodigt ben, als brood. -

Evenwel zal ik alles doen Wel Ed. heeren, wat mooglyk is, om de zaaken gaande te houden, en het geen gering genoe-gen mij verstreken, als ik door Wel Ed. geïnformeed mag worden, dat deze mijne gedragingen en verwachtingen door Wel Ed zijn goedgekeurd; dan daar het aanvezen van een blanken alhier zoo kortstondig, en dit lot (God verhoede het) mij ook konde te beurt vallen, zoo verzoek ik zeer instantelyk, dat Wel Ed^g in de vervulling van het gouvernement zoo spaedig moogelyk voorziening doet, nyl er zeer weinig voorhanden zijn, waaraan ik het gouvernement kan in handen geeven. -

Wat betreft den oorlog der Assiantijnen en Fan-

-tijnen, waanover wijlen den gouverneur generaal
 Alwél Ed^e heeft geschreeven, en duplicaat van zijn
 Ed^e missive hier meede is ingesloten, is noch al
 het zelfde, behalven dat de chuantijnen bosch-
waards zijn ingerukt tot op de hoogte van Ben-
cou; deze oorlog maakt elhier een groote ver-
woesting, en duwte in de spijzen of leevenson-
 derhoud, zoowel voor de blanken als neegers.
 God geeve dat deze oorlog spoedig een einde mag
 meemen. -

Letter from A. de Veer to Mr. J. C. van der Kemp, chef der
 Divisie tot de zaken van de West. etc. in den Haag;
 dd. on board 's Konings fregate "Zelderland" ter reede
 Texel, 22 Januarij 1808. -

Wel Edele gestrenghe Heer! Inclosa heb ik de Eer Alwél-
 gestr. te zenden de lijst der politigue ambtenaa-
 len en militairen, zooals dezelve ontfangen heb-
 be van de commandeerende officieren van 's ko-
 nings fregat, "Zelderland" en corvet de "Hoop"; ook
 voege ik hierbij het recu der drie pacquetten ge-
 adresseert aan den gouverneur generaal te
 Batavia, door mij aan den commandant van de
 Hoop afgegeven. -

Nominatieve lijst der Politigue ambtenaren
 en militairen gedistincend voor de kust
 van Guinea en geembargueend aan boord
 's Konings fregat, "Zelderland" ende corvet
 "de Hoop". -

aan boord "Zelderland".

Resident	J. Lohoff	Corporaal	J. Lammers
"	C. 't Hoorn	d ^o	D. Fleerling
"	L. H. Perret Jentil	d ^o	H. Mulder
"	F. C. E. Oldenburg	d ^o	S. Beens
"	Simon Plats	kannonier	A. Faber
Assistent	A. C. Booy	d ^o	H. Hendriks
Chirurgijn-majoor	D. A. Cappert	d ^o	W. Fangerman
Bombardier	W. Blanken	d ^o	W. Jansen
d ^o	J. H. Chober	d ^o	E. van Zomeren

Harmonier H. Petrie
 d^o Y. Vanraams
 d^o H. Staal
 d^o Y. Elbring
 d^o C. Territsen
 d^o H. Braakman
 d^o H. Gleine

Grenadiersegeant N. Gormooch
 d^o C. Siebert
 d^o corporaal H. Rosenblad
 d^o Joseph Kuster
 Lappeur corporaal J. Offermans
 Fuselier corporaal H. Kersten

aan boord der „Hoop.“

Resident Y. Omeijer	Timmerman F. de Man
chirurg Y. Hoogeveen	chife Chr. Major Ch. A. Tivcon
d ^o Ch. Cavillon	Bombardier Y. de Man
d ^o Y. Oosthout	" Y. A. de Manne

N.B. Deze lijst volgens de opgave der commandeerende officieren van de opgemelde schepen.

aan boord 's Konings fregat „Gelderland“
 ter Rheedse Texel den 22 Januarij 1808.
 A. de Veer. -

~~(Deze lijst is niet meer te vinden in de archieven van de Koninklijke Marine)~~
~~(Deze lijst is niet meer te vinden in de archieven van de Koninklijke Marine)~~